كتب خطى

فارسى و عربى

فهرست

كتابخانهٔ مجلس شوراى ملّى

زير نظر

ايرج افشار ، محمدتقى دانش پژوه ، علينقى منزوى

تحرير و چاپ و فهرست توسط

احمد منزوى

جلد سيزدهم

تهران - ۱۳۴۶

چاپخانه مجلس

کتب خطی

فارسی و عربی

فهرست
کتابخانهٔ مجلس شورای ملی

زیر نظر

ایرج افشار ، محمدتقی دانش پژوه ، علینقی منزوی

تحریر و چاپ و فهرست توسط

احمد منزوی

جلد سیزدهم

تهران ـ ۱۳۴۶

چاپخانه مجلس

کتابخانهٔ مجلس شورای‌ملی خوشوقت است که‌با توجه خاص جناب آقـای مهندس ریاضی رئیس دانشمند مجلس شورای‌ملی ، جلد سیزدهم فهرست کتابهای خطی را منتشر میسازد و دردسترس اهل فضل و دانش قرار میدهد .

رئیس کتابخانهٔ مجلس شورای ملی

دکتر تقی تفضلی

٤٦٠٨ - جامع المبادی والغایات فی علم المیقات (عربی)

ازابرعلی حسن بن علی بن عمر مراکشی - ٦٦٠ ق.

مؤلف این کتاب را در علم مقیات تدوین نموده، وآنرا در چهار فن ترتیب داده بدینگونه: فن اول در حسابیات، دوم در وضع آلات رصدیه، سوم در عمل بالات، چهارم درتمرینات قوۀاستنباط (کشف الظنون - ریحانه الادب جلد چهارم ص٥).

آغاز: بسمله. وبه نستعین. قال الشیخ الامام العالم العامل ... المحقق وحید عصره ... الحسن بن علی بن عمر المراکشی عفاالله عنه اما بعد حمد الله ... فانی رایت کثیراً من الناس یخوضون فی وضع الالات الفلکیة.

انجام: تم الفن الرابع من کتاب جامع المبادی والغایات و بتمامه تم الکتاب والحمدالله وحده ... رب العالمین.

خط نستعلیق بی‌تاریخ ازسدۀ ١٠ و ١١، ٢٨٨ ورق، کاغذاصفهانی، سطر ٢٣ - ١٧/٣ × ١٧/٥، اندازۀ جلد ١٨/٥ × ٢٤/٥، جدول و همچنین اشکال هندسی با شنگرف است. ابتداء فصول نیز بـا شنگرف است. مالك: محمدصادق بن محمدتقی ومحمداشرف.

شمارۀ دفتر: ٦٤٦٦٥

٤٦٠٩ ـ گلشن توحید (فارسی)

ازشاهدی‌دده ، ابراهیم بن صالح مغلوی .

دیوانی است عرفانی . (ذریعة ۹ : ۸ : ٤ ـ فهرست دانشگاه ۸ : ۵۷۰ ـ فهرست مجلس۳ : ٦۳۲)

آغاز : هذا کتاب گلشن توحید . بسمله.

حمد لایحصی‌ثنای بی‌قیاس بی‌نهایت منت و بیحد سپاس

انجام : حق روح پاك فخر انبیا کن نصیب ما وصالت ای خدا

خط نستعلیق ، بی‌تاریخ محتملاازقرن۱۲ ق ، ۱٤۸ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر۱۳ ـ ۹ × ۱٤/۵ ، جلد تیماج یك‌لائی مـاشی وسط گـل وبته ، اندازهٔ جلد ۲۰/۵ × ۱٤/۸ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٦٦٦

٤٦۱۰ ـ تاریخ طبرستان (فارسی)

ازمحمدبن حسن اسفندیار .

سبب تدوین کتاب راچنین نگاشته.

روزی در دارالکتب مدرسه شهنشاه غازی رستم بن شهریار در میان کتب جزوی چند یافتم در ذکر گاوباره بخاطرم افتاد که ملك سعید حسام‌الدوله اردشیر ...بکرات اوقات ازمن پرسیده بود که میگویند وقتی بطبرستان گاوبان لقب پادشاهی‌بوده ، در کتب تازی وپارسی هیچ جا بر تو گذشت که‌از کدام رهطو قبیله بود من از آنکه دلی داشتم بولای اومعمور ... گفتم جز از لفظ ..شهریار...

این لقب نشنیدم و تاریخ طبرستان جز باوند نام ... از تکاذیب اهل قری و افواه عوام‌الناس بنظم کرده‌اند دیگری نیافتند‌از این اندیشه‌این اجزابر گرفتم ... همگی همت .. بر آن مقصور گردانیدم که ترجمهٔ آن سخن کنم .

آغاز: بسمله . مهر وثنا ومدح بی‌منتها آفریدگاری را سزاست .

انجام: و آخر ایشان ملك فخرالدوله حسن بود که واقعهٔ او در سنهٔ خمسین وسبعمائة‌بود ... والحکم عندالله (فهرست مشار ص ۳۲۲) .

خط نستعلیق ونسخ ، کاتب همت‌بن رستم‌تاق مازندرانی ، تاریخ ٦ شوال ١٠٣٤ ق ، ٤٥٨ورق ، کاغذاصفهانی ، سطر ٢١ - ٢٢ ، جلدتیماج مقوائی‌قهوه‌ای ، اندازهٔ جلد ١٥/٥ × ٢٦/٤ ، سرلوحزر، جدولبندی‌شده. از ص٣١٦ تا٤٢٨ کتاب افتادگی‌داشته‌که با خط نسخ وکتابت دیگر نوشته شده و تکمیل گردیده‌است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٦٦٧

٤٦١١ - مثنوی معنوی (فارسی)

از جلال‌الدین محمد بلخی .

آغاز :

بشنو ازنی چون حکایت میکند　　　و از جدائیها شکایت میکند

انجام :

شرح این کوته کن ورخ زین متاب　　　ختم شد والله اعلم بالصواب

خط نستعلیق زیبا ، کاتب محمدکاظم والهٔ اصفهانی ،بی‌تاریخ ازسدهٔ ١٣ ، ٢٢٤ ورق ، کاغذسپاهانی ، سطر٢٣ - ١٢ × ٢٢ ، جلدروغنی گل وبوتهٔ ممتازبرون

ودرون ، اندازهٔ جلد ۱۹ × ۳۰ ، هیچیك ازدیباچه‌های نثری را ندارد . دوصفحه‌درآغاز هردفتر باسرلوح ومنبت‌کاری وتشعیر بسیارممتاز ، جز دردفترششم که تنها بیك سرلوح اکتفا شده‌است . میان سطرهای دوصفحهٔ آغازهردفتر زربکاررفته‌است . درچهارستون. جدول وکمند مشکی وزر ولاژورد . عنوان شنگرف وبرخی لاژورد .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٦٦٨

٤٦١٢ ـ الدرر الجوهرية فی شرح الحکم العطائية (عربی)

از عبدالرئوف سليل العصابة المناوية .

این کتاب در مواعظ واندرزها تدوین شده است (حکمت عملی)

آغاز : بسمله. الحمدلله الذی اطلع من سماء الذات القدسية شمس اسرار ... وبعد فهذه درر جوهرية فی شرح الحکم العطائية الهمت تدوينها .

انجام : والله الموفق للعمل بمافيه وبه استعين فی جميع اموری.

خط نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، ۲۳۴ ورق ، کاغذ دولت آبادی ، سطر ۳۱ - ۹/۵ × ۱۹ ، جلد تیماج مقوائی قهوه‌ای وسط گل وبته لولادار ؛ اندازهٔ جلد ۱٤/۵ × ۲۱ ، عبارات متن باشنگرف آمده است .

تملك: محمد حقی بن کامل احمد وزیر کاتب ینیچریان درگاه عالی سابقاً مورخ ۱۱۲۰ و محمد محیی الدین حقی .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٦٦٩

٤٦١٣ ـ الکافی (عربی)

از ابوجعفر محمد بن یعقوب کلینی .

این نسخه تا کتاب العشرة است و از آن پس کتاب‌الطهارة میباشد .

(فهرست مشار عربی ص ۷۲۱)

آغاز : بسمله . الحمدلله المحمود لنعمه المعبود لقدرته المطاع فی‌سلطانه المرهوب بجلاله .

انجام : تم کتاب‌العشرة ویتلوه کتاب الطهارة انشاءالله تعالی .

خط نسخ . کاتب زین‌العابدین‌بن احمدبن اشرف حسینی جیلی ، تاریخ‌روز پنجشنبه ۱۱ محرم ۱۱۱۱ق ، ۴۵۲ ورق ، کاغذاصفهانی ، سطر ۲۰ - ۸/۵ × ۱۵ جلد تیماج مقوائی قرمزحاشیه مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۶/۴ × ۲۴/۵ ، روی برخی عبارات باشنگرف خط‌کشیده‌شده . آغاز باب‌ها نیز باشنگرف نوشته شده‌است .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۶۷۰

۴۶۱۴ ـ شمائل‌العلویه والخصائل‌المرتضویه (فارسی)

ازحاجی‌ملاباقر واعظ‌مازندرانی . (ذریعه ۱۴ : ۲۱۹)

مؤلف‌میگوید «این‌بنده ... حاجی‌ملاباقرواعظ‌مازندرانی ... که‌ازمادحین مولای متقیان هستم . ناصرالدین‌شاه ازمن خواسته که درخصائل و شمائل‌علی ع چیزی بنویسم من‌هم‌این تصنیف‌را برشتهٔ‌تحریر کشیده ... »

آغاز : هذا کتاب شمائل العلویةوالخصائل‌المرتضویة بسمله.الحمدلله الذی الذی خلق علیاً وجعله ولیاً فاحسن تقویمه . . . این را مـوسوم بشمائل علویه و خصائل مرتضویه نمایم .

انجام : وآن بزرگوار بمقتضای اخبار مأثوره از ائمهٔ اطهار عریض‌الصدر بود یعنی گشاد سینه .

خطنستعلیق سدهٔ۱۳ ، بروزگار ناصرالدین‌شاه ، ۱۰۸ ورق ، کاغذفرنگی سطر۱۲ ـ ۱۰ ×۱۷ ، جلدتیماج مقوائی‌قرمز ، اندازهٔ جلد ۱۷ × ۲۵ ، سرلوح نقاشی ودورسطور خط‌کشی‌شده تا ص ۸۹ روی‌بعضی عبارات باشنگرف خط‌کشیده‌شده.

شمارهٔ دفتر : ٦٤٦٧١

٤٦١٥ ـ مجموعه

شامل دورساله .

خط نسخ ، کاتب میرزامحمدبن کربلائی علی‌اکبرکزازی ، تاریخ ۱۲۱٦، ۷۲ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر۱۹ ـ ۱۲ × ۹ ، جلد تیماج قهوه‌ای ، اندازهٔ جلد ۱٤ × ۱۹ ، نشان وعنوان شنگرف.متن‌رساله اول دربالای‌صفحه وشرح درمتن‌صفحه است . . درپایان‌مهری‌بنام (عبده مهدی‌الموسوی) ویاداشت بتاریخ ۱۲۹۳ .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٦٧٣

۱ ـ شرح‌شواهدشرح قطر الندی: (فارسی)

ازنظام‌الدین بن ملا محمد اردبیلی .

(ذریعه ۱۳ : ۳۳۹) .

آغاز : بسمله. چنین گوید اقل‌طلبه نظام‌الدین بن‌ملا محمد اردبیلی که مختصریست نوشته میشود درایضاح ابیات .

انجام : اصطلاح نحوی و خدشه معنوی باعث اختلاف تعریف نمیشود و قلیل‌الرجا ایضاً منصوب علی‌الحالیه وارسلها ... علی‌نقص الدخال یعنی فرستاد .

(٥٦ پ - ٧٢ پ) ، باهمان آرایشها . مهری بنام (عبده‌مهدی‌الموسوی)

درآخر ویاداشت بتاریخ ۱۲۹۳ .

۲ - حاشیة‌التهذیب : (عربی)

از نجم‌الدین ملاعبدالله‌بن شهاب‌الدین حسین‌یزدی .

(مشار ۲۷۵) .

آغاز : بسمله.قوله الحمدلله افتح بحمدالله بعدالتسمیةابتداء بخیرالکلام و اقتدابحدیث خیرالانام .

انجام : و کونه اشبه فی‌المقاصد ظاهر ... فرغنا من‌تسویدهذه‌الرسالة . . . علی‌یداقل خلق‌الله العبدالخاطی میرزا محمدبن کربلائی علی‌اکبر کزازی بتاریخ شهر محرم ۱۲۱۶ .

خط نسخ ، کاتب میرزا محمدبن کربلائی علی‌اکبر کزازی ، تاریخ ۱۲۱۶ (٥٥ پ-۷۲پ) ، کاغذسپاهانی ، سطر۱۹ ـ ۱۲ × ۹ ، جلدتیماج قهوه‌ای ، اندازهٔجلد ۱۴ × ۱۹.نشان وعنوان‌شنگرف،متن دربالای‌صفحه وشرح درمتن‌صفحه .

٤٦١٦ - مجموعهٔ دعا (عربی - فارسی)

مجموعه سوره‌های قرآنی‌بدینگونه : الفتح ، الرحمان ، الواقعة ، الملك ، الجمعة ، وسپس‌دعا جهت کید دشمنان وشرح‌آن . ودعای مفتاح الفتوح (یا من دلع‌لسان‌الصباح)باترجمهٔزیر نویس آن.دعاازصحیفهٔ سجادیه ،همچنین باترجمهٔزیر نویس آن،تعقیبات نماز وترجمهٔآن ودعـاهای دیگر باترجمهٔ زیرنویس .

خط نسخ ونستعلیق زیبا ، کاتب میرزا احمد نی‌ریزی ، تاریخ در ۱۱۳۲ در اصفهان ، ۸۲ورق ، کاغذسپاهانی ، سطر ٤ و۱۰ ـ ۸ × ۱۵ ، جلد روغنی گل وبوته وکنار نبشته ، اندازهٔ جلد ۱۵ × ۲۵/۵ ، با٦ صفحه تشعیرشده بازر و رنگها ومیان ترنج ، و دوسرلوح ممتاز . درآغاز هردعا وسوره یك‌ابرو وعنوان درزمینهٔ زرین‌آن. میان صفحه برنگهای‌سبز ونخدی وزرد درآمده . ترجمه هـای زیر سطور درجدول جداگانه بشنگرف . جدول وکمند مشکی، وزر ولاژورد وسبزوآبی . میان جدول و کمندکنار صفحه گل‌وبوته بزردارد . یادداشت محمد طاهردراصفهان بسال۱۱۹۲ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٦٧٧

٤٦١٧ ـ دیوان (فارسی)

از اوحدالدین علی بن اسحاق ابیوردی خاورانی متخلص با نوری ، شامل قصاید و غزلیـات وترجیع بند ورباعی .

(ذریعه ۹ : ۱۱۰ فهرست فارسی مشار : ۷۱۷) .

آغاز :

صبا بسبزه بیاراست دار دنیی را
نمونه گشت‌زمین مرغزار عقبی‌را
نسیم بـاد دراعجـاز زنده خاك
ببرد آب همه معجزات عیسی‌را

انجام :

تسلیم چو بر حـادثهٔ روز شود
هم حادثه یار و حیله آموز شود

پرسان که بود چوحالها گردانست
روزی بشب آیـد و شبی روز شود

خط نستعلیق ، ۳۱۶ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۷ ـ ۱۷ × ۱۵ ، جلد تازه ، اندازهٔ جلد ۲۱ × ۱۳ ، دارای دوسرلوح بسیارزیبا زرین ، شنگرف ، لاژورد ، مشکی ، سپیدی . کمند زرین و لاژورد ومشکی . ستون زرین ومشکی درهامش اشعار (ملحقات) ویادداشتهائی بخط شکسته نستعلیق که دوقسمت ازآن بتاریخهای ۱۱۹۷ و ۱۱۹۸ میباشد وزیراین دویادداشت محمد کاظم والهٔ اصفهانی . قبل ازآغاز غزلیات یادداشت درتقسیم شعربرشش قسم بتاریخ ۱۲۰۱ ونام محمدکاظم الواله الاصفهانی. درپایان دومهر بنام (عبده احمد) .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۶۷۳

۴۶۱۸ ـ مجموعه
شامل دو کتاب .

خط نسخ ونستعلیق ، بی تاریخ ، ۱۳۶ورق ، کاغذسپاهانی، سطر گوناگون، جلد تیماجضربی قهوه‌ای ، اندازهٔجلد ۲۳/۵ × ۱۵/۵ ، نشان‌وعنوان شنگرف، کمند وجدول شنگرف ولاژورد، درآغاز یادداشتهای تملیك بنامهای جعفربن کمال الدین بحرانی ونورالدین جمال الدین الحسینی هست .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۶۷۴

۱ ـ درراللئالی العمادیة فی الاحادیث الفقهیة : (عربی)

ازشیخ محمدبن علی بن ابراهیم معروف بابن ابی جمهور احسائی، درگذشتهٔ ۹۰۱ .

(ذریعه ۸ : ۱۳۳) .

آغاز :بسمله. الحمدلله الذی اقام القواعدوالقوانین الفقهیة بتقویم الفقهاء و واسس اساس المبانی الدینیة بتسدید آراء العلماء .

انجام : وروی السکونی عن جعفر عن ابیه عن علی علیه السلام انه کان یقول اذا دخل الرجل المسجد وقدصلی اهله فلایودنن ولایقیمن ولایتطوع .

خط نستعلیق (۱ پ-۷۰ پ) ، کاغذ سپاهانی ، سطر۱۸ - ۹ X ۱۶ ،
درهامش توضیحاتی باخط شکسته نستعلیق در بارۀ مطالب متن .

۲ ـ دنبالۀ همین کتاب ازصلاة جماعت تاامر به معروف :

آغاز :بسمله. احادیث یتعلق بصلاة الجماعة روی محمدبن مسلم فی الصحیح عن احدهما علیه السلام .

انجام : فانه یأخذه بحکم من لایجوز حکمه نعم ولو تعذر علیه اخذ حقه بدون الرفع الیهم جاز ولوصبر وترک الرفع الیهم کان افضل واولی .

خط نسخ بخط دیگر (۱ پ- ٦٦ ر) ، سطر۲٦ ، نشان وعنوان شنگرف
درپایان درهامش باشنگرف نوشته : جمع احادیث رسالـه ۳۷۱۳ حدیث است .کمند
شنگرف جدول لاژورد وشنگرف .

٤٦١٩ ـ شرح مفتاح العلوم سکاکی (عربی)

ازسعدالدین بن عمر تفتازانی درگذشتۀ ۷۹۱ .
(کشف الظنون ۱ : ۱۷٦۳) .

آغاز : بسمله. خیر خبر یوشح به صدر الکلام واحسن حدیث یرشح لمقتضی المقـام .

انجام : والله المسئول لتیسر الآمال والمشکور علی ما افاض من النوال وله الحمد علی کل حال والصلاة علی رسوله وآله خیر آل .

خط نسخ ، تاریخ قرن یازدهم ، ۲۸۹ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۲۳ ـ ۸ × ۱۵ ، جلد تیماج زردضربی ، اندازهٔ جلد ۱۵/۵ × ۲۵ ، نشان وعنوان شنگرف درپایان مهر بنام (کلید گنج سعادت گشت محمود) ودیگری بنام (محمدکاظم بن محمود).

شمارهٔ دفتر: ٦٤٦٧٦

٤٦٢٠ـ هفت کشور یا جغرافیا یا شرح الاقالیم السبعة یا صور الاقالیم (فارسی)

دردو باب که باب اول دردوفصل وباب دوم درهفت فصل ، ساخته برای امیر مبارزالدین محمد مظفری (۷۴۱ـ۷۶۰) در ۷۴۸ (استوری ۲ : ۱۲۲ـ نشریه ۲ :۱۲۲)

آغاز : بسمله. الحمدلله رب العالمین والعاقبة للمتقین والصلاة والسلام... اما بعد درتواریخ می‌آید که چون اسکندر فیلقوس وقتی بسن شانزده رسید .

انجام : بعدازآن پنج کشیده ایم آنجا که بیرون اقلیم هفتم است . . . و آخرین خطوط قطب شمالیست شش ماه روز وشش ماه شب. تمت بالخیر سنة ۹٦۷ .

خط نسخ ، تاریخ ۹٦۷ ، ۱۱٦ ورق ، کاغذ سمرقندی ، سطر ۱٤ ـ ۸ × ۱٦ جلد رنگ وروغن ، اندازهٔ جلد ۲٤ × ۱٤ دارای سرلوح زرین لاژورد شنگرف سبز و سپیدی، جدول زرین شنگرف مشکی وکبود، نشان وعنوان شنگرف، مهری بنام (الواثق بالملك الصمد العبد قاسم بن شیخ علی محمد) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٦٧٧

٤٦٢١ ـ دیوان (فارسی)

ازفتح علیخان صبا ملقب به‌ملك‌الشعراء ،در گذشتهٔ۱۲۳۸.

(ذریعه ۹ : ۵۹۲فهرست سپهسالار ۲: ۶۲۶و۵۰۷:۴) .

آغاز: بسمله .

تعالی الله خـداوند جهاندار جهان آرا

کزوشدآشکارا گل زخار و گوهر ازخارا

مرصع کرد برچرخ زبرجد گوهر انجم

معلق کـرد برخـاك مطبق گنبد مینا

انجام :

سرور جم مرتبه محمد علی ایکه بذات تـو سزد سروری

آمده در چند حکمت اسیر . . . ناخوانا

شمارهٔ دفتر:۶۴۶۷۸

خط نستعلیق ، بی‌تاریخ،ازقرن‌سیزدهم،۱۸۶ورق ، کاغذ سپاهانی، سطر ۱۷ـ ۱۵×۸ ، جلد تیماج ضربی زرد ، اندازهٔجلد ۲۴ × ۱۵ ، در آغاز یادداشت (ع خان‌بن محمدصادق)بتاریخ۱۲۷۳ ویادداشت‌دیگربتاریخ۲۸ شعبان۱۲۵۵ بنام‌محمدرضا و یـادداشت تملیك فرهادبن ولیعهدمؤرخ‌ربیع‌الاول ۱۳۰۴،یك حدیث از کتاب عیون اخبارالرضا،ومهری‌بنام (عبدالله) در پایان .

٤٦٢٢ ـ مجموعه

شامل دو رساله

خط نستعلیق ، ۵۳ورق ، کاغذ سپاهـانی ، سطر۲۱ ـ ۸/۵ X ۱۵ ، جلد تیماج ضربی‌مشکی ، اندازهٔ‌جلد ۱۴/۵ X ۲۱/۵ نشان وعنـوان شنگرف رسالهٔ اول دارای ۱۵شکل (جدول ارث) نسخه تصحیح شده ازروی‌خط مصنف با تاریخهای۱۲۶۶ و ۱۲۶۸ میباشد .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۶۷۹

۱ـ رسالة فی‌الالف والام : (عربی)

ازمولی محمد تقی بن حسینعلی هروی اصفهانی حائری‌در گذشته ۱۲۹۹ (ذریعه ۱۱ : ۱۰۶)

آغاز : بسمله . الحمد لله رب‌العالمین و الصلاة علی محمد وآله المعصومین اما بعد فیقول المفتقر الی‌الله الغنی محمد تقی بن حسینعلی‌الهروی ... هذه رسالة فی تحقیق معنی‌الالف‌واللام .

انجام : هذا تمام ما اردنا بیانه فی هذه الرسالة ... وقدفرغت من تحریرها یوم الاربعاء خامس شهر ربیع الثانی سنة ۱۲۴۹ . . . علی هاجره الف الف سلام و تحیة .

خط نستعلیق ، (۲۶ پ ۴۸ ر) ، نشان وعنوان شنگرف .

۲ـ رسالة فی‌الارث : (عربی)

ازمولی محمد تقی‌بن حسینعلی هروی اصفهانی حائری در گذشته۱۲۹۹ در یك مقدمه‌وسه باب .

(ذریعه ۱۱ : ۵۵)

آغاز : بسمله. حمدله . والصلاة علی محمد وعترته المعصومین وبعد فیقول العبد العاصی محمد تقی بن حسینعلی الهروی .

انجام : هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذالرسالة ... وقد فرغ من کتابة هذه النسخة مؤلفها الجانی محمد تقی بن حسینعلی الهروی رحمه الله فی شهر ذی القعدة سنة ۱۲۶۶ .

همان نستعلیق ، ۲۵ر ، کاغذسپاهانی ، سطر ۲۱ ـ ۸/۵ × ۱۵ ، جلدتیماج ضربی مشکی ، اندازهٔ جلد ۱٤/۵ × ۲۱/۵ ، نشان وعنوان شنگرف، دارای ۱۵ شکل (جدول) درتعیین ارث ، نسخه تصحیح شده است ، درپایان یادداشت مبنی برمقابله این نسخه بانسخه‌ایکه بخط مصنف بوده بتاریخ رجب ۱۲۶۸ هست .

٤٦۲۳ ـ مجموعه

دارای در رساله

خط نستعلیق ، ۱۳۱ ورق ، کاغذسپاهانی ، سطر ۱۵ ـ ۸ × ۱٤/۵ ، جلد تیماج مشکی ، اندازهٔ جلد ۲۱ × ۱٤ نشان وعنوان شنگرف درابتدای نسخه درهامش کاتب با عنوان اقل الساده ازخود یاد مینماید ودر پایان مطلب که درهامش نگاشته شده (لراقمه عفی عنه) آورده شده .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٦٨۰

۱ ـ رد بر شیعه : (فارسی)

ازعبدالغفار بن شیخ خیرالدین محمد.

آغاز :بسمله. سپاس و ستایش مرواجب الوجودیرا که بموجب حکمت

ازلی... امابعد میگوید... عبدالغفاربن شیخ خیرالدین محمد که چون اهم مطالب ومآرب دینیه معرفت طریق اسلام است .

انجام : چنانچه ازماقبل ومابعدآیةروشن میگردد والمسؤل من الله العزیز الحکیمان یهدنیا صراط المستقیم بحق محمدوآله واصحابه الاطهار الاخیار .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٦٨٠

خط همان خط ، باهمان آرایش .

۲- ردبر ردشیعه:

درهامش رساله شمارهٔ۱مجموعه‌پاسخهاوردی‌است که از گفته‌های‌علمای‌شیعه جمع‌آوری‌شده است، .

آغاز : بسمله حمدبی‌حد مالك الملکی راسزد که بارسال رسل وانزال کتب ونصب اوصیاءِ وخلفاءِ عالم .

انجام : زیرا گفتگودراینست، که ازاین آیهٔ شریفه فهمیده‌میشود... وحمل آیه برآن خارج ازشیوهٔ عقل ونقل باشد چنانچه درحواشی‌آینده نیزبروجه‌آئین مبین خواهد شد انشاءالله تعالی لراقمه عفی عنه .

خط‌نستعلیق . درهامش .

٤٦٤٢ ـ مجموعه

شامل دو کتاب شعرونثر:

خط نستعلیق ، ۱۱۲ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطرگوناگون ، جلد تازه ،

اندازهٔ جلد ۲۱ × ۱۳ ، دارای یك‌صورت رنگی(مردی‌است که بصلیب کشیده‌شده)
به‌شنگرف‌ومشکی وقهوه‌ای بااین بیت .

(تا) قلم دردست غداری‌بود — لاجرم منصور برداری بود

شمارهٔ دفتر:٦٤٦٨٢

۱ـ دیوان (فارسی)

منسوب به‌ابوالمغیث حسین بن منصورحلاج‌بیضاوی.

(مشار: ۷۲۸)

آغاز :بسمله . ای‌دورمانده‌ازحرم خاص کبریا ...

انجام : که جهان صورت است ومعنی یار — لیس فی‌الدارغیره دیار
سبحانك‌لاعلم الاماعلمتنا انك انت‌العلیم الحکیم .

شمارهٔ دفتر:٦٤٦٨٢

خط نستعلیق (ص ۱ ـ ۲۱۰) ، کاغذفرنگی ، سطر۱۷ ـ ۸ × ۱۳ درپایان
دیوان بندی درعشق وپس‌ازآن شرح مختصری دربارهٔ احوالات حلاج آورده شده است
که بااین بیت آغازمیگردد .

ایهای‌الناس به‌بینید زنعمای خدا — نعمت تازه‌وهم‌باهمه وزجمله خدا

وبا این بیت پایان بیاید .

صورت او نصیب‌دار آمد — شربت او نصیب یار آمد

ودرانتها تصویرآب رنگ شخص مصلوبی‌هست .

۲ ـ کشف المعارف : (فارسی)

ازحاجی زین العابدین شیروانی،دریك مقدمه وسه باب وخاتمه .

آغاز بسمله : الحمدلله‌رب‌العالمین و . . . امابعدچنین گوید ابن‌اسکندر زین‌العابدین‌شیروانی .

انجام : ساقی‌بریز باده بساغرزخم‌ذات   تا از ذوات برفکنم پردهٔ صفات
بحق‌الحق والنبی الحق ووحی‌الحق و ولی‌الحق المطلق.١٤شهر ربیع‌الاول ١٣٠٩
علی بن حسینعلی .

خط همان‌نستعلیق ، کاتب علی‌بن حسینعلی ، تاریخ ١٣٠٩ ، (١پ-٣٢پ)

کاغذ همان‌کاغذ.

٤٦٢٥ - مجموعه

شامل دورساله .

خط نسخ یك‌نویسنده ، کاتب‌عبرت نائینی ، تاریخ محرم ١٣٣٧ ، ٨٤ورق

کاغذ فرنگی‌آهارمهره ، سطر٢٣ - ٨ × ١٤ ، جلدمقوا عطف‌میشن قهوه‌ئی ، اندازهٔ جلد ١٥/٥ × ٢١ .

شمارهٔ دفتر:٦٤٦٨٣

١ - تحریرالعقلاء :   (فارسی)

ازشیخ هادی‌بن‌الحاج مهدی‌بن باقرنجم‌آبادی سنگلجی درگذشتهٔ ١٣٢١ که‌در١٣١٢خ درتهران بچاپ رسیده است .

(ذریعه ٣ : ٣٨٧ . فهرست فارسی مشار.: ٣٦)

آغاز : بسمله . چون عبادت اوثان و اصنام ظاهریه در خلق شایع شد

فرستاد خلاق عالم انبیاء را بجهة دفع عبادت اصنام واظهار توحید ...

انجام : ولو جعله مظاهرالله فهو من المشرکین ، ان الله مظاهرهم بعبادة اتباعهم منکرون (قد تم بیدالاقل عبرت النائینی ۱۳۳۷ ... الف تحیه) .

خط نسخ ، کاتب عبرت نائینی ، تاریخ اواخرمحرم ۱۳۳۷ . (ص۲-۱۵۹).

۲ ـ نامه : (عربی ـ فارسی)

نامه از آقا جمال الدین بروجردی به شیخ هادی نجم آبادی سنگلجی که درنسخه ماچهار صفحهٔ آن بعربی و یك صفحه ونیم آن فارسی است .

آغاز : بسمله . این مکتوبیست که جناب آقا جمال الدین بروجردی معروف به بیانی بجهة ... حاج شیخ هادی نجم آبادی ... بعنوان دعوت فرستادند وآن مرحوم در طی کلمات خود در رد این طایفه نموده اند ... بسمه الذی یهدی من یشاء الی صراط المستقیم ، الحمدلله الذی اوحی من قبل علی انبیائه ...

انجام : که ناطق بیند وچشم بهرشطری نکرد که یك نفرموافق مشاهده نماید . تم والسلام علی کل الانام .

خط همان نسخ ، (ص۱۶۲ ـ ۱۶۷) .

۴۶۲۶ ـ مجموعه

شامل دورساله در کیمیا

خط نسخ ، کاتب محمدرضابن محمدعلی انارکی درقریهٔ لنجر،درع ۱۲۸۲/۲،

۱۲۶ ورق ، کاغذفرنگی ، سطر۱۸ ـ ۸ × ۱۶ ، جلد تیماج قهوه یی یك لا ، اندازهٔ جلد ۱۶ × ۲۲ . عنوان ونشان شنگرف .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۶۸۴

۱ ـ رسالة مرموزة : (عربی)

از کریم‌بن ابراهیم کرمانی پیشوای‌شیخیه ، در کیمیا ، که بشیوهٔ مرموز و سربسته نگاشته است .

آغاز : بسمله . الحمدلله‌والسلام علی عباده‌الذین اصطفی و بعد یقول‌العبد الاثیم کریم‌بن ابراهیم ان هذه رسالة مرموزة کتبتها لنبط ما صح لی عمله و جربته‌بیدی وآتیته بعینی .

انجام : فهو مامر فذلك ثلثة وبقی لك (الهحو) فتذکره ان‌شاءالله (کتبه محمد رضابن‌المرحوم مغفور ملامحمدعلی انارکی فی شهر ربیع‌الاخر فی قریه لنجر ۱۲۸۲ .

خط نسخ ، کاتب محمدرضابن محمدعلی انارکی درقریهٔ لنجر ، تاریخ ع ۱۲۸۲/۲ ، (۱ پ ـ ٤ر) ، عنوان و نشان سرخ .

۲ـ الفصول: (عربی)

ازهمو ، درکیمیا با عنوان فصل ، فصل . ودر آن از جلدکی وجابر وابن وحشیة یاد میکند .

آغاز : بسمله . حمدله . و صلی‌الله علی محمد و آله الطاهرین و رهطه المخصلین ... و بعد یقول ... کریم‌بن ابراهیم هذه‌کلمات متفرقة فیما جربت من‌الاعمال الصنعویة اوعرفت بالعلم عیاناً ومشاهدة من‌الحکم‌الفلسفیة.

انجام : التی‌یصنعهااهل‌الدرك والحیلة من‌المشاقین وکلماکان‌الجسد اکثر کان‌التفاوت اوضح (وقد فرغ من تسوید ... النبویة صلی‌الله علیه وآله)

خط همان‌نسخ وهمان تاریخ (۷ پ ـ ۱۰٦ پ) .

۴۶۲۷ ـ دیوان (عربی)

از ابوالفضل زهیربن علی مهبلی صالحی مصری ازدی سرایندهٔ سدهٔ هفتم ، قطعات ومدایح اوست .

آغاز : بسمله . حمد له . والصلاة والسلام علی سیدالمرسلین . اما بعد فانه قال الوزیر الصاحب الفاضل الرئیس ... ابوالفضل زهیربن الصاحب علی المهبلی الصالحی المصری الازدی سقی الله عهده ...

وجاهل طال بـه عنائـی   لا زمینی وداك من شقای

انجام :

یـا لهـا لیلـة وصل   مثلهـا لا یتهیـا

(تم الدیوان المبارك ... علی یـد ... الشیخ ابوبكر ابن الشیخ یوسف الشهیر بابن البلاط نسباً ... والی جمیع المسلمین .)

خط نسخ ، کاتب ابوبکربن الشیخ یوسف شهیر بابن البلاط ، تاریخ ۱۰۶۰ ۷۵ورق ، کاغذاستانبولی ، سطر۲۷ ـ ۸/۵ × ۱۶ ، جلد تیماج مشکی ضربی ، اندازهٔ جلد ۱۳/۵ × ۲۰ ، عنوان ونشان شنگرف وسبز . یادداشت حیدربن حافظ چلپی کاتب اوقاف الحرمین الشریفین ذیحجهٔ ۱۱۱۷ . ویادداشت : از جمله کتب سفرمکه ومهر (من ممتلکات الفقیر الحاج مصطفی صدقی غفرالله ۱۷۸) و(ماشاءالله لا قوة الا بالله) و تملك: السیدعثمان سمین .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۶۸۵

۴۶۲۸ـ شرح التوحید (عربی)

ازقاضی محمد سعیدبن محمد مفید قمی، درچهار مجلد .

(ذریعه ۱۳ : ۱۵۳) .

آغاز : بسمله . الحمد لله ولی الحمد و الصلاة علی محمد صاحب لواء الحمد ... اما بعد فهذابعون الله هو المجلد الثال . من شرح کتاب التوحید . . . تصنیف... محمد المدعو بسعید ...

انجام : ان لی صانعاً وهوالله رب العالمین فقام وما اجادجوابا الشرح ابطل علیه السلام بذالك (افتاده) .

خط نسخ ، کاتب بی‌نام ، وبی تاریخ از سدهٔ ۱۲ ، ۲۸۳ ورق ، کاغذ ترمهٔ سپاهانی ، سطر ۱۸ ـ ۸ × ۱٤/٥ ، جلد تیماج‌مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۳ × ۲۰/٥ ، جلدسوم . عنوان‌ونشان شنگرف . انجام‌افتاده .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٦٨٦

٤٦٢٩ ـ تهذیب طریق الوصول الی علم الاصول : (عربی)

ازعلامهٔ حلی ، جمال الدین ابومنصورحسن بن یوسف ، در گذشتهٔ ۷۲٦ . یکی ازمتون است که شرحها وحاشیه‌هایی‌بسیار برآن ساخته‌اند .

(ذریعه ٤ : ٥١١ . فهرست عربی‌مشار : ۲۳۰) .

آغاز : بسمله . الحمد لله رافع‌درجات العارفین‌الی ذروة العلا ومهبط منازل الجاهلین ... اما بعد فهذا کتاب تهذیب‌طریق‌الوصول الی‌علم الاصول ...

انجام : سؤال الفرق ولیکن هذا آخر ما نذکر فی هذا الکتاب و من اراد التطویل فی هذا الفن فلیطلبه من کتابنا المسمی بنهایة الوصول الی علم الاصول . . . المرجع او المآب (تـم الکتاب علی یـد . . . حسین بن حسن الموسوی ... ۱۲۰۸ :

خط نسخ ، کاتب حسین‌بن حسن‌الموسوی طهرانی ، تاریخ پنجشنبهٔ رجب ۱۲۰۸ ، ۱۱۴ ورق ، کاغذسپاهانی ، سطر ۱۰ ـ ۹ × ۱۳/۵ ، درصفحهٔ پایان‌آمده: عدداجزائه اربع‌عشرجزواً. حاشیه‌هایی بـا نشانهٔ (خ م ح) و (شرح ع م) و (حم) دارد . عنوان ونشان سرخ . وقف براولاد ذکور مؤرخ ۱۲۲۸ بـا مهر (ابن حسن حسین الموسوی ـ ۱۲۲۱) .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٦٨٧

٤٦٣٠ ـ گنج گهر : (فارسی)

ابو نصر شیبانی ، در یك مقدمه و چهار خانه و یك خاتمه ، در اواخـر ربیع الاول ۱۳۰۱ بنـام شاهزاده یمین الدوله ظـل السلطـان سلطان مسعود ساخته است (دربارهٔ نسخه‌های خطی ۲ : ۵۹) .

آغاز : بسمله . والتوفیق من الله العزیز الکریم . کتاب مستطاب گنج گهر که سفینه ایست جاودانی وبونصر شیبانی پس ازتألیف درج دربنام مبارك میمون مسعود ... ستایش یزدان پاك جل‌وعلا ودرود پاکان خاك سلام الله علیهم را زبان و دهانی ازآلایش معاصی .

انجام : وحمایت قهرمانی مقتدر توانا دریافته است دست از فساد و دغل کشیده داردانشاء الله تعالی ، ۱۳۰۱ .

خط نستعلیق خرش‌وپاکیزه . تاریخ ۱۳۰۱ ، ۱۷۳ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر ۱۵ ـ ۸ × ۱٦ ، جلدمقوا عطف‌میشن ، اندازهٔ جلد ۱۳/۵ × ۲۲ ، عنوان و نشان‌سرخ. صفحه‌های ۱ و ۲ و ۳ گل‌وبوته بازر. کمندمشکی ، جدول زرومشکی .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٦٨٨

٤٦١٣ ـ نگارستان (فارسی)

ازاحمدبن محمد بن عبدالغفار فناری‌قزوینی،درگذشتهٔ **۹۷۵** . در دیباجه نام نگارنده و کتاب‌وفهرست کتابهای تاریخ که ازآنها درنگارش خود بهره برده است‌آمده . این کتاب دربمبئی در **۱۲۷۵** ق در **۱۰۹** ص بچاپ رسیده‌است.

(ذریعه ۳:۲۹۱.استوری ۱ : ۱۱۴و۱۲٤۰ . فهرست‌فارسی‌مشار: ۳٤۷) .

آغاز : بسمله . ای طرازندهٔ بهارستان ، وی نگارندهٔ نگارستان ، از کرم تازه کن بهارم را ، رقم‌صدق ده نگارم را ...

انجام :

پی تاریخ و نامش فکر کردم
خرد گفتا که هست این نکته ساطع
چو در واقع نگارستان چنین است
از آن آمد نگارستان واقع

(تم بالخیر بعون الله و حسن توفیقه علی یـد الفقیر عبد الله فی غرة رجب **۱۰۷۹** .

خط نستعلیق خوش ، کاتب عبدالله ، تاریخ غرهٔ رجب **۱۰۷۹** ، **۲۵۲**ورق ، کاغذسپاهانی ، سطر۱۷ ـ ۸ × ۱٦ ، جلدتیماج مشکی‌ضربی ، اندازهٔجلد ۱٤ × ۲٤ عنوان ونشان‌شنگرف . سرلوح زرین ولاژوردی‌وسفیدآب‌وشنگرف ومشکی، میان‌سطر های صفحهٔ یکم زربکاررفته‌است، جدول شنگرف ومشکی وزرین .

شمارهٔ دفتر: **٦٤٦٨۹**

٤٦۳۲ ـ زاد المسافرین (فارسی)

ازناصر خسروعلوی مروزی . دربیست وهفت‌قول،فهرست گفتارهاونام کتاب

دردیباچه آمده استوآندر برلن بسال ۱۳۰۳ خ بچاپ رسیده است .

(ذریعه۱۲ : ۱۰ . فهرستفارسیمشار: ۸۷۲فهرست دانشگاه۱۴: ۴۱۲).

آغاز : بسملة . سپاس خدایرا کهآفریدگار جواهر پنهان و پیداست و پدید آرندهٔ مکان و زمان است ...

انجام : مرا رسیدن بنعمت ابدی و پرهیزیدن از عذاب سرمدی . والله اعلم بالصواب و الیه المرجع والمآب (تمت الکتاب بعون ... و انا الجانی علیبن الحسین غفرلهما) .

خط نستعلیق ، کاتب علیبنالحسین ، تاریخ ۱۳ ع ۱۳۳۲/۱ ، ۱۷۹ورق کاغذ فرنگی ، سطر۱۷ ـ ۹ × ۱۶/۵ ، جلدتیماجسبزضربی ، اندازهٔجلد ۱۵ × ۲۲ نسخه سهبار مقابله شدهاست:سالهای ۳۲ ـ ۳۸ و۱۳۳۹ درپایان کتاب چنین آمده است : درکرهٔ ثالثة با نسخهایکه نسبت بسایر نسخ اصلح بود مقابله شد ۱۳۳۹ . عنوان جوهرآبی .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۶۹۰

۴۶۳۳ ـ فیه ما فیه (فارسی)

ازجلال الدین محمدبن بهاءالدین محمد بلخی، مشهوربمولوی رومی . که چندباربچاپ رسیده است (فهرست فارسی مشار : ۱۲۰۶) .

آغاز : بسمله . قال النبی صلیالله علیه وسلم شرالعلماء من زار الامراء و خیر الامراء من زار العلماء نعم الامیر علی باب الفقیر و بئس الفقیر علی باب الامیر . خلقان صورت این سخن را گرفته اند که نشاید که عالم بزیارت امیر آید ...

انجام : پس بنشین و تو تصور می کن که نقد کراست وعین کیست . والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب (تمام شد کتاب ... من الهجرة النبویة) .

خط نسخ ، کاتب عزیز موسی الصفوتی ، تاریخ ۱۲۶۹ ، ۱۴۴ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۲۱ ـ ۸ × ۱۶ ، جلد مقوایی عطف میشن ، اندازهٔ جلد ۱۳ × ۲۱ بایك سرلوح زرورنگین . عنوان ونشان شنگرف . جدول مشکی وزرین .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۶۹۱

۴۶۳۴ ـ تحفهٔ شاهی (فارسی)

از قاضی زادهٔ کرهرودی ، دریك مقدمه ویك قاعده ویك خاتمه و قاعدهٔ آن در منهج هایی چند، نام نگارند وشاه عباس دردیباچه آمده است .

(ذریعه ۳ : ۴۴۳و۹ : ۸۷۰)

آغاز : بسمله. کس نامهٔ انوار جلی ننویسد تابرسر آن هوالعلی ننویسد... طلیعهٔ صباح ستایش بی آلایش پرتو انگیز فضای دلگشای احدی یکتا . .

انجام : خسر الدنیا والآخرة ، نگاشته جهة عقیده ایشانست .... مسالك العلم والعرفان . وچون در تحریر این رساله ، وتقریر این مقاله چنانکه سابقاً بآن اشاره نموده مأمور باختصار است ... لهذا براین مقدار از گفتار اقتصار افتاده امید که خالصاًلله ... وآله اجمعین ...

خط نستعلیق زیبا ، کاتب محمد صالح خاتون آبادی، تاریخ غرهٔ ع۱/۱۰۶۳ ۱۳۶ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۹ ـ ۹ × ۲۰ ، جلد روغنی ممتاز گل وبوتهٔ زر در زمینهٔ مشکی برون ودرون ۲۶/۵ × ۱۴/۵ ، دوصفحه درآغاز کنارهها تشعیر شده، بایك سرلوح زرین ورنگین . عنوان ونشان شنگرف . جدول وکمند مشکی ولاژوردوزرین.

شمارهٔ دفتر : ۶۴۶۹۲

٤٦٣٥ ـ النافع ليوم الحشر فی شرح باب الحادیعشر (عربی)

ازجمال الدين ابومنصور حسن بن یوسف حلی، در گذشته ۷۲۶. که بارها بچاپ رسیده است .

(ذریعه ۱۳ : ۱۱۷، فهرست عربی مشار . ۹٤۲)

آغاز : بسمله . یامن جعل علیا العلی الهادی الی الدین مختاره من الحاضر ...و بعد وهذه نفثة صدرت عن فکر بعدالاستخارة ...

انجام : انی غفرت شیعة علی ومحبیه ومحبی اولاده ذنوبهم . ولیکن هذا آخر مااوردناه ونهایة ماطلبناه والحمدلله رب العالمين ... الطاهرين . تشرف بتحرير هذه النسخة ... مالك الديلمی ختم الله له الحسنى فی شهور ۹٥٦ من الهجرة.

خط نستعلیق خوش ، کاتب مالك دیلمی ، تاریخ ۹٥٦ ، ۷۱ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۲ ـ ۸ × ۱٥ ، جلدتیماج مشکی ضربی ، اندازهٔ جلد ۱۳/٥ × ۲۲ سرلوح درزمینهٔ زر لاژورد و سبز ومشکی وسفید . جدول مشکی ولاژوردوزر . عنوان ونشان شنگرف . یادداشت ۱۱۹۳ (کلیشه) .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٦٩٣

٤٦٣٦ ـ مجموعه

دارای دو رساله

خط نسخ ، کاتب بی نام و بی تاریخ ، از سده ۱۲ ـ ۱۳ ، ٦۸ ورق ، کاغذ سپاهانی فرنگی ، گوناگون ، جلد تیماج سرخ یکلا ، اندازهٔ جلد ۱٤/٥ × ۱۹/٥ .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٦٩٤

۱ ـ شرح القصيدة المقصورة : (عربی)

قصیدهٔ مقصورة ازابوبکر محمدبن الحسن بن دریدلغوی بصری معروف بابن درید . گزارش از محمدبن سلمان الکماری .

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی جعل العربیة مفتاح آیاته ومسرا حاطایفه . . . وبعد فیقول .. محمدبن سلیمان الکماری لمارأیت القصیدة المقصورة اللتی ...

انجام : منصوب تقدیراً لانه حال ایضاً . تمت والحمدلله رب العالمین (وقع الفراغ من ساخت الکتاب المبارك یوم السابع والعشرون من شهر رمضان ...)

خط نسخ ، کاتب بی نام ، تاریخ رمضان از سده ۱۲ (۱ پ ـ ٤٨ پ) کاغذ سپاهانی ، سطر ۲۱ ـ ۹ X ١٤ ، بایادداشت ۱۹۹ (= ۱۱۹۹) تملك فرهاد میرزا در ۱۲٦۳ بامهر (نایب الایاله) .

۲ ـ جنك : (فارسی ـ عربی)

جنگ شعر ونثرو دعا بفارسی و عربی.

خط نسخ ، بی‌نام و بی‌تاریخ ، سده ١٤ ـ ۱۳ ، (٤٩ ر ـ ٦٨ پ) ، کاغذ فرنگی ، سطر گوناگون .

٤٦٣٧ ـ مجموعه

شامل دورساله .

خط نستعلیق ، کاتب بی‌نام ، تاریخ ۱۰۸۵ ، ١٢٤ ورق ، کاغذسپاهانی ، سطر ۲۰ ـ ۹ X ١٦ ، جلد مقوا عطف میشن .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٦٩٥

۱ ـ الفوائد الرضوية : (عربی)

ازقاضی محمد سعید بن محمد مفید قمی ، دریك مقدمه وسه فائدة و یك خاتمه . نام نگارنده و کتاب و شمارهٔ بخشها دردیباچه آمده است .

آغاز : بسمله . وبه وصول الی مقام توحید الله الحمید وبه التتمیم . . الحمدلله الواحد المتوحد والفرد المتفرد الذی توحد بالتوحید فی توحده ... وبعد ... محمد المشتهر سعید الشریف القمی یقول ان الحمکة کل الحکمة .

انجام : واحفظها من استراق سمع الاشرار وعلی الله توکلی و به اعتصامی بمحمد وآله . والحمدلله رب العالمین (تم علی یدی مترجمه عصر ... وآله الطیبین الطاهرین وسلم تسلیما کثیراً کثیراً) .

خط نستعلیق ، تاریخ سه‌شنبهٔ ۱۰۸۵ ، (۱ پ ـ ۱۰ پ) ، کاغذ سپاهانی سطر ۲۰ ـ ۹ × ۱۶ ، باحاشیه‌هایی بانشانهٔ (منه‌ره) .

۲ ـ الاربعون حدیثاً : (عربی)

ازهمو ، ۲۸ حدیث از چهل حدیثی است که گویا نگارنده نتوانسته است آنرا بانجام برساند .

(ذریعه ۱ : ٤۱۷) .

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی اغنا بمعادن حکمته عن زخارف الدنیا وهدانا بفضل رحمته .. امابعد فیقول .. محمد المدعو بسید الشریف هذه جملة من الاخبار المستعضلة .

انجام : التی یترتب علیها الاحکام العقلیة لیس علی سبیل المجزاف و الاختلاف والتخمین والاتفاق . والحمدلله علی ماخصنا من فضله وان اکثرهم لایعلمون (الی هنا وجدت النسخة الاربعین المنسوب الی ... الجنة مثواه) .

خط همان نستعلیق ، (۱۵ پ - ۱۲٤ ر) با حاشیه هایی بنشانهٔ (منه) .

یادداشت ۱۱۲٤ را دارد .

٤٦٣٨ - مکاتیب (فارسی-عربی)

ازعبدالله قطب بن محیی ، ۱٦۸ نامهٔ اوست که جز چند نامه همه بفارسی است .

آغاز : بسمله . من عبدالله قطب بن محیی الی الاخ الاعز الامیر غیاث الدین محمد . امابعد هیچ موجب نباید که ازسلوك راه خدای بازایستد ...

انجام : که تعلق خاطر باین بـاز بیشتر است . والسلام علیکم اجمعین . والسلام علی سید الاخوان بهمهٔ حال دل قویدارندوامیدوار باشند والسلام .

خط نسخ ، بی تاریخ و بی نام ، ۱۰۱ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر ۱۷ - ۱٤/٥ X ۷ ، جلدتیماج سبز ، اندازهٔجلد ۱٤/٥ X ۲۱/٥ ، این نسخه دیباچهای ندارد .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٦٩٦

٤٦٣٩ - فقه شاهی

از تاج الدین حسن بن غیاث الدین عبدالحمید استر آبـادی ساکن کاشان ، از شاگردان محقق کرکی ، بنا بیادداشت صاحب ذریعه نسخهٔ دیگر ازاین کتاب با همین نشانیها در کتابخانهٔ سیدصدر درکاظمین هست . و «ریاض العلماء» نیز ازآن یاد کرده است .

آغاز : بسمله . حمد نامحدود معبودی راکـه کاینات را بخورشید آسمان رسالت ونوربدر ولایت درجهٔ ظهور داد ... امابعد این تألیفیست درفقه مذهب ائمهٔ معصومین ... مشتمل برنوزده کتاب .

انجام : وکشندهٔ نفس خود واجب نمی گردد کفارت والله اعلم بالصواب (تمت الکتاب بعون الملك ... وعترته الطاهرین علی ید ... عبدالله بن شیخ مرشد الکاتب الشیرازی غفرالله له).

(ذریعه ١٦ : ٢٩٤)

خط نستعلیق خوش ،کاتب عبدالله بن شیخ مرشد کاب شیرازی ازسدهٔ ١١ ، ٣١٣ ورق ، کاغذسپاهانی ، سطر ١٤ ـ ١٠ × ١٧ ، جلدتیماج مشکی ضربی ، اندازهٔ جلد ١٧ × ٢٨ ، درپاسخ سید نصرالله تقوی صاحب ذریعه اطلاعات خود را دربارهٔ استرآبادی راین کتاب دردوصفحه نوشته است واین سند درآغازنسخه الصاق شده است بادوسرلوح درزمینه لاژورد ، زروشنگرف وسفیدی ومشکی وصورتی وآبی بکاررفته است. دوصفحهٔ آغاز بازرتشعیر وحاشیه سازی شده است . عنوان ونشان شنگرف . جدول زر و لاژورد . صفحهٔ پایان وصالی شده است . فهرست درآغاز کتاب است. (کلیشه)

شمارهٔ دفتر ٦٤٦٩٧

٤٦٤٠ ـ جواهر الکلام : (عربی)

ازشیخ محمد حسن بن باقر، درگذشتهٔ ١٢٥٠ . کتاب مشهور و متد اول که چندبار بچاپ رسیده است .

(ذریعه ٥ : ٢٧٥ . فهرست عربی مشار: ٢٦١) .

آغاز : بسمله. القسم الثالث من الاقسام التی علیها الکتاب فی الایقاعات جمع الایقاع وهوالفظ الدال . . .

انجام : و قد بقی جملة کثیرة فی جملة من النصوص لم تجرعادة الاصحاب بذکرها فی کتب الفقه نعم قد ذکرالشهید فی متن جملة وافرة وقد ذکرنا هـذه النبذة والله الموفق والمعین .

خط نسخ ، بی نام و بی تاریخ ، از سدهٔ ۱۳، ۲۸۱ ورق ، کاغذ فرنگی سطر۳۳ ـ ۱۲ × ۲۱ ، جلدتیماج قهوه‌یی‌ضربی ، اندازهٔ جلد ۲۰ × ۳۱ . کتاب طلاق تاپایان‌زکاةاست ، عنوان‌ونشان باسرخی .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٦٩٨

٤٦٤١ ـ هدایة الطالبین فی معرفة آثار المهتدین (عربی)

ازسید محمد ابن‌علی‌بن ابی‌الحسن عاملی‌صاحب مدارك متوفی ۱۰۰۹ .
شرح مختصر نافع ازطهارةتـاخمس‌است.

آغاز : بسمله . یامن‌دل علی ذاته بذاته و تنزه عن‌مجانسة مخلوقاته و بانی جوده وسیله کل سائل و کرمه شفیع کل آمل ...

انجام : کانت یختص بالنبی‌علیه السلام اواشارة الی قسمة الخمس و یکون المذکورون مع الرسول‌علیه السلام هنامستحق ... (پاره شده‌است) .
(ذریعة ج ۱٤ : ٦۱) .

خط نستعلیق‌ریز ، بی‌تاریخ ازقرن۱۲ ، ۳۰۷ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۸ ـ ۱۳ × ۸ ، جلدتیماج قهوه‌ئی‌ضربی ، اندازهٔ‌جلد ۱۸ × ۱۳ ، نیمی از برگ آخر نسخه پاره‌شده است . نشانها وعنوانها شنگرف .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٠٠

٤٦٤٢ ـ صافی در شرح اصول کافی (فارسی)

گزارش‌از خلیل‌بن غازی قزوینی متن ازمحمد بن یعقوب‌کلینی .
در این نسخه آمده‌بتاریخ سه شنبه دوازدهم ذیقعدهٔ سال‌هزاروهفتادوهشت

در شرح کتاب بیست و نهم کتاب الحدود آغاز کرده سپس بکتاب الادیات پرداخته و بعد از آن کتاب الشهادة را شرح نموده آنگاه کتاب القضایا و الاحکام را، پس از آن کتاب الایمان والنذور و الکفارات را شرح نموده و این نسخه در اینجا پایان میپذیرد .

(الذریعه ۱۵ ص ٤)

خط نستعلیق ، تاریخ محتملا قرن یازدهم ، ۱۷۵ ورق ، کاغذ دولت آبادی ، سطر ۲۹ - ۱۲/٥ × ۲۲ ، جلد تیماج مقوائی قرمز ، اندازهٔ جلد ۱۹ × ۳۰ ، ابتداء بابها و کتابها باشنگرف .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٠٤

٤٦٤٣ - شرح نهج البلاغه (عربی)

از ابن ابی الحدید .

این نسخه تا جزو شانزدهم را حاوی است (فهرست مشار عربی ص ٥٦٩) .

آغاز : بسمله. و به نستعین . الحمد لله الواحد العدل الاصل ومن کلام له علیه السلام فی وصف بیعته بالخلافة .

انجام : آخر الجزء السادس عشر من الشرح و الحمد لله وحده و الصلاة علی محمد وآله اجمعین .

خط نسخ، کاتب عبدالسمیع ، ٤١٢ ورق، کاغذ اصفهانی ، سطر ۲٥ - ۱۸/۱ × ۱۹ ، جلد تیماج مقوائی ماشی حاشیه زر ، اندازهٔ جلد ۱٥ × ۲٥/۳ ، دارای بلاغ روز

سه‌شنبه ۱۲ شوال ۱۰۴۶ به‌امضای عبدالسمیع‌عتیق‌الله وتملك احتشام‌الملك .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٠٥

٤٦٤٤ ـ غرر الفرائد ودرر القلائد (عربی)

ازابوالقاسم علی‌بن الحسین معروف بسید مرتضی (علم‌الهدی) .

نسخه جلد اول ودوم است .(ذریعه ۱٦ : ٤٢ فهرست عربی مشار : ٦٤٩)

آغاز : بسمله . قال سیدنا المرتضی علم الهدی ذوالمجدین ابو القسم‌علی‌بن الحسین قدس الله روحه .

انجام : وتسمیة یوم القیمة بانه یوم التغابن من افصح کلام واحضره وابلغه والله الموفق عنه .

خط نسخ سدهٔ ۱۱ . مقابلهٔ زین‌العابدین بن صالح کاظمی عاملی . تاریخ روزجمعهٔ ۱۱ ذی‌الحجه ۱۱۱۲ق برای‌علی مردان‌خان . ٦٧٦ ورق . کاغذ فرنگی . سطر۲۵ ـ ۷/۵ × ۱۷/۵ جلد روغنی‌مقوائی گل‌وبته‌دار رنگارنگ . اندازهٔ جلد ۱۵/۵ × ۲۵ . بامرعلیمردان خان مقابله شده وآنرا زین‌العابدین‌بن صالح‌الکاظمی العاملی مقابله نموده .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٠٦

٤٦٤٥ ـ مجموعه :

دارای دو کتاب .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٠٧

۱ـ ارشاد الاذهان الی احکام الایمان : (عربی)

ازعلامهٔ حلی‌حسن بن شیخ سدید الدین یوسف‌بن مطهرحلی .

کتابی است فقهی و حاوی نکات بدیعه ایست در فقه بطور ایجاز
(ریحانه‌الادب ۱۰۶۳ ـ ذریعه ۱ :)

آغاز : بسمله. وبه نستعین رب سهل . الحمـد لله المتفرد بالقدم والـدوام المتنزه عن مشابهة الاعراض والاجسام .

انجام : فهذه خلاصة ما أفدناه من هذا الکتاب و من اراد التطویل بذکر الفروع والادلة و ذکر الخلاف فعلیه بکتابنا المسمی بمنتهی المطلب فانه بلغ الغایة و تجاوز النهایة و من اراد التوسط . . . وغیر ذالك من کتبنا و الله الموفق لکل خیر . . .

خط نسخ . بی‌تاریخ، پیرامن سدهٔ ۹ . ۲۱۵ ورق . کاغذ اصفهانی . سطر ۲۳
۱۰/۵ × ۱۶ جلد تیماج مقوائی قهوه‌ای وسط گل وبته زرد . اندازهٔ جلد ۱۷/۵ ×
۲۵/۳ .

۲ـ غایة الایجاز لخائف الاعواز : (عربی)

ازشیخ جمال الدین ابوالعباس احمد بن فهد حلی ، در گذشته ۸۴۱ . در دو فصل :

۱ـ طهارت ۲ـ نماز .
(ذریعه ۱۶ : ۹).

آغاز : الحمد لله سابغ الانعام .
(۲۱۴ ـ ۲۱۵)

۴۶۴۶ ـ مسالك الافهام فی شرح شرایع الاسلام (عربی)

گزارش از شیخ زین‌الدین ابن نورالدین علی‌بن احمد شامی جبعی عاملی (شهید ثانی) نسخه جلد یکم است .

(فهرست مشار عربی : ۸۳۸) .

آغاز نسخه : اولاصلاح غلط لایتم‌الا به فان اصلاحه واجب علی‌الکفایة صوناً للعجز .

انجام : تم‌القسم الاول من کتاب شرایع الاسلام . . . و به‌تم‌الجزء الاول من هذاالتعلیق . .

خط نسخ ، بی‌نام ، جمعه آخر ۹۵۱ ، ۲۰۱ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۲۵-۱۳ × ۱۷/۵ جلد تیماج مقوائی زرد لولا دار ، اندازهٔ جلد ۱۹/۵ × ۲۵ کلمهٔ قوله با شنگرف نوشته شده .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٠٨

٤٦٤٧ ـ مجموعه

دارای دو کتاب .

خط نستعلیق ، کاتب محمدباقر سبزواری (مؤلف) ، تاریخ ۱۰۹۱ ق ، ۲۳۶ ورق ، نوع کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۹ ـ ۱۱/۵ × ۱۷/۵ ، اندازهٔجلد ۱۹/۵ × ۲٦)ص۲۳۴ ـ ۲۳۵) مطالبی است راجع باهمیت نماز جمعه .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٠٩

۱ ـ روضه‌الانوار عباسی : (فارسی)

از ملامحمد باقر سبزواری در گذشتهٔ ۱۰۹۰ ق .

برای شاه عباس صفوی و در آن از سیرت پادشاهان که برای دین ودنیای آنان نافع است یاد کرده و کتاب دریك‌مقدمه و دو قسم تدوین یافته است . (الذریعه۱۱ : ۲۸۹) .

آغاز : بسمله. وبه‌ثقتی. افتتاح کلام بنام واجب الاعظام پادشاهی سزد که بمقتضای حکمت بالغهٔ ازلیهٔ وضع قانون شریعت غراو ملت بیضارا باعث انتظام جمهور و ارتباط مفاصل امور ساخت .

انجام : اکنون وقت آنستکه اختتام کلام بدعا شود امیدواری رحمت باری آنکه این پادشاه نیکوسیرت معدلت شعار نصفت کردار خیر اندیش . . . والحمدلله... وحسبی الله . .

خط نستعلیق ، کاتب محمدباقر سبزواری (مؤلف) ، تاریخ در اواخر قرن دهم ، کاغذ اصفهانی سطر ۱۹ . (کلیشه)

۲ ـ کفایة الاحکام : (عربی)

از همو .

نسخه حاوی کتابهای زکاة ـ خمس ـ صوم ـ صلاة تاباب اعتکاف از کتاب کفایة الاحکام است (فهرست مشار عـربی : ۷۴۵) .

آغاز : بسمله. الحمدلله رب العالمین. . . کتاب الزکاة هی من اعظم الفرائض قال الله تعالی ویل للمشرکین الذین لایؤتون الزکاة .

انجام : ویحرم علی المعتکف النساء جماعاً و . . . خلافاً للشیخ فی المبسوط والبیع و الشراء و اختلفوافی فساد الاعتکاف بهما .

نوع خط نستعلیق ، کاتب مؤلف ، تاریخ اواخر قرن ۱۰ ق ، کاغذ اصفهانی سطر ۱۹ (۲۱۷ ر ـ ۲۳۲ ر) .(کلیشه)

٤٦٤٨ ـ جوامع الجامع (عربی)

ازفضل بن حسن بن فضل طبرسی درگذشتهٔ ٥٤٨ ـ ٥٥٢ .

این کتـاب کـه تفسیر وسیط نیز خوانده شده از تفسیر مـجمع البیان کوچکتر و از الکافی الشافی او بزرگتر است . مؤلف بعد ازآندو این تفسیر (جوامع الجامع) را بخواهش پسرش نوشته .

(الذریعه ٥ : ٢٤٨) .

آغاز : بسمله. وبه نستعین . الحمدلله الذی اکرمنا بکتابه الکریم ومن علینا بسبع المثانی و القرآن العظیم . . . ثم استخرت الله . . . فی الابتداء بمجموع مجمع جامع کلم الجوامع اسمیه کتاب جوامع الجامع .

خط نسخ ، تاریخ پیرامن سدهٔ ۹ ق ، ۲۰۳ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۲۸-۱۴ × ۲۴/۵ جلد تیماج مقوائی زرد لولادار ، اندازهٔ جلد ۲۳ × ۳۵/۵

این نسخه در آخر افتادگی دارد ، از ص ۲۰۳ به بعد (۴ صفحه) مطالبی است متفرقه از جمله وصف براق - روی آیات با شنگرف خط کشیده شده ، دارای تملک یکی از احفاد محمد صالح مازندرانی در ۱۱۷۱ (کلیشه)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧١٠

٤٦٤٩ - ذخیرة المعاد فی شرح الارشاد (عربی)

متن از علامه حلی و گزارش از سیدعلی کبیر مدرسی مؤلف «الهام الحجة » . در دو مجلد حاوی مباحث و ابواب فقه است و شرحی است مزجی و مبسوط تا ص ۱۹۹ جلداول و از آن ببعد جلددوم است .

(الذریعه ١٠: ٢٠) .

آغاز : بسمله . کتاب الطهارة ای هذا کتاب الطهارة و الکتاب اسم منفرد جمعه کتب .

خط نسخ بی تاریخ از سدهٔ ۱۲ ، ۴۵۶ ورق ، کاغذ فرنگی سبز جلددوم آن ناقص

است ۲۹-۱۲ × ۲۰ ، جلد تیماج مقوائی ضربی مشکی ، جلد ۲۰/۵ × ۳۰ روی عبارات متن با شنگرف خط کشی شده .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧١١

٤٦٥٠ ـ الخصال المحمودة والمذمومة (عربی)

از ابوجعفر محمدبن علی (شیخ صدوق ابن بابویه قمی) .

مؤلف میگوید : مشایخ و اسلاف کتبی درعلوم وفنون نوشته‌اند اما ازتألیف کتابی دربرشمردن اخلاق پسندیده و نکوهیده غفلت ورزیده‌اند لذامن این تألیف را نافع تشخیص دادم .

(ذریعه۷ :۱۶۲ ـ فهرست مشار عربی ص ۳۳۱) .

آغاز : بسمله.وبه‌ثقتی. الحمدلله الذی توحد بالوحدانیة و تفرد بالالهیة و فطر العبادعلی معرفته .

انجام : انتاخر تلك العوالم و اولئك الادميين .

خط نسخ ، نویساونده محمد علم‌الهدی ، تاریخ ۱۹ شعبان ۱۰۸۳ق ۱۷۱ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۲۱ـ۹/۵ × ۱۸ ، جلد تیماج مقوائی قرمز جلد ۱۵/۷ × ۲۵/۵ ، در صفحه ۱ مهر محمد علم‌الهدی و مهر دیگرلایقرء . از ۱۶۹ پ ـ یادداشتهای متفرقه‌ایست .

شمارهٔ دفتر:٦٤٧١٢

٤٦٥١ ـ گنجینهٔ نشاط (فارسی)

از معتمد الدوله عبدالوهاب مولوی نشاط اصفهانی .

بنظم و نثر حاوی ترسلات وفرمانهائی چند وتعزیتها.

ذریعه ۹ : ۱۱۸۹ . فهرست دانشگاه ۲: ۳۲ . حقوق : ۱۷۸ فهرست مشار فارسی ص ۱۳۲٤ .

آغاز : درمخاطبات ومحابات و فرامین واحکـام اعلیحضرت شاهنشاهی .
بارخدایا کریما کردگارارحیمازهی خداوند توانا .

انجام :

غم سوزد وعمر سازد افزون گوئی   با آب حیات آتش آمیخته است

خط نستعلیق ۱۳ ، ۱۳۰ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر۱۵ـ۱۱ × ۱۹/۵ ،جلد روغنی مقوائی گل و بته‌دار ، اندازه ۱۹ × ۳۰/۵ در آخر واول مهرنصراللّه‌الموسوی ودیگری بطور کامل خوانده‌نشد .

شمارۀ دفتر: ٦٤٧١٣

٤٦٥٢ ـ تحفة العراقین   (فارسی)

از خاقانی شیروانی معروف، به حسان عجم‌در گذشتهٔ ۵۸۲ .

آغاز :

مائیم نظارگان غمناك   زین حقهٔ سبز و مهرهٔ خاك

انجام :

درد است شناس برزبانم   این درد شناس حرز جانم

ذریعه ۳ : ٤٥٤ و ۹ : ۲۸۰ مشار:۳٦۹ .

خط نستعلیق زیبا بی‌تاریخ ، ازقرن سیزدهم ، ۸۸ ورق ، کاغذ اصفهانی رنگارنگ ، سطر ۱۷ـ۱۹ × ۸ جلدمقوائی ضربی حاشیه تیماج سرخ ، اندازهٔ جلد ۲۶ × ۱۶ ، دو صفحهٔاول بین سطور زرکاری شده،صفحه هادرجدوززر و لاجورد .

شمارۀ دفتر : ٦٤٧١٤

۴۶۵۳ـ تحریر الفوائد فی شرح منهاج الوصول الی علم الاصول (عربی)

از یعقوب بن احمد بن محمود که در ۱۷ ذیقعدهٔ ۱۰۳۴ در مکه ساخته است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی اعلا (بـریده شده است) سلام وبین لطرق المعاد... اما بعد فیقول... یعقوب بن احمد بن محمود. افتتح المصنف رحمه الله کتابه به بسم الله... تیمناً و تبرکاً باسمه...

انجام: والمغارب عامة. و قـد استراح من کمد الانتهاض لنقل هذا الشرح من السواد الی البیاض العبد... یعقوب بن... وفقه الله.. فی السابع عشر ضحوة الخمیس من ذیقعدة... ولاحول ولاقوة الابالله العلی العظیم.

خط نستعلیق، گویا خط مؤلف باشد، در مدینه ۱۷ ذیقعدهٔ ۱۰۳۴

۲۱۲ ورق، کاغذ استانبولی ۲۵-۹/۵×۱۸ جلد تیماج سرخ، اندازه ۱۸×۲۷،

عنوان و نشان شنگرف. خط خوردگی و برگشت بهامش، و حاشیه ها بنشانهٔ (منه سلمه الله) بخط دیگر که تأیید میکند کاتب خود مؤلف است.

شمارهٔ دفتر: ۶۴۷۱۵

۴۶۵۴ ـ مواهب علیه یا تفسیر حسینی (فارسی)

از ملاحسین کاشفی هروی که بنام میرعلی شیر نوائی ساخته است.

نسخه: از سورهٔ حمد تا ناس است.

آغاز: بسمله. وبهٔ نستعین برب الکریم رب تمم ویسر ولاتعسر. بعد از تمهید قواعد محامد آلهی وتأسیس مبانی ثناخوانی.

انجام. تمة التفسیر من مصنفات مولی الکامل والفـاضل العالم العامل مولانا

حسین الکاشفی الهـروی رحمه‌الله فی‌شهور سنة اربع و ثلاثین وتسعمایة الهجریة النبویة علی‌یدالعبد الفقیر مرشدبن مسعودبن علی‌غفرالله لهم‌آمین .

ذریعه ٤ : ٢٧١ استوری : ١١ و ١١٩٥ مشار : ١٥٢٨

ترجمه نستعلیق ریز زیبا وقرآن با خط نسخ زیبا . کاتب مرشدبن مسعودبن‌علی . تاریخ‌خط ٩٣٤ . ١٢٥٣ صفحه ، کاغذاصفهانی . سطر ٢٧ - ١١ × ١٩/٥ . جلدتیماج مشکی . نشانها وعنوانها ومتن قرآن شنگرف صفحه ها جدول‌بندی بازر ولاجورد دارای‌فهرست جدول بندی‌شده به زر وشنگرف و لاجورد . دارای‌سرسوره زرنگار و لاجورد و شنگرف،دومهر دربرگ اول نسخه‌آمده است یکی بنام نظام‌الدوله میرزا آقاخان صدراعظم ودیگری که زیرتملیکی‌بنام احمد بن محمد الکرکوکی‌الحسینی که خوانده‌نشدو درپایان‌نسخه مهر : یا هادی‌المضلین دارد .

شمارۀدفتر: ٦٤٧١٦

٤٦٥٥ - مجموعه

دارای سه رساله .

١٨٢ ورق جلد تیماج قهوه‌ئی‌کم‌رنگ . اندازۀ جلد ٢٣ × ١١/٥ . دربرگ اول نسخه یادداشتی ودرپایان نسخه نصف‌صفحه احادیثی آمده است ومهری با جوهرآبی آمده که خوانده‌نشد .

شمارۀ دفتر: ٦٤٧١٧

١ - الفیة : (عربی)

از شمس‌الدین ابو عبدالله شیخ محمد بن مکی الجزینی الدمشقی (شهید اول) دریك مقدمه وسه فصل و یك خاتمه .

آغاز : بسمله.الحمدلله الذی ... اما بعد فهذه رسالة وجیزة فی فرض الصلوة اجابة ...

انجام : والجنازة فمجاز و کذاالنذر المطلق.تمةالرسالةالالفیة .

ذریعه ۲ : ۲۹٦ فهرست مشار عربی : ۸٤ .

خط نسخ درشت . بی تاریخ ،ازقرن ۱۱ . ۳۱ورق . کاغذ اصفهانی . سطر ۸ – ۵/۱٤ × ۵ نشانها وعنوانها شنگرف .

۲ ـ المختصر النافع : (عربی)

ازنجم الدین ابولقاسم شیخ جعفربن الحسن محقق حلی .

از کتاب طهارة تا کتاب دیات است .

آغاز : بسمله. الحمدلله الذی صغرت فی عظمته عبادة العابدین ... اما بعد فانی مورد لك فی هذه المختصر خلاصة المذهب المعتبر بالفاظ .

انجام : من عمله و غفرلله و جعل الله الجنة منقلبه و منتقله انه مجیب من سأله ولایخیبه من امله تم تمت الکتاب الحمدلله رب العالمین ...حرره العبد ...

فهرست مشار عربی : ۸٦۸ .

خط نستعلیق . کاتب جعفربن خواجه الحسینی . تاریخ ۱۲رجب ۱۰٦۹ . ۱۵۱ورق . کاغذاصفهانی . سطر۱۴ – ۱۵ × ٦ . نشانها و عنوانها شنگرف نسخه درهامش زیاد حاشیه نویسی دارد بعلامات ح ، ای ، ع ك ، ح ك .

۳ ـ المواریث : (عربی)

آغاز : وعلیه التکلان مثلا لومات شخص و خلف احدالابوین و بنتاً ونصیب احدالابوین السدس .

انجام: و هـو ثمانية و اربعون لاستة عشر والاب اثنان و ثلثون فافهم المعنون وسلم تسليما .

خط نستعليق ريز . تاريخ خط قرن ۱۱ . از ص ۳۰۰ ـ ۳۲۱ . كاغذ اصفهانی . سطر ۱۷ . نشانها شنگرف .

٤٦٥٦ ـ جواهر التفسير (فارسی)

ازملاحسين كاشفی.
در فضيلت قرآن وتفسير فاتحة الكتاب (ذريعه٥: ۲٦٥ كشف الظنون: جواهر)
سپهسالار ۳ : ۱۱۱
نسخه جلد يكم است .

آغاز: زينت فاتحهٔ هر كتاب وزيورخاتمهٔ هرخطاب بآيه ثنای رب الارباب جلت كلمته كه تفسير انوار.

انجام: وچون استيفاء خواص فاتحه درعداد محالات محسوب است وايجاب واختصاراين ترجمه مقصود ومطلوب براين قدر اختصار افتاد والله ولی و الموفق للسداد. تمت الكتاب بعون الملك الوهاب وصلی الله علی محمد وآله .

خط نسخ زيبا. بی تاريخ ، از قرن ۱۱ . ۱۷٦ ورق . كاغذ اصفهانی ، سطر ۲۷ ـ ۱۰/٥ × ۱۱/٥ . جلد تيماج قهوه‌ئی . اندازهٔ جلد ۳۱ × ۱۸/٥ . نشانها و عنوانها شنگرف، دارای يك سرسوره زرنگار گل وبته ولاجورد وزنگار وسياه، دوصفحهٔ اول حاشيه‌سازی زرنگار گل بته وبين سطرها زركاری شده وصفحه‌ها جدول بندی به‌زر و شنگرف ولاجورد وزنگار .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧١٨

٤٦٥٧ ـ جواهر الكلام (عربی)

ازمحمد حسن نجفی متوفی ۱۲٥٠ .

نسخه: کتاب صلاة .

آغاز : بسمله. الرکن الثالث من ارکان الصلاة فی بقیة الصلاة وفیه فصول الفصل الاول فی صلاة ظهر الجمعة . . .

انجام : الا ان الامر سهل و الله اعلم قال المصنف الشارح دام مجده والحمد لله رب العالمین ... وقد وقع الفراغ فی لیلة الخمیس غرة جمادی الاول بعد مضی ستة ساعات تقریباً منها فی دار السلام ونسئل الله ... قد تم علی ید کاتبه الحقیر المعترف بالتقصیر محمد بن المرحوم شیخ حسن نعمه العاملی عامله الله بلطفه الخفی یوم الاربعاء عاشر فی ربیع الاول من شهور سنه الواحد والستین من الهجرة النبویة علی مشرفها افضل الصلاة والسلام .

خط نسخ . کاتب محمد بن شیخ حسن نعمة العاملی . بی تاریخ ، از قرن ۱۳ .
۲۷۸ ورق . کاغذ فرنگی . سطر ۳۱ ـ ۲۲/۵ × ۱۲/۵ . جلد تیماج مشکی ضربی طلاکوب اندازهٔ جلد ۳۰ × ۲۰ . در برگ پایان نسخه مهری بنام نصرالله تقوی دارد و نسخه با خط مؤلف مقابله شده است: «بلغ مقابلة علی نسخة المصنف متعنا الله ببقائه بحمد و آله» .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧١٩

٤٦٥٨ ـ جواهر الکلام : (عربی)

محمد حسن صاحب جواهر نجفی .

کتاب صلاة است .

آغاز : بسمله. وصلی الله علی محمد وآله الطیبین الطاهرین الغرر المیامین الذین بهم ارجو من ربی الکریم الرحمان الرحیم العلیم الحکیم الاعانة علی اتمام کتاب احکام الصلاة . . .

انجام : فی فوایده مفد الاجود بالاحسن والامر سهل.قدتم الجزء و کتابته علی ید اقل عباد الله عملا و اکثرهم زللاً ظهریة الخمیس سادس عشر ذیحجة من شهور سنة ۱۲٦۰ .

خط نسخ . تاریخ ظهرپنجشنبه ۱٦ ذیحجهٔ ۱۲٦۰ . ۳۰٦ ورق . کاغذ فرنگی . سطر ۳۱ – ۲۲/۵ × ۱۲/۵ . جلد تیماج قهوه‌ئی تیرهٔ ضربی مشجر . اندازهٔ جلد ۳۰ × ۲۰ . نشانها وعنوانها شنگرف درپایان نسخه عبارتی بااین مضمون آمده «بلغ مقابلة علی حسب الجهد والطاقة ونعوذ بالله من الخطاوالنسیان» برروی برگ یکم نسخه مهری آمده بارنگ قرمز «عبده فتحعلی موسوی» ومهری نیز بنام نصرالله تقوی دارد .

شمارهٔ دفتر : ٦٤۷۲۰

٤٦٥٩ – کتاب من لایحضره الفقیه (عربی)

ازابن بابویه قمی ، ابوجعفر محمدبن علی بن الحسین .

آغاز : بسمله . اللهم انی احمدک واشکرک واومن بک واتوکل علیک اقر بذنبی الیک . . .

انجام : عن الحسین بن علوان عن عمرو بن ثابت عن سعیدبن ضریف الخفاف تمت . . .

خط نستعلیق ریززیبا . کاتب محمدبن حسن آملی الملقب بالشریف . تاریخ درمدینه ۱۰۷۸ . ٤۵۳ ورق . کاغذاصفهانی . سطر ۲۱ – ۱۸ × ۸ . جلد قهوه‌ئی سیرضربی منقوش . اندازهٔ جلد ۲۵/۵ × ۱۵/۵ نشانها وعنوانها شنگرف صفحه ها جدول بندی بهزر. دراول نسخه فهرستی مجدول از اسماء ائمه و کنیه ولقب وولادة و وفاة ایشان وسلاطین عصرایشان را دارد. ودرآخر نسخه مشایخ مؤلف وبندی راجع باصحاب اجماع را دارد. وحاشیه نویسی شده است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤۷۲۱

٤٦٦٠ ـ تفصيل وسائل الشيعة الى تحصيل مسائل الشريعة (عربی)

از محمدبن حسن حر عاملی .

از طهارة ـ تا خمس .

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی فطر العقول علی معرفته ووهبها العلم بوجوب وجوده ووحدانيته . . .

انجام : وان شيعتنا فی ذلك منحل . اقول وتقدم ما يدل على ذلك و يأتی مايدل . تم كتاب الخمس بعون الشرف .

ذريعه ٤ : ٣٥٢

كاتب ابوالحسن بن عبدالله . تاريخ ١١٦٩ . ٣٤٣ ورق . كاغذ اصفهانی . سطر ٣٧ ـ ٢٤/٥ × ١٣/٥ . جلد تيماج مشكی ضربی . اندازهٔ جلد ٣٤ × ٢١ . نشانها وعنوانها شنگرف .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٢٢

٤٦٦١ ـ تفصيل وسائل الشيعة الى تحصيل مسائل الشريعة : (عربی)

از محمد بن حسن حرعاملی .

از كتاب صوم تاعمل به مستحبات مزار .

آغاز : بسمله. كتاب الصوم فهرست انواع الابواب اجماليا ، ابواب وجوبه ونيته ، ابواب آداب ما يمسك عنه الصائم ، ابواب مـن يصح منه الصوم المندوب ، ابواب صوم المحرم والمكروه . . .

انجام : اقول والاحاديث فی ذلك كثيرة ولكن وردلها معارضات غيرصريحة فی الزيارة فالاحوط الترك والله تعالى اعلم .

خط نسخ‌ریز . بی‌تاریخ ،از قرن۱۳. ۲۱۲ورق ، کاغذفرنگی . سطر۳۳ ۲۱ × ۱۲/۵ . جلد تیماج‌مشکی‌ضربی . اندازهٔ جلد ۳۱ × ۲۱ نشانها و عنوانها شنگرف. نسخه موریانه‌خوردگی دارد .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٢٣

٤٦٦٢ ـ قبسات (عربی)

از میر داماد ، محمدباقر بن محمد ، نگاشتهٔ ۱۰۳٤ طبق تصریح‌خودمؤلف درصفحهٔ آخر نسخه .

آغاز : بسمله. الحمدلله الواحد الاحدالصمدالمصمود ، مهیمن کل‌وجود و جاعل کل موجود .

انجام : و کتب بیمناه الدائرة احوج الخلق الی الله الحمیدالغنی محمدبن محمدیدعی به‌باقرداماداالحسینی‌ختم الله له فی نشآتیه بالحسنی وسقاه من کاس المقربین. . . فرغت من‌تسویدهذاالکتاب‌بعون‌الله الملك الوهاب فی‌شهرربیع‌الثانی سنة احدی‌وستین والف‌من هجرة خیرالبریة .

خط نستعلیق زیبا . کاتب معلوم نیست . تاریخ ربیع‌الثانی ۱۰۷۱ . کاغذ اصفهانی . سطر۱۷ ـ ۸ × ۱۸ . جلدتیماج مقوائی . اندازهٔ جلد ۱۵ × ۲٦ دارای سرلوحهٔ زر . دروسط مینائی وکمندزر وخط مشکی. درصفحهٔ اخیر بخط رقاع زیبا نوشته‌است (این‌کتاب قبسات از تصنیفات افضل‌الراشدین والسالکین قطب‌العارفین میر محمدباقر داماد وازخط مبارك خودشان است تـادانند) دارای تملك محمد سعیدبن عطاءالله گیلانی .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٢٤

٤٦٦٣ ـ صحاح اللغة (عربی)

از ابو نصر اسماعیل بن حماد الجوهری الفارابی متوفی ٣٩٣هـ .

(کشف الظنون : ج ٢ ص ١٠٧١) .

آغاز : بسمله . . . اما بعد فانی قد اودعت .

انجام : تم کتاب الصحاح فی اللغة بحمد الله و حسن توفیقه من تألیف الشیخ الامام ابی‌عمر اسماعیل بن‌حماد الجوهری رحمه الله . . . حرره العبد المذنب الراجی رحمة ربه علی‌بن الحسن‌بن ابی علی الشیرازی رمضان سنة تسع و ثمانین و ستمائة .

خط ثلث‌ریز بسیارزیبا ونفیس . کاتب علی‌بن الحسن‌بن ابی علی‌الشیرازی . تاریخ ٦٨٩ هـ . کاغذسمرقندی.سطر ٣١.جلدتیماجزرکوب‌باغلاف.اندازهٔجلد ٩ × ١٤ دارای‌جلدزرکوب وپشت صفحه‌اول یك‌مجلس که وسط‌آن ترنج‌وبالا وپائین دو کشکول با زر تهیه شده و نام‌کتاب ومؤلف بخط زر در آن‌ها نوشته شده ، در تملك یکی‌از پادشاهان بنام حسن‌پاشا بوده‌که تاریخ صفر سنه ١٠٩٥ را دارد ، و درتاریخ ١٢٤٤ ازطرف عباس‌میرزا نایب‌السلطنه‌بفرزندش‌بهرام‌میرزاانعام داده‌شده، وسپس‌احتشام‌الدوله عبدالعلی میرزابن فرهاد میرزا این‌کتاب را از ورثه خریده وبه‌تملك خویش درآورده است، نسخه‌بسیارنفیس وقیمتی‌است،ومهر بهرام میرزا درآخرواحتشام‌الدوله درپشت‌صفحهٔ اول ومهرحسن پاشا رادارد . (کلشیه)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٢٥

٤٦٦٤ ـ ترجمهٔ کشف الغمه (فارسی)

از ابی‌سعید الحسن بن الحسین الشهیر بالشیعی السبزواری، معاصر فخر المحققین تاریخ نگارش ٧٥٣ در ٤٦ باب .

(الذریعه : ج ٤ ص ١٣٠)

آغاز : بسمله. بگشا بثنای حق زبان را　　شیرین کن از آن شکر دهان را

انجام : زبان گنگ است در وصف ثنایش ـ مگر مدح و ثنا گوید خدایش

تمت هذه النسخة الشریفة فی شهور سنة ستین والف من الهجرة النبویة علی ید اقل عباد الله احمد بن محمد الموسوی. اتمام یافت این نسخه شریف بتاریخ شهر رجب سنه ١٠٦٧ من مستملکات اقل خلق الله محمد صالح مذهب.

خط نستعلیق خوب کاتب احمد بن محمد الموسوی، تاریخ ١٠٦٠ کاغذ اصفهانی، سطر ٢٢ ـ ٦×١٧ جلد تیماج مشکی زرکوب، جلد ١١×٢٢ ورق اول کنده شده و بجای آن بخط دیگری نوشته شده، ودرهامش همین صفحه ربیع الثانی ١٢٩٩ قید شده است. بقیه صفحات دارای کمند زرو خط مشکی است.

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٢٦

٤٦٦٥ ـ دیوان　　(فارسی)

از رکن کرمانی، رکن الدین بن رفیع الدین کرمانی مذکور در ص ٣٨٨ ذریعه معاصر حمدالله مستوفی که در تاریخ گزیده یاد شده است. درفهرست دیوان هند این دیوان منسوب بظهیر الدین شده است. و مرحوم قزوینی در تعلیقات خود برلباب الالباب ص ٣٦٠ آن را منسوب برکن کرمانی دانسته است. وتخلص این شاعر رکن است ستایشگر آل مظفر مبارزالدین وپسرش جلال الدین شاه شجاع و شاه محمود مظفری بوده، ودرصفحات ٧٩ و ٨٢ و ٩٧ و ٩٤ همین نسخه نام مبارزالدین محمد را برده است، واین نسخه همان نسخه ایست که صاحب الذریعه در کتابخانهٔ مرحوم تقوی ملاحظه فرموده اند.

(الذریعه ۹ : ۳۸۳)

آغاز : زتوگر اندك اگر بسیاراست   با تو این اندك وبسیار نپاید بسیار

خط نستعلیق ، تاریخ ندارد ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۵-۷ × ۱۵ ، جلد تیماج قرمز اندازهٔ جلد ۱۱ × ۲۰ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٢٧

٤٦٦٦ _ کتاب الدعاء

دارای نوزده‌دعا و تعقیبات .

آغاز : (افتاده) لتهبك اللّه‌یا کریم الصفح یا عظیم‌المن .

انجام : (افتاده) لاحول و لاقوة الابالله توکلت علی‌الحی‌الذی لایموت‌یااحد

خطنسخ ، بی‌تاریخ‌ازقرن دوازدهم،۱۷ورق کاغذسپاهانی،سطر۸-۱۰ × ۶ جلد تیماج مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۴ × ۹ ، کاغذ متن وهامش اصفهانی،نشان وعنوان شنگرف ، دو جدولی .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٢٨

٤٦٦٧ _ ریاض‌العابدین فی‌شرح صحیفة سیدالساجدین (فارسی)

ازبدیع الزمان قهپائی ، برای شاه صفی‌صفوی تألیف و ترجمه نموده .

(ذریعه۱۱ : ۳۲۹ _ فهرست دانشگاه ۱ : ۱۲۰ و ۸ : ۲۶۵)

آغاز : بسمله. زواهرجواهرحمد وسپاس ... اما بعد بمسامع ارباب دانش و بینش میرساند خادم طالبان مطالب دینی بدیع الزمان القهپائی ... در اینوقت که از افق اقبال و مشرق اعتدال مهر جهانتاب .... السلطان شاه صفی الحق والدین بهادرخان .

انجام : صورة خط مترجم الصحيفة المبارکة غفر الله له ولقد وفقت فی اتمامی هذا الشرح ظهر الیوم الاثنین شهر جمادی الثانی سنة ثلاث وثمانین والف من الهجرة

نسخ ، کاتب معلوم نیست ، قرن یازدهم ، کاغذ اصفهانی، سطر ۲۵ــ۷ × ۱۶ ، جلد تیماج زرد ، اندازهٔ جلد ۱۱ × ۲۲ . صفحهٔ اول دارای سرلوح زرین میباشد متن بآب زر واطراف مینا، کمند وسطزرواطراف خط سیاه . درهامش لغات وسقطات آورده شده است .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٢٩

٤٦٦٨ ـ الکافی (عربی)

ازمحمد بن یعقوب کلینی ، درگذشتهٔ ۳۲۸ . یکی از مجلات کافی است که بارها بچاپ رسیده است .

نسخه کتاب روضه است .

(ذریعه ۱۱: ۳۰۲. فهرست کتابخانهٔ دانشگاه ۵: ۱۴۵۹ــ۱۴۸۳) .

آغاز : بسمله . کتاب الروضة محمد بن یعقوب الکلینی رضی الله عنه قال حدثنی علی بن ابراهیم عن ابیه عن ابن فضال ...

انجام : لایری منکراً الاانکره . (تم کتاب الروضة من الکافی بعون الملک لوافی فی سنة مائة بعدالالف فی دارالسلطنة اصفهان اللهم اجعل عاقبة امورنا خیراً).

خط نسخ خوب ، کاتب بی نام ، تاریخ ۱۱۰۰ ، ورق سپاهانی ، ۱۴۵ ورق ، سطر۲۵ــ۵/۵ × ۱۴ جلدتیماج سرخ با لولا زرکوب ۱۲/۵ × ۲۱/۵ عنوان و نشان شنگرف . با حاشیه هایی با نشانهٔ (م ق و سلمه‌الله) : مهر محمدبن هاشم بن زین العابدین الموسوی ۱۲۵۳

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٣٠

٤٦٦٩ـ دیوان (فارسی)

ازنورالدین عبدالرحمان بن احمد (٨١٧ـ٨٩٨) دیوان غزلیات اوست، پس ازچند غزل ستایش غزلیات بترتیب حروف تهجی باتخاص جامی وسپس قطعات ودو بیتها ومفردات است (ذریعه ٩ : ١٨٨ جامی حکمت : ٢٠٧ ، ١٦٥ ـ مشار:٧٢٢)

آغاز :

بسم‌الله الرحمن الرحیم اعظم اسمهای علیم حکیم

محترمان حرم انس را تازه حدیثست ز عهد قدیم

انجام :

دلا صافی جام دزخواه وآنگه بکش ناز جانان که نامی برآری

(تم الکتاب بعون الملك الوهاب علی ید ... درویش علی ... محرم سنة تسع وستین وثمانمایة)

خط نستعلیق خوش . کاتب درویش‌علی . تاریخ محرم ٨٦٩ . ٢٠٥ ورق . کاغذسپاهانی . سطر١٧ ـ ٧ × ١٤/٥ . جلدتیماج مشکی‌ضربی مندرس . اندازهٔ جلد ١٣ × ٢١/٥ جدول لاژورد ، مشکی ، زر . کنار برگهای آغاز موریانه خوردگی دارد . یك سرلوح متوسط وآب‌خورده . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٣١

٤٦٧٠ ـ الانوار البهیة فی شرح الاثنی عشریة (عربی)

الاثناعشریه درصلاة ازشیخ بهائی و دومین اثناعشریه‌از پنج رسالهٔ اوست. شرح ازحسین‌علی عاملی درپنجشنبهٔ دههٔ سوم شوال ١٠٥٧ درمکه . در گذشته ١٠٦٨

آغاز : بسمله. نحمدك يامن جعل الحمد مفتاحاً لاختلاب افضاله و كرمه و نشكرك يامن اوجب بالشكر دوام احسانه... و بعد فانی لما وقفت علی المقالة التی الفها المولی ...

انجام : جواد كريم وغفور رحيم والحمدلله اولا و آخراً علی كل حال و اليه المرجع والمآب. (وكان الفراغ من نسخه (۱۳ج۲/۱۹۳)... علی محمد و آله اجمعين)

خط نسخ . كاتب محمدبن‌علی‌بن صالح بحرانی درمكه ۱۹۳ =(۱۰۹۳) ۶۷ ورق . كاغذ سپاهانی . سطر ۲۱ ـ ۱۰ × ۱۶ . جلد تيماج قهوه‌ئی يك‌لا ضربی عنوان ونشان شنگرف .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۷۳۲

۴۶۷۱ ـ مجموعه

شامل سه كتاب .

خط نستعليق ، نام كاتب خوانده‌نشد . تاريخ ۳ع۲/۱۰۷۷. ۱۸۷ ورق . كاغذسپاهانی . سطر ۱۵ ـ ۷/۵ × ۱۴/۵ . جلد تيماج قهوه‌يی . اندازهٔ جلد ۱۳ × ۱۹/۵ عنوان ونشان‌شنگرف . جدول سبز .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۷۳۳

۱ـ فرهنگ فارسی بفارسی : (فارسی)

فرهنگ فارسی بفارسی است باعنوانهای باب وفصل بترتيب حرف آغاز واژه‌ها درباب وحرف انجام درفصلها . گويا پيش ازفرهنگ دستور زبان فارسی بوده كه درنسخهٔ ما كمی ازآن بجا مانده است .

آغاز (افتاده) : اما اگر صفت مقدم باشد آن صفت ساكن باشد همچو اسب

کبود و کبود اسب واگر ... که بـا ابجد مشهور است اینطور است ... فصل الف فارسی بمعنی قرب .

انجام : فصل مع‌النون . یـاختن قصد کردن وبیرون کشیدن تیغ وغیره . تمت الکتاب بعون الله الملك الوهاب دریوم السبت (۳ ع ۱۷۷/۲) تویت‌ئیل .

خط نستعلیق، کاتب ابن (خوانده‌نشد) ، تاریخ ۳ ع ۱۷۷/۲ (=۱۰۷۷) (۱ ر - ۸۸ پ) ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۰ - ۷/۵ × ۱۵ ، گویا یك‌برگ از آغاز بیشتر نیفتاده‌باشد . برگ آغاز نسخه وصالی شده وبرخی ازکلمات پوشانده شده است . مهر (یاامام زین‌العابدین) دارد .

۲- فرهنگ عربی بفارسی: (فارسی)

فرهنگ عربی بفارسی است باعنوان‌فصل ، فصل بترتیب‌حروف آغازواژه ها گویاترجمان‌قرآن‌عادل باشد (فهرست‌مشار:۳۹۱.فرهنگنامه‌ها : ۱۷٤.حقوق.٤۹)

آغاز :بسمله.بدان‌ایدك‌الله تعالی که‌ترجمان تعریب ترزفان‌است‌و دروی‌سه است ، ترجمان، ترجمان، ترجمان، الترجمة تفسیر کردن زبانی‌بزبان‌دیگر.

انجام : فصل‌ین، ینبوع چشمه ینـابیع جمع . ینبع : رسیده شدن میوه . فصل‌یو . یوم‌روز ، ایام جمع ، یومئذ آن‌روز . تمت‌الکتاب بعون الملك الوهاب بتاریخ الاثنین ۲۰ شهر جمادی الثانی ۱۰۷۷ .

همان نستعلیق از همان کاتب ، تاریخ ۲۰ ج ۱۰۷۷/۲، (۸۸پ - ۱۲۷ پ) .

۳- شرح‌دیوان‌انوری: (فارسی)

ازمیرزا ابوالحسن حسینی فراهانی ، دانشمند سدهٔ یازدهم‌و کشته در ۱۰٤۰ گزارش قصاید اوست . (ذریعه ۱۳ : ۲٦۵ . فهرست کتابخانهٔ مجلس ۳ . ٤۸٤) .

آغاز : بسمله .

بازاین چه جوانی وجمال است جهانرا — وین حال که نو گشت زمین وزمانرا
هم جمره برآورد فروبرد نفس را — هم فاخته بگشاد فرو بسته زبانرا

جمره: بنابر مشهور بخاریست که در آخر زمستان برآید و در اصطلاح تازیان.

انجام : یخصك بالعبادة ، و قصد آن کند که عبادت را بتو مخصوص میسازم، با آنکه ظاهر از این کلام عکس این معنی است و امثال این در کلام ایشان بسیار است.

همان نستعلیق ، (۱۳۸ پ - ۱۸۷ ر) ، باهمان نشانیها .

٤٦٧٢ - الاربعون حدیثا (عربی)

ازشیخ بهایی ، بهاءالدین محمدبن عزالدین حسین عاملی در گذشتهٔ ۱۰۳۱ که در ۹۹۵ بانجام رسیده، ودرتهران وتبریز بچاپ رسیده است (ذریعه ۱ : ٤٢٥ . فهرست عربی مشار : ۳٦) .

آغاز : بسمله . ان احسن حدیث تجلی اللسان ... وبعد فـان الفقیر بهـاء الدین محمد العاملی عامله الله .

انجام : بمحروسة اصفهان حرست عن بوایق الزمـان وطوارق الحدثان و الحمدلله اولاوآخراً وظاهراً وباطنا(کاتبه الفقر الی الله الغنی علی بن علی اصفهانی)

خط نسخ، کاتب علی بن علی اصفهانی ،بی تاریخ،ازسدهٔ ۱۱ ، ۲٦٤ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ١٤ ـ ٦ × ١٢/٥ ، جلدتیماج قهوه ئی ، اندازهٔ جلد ١٢/٥ × ١٩ ، عنوان ونشان شنگرف . باحاشیه هایی (منه ره) .مهر(عبده الراجی محمدصادق الحسینی- ۱۲۱۵) و (ابراهیم بن عبدالله) بتاریخ ۱۲٦٥ . وتملك یونس الصیمری الجزائری .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٣٤

۴۶۷۳ ـ مجموعه

شامل دو کتاب ورساله .

خط نستعلیق ، کاتب‌بی‌نام ، ۱۵۱ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطرگوناگون ،

جلد تیماج‌قهوه‌یی ، اندازهٔجلد ۱۶ × ۲۴ .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۷۳۵

۱- شرح‌الفوائد الحکمیة الاثنی عشریة : (عربی)

متن و گزارش هردو ازشیخ احمدبن زین‌الدین احسائی ، در گذشتهٔ ۱۲۴۱، متن‌دردوازده‌فائدة ودر۱۲۱۱ بانجام رسیده است ، سپس هفت‌فائده بر آن افزوده ودرشوال ۱۲۳۳ گزارش نوزده فائده را بخواهش ملامشهدشبستری بانجام رسانده است. ودرتبریزبسال۱۲۷۴ ق بچاپ‌رسیده است (ذریعه ۱۳ : ۳۸۶- مشار : ۵۵۷)

آغاز : بسمله . حمدله . وصلی‌الله‌علی محمد وآله الطاهرین . فیقول العبد المسکین احمدبن زین‌الدین الاحسائی ان‌جناب الموفق المسدد .

خط شکسته‌نستعلیق ، کاتب بی‌نام و بی تاریخ ، از سدهٔ سیزدهم . (اپ)

کاغذ سپاهانی ، سطر۲۰ ــ ۱۱ × ۱۲ ، تنها یک‌صفحه ازکتاب است . بامهر(المذنب علی‌محمد) .

۲ ـارشاد الاذهان الی‌احکام الایمان : (عربی)

ازعلامهٔ حلی ، جمال الدین ابومنصورحسن‌بن یوسف (۶۴۸- ۷۲۶) درفقه، که‌در ۶۷۶ یا ۶۹۶ بانجام رسیده است (ذریعه ۱ :۵۱۰) .

آغاز : بسمله . الحمدلله المتفرد بالقدم والدوام المنتزه‌عن مشابهةالاعراض امابعد فان‌الله تعالی کما اوجب علی‌الولد طاعة ابویه .

انجام : فعليه بكتابنـا المسمى بمنتهى الطلب ... اوغير ذلك من كتبنا والله الموفق والمعين لكل خير. وقع الفراغ من تحرير هذه الكتـاب فى وقت العصر من رابع شهرالله المبارك شعبان سنة ثلاث وثمانين وتسعماية .

خط نسخ ، كاتب بی‌نام ، تاريخ ٤ شعبان ٩٨٣ ، ١٥١ ورق ، كاغذ سپاهانی سطر ٢٣ ـ ٧/٥ × ١٥/٥ ، جلد تيماج قهوه‌يی ، اندازهٔ جلد ١٦ × ٢٤ ، عنوان و نشان شنگرف . باحاشيه‌های بسيار . درپايان قرائتی‌است بتاريخ ج ١٠١٤/١ باامضای محمدطاهر كه كتاب‌را نزد اميرنقی استرآبادی خوانده‌است . ومهر (ابی عبدالله محمد صالح الحسينی الطباطبائی ـ ١٠٢٢) .

٤٦٧٤ ـ ديوان (فارسی)

ازحافظ شيرازی . غزليات بترتيب تهجی ، مقطعات ، ساقينامه، ترجيع بند و رباعيات اوست .

آغاز : الايا يـا ايها الساقی ادر كأساً و ناولها ...

انجام

حـافـظ ورق سخـن درازی طـی كـن

ويـن خـامهٔ تزويـر ريـايی پی كـن

خـاموش نشين كه وقت خـاموشی تست

دم در كش و جـام عشق پـر می كن

خط نستعليق زيبا ، كاتب محمد كاظم والهٔ اصفهانی ، بی‌تاريخ ، كاغذسپاهانی سطر ١٤ ـ ٦ × ١٣ ، جلدروغنی گل‌وبوته برون‌ودرون ١١/٥ × ١٩ دوصفحهٔ آغاز تمام‌بازرولاژورد ورنگهای گوناگون منبت كاری‌شده ، ميان‌سطرها زر نگار رفته وستون

آن‌دوصفحه گل‌وبونه بازرومشکی دارد . کمند وجدول مشکـی وزرولاژورد وسبز و شنگرف .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٢٨

٤٦٧٥ ــ مثنوی معنوی (فارسی)

ازجلال‌الدین‌محمد مولوی‌مشهور بەرومی ، درشش‌دفتر.

آغاز : این نسخهٔ نـاسخه مثنویات سقیمه و مثبت و مروج نسخ صحیحهٔ مستقیمه که بظاهر مصداق حال‌مرآت منور ...

آعازدیباجهٔ یکم: بسمله . . . هذ الاسرار القدسیة و الانو الروحیة و اللایحات الخفیة .

آغازدیباجهٔ دوم : هذا کتاب المثنوی وهـو اصول اصول اصول الدین فی کشف اسرار الوصول والیقین وهو فقه الله الاکبر . . .

آغاز متن :

بشنو از نی چون حکایت میکند وز جدائی هـا شکـایت می کند

پایان :

بـام گردون را از او آیـد نـوا گردشش بـاشد همیشه زان هوا

خط نستعلیق ، بی‌نام ، تاریخ ٢٦ محرم ١٠٨٤ ، ٤٥٩ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر١٨ ، جلدتیماج سرخ‌مقوائی ، اندازهٔجلد ١٦ × ٢٨ ، شش‌دفتر کامل عنوان‌ونشان شنگرف درچهارستون · درپایان‌آمده : وصیت‌حضرت خداوندگاراعظم... بخط اشرف شأن یـافته شد . اخوانی اخوانی ... سپس تـاریخچه‌ای ازولادت ومرگ

مولوی وسلطان ولد وحضرت چلبی حسام‌الحق وچلبی عارف بخط نویسنده نسخه ، تملك محرم ۱۱۶۰ بامهر (زین‌العابدین‌بن خلیل) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٥٥٠

٤٦٧٦ - بدیع التواریخ (فارسی)

ازمیرزا محمود خان حسینی فسائی ، متخلص‌به نعمت،ماده تاریخهایی است به نظم و نثر در دو جزء در یك مجلد ، تاریخهای ۱۲۸۹ تا ۱۳۴۳ را دارد .

جزء یکم آن در محرم ۱۳۳۹ بانجام رسیده است .

(ذریعه ۳ : ۷۲) .

آغاز : بسمله ، تاریخ قتل فردوس وساده ناصرالدین شاه .

ناصر الدین شاه کیخسر و خدم
که بدی کمتر غلامش کیقباد

خسروی نیکو سیر بودو رئوف
پادشاهی پاك آئین بود و راد

انجام :

دردا و دریغا که ز جور گردون
از جسم برون برفت جان احمد

(نعمت) پی تاریخ وفاتش گفتا
وه باغ جنان باد مکان احمد(۱۲۸۹)

خط مؤلف . تاریخ محرم ۱۳۳۹ (جزء یکم) . ۱۱۳ ورق . کاغذفرنگی . سطر گوناگون . جلد مقواته‌پارچه‌ای . اندازه جلد ۱۳/۵ × ۲۱ . نسخه خط‌مؤلف‌است که صاحب‌ذریعه‌دیده ونشانیهایش رادادهاست . عکس‌مؤلف درآغاز است . بامهر مؤلف (عبده‌الراجی محمودالحسینی ۱۲۹۰) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٣٦

٤٦٧٧ ـ حلية المتقين (فارسی)

ازملا محمد باقرمجلسی دوم ، درگذشتهٔ ١١١١ . در آداب زندگی بیشوهٔ مذهبی ، که دره رجب ١٠٧٩ بانجام رسیده وچند بار بچاپ رسیده است .

(ذریعه ٧ : ٨٣ . فهرست فارسی مشار : ٥٨٥) .

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی حلی انبیائه المرسلین باحسن حلیة المتقین ... وبعد چنین گوید ... محمد باقر ...

انجام : این رساله را درپنجم ماه رجب سنهٔ هزاروهفتاد ونه ازهجرت ... کتبه الفقیر مؤلف محمد باقربن محمد تقی عفی عنهما .

خط نسخ خوب . بی‌نام و بی تاریخ . از سدهٔ ١٢ . ٥٧٢ ص. کاغذ سپاهانی، سطر ١٨ـ٦/٥×١٦ . جلد تیماج سبز ضربی. با یك سرلوح زر و لاژورد وشنگرف وسفیدی و سبز،دوصفحهٔ آغاز حاشیه سازی شده،جدول زر ومشکی،عنوان شنگرف،تاریخ انجام کتاب در پایان آمده است و از نسخهٔ خط مؤلف استنساخ شده است . نسخه از آن حاجی اعتضادالممالك ومیرزا محمدعلی خان تربیت بوده است . محمدتقی‌بن محمدبن شریف تبریزی ممقانی درع ١٣٠١/٢ مینویسدکه نسخه خط مجلس است با مهر (الیس‌الله کاف عبده محمد تقی) سپس عده‌ای در ردویا تأیید اویادداشتهایی کرده‌اند .

شمارهٔ دفتر:٦٤٧٣٨

٤٦٧٨ ـ مفتاح الفضلاء (فارسی)

فرهنگ فارسی بفارسی است بترتیب حروف تهجی آغازکلمات ، برای

هرحرف یکباب . وسپس اصطلاحات و آن بترتیب حروف انجام کلمه ها . در برگ ۹۹ پ آمده است : از مفتاح الفضلاء درمرکبات یعنی اصطلاحات قسم دوم . باب الالف مع الالف .

آغاز : بسمله . باب الالف مع الالف . استا: بکسره ستایش و بفتح که آنرا تفسیر زند خوانند . الواحیر : که آنرا هندوی کنوار گویند ...

انجام : یحیی نام وزیری که درسخاوت مشهور و وزیرهارون رشید بوده . یکسو یعنی یکجانب نداشت و یك‌رخ نه. تم تمت .

خط نستعلیق . کاتب سید عالم . بی‌تاریخ ازسدهٔ ۱۱۰ ، ۱۲۲ ورق . کاغذ سپاهانی رنگارنگ ۱۷-۷/۵ × ۱۵ تیماج یك لا قهوه‌یی ۱۴ × ۲۲/۵ . یادداشت تملیك فرهاد میرزا پسر ولیعهد در ۱۶ رجب ۱۳۰۵ . عنوان و نشان شنگرف . تملك میرزا امیربیگ . کاغذ برنگهای‌سبز . زرد . نخودی . آبی .

شمارهٔ دفتر :٦٤٧٣٩

٤٦٧٨ ـ جامع سلیمانی (فارسی)

دراصول دین و رئوس ابواب فقه و رد مذاهب سنیان ، که بنام شاه سلیمان صفوی در گذشتهٔ ۱۱۰٦ بپیروی از جامع عباسی تألیف شده است .

نگارش سید نظام الدین علی موسوی (که بگمان مؤلف «الذریعه» ممکن است)سید نظام الدین علی بن سید صدرالدین محمد رضوی موسوی ، صاحب رسالهٔ «کشف الحقایق » باشد .

دارای مقدمه ودوازده مقصد و یك خاتمه هرمقصد در احکام فرعی ودارای چند بابست .

(ذریعه ، ۵ : ۵۹)

آغاز : بسمله . لآلی حمد بیحد وثنای بیعد سزاوار نثار بارگاه پادشاهیست جلت کبریائه که سلیمان عقل‌راجامع فضایل قدسیه وفواضل ملکوتیه عالم لاهوت فرموده زمام سلسلهٔ ایجاد ساکنان عالم لاهوت وناسوت را در کف اقتدار و قبضهٔ اختیارش گذاشته ...

انجام : و صلی الله علی محمد و آله اجمعین اللهم ارزقنی طلعته البهجة برحمتك یا ارحم الراحمین .

خط نسخ سدهٔ دوازدهم . کاتب قاسم خوانساری . ۲۴۰ ورق . صفحه شماری شده . کاغذ اصفهانی . سطر ۱۵:۹ × ۱۸ ، جلد تیماج قهوه‌یی . اندازهٔ جلد ۱۷ × ۲۸ . مطلبها وعنوانها و بابهای کتاب در سه برگ نخست در میان جدول فهرست شده است . دارای سرلوح،آغاز نگارین مشعر از زر ولاژود و شنگرف . متن در میان جدول زر ولاژورد وشنگرف و زنگار . آغاز بابها در متن و نام آنها درفهرست وخطوط زیر سطورشنگرفست (کلیشه)

مهر های تملیك : « ... حسینی » و « حاج سید نصرالله تقوی » نقشست و یادداشت تاریخ فروش نسخه به مرحوم تقوی بامضای « محمود کتابفروش » بتاریخ ۱۳۳۴ ه ق در برگ آخر هست .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٤٠

٤٦٨٠ ـ تاریخ پادشاهان عجم (فارسی)

از ابتدای سلطنت کیومرث تا پایان دولت فتحعلی شاه را بشیوهٔ سیاق تاریخنویسی کرده است وشرح مختصری در بارهٔ آنها داده است .

هر بخش نسخه بیك سلسله اختصاص دارد بترتیب تاریخی . (بسیاق سیاق التواریخ) . ذریعه۷۸ : ۷۱۶.فهرست دانشگاه۲ : ۵۲۳ . نسخه‌های خطی۱ : ۱۶٤

آغاز : کیومرث اول ملوك پیشدادیان و نخستین سلاطین جهان است قبل ازوهیچیك از فرزندان آدم ع برمسند سلطنت متمکن نشد .

انجام : ابراهیم او را با تفنگ . . . بقتل رسانید و مدت حکمرانی اشرف پانزده سال است . . . مقهور شدند .

خط شکسته نستعلیق از سدهٔ سیزدهم . نستعلیق وسیاق . ۸۶ ورق . کاغذ فرنگی کبود . سطر:۱۳ × ۸ ، جلد چرمی قهوه‌یی‌یك‌لایی . اندازهٔ جلد ۱۴ × ۲۱ در دو برگ نخستین برخی ماده تاریخها بسیاق نوشته شده است . نیز مهر « حاج سید نصرالله تقوی » بر آن نقشست .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٤١

٤٦٨١ـ علم الیقین فی اصول الدین (عربی)

از محمدبن شاه مرتضی، ملامحسن فیض کاشانی، که تألیف آنرا درمحرم ۱۰۴۲ ه ق بپایان رسانیده است .

دارای دیباچه وچهار مقصدوابواب و فصول (که عنوان آنها دراواخر نسخه بیشتر نانویس مانده است) .

(فهرست عشار. ع : ۶۳۳) .

آغاز : بسمله . نحمدك اللهم یامبدی یامعید والحمد من نعمائك ونشكرك یا فعالا لمایرید والشکر.

انجام : هذا آخر الکلام فی العلم بالیوم الاخر و بـه تم کتاب علم الیقین بمقاصده الاربعة و وقع الختم علی رحمة الله ... و تاریخ الختام و ایام ... و بما فیه

ثبتت قدمی والحمدلله اولا وآخراً و ظاهراً وباطناً وصلی‌الله علی محمد وآله وسلم

خط ستعلیق از سدهٔ ۱۱ و۱۲ . ۲۴۸ ورق ، کاغذ اصفهانی نخودی آهار مهره . سطر ۲۲:۱۱×۱۶ . جلد چرم قهوه‌یی . اندازهٔ جلد ۱۹×۲۵ ، آغاز بابها وفصلها در نیمه های نخست نسخه شنگرف در بقیه مشکی و یا نانویس است . کرانهٔ برخی صفحه ها حاشیه نویسی دارد . نیز پشت برگ آخر . مهر های تملیك «محمد باقربن محمد تقی الموسوی» و «خلیفه محمد لطیف» و «کتابخانهٔ مجدالدین» و «حاج سید نصرالله تقوی» نقشست .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٤٢

٤٦٨٢ ـ مجمل اللغة (عربی)

ازابوالحسن احمدبن‌فارس‌قزوینی‌لغویی ،درگذشتهٔ **۳۹۵** فرهنگ‌عربی‌بعربی است هرحرف بترتیب‌الفبا کتابیست‌وواژه‌ها حرفاً‌بعدالحرف . بایجازشرح‌شده‌است نسخه جلد اول است ازباب همزه و کتاب الالف دارد تااندکی ازآغاز کتاب‌الصاد

آغاز : (افتاده) . اسحاق بن مراد الشیبانی و ابوعبید القسم بن سلام ... و ابوعبدالله محمدبن زیاد الاعرابی وابوالعباس احمدبن یحیی الشیبانی .

انجام : (افتاده) صمی صمام ویقولون صمت حصاة بدم یقولون ان الدماء کثرت حتی لوالقیت [حصاة] .

(کشف الظنون ۲ : ۱۶۰۵ . فهرست‌سپهسالار ۲ : ۲۹۱ . درالکتب‌المصریة ۲ : ۳٤ ، معجم المطبوعات ۲۰۰)

خط ثلث معرب سدهٔ نهم ، ۲۳٤ ورق ، کاغذ سمرقندی ، سطر ۲۱ ـ ۱۰/٥×۱۷ ، جلدصحافی‌شده ، اندازهٔ‌جلد ۱٥×۲۲/٥ ، ۸ برگ سفیددرآغاز

وانجام، شیرازه‌بندی‌شده . آغاز کتابها و بابها درشتر نوشته شده‌است . کرانهٔ صفحه ها مفردات متن آمده است . در ۷ برگ نخستین ترجمهٔ پارسی متن درکرانه صفحه‌ها آمده‌است . مهرهای «ابوالقاسم‌بن محمدباقر موسوی» و «حاج سید نصرالله تقوی» نقشست

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٤٣

٤٦٨٣ ـ شرح مفتاح العلوم (عربی)

متن ازسراج الدین ابویعقوب یوسف‌بن ابوبکر بن‌محمدبن علی سکاکی (درگذشتهٔ ٦٢٦) درسه‌قسم: صرف، نحو، معانی‌وبیان و گزارش ازسعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (درگذشتهٔ ٧٩١) که شرح قسم‌سوم‌را (معانی‌وبیان) در ٧٨٩ بپایان برده است .

آغاز : بسمله، خیر خبر یوشح بـه صدر الکلام و احسن حـدیث ترشح المقتضی المقام حمداًلله الذی خلق الانسان وعلمه البیان واتم له الاحسان .

انجام افتاده : فی وسعه شیئ اکثر من ان سدرو .. فاخرج اللافظ مخرطه اذاکان الخطاف . من .

(کشف الظنون ۲ : ۱۷٦۳)

خط نستعلیق سدهٔ نهم . قرائت عبدالوهاب ... نزد مولانا المحقق طوسی بتاریخ ۸۷۸ ، ۱۳۵ ورق ، کاغذسمرقندی ، سطر ۳۱ ـ ۲۰ × ۱۰/۵ ، جلد تیماج تیرهٔ فرسوده ، اندازه جلد ۱۷ × ۲۷ ، «قوله» هاشنگرفمت. درپشت برگ آغازو نیز کرانهٔ صفحه‌ها ، بخط کاتب پراکنده حاشیه‌نویسی دارد ، دربرگهای نخست یك یادداشت خرید از «مشهدی بابا بادکوبه‌یی» هست و مهرهای تملیك «جعفر بن عبدالله» و «حاج سید نصرالله تقوی» دیده میشود .

چند برگ فرنگی در آغاز وانجام نسخه سفید گذارده‌اند .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٤٤

٤٦٨٤ ـ مجموعه
دارای سه دیوان .

خط نستعلیق ، کاتب محمد ... (روی نام‌کاتب خط‌کشیده شده) تاریخ محرم ۱۲۵۶ ، ۱۰۵ گ ، کاغذ فرنگی ، سطر ۱۷ بیت راستا و ۵ بیت‌چلیپا ، جلد تیماج مشکی‌ضربی ، اندازهٔ‌جلد ۱۷ × ۲۳ در شمارهٔ ۱ و ۲ زیرقصاید خطوط شنگرف وش ۱ صفحه‌شماری شنگرف‌دارد . کرانهٔ برخی صفحه‌ها شرح واژه‌ها نوشته شده است .
مهر «حاج سیدنصرالله‌تقوی» دربرگ‌آغاز نقشست .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٤٥

۱ ـ دیوان:

از ازرقی هروی ، گزیده‌ایست بدینگونه :
قصاید وقطعات ورباعیات و درپایان ٥ قصیدهٔ دیگر وآخری ناتمام . (ذریعه ۹ : ٦۸ . مشار : ۷۱٥ . تاریخ ادبیات صفا ۲ : ٤۳۲)

آغاز : بسمله .چه جرمست اینکه هرساعت زموج نیلگون دریا
زمین را سایبـان بندد بـه پیش گنبد خضرا

انجام :

اگر شیرین بر ومغز است بارت ترا خوبست چون گفتار و کردار
و گر گفتار بی کردار داری چـو زر اندود دیواری بـدیوار

ص ۱ ـ ۷۳ (۲٥) بیت قصیده‌یی بمطلع : درسپهر دولت آمد کامجوی و کامران

(ص۳۸) ونیز ۱۹ بیت ازقصیده‌ی «چوآفتاب شد از اوج خود بخـانهٔ ماه »(ص۴۷)
وهم ۱۰ بیت ازقصید: بمطلع «زروی وقد توبیشك صنوبر آید وماه » (ص۴۹) در۳
برگ جداگانه نوشته شده است .

۲ ـ دیوان :

ازناصر خسروعلوی‌قبادیانی .
گزیده ایست از قصاید او . (ذریعه ۹ : ۱۱۵۴ . مشار : ۷۶۰ . حقوق
۱۱۵ . ادبیات:۲۷۶ .)

آغاز : بسمله .

دربند مدارا کن ودربند میان‌را	دربند مکن خیره‌طلب ملکت‌دارا
گرتو بمدارا کنی آهنگ پیاپی	بهتر بسی از ملکت دارا بمـدار

انجام :

بخوی خوب‌چو دیبـای وچو عنبرشو	گرچـه درشهرنـه بزازونه عطاری
سخن حـکمتی از حجت بپذیـری	گر تو از طـایفهٔ حیدرکـراری

کاتب‌همان ، (ص۷۴ ـ ۱۳۰) .

۳ـ دیوان :

ازمسعودسعد سلمان .
گزیده‌ایست از قصاید وبرخی قطعات او . (ذریعه ۹ : ۱۰۳۶ . مشار :
۷۵۶ . ادبیات:۲۷۱ . سپهسالار ۲ : ۶۷۷)

آغاز :

سپاه ابر نیسانی زدریـا رفت زی صحرا
نثـار لـؤلـؤ لالا بصحرا بـرد از دریـا

چو کردی کش برانگیز دسم شبدیز شاهنشه

زروی، مرکز غبرا بروی گنبد خضرا

انجام :

نـام تو کنم نقش چونی بر گیرم　　یاد تو کنم نوش چو می بر گیرم

سوی تو کنم گذر چوپی بر گیرم　　با عشق چنین دل از تو کی بر گیرم

کاتب همان ، (ص ۱۳۳ ـ ۲۰۹) .

٤٦٨٥ ـ معانی القرآن (تفسیر زجاج) (عربی)

ازابواسحاق ابراهیم بن محمدالسری بن سهل النحوی مشهور بزجاج ، در گذشتهٔ در بغداد در جمعهٔ ۹ج۲/۳۱۰ .

(فهرست خدیویه چاپ ۱۳۱۰ ص : ۲۱۳)

آغاز : بسمله.وصلی الله علی محمدو آله الطیبین(زیر وصالی رفته) ابومحمد عبدالله بن قاسم بن حزم التعری ....

خط نسخ کهن ، بی نام و بی تاریخ ، ازسدهٔ ٥ و شاید ذیحجهٔ ٥٠٤ ، ٢١٢ ورق ، کاغذ سمرقندی ، سطـر ٣٨ ـ ١٩ × ٢٠/٥ ، جلد تیمـاج قهوه‌ای مغزیدار ، اندازهٔ جلد ١٨ × ٢٤ ، جلددوم آنست ازآغاز سورة النساء تامیانهٔ سورهٔ هود . کنارهٔ برگها آبخوردگی دارد ولی ضایع نشده‌است ، عنوان شنگرف و گاهی مشکی درشت . رنگ خطوط بقهوه‌یی درآمده‌است ، چندبرگ ازآغازویك برگ ازانجام وصالی شده‌است. تملك حیدربن السید ابراهیم .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٤٦

۴۶۸۶ - پنج گنج

از حکیم نظامی گنجوی، بدین ترتیب: مخزن‌الاسرار، خسرو وشیرین، لیلی ومجنون، بهرام نامه، اسکندرنامه (دوبخش). (ذریعه ۷: ۲۶۴. مشار: ۶۱۸. سپهسالار ۲: ۵۲۴. دانشگاه ۲:۳۷)

آغاز:

بسم الله الرحمان الرحیم   هست کلید در گنج حکیم

انجام:

جهان‌پیش‌خورد جوانیش باد   فزون ازهمه زندگانیش باد

حسب‌الفرمودهٔ بندگان ... میرزائی میرزامحمد مهدی سمت اختتام یافت.

خط نستعلیق زیبا، بی‌نام ونشان، ازسدهٔ ۱۲. کاغذسپاهانی، سطر۲۷ – ۹/۵×۱۷/۵، جلدتیماج مشکی سوخت‌زرین، اندازهٔ‌جلد ۱۵/۵×۲۴ بادوازده صفحه تشعیروزرین وشش سرلوح ممتاز درآغاز هریك ازبخشها دوصفحه تشعیر ویك سرلوح ومیان‌سطرها وستونها كل‌وبوته وزربکاررفته است. درآغاز هربند یك ابرو و درمیان‌آن، درزمینه زرین عنوان‌بند بهشنگرف نوشته شده‌است. درچهار ستون. جدول وکمند مشکی وزروشنگرف ولاژورد. صفحهٔ پایان نیزتشعیردارد.

شمارهٔ دفتر: ۶۴۷۴۷

۴۶۸۷ - دیوان   (فارسی)

از ناصرخسرو مروزی یمکانی. این همان‌نسخهٔ کامل ومصحح مرحوم‌حاج سیدنصرالله تقوی است که در۱۳۰۴/۷ ش بکوشش‌آقای مجتبی‌مینوی و مقدمهٔ سید حسن تقی‌زاده وحواشی مرحوم دهخدا درتهران بچاپ رسیده‌است.

ترتیب قصاید وقطعات مطابق نسخهٔ چاپی‌است بانضمام روشنایی نامه وخاتمه‌یی ازمصحح بمانند چاپی .

آغاز: بسمله .

ای گنبد گردندهٔ بی‌روزن خضرا	با قامت فرتوتی و با قوت برنا

انجام :

زشر نفس و غوغای شیاطین	اغثنی یا غیاث المستغیثین ...

حرره مصححه نصرالله التقوی فی ربیع المولود عام التاسع و الثلاثین و ثلاثمائة بعد الالف من الهجرة النبویة علی هاجرها الاف الثناوالتحیة .

(ذریعه۹ : ۱۱۵٤ فهرست کتب چاپی، مشار: ۷٦۰) .

خط نسخ ، کاتب : حاج سیدنصرالله تقوی ، تاریخ ۱۳۳۹ ه‍ ق۳٤۰ برگ ۶۸۰ صفحه‌شماری‌شده ، کاغذ فرنگی نخودی ، سطر ۱۸ ـ ۷ × ۱۵ ، جلد تیماج مشکی ، اندازهٔجلد ۱۵ × ۲۲ ، دارای سه سرلوح زیبا درآغاز قصاید و قطعات و روشنایی‌نامه نگارین وگل‌بته‌ای ازرنگهای زرولاژورد وسرخ و شنگرف وزنگاری . متن‌درمیان جدول زرولاژورد ومشکی وبلتستون میانهٔمصراعها . کرانه‌ی‌صفحه‌ها کمند مشکی . نام‌بحرهای عروضی قصاید وعنوان گفتارهای روشنایی نامه وواژه‌هایی که درکرانهٔ صفحه‌ها شرح‌شده ، بخط سرخست . مهرمصحح « حاج‌سیدنصرالله‌التقوی » در برگ‌آغازنقشست .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٤٨

٤٦٨٨ ـ ریاض العابدین فی شرح صحیفة سید الساجدین (فارسی)

ازمولی بدیع الزمان هرندی کوهپایه‌یی (قهپایی) که این شرح مزجی را

بر«صحیفهٔ سجادیه» «در لباس ترجمه و ترجمه درزی شرح» بنام شاه صفی صفوی در گذشتهٔ ۱۰۵۲ نوشته است .

نسخه ۵٤ دعای صحیفه را دارد .

(ذریعه، ۱۱: ۳۲۹ دانشگاه ۱:۱۲۰ . مجلس ۲٦٥:٦)

آغاز : بسمله، زواهر جواهر حمد و سپاس بیرون از اندازهٔ حصر و قیاس نثار بارگاه کبریای، خداوندی سزاست که بقلم ابداع و تکوین مداد..

انجام : وافاضه کناد خدای سبحانه برمهتر وبهتر مامحمد که فرستادهٔ خدا وبرگزیده اوست وبه آل او که پاکنداز گناهان صغیره و کبیره وسهوونسیان از اول عمر تاآخر آن .

خط نسخ معرب وساده ، کاتب میرزا علی بن محمد یوسف سبزواری ترشیزی تاریخ دهۀ ۱ ع ۲ ـ ۱۱۲۸ و ۱۱۲۹ ، ۲٤٥ گ ، کاغذ اصفهانی . سطر ۲۱ ـ ۱۰/٥ × ۲۰ ، جلد تیماج سرخ ، اندازهٔ جلد ۲۸ × ۱۹/٥ ، زیر عبارات عربی متن صحیفه خطوط شنگرف کشیده نیز نام وشمارهٔ دعاها (درکرانهٔ صفحه‌ها) شنگرفست ، دردو برگ نخستین یادداشتها ودعای نکاح ودعایی دیگر نوشته آمده است؛ ومهر «حاج سید نصرالله تقوی» نقشست .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٤٩

٤٦٨٩ ـ فرهنگ جهانگیری (فارسی)

ازعضدالدوله جمال الدین حسین بن فخرالدین حسن انجوی شیرازی، که آنرا بدستور جلال الدین محمد اکبر شاه‌غازی (درگذشتهٔ ج ۱ـ۱۰۱٤) ساخته وپس از

مرگ او بنام پسرش ابوالمظفر نورالدین محمد جهانگیر شاه غازی کرده و در۱۰۱۷ ه ق بپایان برده است فرهنگ پارسی به پارسی‌است .

نسخه : دارای پیشگفتار که نام ٤٤ فرهنگ مأخذ را با نام مؤلفان آنها درآن ذکر کرده سپس دیباچه‌ای که در۱۲ آیین است در دستور زبان واملاء پارسی و سپس واژه‌ها .

(ذریعه ۱٦:۱۹۷ـفهرست فارسی مشار : ۱۱۷۳) :

آغاز : (آنکه برلوح زبانها حرف‌اول نام اوست . . .) : حمدبیحدوسپاس بیقیاس مرصانعی را سزاوار است که‌کاخ دماغ صدرنشینان محفل سخندانی‌را .

انجام :

چوجستم سال تاریخش خرد گفت　　زهی‌فرهنگ‌نورالدین‌جهانگیر(۱۰۱۷

این نسخه کزو فرس کهن شد تازه　　افتاده بهر دیار ازو آوازه

جلدش بادا ادیم فیروزه چرخ　　وزتافته رشتهای حورشیرازه

خط نستعلیق . کاتب محمد مؤمن . تاریخ ذیحجه ۱۰۳۲ . ۵۹۶ برگ کاغذ اصفهانی . سطر ۹:۱۹ × ۱۶/۵ جلد تیماج زنگاری تیره . اندازهٔ جلد ۱۴ × ۲۴ . دارای سرلوح نگارین از زر و لاژورد و شنگرف . متن جدولی از همان رنگها . عنوانها و واژه ها و نشانها شنگرفست .درکرانهٔ برخی صفحه ها افتادگیهای متن نوشته آمده

بر برگ نخستین یادداشت رهنی بتاریخ ۱۲۵۸ ودر برگ‌دوم یادداشت تملیکی از فرهاد میرزا ولیعهد « طالب‌الرشاد فرهاد » بتاریخ ۱۵ ذیحجهٔ ۱۲۵۸ و

یکی دیگر از: محمد تقی بتاریخ ۱۱۸۴ با مهرش هست. نیز مهر «حاج سید نصرالله تقوی» نقشست ودر پایان مهر پاك شده‌ای نقش شده‌است.

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٥٠

٤٦٩٠ ـ شرح مفتاح العلوم (عربی)

متن از سراج الدین ابی یعقوب یوسف ابن ابی بکر بن محمد بن علی سکاکی درگذشتهٔ در ٦٢٦.

گزارش از سعدالدین مسعودبن عمر تفتازانی (درگذشتهٔ ۷۹۱ هـ، که این شرح را برقسم سوم (معانی وبیان) مفتاح العلوم سکاکی درشوال ۷۸۹ بپایان برده است.

با عنوانهای قوله، وگویا در ٥ فصل.

(کشف الظنون ۲: ۱۷٦۳).

آغاز: (افتاده): علی الخواص و المذایا التحاهی منار الخطا فلاتقع فیها الخطا لمن له ادنی تمییز

انجام:

در تاب بمن نظیر منلر الی... لك مما آورده فی الكتب فی هذا الباب والله اعلم بالصواب.

خط نستعلیق. تاریخ ۷ رمضان ۸۰۵ هـ. ۱۷۳ ورق. کاغذ اصفهانی. سطر ۳۱. جلد چرمی ضربی زنگاری تیره. اندازهٔ جلد ۱٦/٥ × ۲۷/٥. نسخه گویا بخط دو کاتب باشد که دو سوم آن از آغاز نستعلیق بی نقطه است و باقی معرب و

و منقوط و در همین بخش « قوله » ها شنگرفست و در بخش نخست جای آنها و عنوانها سفید مانده. در کرانه برخی صفحه ها یادداشتهایی هست. بر برگ اول یادداشتی « در بیان بانگ نابهنگام خروس در شب » وچگونگی آن نوشته آمده. ومهر « حاج سید نصرالله تقوی » (کلیشه).

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٥١

٤٦٩١ ـ کنز اللغة (فارسی)

ازمحمد بن عبدالخالق معروف گیلانی.

(فرهنگنامه ها : ١٦٨ . مشار فارسی : ١٢٨٦ سپهسالار ٢٥١:٢).

آغاز : بسمله.

ابتدای هرسخن آن خوبتر درهر مقام کوبودباحمدمعبودخدای پاك تام

جواهر کنوزلغـات . . . اما بعدچنین گوید . . محمدبن عبدالخالق معروف

انجام : لیهدی ویهدی لیهتدی راه راست میگـرد . . . تمت الکتاب بعون الملك الوهاب . . . اسماعیل بن علیخان تبریزی بتاریخ ١٠٦٦ .. . نوشته شد خدا اورا دهد عالی مراتب ـ که خواندفاتحه درحق کاتب.

خط نستعلیق . کاتب اسماعیل بن علیخان تبریزی . تاریخ ١٢ ذی القعدهٔ ١٠٦٦ . ٣١٧ ورق . کاغذ سپاهانی . سطر ٢٣ـ١١ × ٢١ . جلد تیماج قهوه‌ای مقوائی . اندازهٔ جلد ٢٦ × ١٩ . نشان وعنوان شنگرف در برگ اول وآخر مهر بنام (صادق بن صالح) در برگ آخر یادداشت برادر کاتب بنام ملا ابراهیم بتاریخ ١٠٩٦ و یك مهر با جوهر سرخ فرنگی و یادداشت تملیك ابن مرحوم مولانا ملاحسینی.

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٥٢

٤٦٩٢ ـ المطول (عربی)

از سعدالدین تفتازانی ، تألیف ٧٤٢ .

کشف‌الظنون ج ١ : ١٧٢٢ .

آغاز : بسمله.الحمدلله الذی الهمنا حقایق المعانی و دقایق البیان . . .

انجام : تمت هذه‌النسخة‌النفیسة‌الجزیلة‌الفواید الجلیلة‌الفرایدعلی یدی افقر العباد ابو شرف ابن زین‌العابدین مهرآبادی غفرالله ذنوبهماشهر احدی ربیع‌الاول سنة‌الخامسة والتسعین بعدالالف من‌الهجرة‌النبویة .

خط نسخ ریز. کاتب ابوشرف‌بن زین‌العابدین مهرآبادی‌تاریخ ١ع١/١٠٩٥ ٢٨٦ ورق . کاغذ اصفهانی سطر ٢١ـ١۵ × ۶/۵ جلد تیماج سرخ نو . اندازهٔ جلد ٢۴ × ١۵ . نشانها وعنوانها شنگرف،در هامش نسخه حاشیه نویسی زیاد دارد با علامات ه ، ع وجزآنها در برگ اول نسخه دومهر آمده:عبده محمدتقی‌الحسینی مؤرخ ١٢٧١ و انتهای نسخه نیز همین مهر ها را دارد .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٥٣

٤٦٩٣ ـ زبدة‌الاصول (عربی)

ازشیخ‌بهائی‌در گذشتهٔ ١٠٣٠

مرتب بر پنج منهج (باب) تألیف دوازدهم محرم ١٠١٨

آغاز : ابهی اصل یبتنی‌علیه الخطاب واولی قول فصل ینمی‌الیه‌اولوالالباب حمدمن تنزه عن وصمة‌التحدید و القیاس . . .

انجام : واملامحمدالمشتهر ببهاء الدين العاملی عامله‌الله بلطفه‌الخفی والجلی فی ثانی عشر اول‌شهورالسنة الثامنه من العشرالثانی بعدالالف و الحمدلله اولا و اخراً وظاهراً و باطناً وسلم‌تسليما كثيراً .

ذريعه ١٢ : ١٩ .

خط نسخ درشت. بی تاریخ . ازقرن ١١ کاغذ سمرقندی : سطر ٧ـ١٥ × ٩/٥ اندازهٔ جلد ٢٧ × ١٩ ، مقابله شده ، نشانها وعنوانها شنگرف. دارای‌سرلوحه زرین که سیاه شده دو صفحه اول نسخه بین سطر ها زرنگاری که سیاه شده است جدول بندی شده بزر و شنگرف . در بالای سر لوح مهری هست : محمد هادی بن احمد،بر روی برگ‌ تملیك سید کاظم بن‌المرحوم السیدحسین‌الحکیم و در خاتمه لغت نامه آمده است ، و نیز مهر مدور بزرگی بر روی همین برگ آمده است المتوکل علی .... که درست خوانده نمیشود، ودر بایان نسخه تملیك بنام‌شمس‌الدین محمد اصفهانی بدون تاریخ، ودو تملك دیگر بنام محمد هادی نخجوانی مؤرخ١٢٧٨ و امیر ابوالفتح بدون تاریخ آمده است و در پایان نسخه دو برگ سفید دارد .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٥٤

٤٦٩٤ ـ **التفسیر** (عربی)

از حسین بن مسعودبن محمد ، کنیه اش ابومحمد ولقبش فرا ومحیی‌السنة درگذشتهٔ ٥١٥ یا ٥١٠ (ریحانه‌الادب ١ : ١٦٨)

آغاز : افتاده

انجام : وانه‌لغفور رحیم قال‌عطاءالسریع العقاب لاعدائه غفورالاولیائه رحیم بهم تم‌الکتاب بید ... محمودبن‌عمر حاجی‌علی‌بن عثمان ببلدهٔ شیرازفی تاسع شهر شعبان‌لسنة تسع‌وثمانین وسبعمائة

خط نسخ ، کاتب محمودبن عمر حاجی علی‌بن عثمـان در شیراز ۹ شعبان ۷۸۹ گ ، ۳۰۳ ورق ،کاغذسپاهانی ، سطر ۲۵ ـ ۲۰ × ۱۹ ، جلد تیماج قهوه‌ای ، اندازهٔجلد ۲۸ × ۲۲ ، نشان وعنوان شنگرف. بعداز پایان کتاب‌یادداشتی‌است‌بمضمون زیر : کتب هذه‌المجلدالاول‌من‌نسخه‌الامام ...قرا کوه ... وهو قراء عندمصنف هذاالکتاب طهرالدین‌ابومحمدالحسین‌بن مسعود الفرا ... کتب‌المصنف بخطه‌اجازته فی‌جمادی‌الاخر سنة خمسة وعشر وخمساية (کلیشه)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٥٥

٤٦٩٥ ـ مدارك‌الاحكام فی‌شرح شرايع‌الاسلام (عربی)

از سیدمحمد عاملی .

آغاز: بسمله . الحمدلله‌المحمودلالائـه‌المشکورلنعمائـها لمعبـودلکمـاله المرهوب‌لجلاله الذی‌ارتفع شأنه‌عن‌مشابهة‌الانام

انجام : العشرون‌مارواه‌ابن‌بابویه فی‌التصحیح‌ایضـاً . . . تـم‌المجلدالثالث من کتاب‌مدارك‌الاحکام‌فی‌شرح شرایع‌الاسلام علایدمولفه ... کاظم‌بن زین‌العابدین الخوانساری.

خط نسخ ، کاتب کاظم‌بن زین‌العابدین خوانساری ، تاریخ قـرن سیزدهم ، ٤٥٧ ورق ، کاغذفرنگی ، سطر۲۸ ـ ١٦ × ١٠ ، جلدتیماج ضربی‌مقوائی ، اندازهٔ جلد ٢٤ × ١٧ ، نشان وعنوان شنگرف .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٥٤

٤٦٩٦ ـ معالم‌الدین وملاذالمجتهدین (عربی)

از ابومنصور جمال‌الدین حسن‌بن زین‌الدین عاملی . که چند بار بچاپ رسیده است (مشار عربی)

آغاز: بسمله . الحمدلله المتعالی فی عز جلاله عن مطارح الافهام ...

انجام: اقرب واظهر و ذالك كاف فی هذا الترجیح فكلام الشیخ هو الحق عندی ... السماوات والارضین .

خط نسخ خوش ، کاتب محمدالمدعو بفخرالدین الحسینی الاسترآبادی ، تاریخ شعبان سال ۱۰۷۹ ، ۱٤٤ ورق ، کاغذ سپاهان ، سطر ۱٦ـ۵ X ۱۱/۵ ، جلد تیماج مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۰ X ۱۷ ، صفحهٔ عنوان طلاکاری شده . سرلوح زرین ولاجورد وسبز وشنگرف وسفید . کمند وجدول مشکی وزرین دوصفحهٔ آغاز حاشیه سازی شده و میان سطر هایش زر بکار رفته است . عنوان و نشان شنگرف . این نسخه بدستور سیدمرتضی نوشته شده است . حاشیه‌هایی با نشان (سلطان العلماء قدس سره) دارد .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٦١٣

٤٦٩٧ ـ حدیقة الحقیقه (فارسی)

منتخبی است از حدیقهٔ سنائی درپنج باب که هر باب شامل چند فصل است.

آغاز :

حمد بیحد صفات یزدانرا	مدح بی قدح ذات سبحانرا
آنکه هم اولست و هم آخر	وآنکه هم باطنست و هم ظاهر

انجام :

بود نیمی گذشته از مرداد	که از این گفتها بدادم داد
پانصد و بیست وچار رفته زعام	پانصد وبیست وپنج گشته تمام
هر که خواهد شود زخط آگاه	بیقین هست خط بابا شاه

خط نستعلیق ، کاتب باباشاه به‌تصدیق شمس‌الادباء ، ٥٢ ورق ، کاغذ ترمهٔ سپاهانی ، سطر ١٠ ـ ٩ X ١٦ ، جلدتازه ، اندازهٔ جلد ١٨ X ٢٦ ، سرلوح بسیارزیبا بارنگهای لاژورد، شنگرف، سپیدی ، مشکی، زرین ، سبز. کمند زرین ومشکی. جدول و ستون لاژورد وزرین ومشکی صفحات زرپاشی‌شده درکاغذ ترمه بسطورمتن وحاشیه وصالی شده‌است. درصفحهٔ آخر خط مترسل و شکسته برسم چلیپا نوشته شده بنام علی‌اصغربن مرحوم حاجی میرزا محمد همدانی. درهامش صفحه آخر یاد داشت میرزا علی‌اصغر ازشاگردان مشهور درویش‌عبدالمجید است(کلیشه) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٥٧

٤٦٩٨ ـ صحاح اللغة (عربی)

از امام ابی نصر اسماعیل‌بن حماد جوهری فارابی درگذشته ٣٩٣ بترتیب حروف الفبا (کشف الظنون ٢ : ١٠٧١) .

آغاز : بسمله . الحمدلله علی نواله و الصلاة علی محمد و آله فانی قد اودعت فی هذاالکتاب ماصح عندی من هذه اللغه التی شرف الله منزلتها .

انجام : و الکشاف کلاً مع المبسوط و اطواقنی علی کتابة اجزاء الصحاح من اللغات ایضاً مع التصحیح . . .

خط نسخ ، بی‌تاریخ ازقرن یازدهم، ٦٤٣ ورق، کاغذسپاهانی ، ٢٣ ـ ١٠ X ١٦ جلد تیماج مشکی‌مقوائی ، اندازهٔ جلد ١٥ X ٢٢ ، سرلوح بسیار زیبا: شنگرف ، لاژورد ، سپیدی مشکی ، سبز وزر . درحاشیه صفحه‌اول ودوم گل‌وبوته زرین لاژورد شنگرف ومشکی بکاررفته، جدول زرین‌ومشکی . نشان وعنوان شنگرف درآغاز مهر

(عبدالله‌بن‌شیخ محمدحسن‌الممقانی) یادداشت تملیك بنام محمدتقی‌بن‌محمدحسن‌تبریزی مؤرخ ١٢٦٨ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٥٨

٤٦٩٩ - مجموعه (عربی)

شامل سه رساله .

خط نسخ ، کاتب کمال‌الدین شمس‌الدین‌بن‌قوام‌الدین استرآبادی ،٣٣٦ورق کاغذ سپاهانی ، سطر ١٨ - ١٦ × ١١ ، جلدتیماج مشکی‌مقوائی ، اندازهٔ جلد ٢٥ × ١٩ ، نشان‌وعنوان شنگرف. درپایان یادداشت کاتب روزجمعه درمدرسهٔ نـواب علیه اصفهان‌نهم، ربیع‌الثانی ١٠٨٨ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٥٩

١ - کتاب من‌لا یحضره الفقیه : (عربی)

ازشیخ ابی‌جعفر محمدبن علی‌بن موسی‌بن بابویه قمی .

آغاز : بسمله . اللهم انی احمدك و اشکرك و اومن بك و اتوکل‌علیك و آخر بذنبی الیك .

انجام : و اخذل من‌خذلهم ... فاذهب الرجس وطهرهم تطهیرا تم کتاب من لا یحضره الفقیه . . . علی ید اقل عبادالله الغنی جمال الدین محمد صالح الهزار جریبی فی تاریخ یوم الاحد هفدهم شهر شعبان المعظم سنه ١٠٨٧ فی الدارالسلطنه اصفهان فی المدرسه النواب العلیه .

خط نسخ ، همان‌کاتب ، (١پ ٣٢٣ پ) ، باهمان نشانیها.

۲ـ الاجازة : (عربی)

مجیز محمد باقربن محمد تقی .

مجاز کمال الدین محمد (ناخوانا) .

آغاز : بسمله . انهاه المولی الفاضل الکامل الزکی مولانا کمال الدین بن محمد (ناخوانا) و فقه الله تعالی سماعاً وتصحیحاً ... شهر ربیع الاول من شهور سنة ثمان و ثمانین بعد الالف .

انجام : و کتب بیمیناه الجانیة القاسیة احقر العباد محمد باقربن محمدتقی عفی عنهما حامداً مصلیا مسلما .

خط نستعلیق ، کاتب باقربن محمدتقی ، تاریخ ۱۰۸۸ ، درپایان کتاب من لایحضره الفقیه درهامش (کلیشه)

۳ـ اسانید کتاب من لا یحضره الفقیه : (عربی)

ازشیخ ابی جعفر محمد بن علی بن موسی بن بابویه قمی.

آغاز : بسمله . یقول محمدبن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمی رحمه الله کلما کان فی هذا الکتاب عن عمادبن موسی الشاباطی .

انجام : قد فرغ من کتابة اسانید کتاب . . . کمـال الدین شمس الدین قـوام الدین .

خط همان نسخ (۳۲۳ ر ـ ۳۳٦ ر) باهمان آرایش .

٤۷۰۰ ـ الشفق و الفلق (رساله فی) (عربی)

ازمحمد علی بن محمد اسماعیل بیر جندی قائنی .

آغاز : بسمله . بحمدك يامن دلع لسان الصباح بنطق تبلجه و شرح قطع الليل المظلم .

انجام : الباب الثامن فی طريق استخراج ساعات ما بين الطلوعين و نحن استخرجنا ساعات مابين الطلوعين فی بلدتی اصفهان وطهران و وصفنا شرح العمل فی الجدول ليكون دستوالعمل للمحاسبين .

خط نستعليق، بی تاريخ از قرن دوازدهم ۲۷ ورق، کاغذ فرنگی، سطر ۱۷، ۷ × ۱۴، جلد تيماج مشکی ، اندازهٔ جلد ۲۱ × ۱۶ ، درآغاز يادداشتی است که اين نسخه را اصل وبخط مصنف یاد کرده است، بامهری بنام (حکيم الهی) درپايان يادداشتی بامضای سيد جلال الدين طهرانی بتاريخ ۳ مرداد ۱۳۱۱ ده برگ آخر نسخه جدول مربوط بوقت شناسی است درمتن وهامش ٥ شکل ستاره شناسی دارد .

شمارهٔ دفتر : **٦٤٧٦٠**

۴۷۰۱ ـ مجموعه

شامل دو کتاب .

خط شکسته نستعليق ، کاتب عبدالغفار ، تاريخ ۱۲۶۱ ، ۱۲۴ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر ۱۴ ـ ۱۳ × ٦ ، جلد تيماج مشکی ضربی ، اندازهٔ جلد ۲٦ × ۱٥ ، نشان وعنوان شنگرف. کاغذ سفيد ، زرد ، کبود . متن وهامش .

شمارهٔ دفتر : **٦٤٧٦١**

۱ـ ديوان : (فارسی)

گزيده ايست ازديوان ناصرخسروعلوی که متن وهامش نوشته شده است.
(ذريعه ۹ : **۱۱٥٤** ـ مشار فارسی : **۲۲۴۹**)

آغاز : بسمله .

در بند مدارا کن و در بند میان را

در بند مکن جز طلب ملکت دارا

انجام :

شاه شجاع آنکه شیر شرزه در آهنگ

نغنود از بیم نیزه اش به نیستان

تمام شد بمنه وجوده .

خط شکسته‌نستعلیق ، کاتب‌عبدالغفار ، تاریخ ۱۲۶۱ (۱ پ-۱۱۳ پ)

کاغذفرنگی ، سطر ۱٤ ـ ۱۳ × ٦ ، جلدتیماج مشکی ضربی ، اندازه جلد ۲٦ × ۱٥

متن‌وهامش،نشان وعنوان شنگرف .

۲-گفتار : (فارسی)

ازخواجه عبد الله انصاری هروی که چند باربچاپ رسیده است .

(ذریعه ۲ : ٤۲۱ مشار فارسی : ۱٦۹)

آغاز : بسمله . حمدله . والعاقبة للمتقین ...

ای‌زدرت‌خستگان‌رابوی‌درمان‌آمده   یادتومرعاشقان‌راهوش‌بر‌جان‌آمده

انجام :

هر آن باغی که نخلش‌سر بدربی   همیشه باغبان خونین جگربی

... تمت الکتاب ... ۱۲٦۱ حرره العبد عبدالغفار .

خط شکسته نستعلیق ، کاتب عبدالغفار ، تاریخ ۱۲٦۱ (۱ پ-۱۱ ر)

باهمان نشانیها درپایان مناجات‌نامه قسمتی‌ازرباعیات خواجه نیزآورده شده است .

۴۷۰۲ ـ مجموعه

دارای دو کتاب

خط نسخ ، کاتب‌محمدعلی بن‌عبدالخالق مصاحبی‌نائینی ملقب‌به‌عبرت۱۳۳۸، ۱۲۶ ورق ، کاغذفرنگی ، سطر۱۷ ـ ۱۱ × ۶ ، جلد تیماج‌مشکی مقوائی ، اندازهٔ جلد ۱۲ × ۱۹ نشان وعنوان شنگرف.درپایان رساله‌اول ، نشان‌مقابله‌ای‌بتاریخ۱۳۳۸ وامضای نصرالله تقوی‌هست .

شمارهٔ دفتر:۶۴۷۶۲

۱ ـ اصول‌المعارف : (عربی)

ازمحدث‌فیض مولی محسن‌بن شاه مرتضی کاشانی درگـذشته ۱۰۹۱ گزیده ایست‌از کتاب خود او«عین‌الیقین»درده‌باب (ذریعه ۲ : ۲۱۱)

آغاز : بسمله.نحمدالله علی‌حسن توفیقه ونسئله هدایةالطریقة والهام‌الحق بتحقیقه،وقلباً موقناً بتصدیقه . . . امابعد فیقول محمدبن مرتضی المدعو بمحسن احسن‌الله عواقبه

انجام. تم اصول‌المعارف یوم‌الاحد و صارهذاالکلام‌تاریخ عام‌الاتمام وکان فی‌سادس شهر جمادی‌الاولی‌من‌ذالك‌العام . . .محمدالمدعوبالتقی فی‌عام‌تسعین‌والف کتبه‌العبدمحمد علی‌بن عبدالخالق‌المصاحبی النایینی فی‌یوم‌الاثنین سابع‌ربیع‌الاول من‌شهور سنة ۱۳۳۸ ...

همان‌خط (۱ پـ۱۲۵ ر)باهمان نشانیها .

۳ـ تفسیر آیهٔ امانت : (فارسی)

ازهمو . ذریعه ٤ : ۳۲٤ ـ نسخه‌های خطی ۲ : ۱۷۸

آغاز بسمله : امابعد .از تفسیر آیه کریمهٔ عرض امانت سؤال کرده بودند جواب آن موقوفست بر تمهید مقدمه‌ای چند .

انجام : هذا ماعندی فی تفسیر الایه علی مایستفاد من الاخبار . . . نقله من اصله بخطه ادام الله فیضه بمحمد و آله

همان خط (۱۲٦ پ - ۱۲۸ ر) باهمان نشانیها .

٤۷۰۳ ـ دیوان (فارسی)

از امیر معزی ، ابوعبدالله محمدبن عبدالملك برهانی ، درگذشتهٔ ٥٤۲
(ذریعه ۹ : ۱۰٦۹ ـ مشارفارسی : ۷۱۷)

آغاز : بسمله .

ستاره سجده برد طلعت منیر ترا زمانه بوسه دهد پایهٔ سریر ترا
موافق است قضا بخت کامکار ترا مسخر است عدو تیغ شیرگیر ترا
بهر جشنی که بنشینی سعادت همنشین بادت
بهر راهی که بخرامی سلامت راهبر بادت

انجام : بتاریخ یوم الثلثا بیست و پنجم شهر صفر المظفر هزار ودویست و پنجاه و یك هجری صورت انجام پذیرفت . . . حاجی عبدالله محمد هادی کاتب الاشتیانی القمی .

از اژدهای خانه خورم رزق چون بود آنرا که رزق دردم ثعبان نهاده اند

خط نستعلیق ، کاتب حاجی عبدالله محمدهادی آشتیانی‌قمی ، تاریخ ۱۲۵۱

۲۰۸ ورق ، کاغذفرنگی ، سطر ۲۱ - ۷ × ۱۳ ، جلدتازه ، اندازهٔ جلد ۲۰ × ۱۳

ورق آبی ، زرد ، صورتی وسبز. درپایان یاداشت وفات بتاریخ ۱۲۹۸ .

شمارهٔ‌دفتر :۶۴۷۶۳

۴۷۰۴ - مجموعه

شامل دو کتاب

خط نستعلیق ، کاتب ابن محمد محمدکاظم ، تاریخ ۱۲۶۲ ، ۲۶۹ ورق ،

کاغذسپاهانی ، سطر ۱۴ - ۱۶ × ۸ ، جلدتیماج قرمزمقوائی ، اندازهٔ‌جلد ۱۸/۵ ×

۲۹ نشان وعنوان شنگرف لاژورد ، متن‌وهامش .درپایان‌تاریخ فوت میرزامحمدعلی

مشیرالملك ۱۲۶۱ بشعرآورده‌شده ویادداشت‌تملیك بتاریخ ۱۲۷۳ .

شمارهٔ‌دفتر : ۶۴۷۶۴

۱ - پریشان: (فارسی۴)

از حبیب‌الله‌بن محمد علی قاآنی شیرازی ملقب به گلشن درگذشتهٔ ۱۲۷۲ که‌چندبار‌بچاپ رسیده است (ذریعه ۳ : ۱۹۷ و ۹ : ۸۵۷ - مشار فارسی : ۲۶۸)

آغاز :بسمله . توانا خدائیکه بیخودان بزم محبت گاهی‌مست قدرت‌او بند وگاهی مست‌رحمت او.

انجام :

هر که از این غم بدلش پرتویست   در نظرش ملك دو عالم جویست

خط نستعلیق (۱پ-۵۷) ، باهمان‌نشانیها .

۳ ـ دیوان : (فارسی)

ازحبیب‌الله‌بن محمد علی قاآنی شیرازی ملقب‌بگـلشن .

شامل‌قصاید غزلیات،مقطعات و ترکیب‌بند(ذریعه۸۵۷:۹ـمشارفارسی :۲۶۸)

آغاز : بسمله

دوشم ندا رسید ز درگاه کبریا | کی بنده کبربهتر ازاین عجز باریا

خوانی‌مرا خبیروخلاف‌توآشکار | دانی مرا بصیر و نفاق تو بـر مـلا

انجام :

آن باغ چو روی ناکسان آب نـداشت

از خـجلت بـی آبـی آن آب شدم

حسب‌الفرمایش . . . میرزا مهدی منشی . . . اثنا وستین ومائتین بعدالالف . . .

ابن محمد محمدکاظم

خط بانستعلیق (۵۷ پ ۲۱۲ ر)باهمان نشانیها .

۴۷۰۵ ـ مصباح السالکین شرح نهج‌البلاغه (عربی)

از کمال‌الدین میثم بن علی بن میثم بحرانی درگذشتهٔ ۶۷۹ یا ۶۹۹ این شرح را برای خواجه عطاملك جوینی برشتهٔ تحریر درآورده است .

(ذریعه ۱۴ : ۱۴۹) .

آغاز :بسمله. سبحانك اللهم و بحمدك توحدت فی‌ذاتك محسرعن ادراكك انسان کل عـارف .

انجام : فتقطعت قلوبهم فهلكوا و بالله العصمة والتوفيق تم المجلد الثالث من كتاب مصباح السالكين لنهج البلاغة علي يد مؤلفه .. ميثم بن علي بن ميثم البحراني في اواخر جمادى الاولى من سنة اربع وسبعين وستماية ... و كمان الفراغ من كتابته يوم الجمعة على يد ... حسين بن محمد بن الحسن الجوقاني العاملي .

خط نسخ ، كاتب حسين بن محمدبن حسن جوقانی ، ۳٤١ ورق ، كاغذ سپاهانی ، سطر۲۹ ـ ۱۳ X ۲۰ ، جلدتیماج قرمز مقوائی ، اندازۀ جلد ۲٥ X ۱۸ ، نشان وعنوان شنگرف درآغاز چندمهر یکی بنام (عبده جوادالحسینی) و دومی (العبدالفقیرعلی) بتاریخ ۱۱۳۷ و یادداشت تملیك بنام علی بن احمدبن ابراهیم و یادداشت دیگر بنام: الاقل الشیخ محمد علی بن المرحوم شیخ عبدالله بن مرحوم شیخ فخرالدین محمد ، درپایان دومهر .

شمارۀ دفتر : **٦٤٧٦٥**

٤٧٠٦ ـ منطق الطير (فارسی)

از شیخ فریدالدین عطار نیشابوری .

(ذریعه۹ : ۷۲۹ ـ مشار فارسی : **۲۸٤٥**ـفهرست ادبیات:**۲:۵۰**) .

آغاز :

آفرین جان آفرین پاك را | آنكه جان بخشید وایمان خاك را
عرش را بر آب بنیاد او نهاد | خاكیان را عمر برباد او نهاد

انجام :

شوخی وبی شرمی ما درگذار | شوخی ما پیش چشم ما میار

تمت الكتاب علی يد العبد الضعيف محمد علی سمرقندی فی البلدة الهراة فی شهر محرم سنة عشرون وتسعمائة .

خط نستعلیق ، کاتب محمدعلی سمرقندی ، تاریخ ۹۲۰ درهرات ، کاغذ سپاهانی ، سطر۱۳ ـ ۸/۵ × ۱۵ ، جلدتیماج ضربی قهوه‌ای ، اندازهٔ جلد ۲۵ × ۱۹ سرلوح لاژورد ، زرین ، مشکی ،سپیدی و شنگرف ، جدول وستون زرین لاژورد مشکی.نشان وعنوان شنگرف. درآغازچندمهرودرپایان، تاریخ ولادت‌بشعربتاریخ ۱۱٤۸

(کلیشه) شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٦٦

٤٧٠٧ ـ القاموس المحیط (عربی)

ازامام مجدالدین محمدبن یعقوب فیروزآبادی شیرازی درگذشتهٔ ۸۱۷ (کشف الظنون ۱ : ۱۳۰۷)

آغاز : الحمدلله منطق البلغاء ... و بعد فان للعلم ریاضاً و حیاضا ... القاموس المحیط لانه البحر الاعظمة .

انجام : واتفق الفراغ من نسخ هذاالکتاب‌المبارک‌نهارالاحد ثانی عشرشهر رجب ... سنة اربع وتسعین و تسعمایة .

خط نسخ ، تاریخ ۱۲ رجب ۹۹٤ ق ، ٤۹۵ ورق ، کاغذسپاهانی ، سطر ۳۱ ـ ۱۲ × ۲۱، جلدتیماج قرمز ضربی ، اندازهٔ جلد ۱۹ × ۳۰ سرلوح‌شنگرف لاژورد،زرین،سبز،مشکی‌وسپیدی. نشان‌وعنوان شنگرف وزرین . جدول مشکی وزر. درآغاز مهر وپایان (رب نجنی بمحمدوعلی) مهر دیگر: (عبده‌الراجی حسینعلی)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٦٧

٤٧٠٨ ـ رسائل اخوان الصفا (عربی)

شامل پنجاه و یک رساله .

آغاز : بسمله.هذه رسائل الفها بعض حکماء الیونان وماهیة اغراضهم فیها ، وهی احدی وخمسون رسالة فی فنون العلوم و غرایب الحکم . . .

انجام : بالله العلی العظیم ، تمت الرسالة الحادیة عشر من القسم الرابع من الرسالة الناموسیة الالهیة فی السحر ... وهی الحادی والخمسون من رسایل اخوان الصفا ... والحمد لله ... وافق تحریر هذه الکتاب بمدینة السلام بغداد ... فی خامس رمضان ... من سنة ستة و ثمانین و ستمایة ، علی ید ...

خط نسخ ، کاتب خلیل بن یوسف بن سالار بن علی ، تاریخ ٥ رمضان ٦٨٦ ، ٤١٢ ورق ، کاغذ سمرقندی ، سطر ٢٩ ـ ١٨ × ٢٧ ، جلد تیماج قهوه‌ای مغزیدار ، اندازهٔ جلد ٢٥ × ٣٦/٥ نسخهٔ پاکیزه ونفیس . درپایان یادداشتی است کهنه مبنی براینکه : عدداوراق ٤١٢ وعددکلمات ٣٤٣٥٨ میباشد . ودر برگ آغاز وقفنامه ازجانب فاطمه حاجیه‌خانم زوجهٔ حاجی مجتهد حاجی محمدعلی وتولیت مجتهد عصر و زمان حاجی نورعلی بتاریخ رجب ١٢٥٢ بامهرچهارگوش (بود نورچشم علی فاطمه ١٢٢) ویادداشت عاریة گرفتن شیخ نظام‌الدین ... انصاری همچنین یادداشتی کهنه بدینگونه :. واعلم ان مصنفی الکتاب اخوان الصفا ... اعنی عنهم اجمعین ، وهم ابوالحسن علی بن رامیناس العوفی ومحمدشاه مسعود المقدسی ، و ابواحمد النهرجوری و زید بن رفاعة ، وابوالحسن علی بن هارون الصابی . فهولاء الخمسة هم اخوان الصفا و اصدقاء الکرام حشرهم الله فی زمرة المقدسین . نقلت هذه الاحرف عن خط ابی نصر محمد بن منصور المسمی الفارسی نقلت ذلک من بعض الفضلاء الذی لخص و اختصر کتاب اخوان الصفا. نسخهٔ پاکیزه‌ایست متأسفانه جای عنوانها سفید مانده‌است . جدول لاژورد . برگهای آغاز و انجام وصالی شده‌است (کلیشه) .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٦٨

۴۷۰۹ـ التکملة فی شرح التذکرة (عربی)

ازشمس الدین محمدبن احمدخفری در گذشتۀ ۹۵۷.

(ذریعه ٤ : ٤٠٩ و١٣ : ١٤٤).

آغاز : بسمله.سبحانك تعالیت یا ذالعرش الاعلی وما اعظم شأنك وتبارکت یا مبدع السموات العلی و ما اجل سلطانك .

انجام : هذا منتهی الابعاد المعلومة المقادیرواما بعد محدب الفلك الاعظم فلایعلم ... کتبه العبد محمد صادق بن محمدکاظم الحسینی یوم الخمیس ٢٦ شهر شعبان ١٠٧٣

خط ستعلیق، کاتب محمد صادق بن محمدکاظم الحسینی ، تاریخ شعبان ١٠٧٣، ٣٠٣ ورق ، کاغذسپاهانی ، سطر١٩ ـ ٨ × ١٧ ، جلد تیماج مشکی مقوائی، اندازۀ جلد ١٤ × ٢٥ نشان وعنوان شنگرف.درهامش بعضی صفحات اشکال هندسی هست و مهری بنام (محمد جعفر) .

شمارۀ دفتر: ٦٤٧٦٩

۴۷۱۰ ـ تحریر الاحکام الشرعیة علی مذهب الامامیة (عربی)

ازعلامۀحلی در گذشتۀ ٧٢٦ مشتمل بر چهل هزار مسألۀفقهی است بترتیب کتب فقه شیعی درچهارقاعده:عبادات،معاملات،ایقاعات واحکام . ودر ابتدامقدمه‌ای راجع بمعنی فقه وفضیلت علم فقه دارد .

بافهرستی بدین ترتیب :کتاب الطهارة و کتاب المتاجر و کتاب الدیون و کتاب الاجارة و کتاب الهبات ، تا آخر دیات را ذکر کرده است.

(الذریعه ٣ : ٣٧٨) .

آغاز : الحمدلله المتقدس بكماله عـن مشابةالمخلوقـات المتنزه عن مشاركة الممكنات .

انجام : قد فرغت من تحرير كتاب التحرير في يوم الجمعة العاشر من شهر رجب المرجب ۱۰۸۲ سنة اثنين وثمانين بعد الالف من الهجرة النبوية انا العبدالاقل ابن ابوالبقابن عبدالله المهرجردی، عبدالعظيم غفرالله لهم ...

خط نستعليق ، كاتب عبدالعظيم بن ابوالبقابن عبدالله مهرجردی، تاريخ جمعه ۱۰ رجب ۱۰۸۲ هـ ، كاغذ اصفهانی ، سطر ۲۳ ، جلد تيماج ۱۲ X ۱۸ ، اندازهٔ جلد ۱۸ X ۲٤ ، بافهرست دراول .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٧۰

٤٧١١ ـ الاستبصار فيما اختلف من الاخبار (عربی)

ازابی جعفر محمد بن الحسن بن علی الطوسی، متولد ۳۸۵ـ متوفی ٤٦۰ هـ .

نسخه مشتمل برعبادات ـ احكام ـ تا آخر ديات .

(الذريعه : ج ۲ ص ١٤) .

آغاز : بسمله. الحمدلله ولی الحمد و مستحقه .

انجام : تم الكتاب الاستبصار فيما اختلف من الاخبار . . . وفرغ من كتابته ورقمه اقل عبادالله وافقرهم المعترف بالذنوب حسين بن قاسمعلی مازندرانی واتفق الفراغ فی صبح يوم الثلثين رابع ذی حجة الحرام من شهور سنة ثمان و خمسين بعد الالف .

خط نسخ ، كاتب حسين بن قاسم علی المازندرانی ، تـاريخ سه شنبهٔ ۷ ذی حجهٔ ۱۰۵۸ ، كاغذاصفهانی ، سطر۲۳ ـ ۱۰ X ۱۸ . جلد تيماج قرمز طلا كوب ، اندازهٔ

جلد ۱۸ × ۲۵ ، توضیحاتی درحواشی دارد وسرفصل‌ها باخط سرخ نوشته شده است .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٧١

٤٧١٢ ـ الاستبصار فیما اختلف من الاخبار (عربی)

از ابی‌جعفر محمد بن الحسن بن‌علی‌طوسی.

نسخه مشتمل بر: کتاب‌الطهارة و کتاب‌الصلاة و کتاب الصوم و کتاب‌الحج با فهرست بابها .

(الذریعه ۲ : ۱٤) .

آغاز : بسمله . الحمدلله ولی الحمدومستحقه .

انجام : کتاب حج .تم‌الجزء الثانی‌من کتاب الاستبصار ویتلوه انشاءالله الجزء الثالث تم‌هذا الجزء فی خمس رجب المرجب سنة تسع و سبعین والف علی یداقل خلق‌الله واحوجهم الی‌عفورب‌الکریم ابن‌الحاج الفیضی محمد مقیم القزوینی .

خط نسخ ، کاتب محمدمقیم قزوینی در قزوین ، تاریخ ٥ رجب ۱۰۷۹ ، کاغذ اصفهانی ، سطر۲۳ ـ ۱۰ × ۱٦ ، جلد تیماج قرمزطلاکوب بالولا ، اندازهٔ‌جلد ۱۸ × ۲٥ ، حواشی وسرفصل‌ها وعنوان ابواب باجوهر قرمز نوشته‌شده .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٧٢

٤٧١٣ ـ اختیارات بدیعی

علی بن‌الحسین انصاری مشهوربحاجی زین‌العطار نگارش ۷۷۰ هـ و مشتمل بر دومقاله است .

در دو مقالت است : اول در ادویه مفرده و دوم در مرکبات‌مستعمل و

کلیات را درفصلی درمقدمه بیان داشته و سپس بمفردات پرداخته واز باب الالف شروع وبباب‌الیاء خاتمه پیدا کرده است .

(ذریعه ۱ : ۳٦۸ ـ فـارسی مشار : ۵۷ ـ فهرست دانشـگـاه ٤ : ۷۱۵ کشف الظنون ۱ : ۳٤)

آغاز . بسمله .امداد بی‌عدو اعداد سپاس بی‌قیاس .

انجام : تمت کتابت المجلد الثانی من کتاب الموسوم باختیارات البدیعی بفرخی وفیروزی جهت سرکار.. . قاضی‌سلطان متولی سرکارفیض‌آثارسمت تحریر یافت کتبه‌العبدالمذنب محمود دشت بیاضی‌تحریرافی‌شهرمحرم‌الحرام‌سنة ۱۰۸۰ ثمان والف من‌الهجرة النبویةصلی‌الله علیه‌وآله وسلم .

خط نستعلیق ، کاتب محمود دشت بیـاضی ، تاریخ محرم ۱۰۸۰ هـ ، کاغذ اصفهانی ، سطر۱۷ ـ ۱۰ × ۱۷ ، جلد تیماجزرد ، اندازهٔ‌جلد ۱۹ × ۲٦ ، این کتاب بخط ساده و بدون آرایش است فقط سرفصل ها و نام ادویه بـا خط سرخ نوشته شده‌است .دارای تملك محمدتقی‌بن محمد بـاقربن سیدحسن‌حسینی خلیفه در۲۳ ذی‌القعدهٔ ۱۱۰۳ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤۷۷۳

٤۷۱٤ ـ مجموعه

دارای دو کتاب .

شمارهٔ دفتر : ٦٤۷۷٤

خط نستعلیق خوب ، کاتب حسین ، تاریخ ۱۲۷۰ ه ، کاغذ فرنگی ، سطر ۲۳ ـ ۱۲ × ۲۲جلد تیماج قرمز اولادار زرکوب ، اندازهٔ جلد ۲۰ × ۲۹ ،

۱ ـ طب‌فارسی :

مشتمل بر دو کتاب است : کتاب اول در تشریح و کتاب دوم در طبعیات کتاب اول مشتمل برفصول و ابواب جداگانه و کتاب دوم مشتمل بر سه قسم که هر قسم در سه فصل ذکر شده است .

آغاز: بسمله. تشریح فنی‌است که‌بدان فن‌اعضاء بدن‌را بالکلیه وضع وشکل.

انجام : و بعضاً علاج مذکور را یکروز در میان ترك نمایند و در روز متروك درجای اواستعمال نمودن علاج دوصد و هفتاد سیوممیباشد .لاحول ولاقوة الاباللّه العلی العظیم وصلی‌الله علی‌النبی محمد وآله اجمعین‌حرره‌اقل العباد حسین فی‌یوم‌الخمیس فی‌الرجب.سنه.۱۲۷ ه

(۱ـ۳۰۰) سرفصل ها وابواب با خط سرخ نوشته شده درهامش هم با خط سرخ نام امراض ومطالبی ذکر شده . وپشت جلد آمده است : هو،دخل‌فی‌نوبتی و انا العبد العاصی فرهادبن ولیعهد طاب ثراه فی ۲۲ شهرصفرالمظفر من شهورسنه ۱۲۸۵ هجری .

۲ـدفتر قرابادین‌طب جدید:

۳۲۰ نسخه دارو دراین کتاب با شماره ذکر شده است ودرآخر هم خلاصهٔ ادویه که درقرابادین ذکرشده آمده است .

آغاز : بسمله .نسخه‌دوای اول عین‌السرطان بیست حبه شور هستند .

انجام : سیصد و بیستم کالومیل یك نخود وقت خوابیدن با قند

بدهند و صبح یـازده مثقال روغن بید انجیر داخل یك فنجان آب گرم کرده بخورند. تمت الکتاب بعون الله الملك الوهاب از دست اقل العباد کمترین خلق الله .

خط نستعلیق ، کاتب حسین ، تاریخ ۱۲۷۰ ه ، کاغذفرنگی ، سطر ۲۳ ۱۲ × ۲۲ ، جلد تیماج قرمز لولادار زرکوب ، اندازهٔ جلد ۲۰ × ۲۹ توضیحات ادویه بااستفاده ازمخزن الادویه درهامش ذکرشده است شماره‌های ادویه با خط سرخ نوشته‌شده. نسخه دارای ۲۷ صفحه‌میباشد .

٤٧١٥ ـ الحقایق القدسیة و الرقائق الانسیه (عربی)

ازملا نورالدین محمد بن مرتضی بن محمد مؤمن،مشهور بنورالدین اخباری کاشی، درمبدأ ومعاد ، در دوفن و هرفنی درکلماتی چند ، که در ع۱۱۰۵/۲ بانجام رسیده است .

(ذریعه ۷ : ۳۵) .

آغاز : بسمله.الحمدلله الذی قصرت الالسن عن بلوغ ثنائه کمایلیق بجلاله وبعد یقول خادم العلوم الربانیة ... محمد بن مرتضی المدعو بنورالدین .

انجام : نعیده وعدا علینا انا کنا فاعلین. هذا آخرما اردنا ایراده ... وکان الختم علی‌ید مؤلفه فی‌شهر ربیع‌المولود خمس ومائة والف من‌الهجرة النبویة ... (وقد وقع‌الفراغ من‌تسویدهذاالکتاب ... عفی‌الله عنهم) .

خط نسخ ، کاتب علی‌اکبربن سید خلیل‌الله حسینی کاشانی . تاریخ ذیقعدهٔ ۱۱۰۷ . ۱۹۰ ورق . کاغذ سپاهانی ، سطر ۲۲ـ۱۰ × ۱۶/۵ جلد تیماج زرد مقوایی . اندازهٔ جلد ۱۷ × ۲۴/۵ . عنوان ونشان شنگرف . باحاشیه‌هایی بانشانهٔ (منه) فهرست کتاب بخط تازه ومؤرخ ۱۳۲۲ در آغاز نسخه هست .

شمارهٔ دفتر:٦٤٧٧٥

٤٧١٦ ـ شرح زیج جدید سلطانی (فارسی)

از نظام الدین عبدالعلی بن محمد بن محمد حسین بیرجندی ، در گذشتهٔ ۹۳٤، که در ۹۲۹ بانجام رسیده است .

(ذریعه ۱۳ : ۳۰۹ ـ فهرست دانشگاه ٤ : ۹۱۵)

آغاز : بسمله . اجناس حمد و سپاس معرا از توهم تناهی و انـواع شکر بیقیاس ... اما بعد چنین گوید ... عبدالعلی بن محمد بن حسین بیرجندی که از اشرف صناعات .

انجام : و چون اهل احکام را ترتب آثار بر تبدل این فصول و ادوار اعتقاد تمام است آنرا ذکر کردیم. والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب (تاریخ تألیف هذا الکتاب ۹۲۹ ... تم تسوید هذا التألیف علی ید سلطانعلی بن حسنعلی ... (٤ ج ... من الهجرة النبویة) .

خط نستعلیق . کاتب سلطانعلی بن حسنعلی . تاریخ شنبهٔ ۴ ج۲/۱۰۰۷ .

۱۶۵ ورق . کاغذ سپاهانی . سطر ۲۵ـ۱۱ ۱۷×۱۱ . جلد تیماج مشکی . اندازهٔ جلد ۲۵×۱۷/۵ ، عنوان و نشان و شکلها شنگرف . سپس طالع تولد اسماعیل بن محمدحسین که بنمودار هرمس حکیم ساخته شده است . زمان تولد سه‌شنبهٔ ۲ رجب ۱۱۴۱ (گ ۱۶۴ پ ـ ۱۶۵ ر) . و یادداشت وفات میرزا محمدباقر نواب ۳ شعبان ۱۲۴۸ بامضای فرزندش محمد بن محمد باقر نواب .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٧٦

٤٧١٧ ـ مجموعه

دارای پنج رساله .

دوخط نسخ متوسط و نستعلیق کاتب محمدحسین و محمد رضای حر. تاریخ ۱۰۹۵-۱۰۹۶ . ۸۰ ورق . کاغذ سپاهانی ، سطر گوناگون . جلد تیماج یك لا ، اندازهٔ جلد بیاضی ۱۴/۵ × ۲۵ . شمارهٔ ۱ بهر دو خط نسخ و نستعلیق و عنوان شنگرف .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٧٧

۱- درة الغواص فی اوهام الخواص : (عربی)

ازابومحمدقاسم بن علی حریری، در گذشتهٔ ۵۱٦ . در مسائل گوناگون، با عنوان «ومن اوهامهم قولهم ... » .

(کشف الظنون: درة)

آغاز : بسمله . قال الشیخ الامام الاجل الاوحد ابومحمد القاسم بن علی بن محمد بن عثمان الحریری البصری ادام الله سعادته. اما بعد حمدالله الذی عم عباده بوظایف العوارف وخص من شائهم بلطائف المعارف...

انجام : وان اکتفی افراط ینطق عن الهوی ویجهل ان لکل امری مانوی ، و من الله اسئلهم التوفیق للمقال المتعلق بالاصابة و الفعال المجتلب حسن الانابة ان یکرمه ولی الاجابة . قد فرغت من تسویده بعون الله تعالی فی اواخرعشرالثالث من شهرالمولود علی ید افقرالعباد ابن نعمت الله محمد حسین .

خط نستعلیق بد . کاتب ملا عبدالرحیم کشمیری ۱۰۹۶ در مشهد (۱ پ - ۴۳ ر) کاغذ سپاهانی . سطر ۲۴-۱۳ × ۲۲ . اندازهٔ جلد ۱۴/۱۰۸۴

۲ ــ جنگ: (عربی)

شعر های عربی است از : ابن دریدازدی بترتیب حروف تهجی ، قـاضی عبدالعزیز جرجانی ، بحتری ، ابونواس ، العسکری ، زین الدین شهید دوم .

آغاز : بسمله . قصیدة ابی‌بکر محمدبن دریدالازدی . حرف الالف .

ابقیت‌لی سقما یمازح مهجتی ابکیتنی حتی ظننت باننی

انجام : تمت‌الابیات المنتخبة من‌الدواوین‌والدفاتر العربیة‌المسماة (خوانده نشد) علی غیراهلها من ملتقطات‌الاستاذ عزالملةوالدین عبدالوهاب بن ابراهیم الخزرجی الزنجانی اونة . . . اخریوم ١٤ شوال ١٩٦ وقد فرغت انـامنه یوم‌ثانی عشر ذیقعدة ١٠٩٦ .

همان نستعلیق . کاتب محمد رضا الحر . تاریخ ۱۲ ذیقعدة ۱۰۹۶ (۴۳ر ــ۵۴ر) سپاهانی . سطر ۲۸ــ۱۲/۵ × ۲۱ . سپس بندی از مصائب‌النواصب قاضی نورالله شهید بخط محمدرضا الحر در ۱۰۹۶ (۵۴ ر ــ ۵۷ ر) وشعرهایی از زین‌الدین شهید دوم بهمان خط حر مؤرخ ۱۰۹۷ (۵۷ر ــ۵۹ر)

۳ ــ لسان‌الخواص: (عربی)

آقا رضی قزوینی . گزیده ایست‌ازآن .

آغاز : بسمله . من کتاب لسان الخواص لمولانـاآقارضی القزوینی . ابجد عبارة من ثمان‌کلمات مشهورة مفتحة بهذه الکلمةجمع فیها جمیع حروف الهجا ...

انجام : انتفاء المضرة العاجلة و امالمضرة الاجلة فهی العقاب انما یعلم انتفا ذلك لفقد السمع الذی یجب ان یردبه لوکان ثابتاً . انتهی .

خط نسخ . کاتب بی نام . از همان تاریخها . (۵۹ پ ـ ۷۲ پ)

۴ ـ تعبیر المنامات : (عربی)

خوابنامه ایست بروایت ازابن سیرین دربیست وچهار باب . فهرست در آغاز آمده است .

آغاز : بسمله . فی تفسیر الرؤیاعن ابن سیرین رحمه‌الله وهی اربعة و عشرون بابا . الباب الاول فی‌السماءِ والقمر والکواکب والجنة والنار . الباب الثانی فی‌البرق والرعد والریح والعاصف والمطر .

انجام : من رای انه یأکل رأساً یستغنی عاجلا.هذاما وجدته من تعبیر المنامات لابن سیرین .

خط همان نستعلیق بد . ازمحمدرضای حر . از همان تاریخها.(۷۲ پ ـ ۷۹) وهمان‌اندازه ها .

۵ ـ رسالة فی‌أن انوارا لکواکب مستفاد من الشمس : (عربی)

ازشیخ‌بهایی .

آغاز: بسمله . قال العلامة فی‌نهایة الادراك بعد مبحث الخسوف ، اختلفوا فی‌انوار سایر الکواکب والاشبه انها ذاتیة ...

انجام: (افتاده) غایة القلة والضعف بخلاف الثانی فانه یوجب تکثیف‌الجسم وانعکاسه عن تکیفا وانعکاساً ظاهرین ...

خط همان‌نستعلیق‌بد . ازهمان تاریخها . (۷۹ رـ۸۰ پ) .سطر۲۷ـ۱۱/۵ X ۱۰/۵

۴۷۱۸ ـ الغریبین (عربی)

درغریب قرآن وغریب حدیث ، ازابوعبید احمدبن محمدبن محمد هروی درگذشتهٔ ۴۰۱ . بترتیب حروف تهجی آغازکلمات،هرحرفی درکتابی،وهرکتابی بملاحظه حرف دوم ببابهایی بخش شده است .(کشف‌الظنون : الغریبین) .

آغاز : بسمله . الحمدلله علی کل حال فی کل‌حین سبحان من له فی کل‌شیی‌ء شاهد بانه اله واحد وفی جمیع ماادرکه ... وبعد فان اللغة العربیة انما یحتاج الیها لمعرفة غریب القرآن واحادیث الرسول ...

انجام : باب الیاء مع‌الهاء . یهم : فی‌الحدیث . . . ولاماء فیهاوالایهم‌البلد الذی لاعلم به.آخرالکتاب . والحمدلله الذی و فقنا الاتمام وصلی الله علی محمد وآله الذین‌سبقونا بالاسلام . قدتم بعون الله فی الخامس من شهر ذی الحجة الحرام ۱۰۸۲ .

خط نسخ ، کاتب بی‌نام ، تاریخ ۵ ذیحجه ۱۰۸۲. ۳۲۰ ورق . کاغذ سپاهانی . سطر ۲۴ـ۱۱/۵ × ۱۷/۵ ، جلد تیماج قهوه‌یی ، اندازهٔ جلد ۱۹ × ۲۸ نسخه‌کامل و پاکیزه ، عنوان و نشان شنگرف . تملك ابن تاج‌الدین حسن‌بن شمس‌الدین عبدالوهاب در ۱۰۸۵.با مهر(انك انت‌الوهاب ـ ۱۰۷۰) ومحمدالمدعو بنظام‌الدین در ۱۰۸۷ (کارم ز شه مردان نظام یافت) و مهر (عبده‌الراجی محمد جعفربن محمد) . وحاجی ملامحمدبن ملاجعفربیدگلی.

شمارهٔ دفتر : ۶۴۷۷۸

۴۷۱۹ ـ لطایف الانشاء (فارسی)

ازنصرالله بن علاء بناء نسفی ، مدعوبناصربن علا ، در یك مقدمه ودومقصد

مقدمه در چهار فصل ، مقصد یکم دردوقسم وهرقسم درچند مقاله . مقصد دوم نیز دردوقسم وهرقسمی درچند باب ، نام کتاب ونگارنده دردیباچه آمده است .

آغاز : بسمله . حمد وثنای بی‌انتها وشکر وسپاس بیقیاس حضرت مبدعی را

آن صانع لطیف که‌برفرش‌کاینات　　چندین‌هزارصورت الوان‌نگار کرد

ترتیب آسمان و طلوع ستارگان　　از بهر عبرت نظر هوشیار کرد

انجام : عهود ومواثیق من‌اولها الی آخرها مادام که باید بنده بعنایت وعاطفت‌باشد وشفقت‌بینم وبشرایط واستظهاری که ارزانی(افتاده).

خط نستعلیق . کاتب بی نام و بی تاریخ . از سدهٔ هشتم ونهم ، ۱۵۶ ورق . کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۵ـ۹ × ۱۴/۵ جلد مقوایی فرسوده ، اندازهٔ جلد ۱۵/۵ × ۲۳/۵ ، فهرست مقصد ها وبابها وفصلهای کتاب در آغاز نسخه بخط کاتب آمده است . ولی یك برگ از این فهرست افتاده است ، انجام کتاب در باب دوم از قسم دوم از مقصد دوم یعنی درآخرین بخش کتاب افتاده است وشاید افتادگی از یك برگ تجاوز نکند . عنوان ونشان شنگرف (کلیشه)

شمارهٔ‌دفتر: ٦٤٧٧٩

٤٧٢٠ ـ درة التاج لغرة الدباج　　(فارسی)

ازمحمودبن مسعودبن مصلح شیرازی ، دریك فاتحه مشتمل برسه فصل و هرفصلی درچند اصل ، آنگاه پنج جمله وهریك درچندین فن ومقاله .

(استوری ٢:٦٤ . مشار ۱۰۵ . فهرست حقوق . ۱۰۵)

آغاز . بسمله . رب انعمت فزد . اگرچه برضمیر ارباب کیاست ، وخاطر اصحاب فراست پوشیده نماند کی نعمت ...

انجام : ووصول بجناب عزت سرمدیت نباشد ، وذلك فضل‌الله یوتیه من یشاء . فرغ من کتیبته ... محمدبن محمودبن (؟) الشیرازی یعرف بکرده ... فی اواخر ذی‌الحجة سنة خمس وسبعمایة الهلالیة .

خط نسخ . محمدبن محمود شیرازی‌معروف به‌کرده ، در ذیحجهٔ ۷۰۵ ، ۶۱۹ ورق . کاغذ سمرقندی . سطر ۳۷ـ۱۲/۵ × ۱۸/۵ بی جلد ، اندازهٔ کتاب ۲۳/۵ × ۱۶ ، فهرست تمام‌کتاب در۲۴ صفحه بخط عبرت در آغازهست، عنوانها با شنگرف ویا سبز و یا مشکی درشت ، شکلها شنگرف، ویادداشت محمد پور مهدی ۱۱۰۱ ، وتملك غلامحسین بن علی‌الشهقی برگ ۱ر طلاکاری شده و در زمینه زر نام‌کتاب ومؤلف آمده است ، برگ ۱ پ یك ابرو زر وشنگرف ، دو برگ نخست جدول زر ومشکی ، و۶۲۰ صفحه صفحه شمار دارد(کلیشه) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٨٠

٤٧٢١ ـ جلاء الاذهان وجلاء الاحزان (فارسی)

ازابوالمحاسن‌حسین بن‌حسن گازر جرجانی ، تفسیرفارسی‌قرآن درچندین مجلد است . وبه «تفسیر گازر» شهرت یافته است .

(ذریعه ٤ : ٣٠٩ و٥ : ١٢٣ ـ استوری ١:٢٩و٥٦ و١٢١١ ـ دیباچه محدث بر چاپ ١٣٣٩) .

آغاز : بسمله . کهیعص . ذکر رحمة ربك عبده ذکریا . . . عبدالله عباس گفت کهیعص نامیست ازنامهای خدا . . .

انجام : بگوی اعوذ برب الناس ، و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین یا ارحم الراحمین . تمت التفسیر الشیخ . . . ابو المحاسن‌الجرجانی بعون الله . . . فی یوم ٢٢ شهر ربیع . . . علی بن احمد سیبك الشیرازی .

خط نسخ ، احمدبن علی سیبك شیرازی تاریخ شنبهٔ ۲۲ع۱۰۲۰/۱ . ۴۱۴ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۲۷ـ۱۲ × ۲۱ ، جلد تیماج قهوه‌یی ضربی زرکوب از سورهٔ کهیعص تا پایان سورهٔ تعویذ ، عنوان و آیه ها شنگرف . جدول شنگرف ومشکی و زر . یك‌سرلوح زر و شنگرف ولاژورد .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٨١

٤٧٢٢ ـ شرح دیوان انوری

دیوان ازاوحد الدین انوری ، گزارش از میرزا ابوالحسن‌حسینی فراهانی کشته بسال ١٠٤٠ . شرح بخش قصاید اوست .

(ذریعة ١٣ : ٢٦٥ . فهرست مجلس ٣ : ٤٨٣ ـ دیوان هند ش ٩٤٨) .

آغاز : بسمله .

باز این چه جوانی و جمالست جهانرا

وین حال که نو گشت زمین را و زمانرا

هـم جمره بر آورده فرو برده نفس را

هم فاخته بـگشاد فرو بسته دهانرا

جمره بنابر مشهوربخاریست که درآخرزمستان اززمین برآید . . .

انجام : ابو الفرج شاعریست مشهور از رونه که ازجمله ولایات خراسان است . فرخی شاعریست وازسیستان است . تمت الکتاب بعون الله تعالی و الحمد لله رب العالمین وخیراً وعافیة .

خط نستعلیق . کاتب بی‌نام بی‌تاریخ . ازسدهٔ ۱۳ . ۱۰۸ورق. کاغذ

سپاهانی . سطر۱۴ـ۱۰ × ۱۷ . چلد تیماج سبزضربی . اندازهٔ جلد۱۷/۵ × ۲۶/۵

عنوان ونشان سرخ .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٨٢

٤٧٢٣ ـ التحفة السعدية (عربی)

متن از ابن‌سینا ، گزارش ازمحمودبن مسعودبن المصلح شیرازی .

آغاز : بسمله . ان اولی ما افتتح به خطاب و اجری ما ابتدء به کتاب حمد الله المنعم بحیاة النفوس و صحة الاجسام ... اما بعد فان احوج خلق‌الله الیه محمود بن مسعود الشیرازی ...

انجام : والاکانت حرکة الروح فیه الداخل اولا فاولا دفعة فمنه یظهران الحرکة فی الفزع.و الحمد لله اتیانه الی هنابمنه وتوفیقه و لطفه و تأییده کتبه الفقیر . . . عبد الله الکازرونی وکان ذلك فی سابع شهر صفر ختم بالخیر و الظفر بدارالعلم شیراز سنة ۱۰۹۰ .

خط نسخ خوش ، کاتب عبدالله کازرونی در شیراز ، تاریخ در ۷ صفر ۱۰۹۰ ، ۳۲۰ ورق.نوع کاغذسپاهانی نازك ، سطر۳۳ ، هردوجلد کتاب و کامل‌است عنوان ونشان در جلد یکم شنگرف ، برخی از عنوانها درجلد دوم سفید مانده است.

برگهای انجام وصالی‌شده است ، یادداشت‌محمدشفیع‌بن‌بهاءالدین محمد حسینی

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٨٣

٤٧٢٤ ـ مجموعه

دارای دو کتاب .

خط نستعلیق ، کاتب بی‌نام . بی‌تاریخ‌ازسدهٔ سیزدهم ، با حاشیه هایی‌بسیار بانشانه (ح لع) و(ه)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٨٤

۱ـ مفاتیح‌الشرایع : (عربی)

ازملامحسن فیض‌کاشانی . محمد بن مرتضی.درفقه در دوازده کتاب .
(ذریعة ٦ : ۲۱۳ ـ فهرست دانشگاه ٥ :۲۰٦۱)

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی هدانالدین الاسلام و سن لنا الشرایـع والاحکام بوسیلة نبیه المختار واهل بیته‌الاطهار .

انجام : وفی‌سایر احکام الوصایا فی فن‌العبادات المعاملات انشاءالله تعالی ، هذا آخر الکلام فی فن‌العبادات و السیاسات من مفاتیح الشرایع و یتلوه فن العبادات و المعاملات . . . (تمت کتاب مفاتیح الشرایع فی‌یوم الاربعا فی ٥ شهر شوال المکرم سنة ۱۲۰٥) .

تاریخ ٥ شوال‌۱۲۰٥ . ۱۰۴ ورق . کاغذ سپاهانی . سطر۲۷ـ۱۰ × ۲۰ ازصلاةتاپایان‌عبادات‌است . عنوان ونشان سرخ.تملك ومهر (کاظم‌بن موسی‌الموسوی) بتاریخ ۱۲۸۴ و مهر دیگر (محمدکاظم‌الموسوی) . سپس حاشیه ها و توضیحاتی (۱۰۲ پ ـ ۱۰۳ پ)

۲ـ الحبل‌المتین: (عربی)

ازشیخ بهایی ، منهج چهارم در مواریث است .

خط نستعلیق همان کاتب وازهمان تاریخها (۱۰۱پ ـ ۱۰۴ر) ورق

کاغذ سپاهانی . سطر ۲۷ـ۱۱ × ۲۰ . نشان بسرخی

۴۷۲۵ ـ مجمع البحار (عربی)

ازمحمدبن‌طاهر بن علی صدیقی حنفی ، در گذشتهٔ ۹۸۱، درغریب قرآن وحل مشکلات آن .

آغاز : بسمله . الحمدلله‌الذی هدانا لهذا و ما کنالنهتدی لولا ان هدینااللّه . . . و بعد فهذا ثلث ثالث من مجمع‌بحارالانوار فی‌غرایب‌التنزیل ولطایف‌الاخبار

انجام : وکان خمساً واربعین‌الفاًو ..، ولدسنة احدی و سبعین و مأتین و مات سنة ثمان وعشرین وثلثمایة (المنةلله الذی وفقنی باتمام تحریر هـذاالکتاب الشریف فی‌یوم (خوانده نشد) من‌سبعة عشر من‌شهرشعبان ثلاث‌ومایة والف .

خطنسخ . تاریخ ۱۷شعبان ۱۱۰۳. کاغذ سپاهانی . سطر ۲۱ـ۹/۵ × ۱۸

جلد تیماج ضربی قهوه‌یی‌فرسوده ۱۷/۵ × ۲۶ ، عنوان ونشان شنگرف ، در برگ (۱ر) زیر عنوان مقدمه علامتهای اختصاری که درکتاب بکار رفته را نشان داده است ، سپس مینویسد : وسیلحق‌الکتاب خاتمة نذکر فیه کلیات‌الضبط من‌المعنی و بعض فوائد علم‌الحدیث و تواریخ‌السادات ومایلائم ذلك . ثم اذا ما یسراللّه اتمام‌العهد لهذاالکتاب نستانف‌القصد بذکر مانجد ها غیرالغرایب فی‌الاخباران ساعدنی‌التوفیق... محمدبن‌طاهربن علی‌الفتنی .. الحنفی مذهباً .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٧٨٥

۴۷۲۶ ـ نهج البلاغة (عربی)

ازسید رضی .

آغاز : بسمله.اما بعدحمدالله الذی جعل الحمدثمنا لنعمائه و معاذاًمن بلائه

انجام : وقال(ع)متر الاخدان من تکلف له وقـال اذا احتشم المؤمن اخـاه فقد فارقه .

خط نسخ .بی تاریخ،محتملاازقرن۱۴ق . ۵۵۲ ورق . کاغذ فرنگی . سطر ۱۵ ×۱۱۵ جلد مقوائی پارچه‌ای زمینه قرمز گل دار ۱۱ ×۱۹ . این نسخه مقابله وتصحیح گردیده واساس تطبیق نسخهٔ محشی و مصحح مولانا محمد باقر مجلسی است که آنرا بدست خود اصلاح وتصحیح کرده‌بوده است ،آخرین تصحیح بتاریخ‌روز شنبه ۲۷ صفر ۱۳۴۰ ق - سپس کاتب یا مصحح دیگر آنرا با نسخ دیگر تطبیق وتصحیح نموده و فهرستی برآن افزوده است .

شمارهٔ‌دفتر: ٦٤٧٨٦

٤٧٢٧ ـ شرح کتاب من‌لایحضره‌الفقیه (عربی)

متن ازابن‌بابویه قمی.

فهرست مباحثی که در این کتاب شرح‌شده درآخر نسخه آمده‌است.

آغاز : بسمله.و به‌نستعین. الحمدلله رب‌العالمین و صلی‌الله علی محمد . . . باب‌ذکر جمل من‌مناهی‌العینی ...قـال ابوجعفر محمدبن علی‌بن حسین‌بن‌موسی‌بن بابویه‌القمی . . . . مصنف هذاالکتاب

انجام : ولماکان هذاالکتاب فی‌الفقه والفروع لایحتاج فیه‌الی ذکره هـذه الاخبار ولکن ذکرالمصنف تیمناً و تبرکاً و الحمدلله رب‌العالمین و الصلاة علـی سیدالمرسلین‌وعترته‌الطاهرین .

خط نسخ . تاریخ ۱۱۳۱ ق. ۳۳۴ ورق . کاغذ اصفهانی . سطر

۲۲ـ۱۱/۲ × ۱۷/۵ . جلد تیماج‌مقوائی زرد لولادار .اندازه جلد۱۷/۵ × ۲۴/۵

مجدول.آخر نسخه واول آن دو مهر دیده میشودکه یکی از آنها « عبده سیدمحمد

الرضوی ۳۱۱۱۵ .روی عبارات متن با شنگرف خط‌کشیده شده .

شمارهٔ دفتر:٦٤٧٨٧

٤٧٢٨ ـ القانون (عربی)

ازابن سینا.

آغاز : بسمله.الحمدلله حمداً یستحقه بعلو شأنه‌وسبوغ‌احسانه‌وصلاةعلی نبیه محمدوآله وبعد فقدالتمس منی بعض .

انجام: القوابوسین ثلثه اواق ثمینة اوبـولو اربعة و عشرون قیر اطا.تم کتاب الاقر ابادین .

خط نسخ . بی‌تاریخ،ازقرن‌یازدهم . کاغذاصفهانی،سطر۴۱ـ۱۵ × ۲۴/۵

جلد تیماج مقوایی قرمز . اندازهٔ جلد ۲۰/۵ × ۳۱/۵ . اسم امراض ودارو ها و

عناوین با شنگرف نوشته شده . در ابتدای کتاب چند مهر بچشم میخوردکه یکی از

آنها بطور وضوح نوشته « علینقی‌ابن محمدتقی »

شمارهٔ دفتر:٦٤٧٨٨

٤٧٢٩ ـ زادالمسافرین (فارسی)

ازناصرخسرو علوی .

درعلم کلام‌برمبنای‌مذهب‌اسمعیلی‌است (ذریعه۱۲:۹ـفهرست کتابهای‌چاپی فارسی مشار : ۸۷۱ ـ مقدمهٔ چاپ برلین) .

آغاز : سپاس مرخدایرا که آفریدگار جواهر پنهان وپیدا است و پدید آرندهٔ مکان و زمانست .

انجام : سوی طاعت خدای ورسول او بعلم وعمل ، که بدین دو است مردم را رسیدن بنعمت ابدی و پرهیزیدن از عذاب سرمدی. والله اعلم بالصواب و الیه المرجع والمآب .

خط نسخ . کاتب عبرت مصاحبی نائینی . تاریخ ۴ شوال ۱۳۴۱ .
۳۴۵ ورق ، کاغذ فرنگی . سطر ۲۴ . جلد تیماج مقوائی سبز . اندازهٔ جلد ۱۴/۳ × ۲۲/۵ حسب‌الاشارهٔ حاج سید نصرالله تقوی اخوی عبرت این نسخه را تحریر نموده ـ عناوین و آیات با شنگرف نوشته شده . دور سطور بازر خط کشی شده .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٨٩

(فارسی)

٤٧٣٠ ـ مثنوی

از مولوی بلخی .

(دفتر اول و دوم)

آغاز : بسمله .

بشنو از نی چون حکایت میکند   از جدائیها شکایت میکند

انجام :

قوم دیگر ناپذیرا ترش و خام   ناقصان سرمدی تم الکلام

خط نستعلیق ، کاتب ابوالبقاء الموسوی الابرقوهی . تاریخ ۱۰۹۴ ،
۹۴ ورق . کاغذ اصفهانی . سطر ۲۵ ـ ۴ ستونی ۱۴ × ۲۴/۵ . چلد تیماج زرد

یك لا وسط گل وبته ، اندازۀ جلد ۲۲ × ۳۴/۵ · متن و حاشیه ، سر لوحه زر و ورنگها ، عناوین مثنویها با شنگرف نوشته شده.در آخرین‌صفحۀ نسخه این عبارت دیده میشود . این کتاب مثنوی از کتابهای عیسی خان اعتمادالدوله بوده بمادرم رسیده بود شهر جمادی اول ۱۳۱۶ که اسباب خانه زیادی را فروخته‌اند این حقیر فقیر حسین‌بن محمد با چند کتاب دیگر خریداری نمود ، نوشتم تا واضح باشد.سپس مهر: حسین‌بن محمد .

شمارۀ دفتر: ٦٤٧٩٠

٤٧٣١ ـ تقویم الصلاة (فارسی)

ازمحمدطاهربن رضی الدین محمد حسینی ، معاصرشاه‌سلطان‌حسین‌صفوی.
سبب‌تألیف این رساله را چنین مینگارد : که چون اکثر کتب‌فقهیه . . . . بلغت تازی سمت ترتیب یافته بخاطر فاتر . . . رسید که مسائل ضروریۀ نماز را بترتیبی جدید در سلك تحریردرآورد وچون در اکثرمسائل اختلاف میانۀ علماءِ دین .... واقع بود مبنی را برأی شهید اول و ثانی ... گذاشته مشهوری علماءِ را قدوه ساخته» وبشاه سلطانحسین هدیه کرده . کتاب مشتمل بریك مقدمه وسه باب ویك خاتمه است . (فهرست مجلس ٦ : ٤٧)

آغاز : کتاب تقویم الصلاة. بسمله . بعد از حمد مالك‌الملکی تعالی شأنه و عظم برهانه که بهبوب نسیم صبای مرحمت بینهایت خاشاك شك وشبهه را ازفضای خاطرها رفته .

انجام : و همچنین اگرزن خود رابجهت نماز مرد باجاره دهدبشرط آنکه اگرجهد کند نامحرم‌آوازاو رانشنود.واین چهارمسئله موافق قول‌شیخ بهاءالدین محمد است،علیه الرحمه .

خط نسخ ، بی‌تاریخ،محتملاازقرن ۱۲ ق ، ۲۲ ورق ، کاغذفرنگی . سطر ۳۰ ، جلدتیماج دقوائی سیاه ، سر لوح زر ورنگها. ابتداء مباحث و برخی کلمات با لاژرد وشنگرف نوشته شده .

شمارهٔ دفتر:٦٤٧٩١

٤٧٣٢ ـ ذخیرهٔ خوارزمشاهی (فارسی)

از ابو ابراهیم اسمعیل بن حسن حسینی جرجانی .

مؤلف کتاب خـود را بنام ابوالفتح محمد بن یمین الدین معین (خداوند خوارزمشاه) جمع کرده،وبرده کتاب ترتیبش داده ازاینقرار : کتاب نخستین اندر بیان کردن حد علم طب و منفعت آن . . . کتاب دوم اندر بیان کردن حالهای تن مردم ... کتاب سوم اندر بیان کردن تدبیر نگاه داشتن تندرستی . چهارم‌اندر بیان کردن استخراج مرض . پنجم اندر بیان کردن تب و اقسامها . . . کتاب ششم اندر بیان کردن انواع علاجهای بیماری هرعضوی ... کتاب هفتم اندربیان کردن علاج آماسها و ریشها و تدبیر شکافتن وداغ کردن ... کتاب هشتم اندر بیان کردن تدبیرهای پاکیزگی و آراستگی ظاهر بشرهٔ مردم ... کتاب نهم اندربیان کردن انواع زهرها ... کتاب دهم‌اقرابادین . (ذریعه . ۱ : ۱۰ـ کشف الظنون : ذخیره فهرست مشار : ۲۲۵۵ـ دانشگاه ۷۵۵:۳)

آغاز : بسمله . حمدله ... امابعد سیدامام اجل ... ابوابراهیم اسمعیل بن الحسن الحسینی الجرجانی میگوید :

انجام : و میل او صبر است و بعضی گفته‌اند کـه سکس افتیمون و ده یك خرتین .

خط نسخ ، از قرن یازدهم . ۳۵۸ ورق ، کاغذ دولت آبادی ، سطر

۳۵ – ۱۶ × ۲۵ ، جلد تیماج مقوائی قرمز . اندازهٔ جلد ۲/۵ × ۲۹/۵ دور سطور خط کشی شده (در بعضی از صفحات) عناوین با شنگرف و روی برخی عبارات با شنگرف خط کشیده شده قسمت قرابادین به خط دیگر ومجدول است.

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٩٢

۴۷۳۳ – مجموعه

دارای یك کتاب و یك اجازه .

خط نستعلیق کهن . دو کاتب ، از سدهٔ یازدهم . ۴۱۵ ورق . کاغذ سمرقندی گوناگون . جلد تیماج سرخ ضربی ۲۰ × ۲۵/۵ . تملك محمد باقربن محمدحسین هزار جریبی با مهر او : محمد باقربن محمد حسین . و عبدالله‌بن علی موسوی بهبهانی در ۱۲۶۸ در نجف با مهر او . عبدالله‌الموسوی و علی شیرحسینی . برگی از برگها وصالی شده است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٩٣

۱– مختلف الشیعة‌فی احکام الشریعة : (عربی)

ازعلامهٔ حلی ، ابو منصور حسن بن یوسف حلی . که در تهران‌در ١٣٢٤ ق بچاپ رسیده است .

(فهرست عربی مشار : ۸۱۸) .

آغاز : کتاب مختلف الشیعة فی ... بسمله . الحمد لله بحق الحق ومظهره و قامع الباطل و مدمره‌ممیز الانسان عن غیره . . . امـا بعد فانی لما وقفت علی کتب اصحابنا المتقدمین ... وجدت بینهم خلافاً . . .

انجام : و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر . تم الجزءالثالث‌من کتاب ... ویتلوه

الجزء الرابع انشاء الله تعالی فی کتاب الودیعة وکان اتمام هذاالکتابعلی ید ...
کما هواهاه فانه بمنه و لطفه و کرمه .

خط نستعلیق . کاتب محمد حسین بن مقصود علی الطالقانی ج ۱۰۶۴/۱
در پایان کتاب زکاة وتاریخ ۱۰۶۷ در پایان مجلد ، سطر ۲۳ ـ ۱۳×۱۹ .
عنوان و نشان شنگرف . از کتاب طهارت تا پایان اقراراست . در پایان کتاب زکاة
آنهائی استاز جعفر کمال‌الدین بحرانی که کاتب کتاب را تا آنجا نزد او قرائت کرده
است ، مؤرخ ۲۰ صفر ۱۰۶۶ . بخش زیادی از عنوانها سفید مانده است . سپس
مسئلهٔ فقهی (۴۱۳ پ-۴۱۴ - (کلیشه) .

۲ ـ اجازة : (عربی)

از جعفربن کمال الدین بحرانی‌اوالی‌به‌محمد حسین بن مرحوم‌مقصود علی
طالقانی ، که در سفر حج در۹ شوال ۱۰٦۷ تحریر یافته است .

آغاز : بسمله . الحمد لله شکراً علی نعمائه و دفع بلائه والصلاة علی سیدنا
محمد ... و بعد فیقول ... جعفربن کمال الدین‌البحرانی الاوالی .

انجام : و کتب هذا علی عجل فی بعض اسفار حج بیت الله الحرام فی‌تاسع
شهر شوال من‌السنة السابعة و الستین بعد تمام الالف من الهجرة المحمدیة ...
الطاهرین (کلیشه) .

خط نستعلیق .کاتب مجیز : جعفر بحرانی اوالی۹شوال۱۰٦۷(۴۱۴ پ-
۴۱۵) .

٤٧٣٤ ـ شرح دیوان حضرت علی (فارسی)

ازملاحسین فرزند معین‌الدین میبدی ، که در ۸۹۰ بانجام‌رسیده،ودرلکهنو وتهران بچاپ رسیده است .

(ذریعه ۱۳ : ۲٦٦ . فهرست‌فارسی مشار : ۱۰۲۰) .

آغاز . بسمله . سپاس سعادت اساس وشکر عبادة لباس معبودی را که‌اعلام نبوة وولایت . . .

انجام : و ازنظردرویشان محفوظ باشد ودرآخرة واسطهٔ خلاص ونجاة و رابطهٔ رفعة درجات گردد . . .

مهماترا صف عقد من مدیحهم　　　فی نظمه و دزهرالجو تضمینا

وصلی الله علی خیرخلقه محمد وآله اجمعین برحمتک یا ارحم‌الراحمین.

خط نسخ خوب . کاتب محمد باقربن محمد قاسم خراسانی ، او اخر ج۱۰۰۵/۲ ، ۳۰۸ ورق . کاغذ سپاهانی. سطر ۲۲ـ۱۰×۱۷/۵ . جلد تیماج تریاکی . اندازهٔ جلد ۱۸×۲۷ . هفت فاتحهٔ آغاز و برخی ازعنوانها زر . یاك سرلوح متوسط لاژورد و زرین وشنگرف وسفیدی ومشکی . عنوان و نشان شنگرف جدول لاژورد ومشکی و زرین . شعر ها به شنگرف . از نسخهٔ مؤرخ ع۸۹۱/۱ بفرمودهٔ خواجه محمد بن خواجکی استنساخ شده است . تملك خلیفهٔ سلطان بتاریخ ۱۰۴۹ . ومهر (لااله‌الاالله ملك‌الحق‌المبین عبده محمدتقی) ومهر(ابوالقاسم۱۲۵).

شمارهٔ دفتر:٦٤٧٩٤

۴۷۳۵ ـ تحفة السنية فی شرح نخبة المحسنية (عربی)

متن از ملامحسن فیض کاشانی، گزارش از سید عبدالله بن نورالدین بن محدث شوشتری (۱۱۱۴-۱۱۷۳) که بدستور ملا علی بن علی نجار شوشتری ساخته و در تهران بچاپ رسیده است.

(ذریعه ۳ : ۴۴۲ . فهرست عربی مشار : ۱۷۰) .

آغاز : بسمله . اللهم انا نحمدک حمداً یکون لنا وسیلة الیک و ذریعة للزلفی لدیك . . . و بعد فیقول . . . عبد الله بن نور الدین بن نعمت الله الموسوی . . .

انجام : بن عبد الله الموسوی الجزائری التستری ، غفر الله له ولوالدیه و جعل له نوراً یسعی فی عرصات القیمة بین یدیه اصیل یوم الاربعا تاسع عشر شهر رجب المرجب من العام ، والحمد لله المنعم المشکور .

خط نسخ خوب . بی‌نام و بی‌تاریخ . از سدهٔ ۱۱-۱۲ . ۳۴۳ق . کاغذ سپاهانی . سطر ۲۴-۱۲ × ۲۱ . جلد تیماج سبز طلاکوب . اندازهٔ جلد ۲۰ × ۳۰، از کتاب طهارت تا فرایض است ، فهرست کتاب درآغاز آمده سپس سرگذشت شارح در یك صفحه . کمند لاژورد . جدول شنگرف ومشکی و زرین وزنگار . زنگار برخی از برگها را بریده است . عنوان و نشان شنگرف . تملك بهاءالدین با مهر (بهاء ابن محمدعلی) و بهاء الدین عینائی با مهر (عبده بهاء الدین) .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۷۹۵

۴۷۳۶ ـ روضة الصفا فی سیرة الانبیاء والملوك و الخلفاء

از محمد بن خاوند شاه بن محمود (معروف بخواند میر) در گذشته ۹۰۳ هـ .

آغاز : آرایش دیباچه مناقب ومآثر سلاطین رفیع مقدار ونمایش روزنامچه خصایص ومفاخر .

انجام : شرف واقبال این خداوند احسان وافضال کوتاه دارد واورا به احراز سعادت دنیوی ومنویات اخروی درعاجل وآجل برا کفا واقران سرافراز گرداناد بمنه و فضله و حوله. تم درتاریخ بیست و دوم شهر رمضان المبارك سنة اثنی وتسعین وتسعمائه اتمام یافت .

(ذریعه ۱۱ : ۲۹٦ ـ مشار : ۸۵۹ و ۲۳۱٦)

خط نستعلیق . تاریخ ۲۲رمضان ۹۹۲ه . ۲۸۰ ورق . کاغذ اصفهانی سطر ۲۱ـ۱۳ × ۲۲ . جلد تیماج مشکی ، (جلد ۵) سرلوحه زرکوچاك ، کمند زرو زعفرانی وشنگرف،و سرفصل ها ونام والقاب سلاطین و معاریف باشنگرف نوشته شده است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٩٦

٤٧٣٧ ـ روضة الصفا فی سیرة الانبیاء والملوك والخلفا (فارسی)

از محمد بن خاوند شاه بن محمود معروف بمیرخواند برای امیر علی شیر نوائی وزیر سلطان حسین بایقرا .میخواسته درهفت جلد تمام کند لکن عمرش وفا نکرده بنابراین جلد هفتم رافرزندش صاحب حبیب السیر تکمیل نموده است .

(الذریعه ۱۱ :۲۹٦)

آغاز : بسمله.زیب فهرست نسخهٔ مفاخر انبیاء عالی مکان وزینت دیباچهٔ

انجام : تم المجلد الثالث من تاریخ محمد بن خاوند شاه بعون الله تعالی وحسن توفیقه تحریرا فی غرة شهر رجب المرجب فی سنة خمس وسبعین وتسعمائة اللهم امتعنی بسمعی وبصری .

خط نستعلیق . تاریخ آخر رجب ۹۷۵ . ۴۵۷ ورق . کاغذ اصفهانی سطر ۳۱ـ۱۵ × ۲۶ . جلدتیماج مشکی.اندازۀ جلد ۲۲ × ۳۴ . جلد۱و۲و۳است دارای سر لوح زر ومیناکاری بسیار خوب وگمند زر وشنگرف و لاژورد وسرفصلها با خط سرخ نوشته شده . نسخه بسیار نفیس است ، و تاریخ کتابت آن ۷۲سال پس از فوت مؤلف است (کلیشه) .

شمارۀ دفتر: ٦٤٧٩٧

٤٧٣٨ ـ زینة التواریخ (فارسی)

ازمیرزا محمدرضی مستوفی تبریزی فرزند میرزا محمد شفیع وزیر فتحعلیشاه قاجار ، متوفی۱۲٤۹ھ به دستور فتحعلیشاه دردوجلد تألیف و تحریر نموده است ، تخلصش در شعر بنده بوده و این کتاب را باستعانت و همراهی عبد الکریم مستوفی اشتهاردی تألیف نموده و بطوریکه خود ذکر میکند نام زینة التواریخ را فتحعلیشاه بدین کتاب داده است (الذریعه ۱۲ : ۹۱) .

دردانشمندان آذربایجان آمده: میرزا محمد شفیع پدر صاحب ترجمه وزیر مملکت آذربایجان ومستوفی دیوان نادرشاه بوده است .

آغاز :

اول دفتر بنام ایزد دانا صانع و پروردگار وحی و توانا

انجام : الحمد لله وحده وعلی خیر خلقه و آله السلام فانها احسن ختام

(این جلد تا شرح حال مولانا حسن کاشی راآورده وهفت بند را از آثار او میداند

خط نستعلیق . بی تاریخ،ازقرن سیزدهم . کاغذ فرنگی . سطر ۲۱ـ۷ × ۲۱

جلد روغنی گل وبوته‌دار . سرلوحه زر وشنگرف ومینا وگل وبته درحاشیه دفتر که در آن زر بکار برده. کمند زر وسرفصلها با خط سرخ نوشته شده. در پشت این جلد خط فرهاد میرزا دیده میشود که مؤلف را معرفی نموده و درهامش نیز توضیحاتی بخط فرهادمیرزا دیده میشود . وپشت جلد مهر فرهاد میرزا را دارد

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٩٨

٤٧٣٩ ـ زینة التواریخ

از میرزا محمدرضی منشی سرکار شاهنشاهی و کومك میرزا عبدالکریم مورخ که ترجمه حال وی درشمارهٔ پیش یاد شد .

این مجلد در ذکر سلاطین وپادشاهان قبل از اسلام از پیشدادیان و کیان و اسکندر و ساسانیان است (ازاشکانیان ذکری نکرده است) .

آغاز : پیرایه دوم که داستان سلاطین معدلت آئین و شهریاران با عزو تمکین درآن منطوی است بردو وجه طراز یافت .

انجام : بوجود شهریاران آسمان تخت خورشید مکین جهان در نگین و نگین دولت در یمین باد برب العباد. تمت الکتاب بعون الملك الوهاب و توفیق حضرت الله .

خط نستعلیق ، بی‌تاریخ ، ازقرن سیزدهم . کاغذ فرنگی. سطر ۲۴ . جلد تیماج . اندازهٔ جلد ۲۴ × ۴۰ . سرلوحه و تشعیر شده وجلد طلاکوب سایر خصوصیات در جلد اول تعریف شده پشت جلد ازطرف فرهاد میرزا نوشته شده که این کتاب را قبلهٔ عالمیان بوی اعطا فرموده‌اند خطاز همان کاتب جلد اول است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٧٩٩

۴۷۴۰ ـ مهج الدعوات ومنهج العنايات (عربی)

از ابوالقاسم علی‌بن موسی بن جعفربن محمد طاووس علوی فاطمی . کتاب مبوب‌بابواب وفصول نیست .

آغاز : بسمله. یقول مولانا الافضل‌العالم العلامة الفقیه الفاضل‌البحر الکامل.

انجام : الحمد لله رب العالمین وصلی الله علی‌سیدنـا محمد وآله الطاهرین تم‌ما وجدته من‌خبر الدعاءِ المذکور .

بطوریکه درفهرست مشار آمده این کتاب در ۱۳۱۸ در تبریز چاپ شده و هم چنین در بمبئی و در طهران بسال ۱۳۲۳ به تصحیح شیخ محمدحسن کرمانی چاپ شده‌است .

خط نسخ . تاریخ رمضان ۱۱۱۸ .کاغذ اصفهانی ،سطر۱۵ ، جلد تیماج آبی ، اندازهٔ جلد ۲۰ × ۳۱ . سر فصلها را با خط سرخ نوشته است .

شمارهٔدفتر . ۶۴۸۰۰

۴۷۴۱ ـ شرح توحید مفضل (فارسی)

از فخرالدین گویا ازعلمای ماوراءالنهرباشد بخواهش حاجی نذرعلی .

(ذریعه ٤ : ۹۱و ۱۳ : ۱۵۵ ـ فهرست الهیات : ۲۷) .

آغاز :

آفرین جان آفرین پاك را   آنکه ایمان داد مشت خاك را

انجام : واصلح ما اخطأت فیه بفضله وفطنه استغفر اللّٰه‌من سهوی.تم‌الکتاب

بعون الملك الوهاب علی یدالفقیر المذنب الغریب المحتاج الی رحمـة الله الملك المنان المجیب ابن محمد شاه ملاحبیب عفرذنوبه .

خط نسخ . کاتب ملا حبیب‌ابن‌محمدشاه . بی‌تاریخ،ازقرن ۱۱ . ۲۱۷ ورق کاغذاصفهانی ، سطر ۲۴ـ۱۸/۵ × ۸ . جلد تیماج‌قهوه‌یی غلاف کاغذ ضخیم،لولائی . اندازهٔ جلد ۲۵/۵ × ۱۳/۵ . نشانها و عنوانها شنگرف و تصحیح شده‌میرزا علی ابن مرحوم سید میرك زمانی مؤرخ ۱۱۰۷ بر روی برگ اول نسخـه تملیك از محمد جعفر مؤرخ ۱۳۱۰ بامهر محمد جعفر دارد بعضی ازصفحه ها حاشیه نویسی شده است .

شمارهٔ دفتر : ۶۴/۰۱

۴۷۴۲ ـ اخلاق جلالی (لوامع الاشراق فی‌علم الاخلاق) (فارسی)

ازجلال الدین محمد اسعد دوانی متوفی ۹۰۸ برای‌بهادرخان سلطان‌اوزن حسن بیك آق‌قوینلو وسلطان جلیل پسراو (ذریعه ۱ : ۳۷۳ . مشار : ۵۹).

درهامش نسخه شمه‌ای‌ازشرح رساله درقصیده ابن فـارض که مونای جامی نوشته است دارد ومطالبی ازفتومات شیخ محیی‌الدین‌عربی و لوایح نیز در هامش نسخه آمده‌است .

آغاز : افتاده . بحکم قال یاآدم انبئهم باسمائهم منصب افاده منهیـان ملاء اعلی راسزد وشاید،درود برکاملی که بحسب نشأةقدس فاتحهٔ کتاب ابداع‌واختراع انسی دیباچه مجموع مکارم اخلاق ....

انجام: وانظار نیرین سپهر کامکاری بقضارای مطالب برساناد... کماختم هذا الکتاب. تمت کتاب مسمی باخلاق جلالی راقم این نسخه متبر که اضعف عباد ابراهیم ولد محمد مرادکاتب.

خط نستعلیق، کاتب ابراهیم ولد محمد مراد کاتب. بی‌تاریخ، ازقرن ۱۱. ۱۸۳ ورق. کاغذاصفهانی رنگارنگ. سطر ۱۵ـ۱۴/۵ × ۷. جلدتیماج مشکی ضربی اندازهٔ جلد. ۲۳ × ۱۳/۵. نشانها وعنوانها شنگرف. در برگ آخر نسخه یادداشت خرید کتاب مزبور هست.

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٠٢

٤٧٤٣ ـ مجموعه

دو کتاب.

خط نسخ. ۲۹۶ ورق. کاغذ اصفهانی. جلد تیماج سرخ ضربی روکش کاغذ ضخیم. اندازهٔ جلد ۲۰ × ۱۳. در ابتدای نسخه ۹ برگ کاغذ سفید کاهی ودر انتهای نسخه دو برگ کاغذ سفید دارد.

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٠٣

۱ ـ احیاء العلوم: (عربی)

ازابی حامد محمدبن محمد غزالی متوفی ۵۰۵.

مرتب برچهار قسم: قسم اول درعبادات دوم درعادات سوم درمهلکات چهارم در منجیات.

نسخه گزیده ایست از آنست.

آغاز : افتاده . افادة العلم وتهذيب نفوس الناس عن الاخلاق المذمومة المهلكة وارشادهم الى الاخلاق المحمودة .

كشف الظنون ۲ : ۲۳ .

خط نستعليق ، كاتب محمدابن جـلال الدين محمد كاشانى ، تاريخ ۱۰۳۲ ، ۳۱٤ ورق ، كاغذاصفهانى ، سطر ۲۱ ـ ۱۵ X ۹ عنوانها و نشانها شنگرف روراستد وپشت‌چليپا . درانتهاى نسخه دعائى از حضرت سجاد و دعاى صنمى قريش آمده است .

۲ ـ المنقذ من الضلال والمفصح عن الاحوال :

از همو ، گزيده ايست از آن .

آغاز : بسمله . امابعد فقد سالتنى ايها الاخ في الدين ان ابث لك غاية العلوم واسرارها ...

انجام : واستخلصه لنفسه حتى لم يعبد الا اياه. تم انتخاب المنقذ من الضلال على يد الفقير الى الله الغنى محمد مؤمن القاشى.

خط نستعليق ، كاتب محمد مؤمن كاشى ، تاريخ ذيحجه ۱۰٤٤ ، (۳۱٤ ـ ۳۲٤) ، كاغذاصفهانى ، سطر ۲۱ ـ ۱۵ X ۹ نشانها وعنوانها شنگرف . نوشته‌روى برگ راستەوپشت چليپا است .

٤۷٤٤ ـ المختصر (عربى)

از ملا سعد الـدين تفتـازانى ، مسعود بن عمر متوفى ۷۹۲ تأليف صفر ۷٦٥ .

آغاز : بسمله . نحمدك يامن شرح صدور نـا لتلخيص البيان فی الايضاح والمعانی ....

انجام : افتاده . علی تفاريقهـا و تفـاصيلها الی العلام الغيوب فانه يظهر ... ذاك وقع موقعه بالنظر الی ...

کشف الظنون ج ٢ : ٤٧٤

خط نستعليق ، بی‌تاريخ ازقرن ١١ ، ١٨١ ورق ،کاغذاصفهانی ، سطر ١٤ ـ ١٤/٥ × ٦/٥ ، جلد تيماج‌قهوه‌ئی ، اندازهٔ جلد ٢١ × ١٣ نشانها وعنوانها شنگرف بامهر : صراط علی‌حق تمسکه مؤرخ ١٢٨٢ دارای‌حواشی .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٠٤

٤٧٤٥ ـ شرح صحيفهٔ سجاديه (فارسی)

منسوب به حضرت سجاد (ع) شارح نامعلوم .

آغاز : مخفی نماند که اين صحيفهٔ کاملهٔ مبارک که بسيار عظيم الشأن وجليل القدر است .....

انجام : فمن صام ذالك اليوم کتب الله لـه صيام ستين شهر. الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام ... بحق الحق والنبی المطلق. قدتمت .

خط نستعليق‌ريز ، کاتب محسن‌بن حاجی شريف رشتی ، تـاريخ ٢٥ صفر ١٠٩٦ ، ١٩٣ ورق ، کاغذاصفهانی ، سطر ١٦ ـ ١١ × ٥ ، **جلد** مخمل بنفش گل و بته،حاشيه تيماج قهوه‌ای آستر تيماج ، اندازهٔ جلد ٢٠/٥ × ١١ نشانهاشنگرف‌درپايان نسخهٔ طبی ازمعالجهٔ‌حکم کاشی آمده بعنوان (کازرن ك) نسخه حاشيه ها زياد دارد با علامت منه .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٠٥

٤٧٤٦ ـ شرح مختصر النافع (عربی)

ازسیدمحمد بن علی‌بن ابی‌الحسن عاملی صاحب مدارك درگذشتهٔ ۱۰۰۹
نسخه : ازنکاح تانذر وعهوداست .

ذریعه ١٤ : ٦١

آغاز : بسمله . الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً یلیق بجلاله والصلاة علی سیدنا وآله.قوله کتاب النکاح.قال الجوهری النکاح الوطی وقدیقال للعقد ....

انجام : و هو جیداً لمطابقته لمقتضی الاصل السالم . . . والله تعالی اعلم بحقایق الاحکام،والحمدلله رب العـالمین والصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین .

خط نسخ‌ریز ، کاتب محمدبن علی بن ابی‌الحسن الحسینی، از نسخهٔ مؤرخ دوشنبه ۲۸ رجب ۱۰۰۸ نوشته‌شده‌بی‌تاریخ، از قرن۱۳ ، ۲۱۳ورق ،کاغذفرنگی ،سطر ۲۱ ـ ۱٤ X ۹ ، جلد روغنی گل بوته‌دار ، اندازهٔجلد ۲۱ X ۱۳ نشانهـا وعنوانها شنگرف،برروی‌برگ‌اول یادداشتی نقل‌شده که میگوید که آنچه درپایان نسخه بعنوان یادداشت‌آمده خط مصنفـاست ونسخه‌رامبیضه‌شدهٔاو ومنفردمیداند .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٠٦

٤٧٤٧ ـ شرح قطب شاهی (فارسی)

اربعین‌ازشیخ‌بهائی‌درگذشتهٔ۱۰۳۰شرح‌ازابوالمعالی‌شمس‌الدین‌محمدبن‌علی بن‌خاتون‌عاملی . (ذریعه ٤ : ٧٦ . مشار : ۳۹۲سپهسالار۱ : ۲۲٦ و ۳ : ٤۲۳فهرست الهیات : ۲۹) .

آغاز : بسمله . فهرست احادیث این کتاب و آنچه در ضمن شرح بر حدیث سمت گزارش یافته است بر وجه اجمال ، حدیث اول ...

انجام : ودرآنچه خبر میدهند از آن از اسرار عـالم قدوسی ملکوتی.الله و کیل علی ما نقول،عالم لحقایق الامورمن المعقول والمنقول،انه ولی الخیر ... الکرام مسلماً ومستغفراً کتبه العبدالمذنب محمدسعیدبن محمدتقی الخاتون آبادی، تحریر یوم الجمعه سیم شهر رجب المرجب سنهٔ خمس وخمسین بعد الف .

خط نستعلیق زیبا ، کاتب محمد سعیدبن محمد تقی خاتون آبادی ، تاریخ ۳ رجب ۱۰۵۵ ، ۷۰٤صفحه ، کاغذسمرقندی ، سطر۱۸ ــ ۲۰ × ۱۰، جلد تیماج مشکی ضربی طلاکوب ، اندازهٔجلد ۲۵ × ۱۵ نشانهاوعنوانها شنگرف دارای سرلوح زرنگار شنگرف ولاژرد وزنگار درصفحهٔ اول بین سطور زرکاری وحاشیه سازی شده جدول بندی بزر ولاجورد وزنگار .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٠٧

٤٧٤٨ ــ تحفهٔ سلیمانیه (فارسی)

ازماجدبن محمدحسینی بحرانی ، ترجمه و گزارشی است از عهدنامهٔ مالك اشتر ، بنام شاه سلیمان صفوی ، درشصت مقاله ، در گذشته بسال ۱۰۹۷ که در تهران بچاپ رسیده است (ذریعه۳ : ٤٤۱ ــ فهرست فارسی مشار : ۳٦۷) .

آغاز : بسمله . گوهر گرانبهای عقدوالا سخن سپاس وستایش مالك الملکی است عزشأنه . . .

انجام : وارفع له لواءالفتح والظفر والاجلال والاعظام . انك المتفضل بـالنعم العظام والمتطول بالمنح الجسام .

خطنسخ زیبا ، بی‌نام و بی‌تاریخ ، از سدهٔ ۱۱ ـ ۱۲ ، ۱۳۱ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۱٤ ـ ۸ × ۱٦ ، جلد تیماج قهوه‌ای‌طلاکوب بالولا درون زرکوب، اندازهٔجلد ۱۷ × ۲٦ دوصفحهٔ آغاز حاشیه‌سازی بزرومیان سطرها زربکار رفته است . بایك سرلوح زیبای‌زرین بالاژورد ومشکی وسفیدی وآبی وصورتی و شنگرف . کمند مشکی وزرین . جدول لاژورد ومشکی وزرین وسبز و سرخ. عنوان و نشان شنگرف و زرین .

شمارهٔدفتر:٦٤٨٠٨

٤٧٤٩ ـ مجموعه

دارای بیست رساله

خط نستعلیق ونسخ ، از : طهماسب قلـی در شهر سورت هندوستـان ، تاریخ از۱۰٤۹ تا ۱۰۵۷ ، ۱۹۵ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطرگوناگون ، جلدتیماج یك‌لای قهوه‌ای ، اندازهٔجلد ۱۲/۵ × ۲۲ ، اندازه بیاضی.عنوان ونشان شنگرف . جدول مشکی‌وزرین ، راسته وچلیپا . مهر(محمدکاظم ـ ۱۲۲۳) .

شمارهٔ دفتر:٦٤٨٠٩

۱ـ مکاتیب : (فارسی)

ازعبدالله‌بن قطب محیی چهارده نامهٔ فارسی در یکجا و نامهٔ دیگر درجای دیگر دفتراست .

آغاز : بسمله . من‌عبدالله‌بن قطب‌محیی الی ولی فی‌الله‌وحبیبی الامیر افضل الملة والدین محمد.امابعدهر گاه که‌امر بر طبق مر ادجاری میشود غفلت‌وقساوةپیدامیشود...

انجام : ناتمام نخوانند انتقال بدیگری نمیباید کرد ، واگرابتدا بترجمهٔ شعب‌الایمان بود خوبست انشاءالله تعالی . والسلام .

خط نستعلیق،راسته‌وچلیپا (۲ پ - ۸پ) و(۸۳ ر - ۸۳ پ) .

۲ - جنگ : (فارسی-عربی)

جنگ نثر و نظم فارسی وعربی ازپراکنده‌های ادبی وتاریخی : شمارهٔ هریك ازحروف هجاء درقرآن ، مطالب عرفانی فلسفی ، مسائل ریاضی وحدیث و شعر عربی ازوزیر مؤیدالدین طغرائی ابواسحاق ابراهیم‌کلبی وشیخ ابوذر بوزجانی وجز آنها، نقل از حیاةالحیوان ،من لایحضره الفقیه ، مختصرابن التوضیح علی مروج الذهب شرح کتاب اربعین بهائی ازخاتون آبادی ، اخوان الصفا ، العرایس وجز آنها نقل کرده‌است،وهمچنین دراین جنگ اززین الملةوالدین علی جرجانی وقاضی میرحسین میبدی یادشده است .

خط همان نستعلیق،راسته‌وچلیپا ، (۸ پ - ۵۰ پ) و (۵۵ پ - ۵۸ پ) و(۶۵ ر - ۷۳پ) و(۷۵ ب - ۸۵) و(۱۶۷ پ- ۱۹۵ر) دربرگ ۳۲ محمدالحسینی بتاریخ ۱۲۷۵ درمورد نسب خواجه‌نصیر یادداشتی کرده است .

۳ -معادن‌الاسرار : (فارسی)

گزیده‌ایست ازآن کتاب در شش‌فصل بدینگونه :

۱ - دربیان میزان ۲ دربیان صراط ۳ - دربیان‌حساب ٤ - دربیان‌صحایف اعمال ٥ - دربیان شفاعت ٦ - دربیان معنی نقل‌حسنات ظالـم بدیـوان مظلوم .
فصل ششم بشیوه پرسش‌وپاسخ درمیآید .

آغاز : بسمله . معادن‌الاسرار ، دربیان میزان وصـراط وحساب و شفاعت وبیان معنی نقل‌حسنات ظالم بدیوان مظلوم وسیآت مظلوم بـدیوان‌ظالم در روز قیامت ، مشتمل برشش فصل . فصل اول‌در بیان میزان . بدانکه قوام نفس . . .

انجام : حتی‌شرطلی نفسه‌بآن یحد ذهاباً وایاباً بلامؤنة . .

خط همان نستعلیق راسته‌وچلیپا ، (۵۱ ر ـ ۵۵ پ) .

۴ـرسالهٔ عرفانی : (فارسی)

گویا از طهماسب قلی باشد. رساله‌ایست‌فلسفی و عرفانی که بسه پـرسش زیر در سه‌فصل پاسخ میدهد :

۱ ـ اینهمه شر از کجاست ۲ ـ آنکه جبر چیست ؟ ۳ ـ فواحش ومناهی ورضای خداوند . بدینگونه : فصل‌اول درتوجیه سؤال اول ، فصل دوم در سؤال دوم ، فصل‌سوم در نسخه ما ناگفته مانده است .

آغاز : بسمله. العلی‌العظیم . چون‌همه‌از اوست خواه‌بواسطه خواه‌بیواسطه واو جواداست پس‌باید که چیزخیر باشد ومما ینبغی‌بود،وچون همه بروفق علـم اوست پس‌همه بقضاو قدرباشد، وچون‌بروفق ارادت اوست همه برضای او باشد و براین‌معارف . .

انجام : هزار سوال . چون‌سؤال‌سیم دراین‌نمط نامعلوم‌شده باشد ومباحثی چندديگر ازقسم عملی باقیست‌چون معرفت‌نفس واحوال آن ولکن در باب عمل ایراد کرده آید انشاءالله تعالی . والحمدلله

خط همان نستعلیق راسته وچلیپا ، (۵۰ پ ـ ۶۲ پ) .

(فارسی)

۵ ـ مکتوب امام احمد غزالی :

نامه‌ایست از امام احمد غزالی بعین‌القضاة همدانی ، (عینیه)

آغاز :

بسمله . سلام‌الله تعالی علی‌الولدالاعز عین‌القضاة ... اگر نه آنستی سینهٔ آن خلاصهٔ عصر ایده‌الله بالطاعة ...

انجام :

تا رهبر تو نفس بدآموز بود — کار تو مپندار که فیروز بود

درظلمت غفلتی و درخواب غرور — ترسم که چوبیدار شوی روز بود

خط همان نستعلیق راسته وچلیپا ، (۶۳ پ ـ ۶۴ پ) .

(فارسی)

۶ ـ جبر و اختیار :

ازخواجه نصیرالدین محمدبن محمد طوسی ، درگذشته ۶۷۲ نسخهٔ ما گزیده‌ایست از آن . (ذریعه ۵ : ۰۸۳ احوال و آثار خواجه ـ مدرس رضوی : فهرست دانشگاه ۳ : ۲۲۲ . مشار : ۴۷۸)

آغاز : رسالة فی‌الجبر والقدر للشیخ‌الطوسی رحمه‌الله تعالی ، در حکایت مذاهب واشارت بحجة هرقوم . پارسی‌جبر برکاری داشتن‌باشد وپارسی قدر اندازه وتقدیر قومی گویند مردم‌را هیچ‌کار اختیاری نیست . . .

انجام : بعضی دعوی ضرورت کنند درعلم بآنکه مردم را فعلی است و در آن مختارست .

(۷۳ پ ـ ۷۴ پ) .

(عربی)

۷ـ اطواق‌الذهب :

از جارالله محمود بن عمر زمخشری ، در گذشتهٔ ۵۳۸ ، در صد مقاله (کشف‌الظنون : اطواق).

آغاز : بسمله . اللهم انی احمدك علی ماانزلت الی من نعمتك و علی ما ازلت عنی من نغمتك ...

انجام : فکیف رضیت لدینك بالقذی ، والمؤمن لایرضی لدینه بذا . تم المقالات المسماة باطواق الذهب. والحمدلله علی ماوهب وصلی الله علی خیر الانام .

خط نسخ همان طهماسب قلی ، تاریخ رجب ۱۰۴۹ (۸۶پ – ۹۶) .

سطر ۲۱ – ۹ × ۱۷ .

۸ـ اطباق الذهب: (عربی)

از شرف الدین عبدالمؤمن بن هبة الله، مشهور بشفروه اصفهانی و نیز در صد مقاله. (ذریعه ۲ : ۲۱۶ . کشف الظنون : اطباق) .

آغاز : بسمله . اللهم انا نحمدك علی مااسئات من جلایب کرمك ، و سبلت من شابیب نعمك .

انجام : علی جبال القدس فضمن و اذا ابتلی ابراهیم ربه بکلمات فاتمهن . کتبه ... طهماسب قلی .

خط نسخ ، کاتب طهماسب قلی ، تاریخ شعبان ۱۰۴۹ ، (۹۷ پ – ۱۲۱پ)

سطر ۲۱ – ۹ × ۱۷ .

۹ ـ حقیقة الحقایق : (عربی)

از محیی الدین ابن عربی. درچندین فصل، وهر فصل در چند اصل .

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی جعل الموجودات علی وجوده دلیلا ... و بعد فهذه الرسالة الشریفة فی علوم الحقایق والحکم من الدقایق لولدی فی الطریقة ... وفیها فصول، وفی کل فصل اصول. فصل فی حقیقة الحقایق .

انجام : واذا فرض ان يرتفع واحد من الاعداد فلا يتحقق الحقايق من الاعداد ليس الحقيقى .

خط همان نسخ وهمان اندازه‌ها ، (۱۲۲ پ ـ ۱۲٤ ر) .

۱۰ـ مرموزات: (عربی)

رساله‌ایست عرفانی در بیست «مرموزه» بدینگونه: المرموزة الاولى... المرموزة الثانية... وپس ازهر «مرموزه» عنوان «الدعاء والمناجات» هست .

آغاز : بسمله . فهذه منافثات عجيبة ومناقشات غريبة ومرموزات شريفة و مباحثات وافية ونصايح شافية ...امابعد يارب هى لنامن امرنا رشداً .

انجام : راغب اليك في اصلاح شأنى، فلاتجعلنى من الخاسرين، بحق محمد وآله اجمعين آمين يا رب العالمين (بتاريخ ۲۷ رمضان ۱۰٤۹ توفيق مقابله وعمل بفحوای آن روزی باد) .

خط همان نسخ باهمان اندازه ها . كاتب طهماسب قلى ۲۷ رمضان ۱۰٤۹ دربندر سورت ، (۱۲٤ ر ـ ۱۳۳ ر) .

۱۱ـ بيان اقسام الحكمة : (عربی)

گزیده‌ایست از نبشته ابن‌سینا . گویا از گرد آورندهٔ مجموعه طهماسب قلی باشد . (مصنفات ابن‌سینا ـ مهدوی : ٤۱)

آغاز : بسمله . الحمدلله على نعمائه والصلاة والسلام على محمد وآله. بيان اقسام الحكمة على سبيل الاختصار من رسالة ابى على سينا الحكمة قسمان نظارى وعملى والعملى ثلاثة اقسام .

انجام : الثامن الطور نفس هوالخطا . التاسع فواسطى اى الشعر فهذه اقسام الحكمة .

خط نستعلیق ، (۱۳۳ پ - ۱۳٤ ر) ، سپس بندی بعنوان من نصایح المحقق الطوسی (۱۳۵ پ - ۱۳٦ ر) .

۱۲ـ وحدت وجود: (فارسی)

بندی است در وحدت وجود ، شاید از همو باشد .

آغاز : در وحدت وجود . بدانکه اعتقاد جماعت آنستکه میگویند ما را بکشف صحیح روشن گشته و هیچ شك و شبهه نمانده که نور حقیقی که عبارت از وجودست یکی بیش نیست ...

انجام : اطلاق و تقیید را از نسب واعتبارات اوشناسد . واین شمه‌ایست از تقریر این مذهب .

خط نسخ ، تاریخ ۱۰۵٦ ، (۱۳٦ پ - ۱۳۷ ر) سپس پراکنده هـای فلسفی بعربی وفارسی سپس‌مینویسد : ازشرح رساله مرشدالملة والدین ابوالفتح محمدبن یوسف الحسینی المشهور بگیسودراز که جهة سلطان فیروزشاه پادشاه هندوستان نوشته‌اند نوشته‌شد فی‌شهور ۱۰۵٦ (۱٤۰ر) .

۱۳ـ بحور قرآن: (فارسی)

رساله‌ایست دربحور عروضی که درقرآن یافته است. گویا ازهمو باشد .

آغاز : مما اتفق موزوناً فی‌القرآن المجید فی کل بحرمن البحور .

چون رمل را زیور مسدس دهی	وآنگهش محذوف‌سازی ای بهی
فاعلاتن فاعلاتن فاعلن	فعولن مفاعیلن فعول مفاعیل
قل هو الرحمان آمنابه	فمن شاء فلیومن ومن شاء فلیکفر

انجام :

بشنو رجز مجنون وی از قل هوالله احد　　بر لوح خاطر نقش کن برخوان توالله الصمد
مفاعلن مستفعلن مفاعلن مستفعلن　　لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفواً احد

خط همان نسخ بچلیپا ، (۱۴۰ پ - ۱۴۱ ر) ، سپس حدیثی در غدیر بشیوهٔ شیعی (۱۴۱ - ۱۴۲) .

۱۴ - دیباچهٔ مرقع :　　(فارسی)

دیباچه‌ایست که شیخ ابوالفضل بر مرقع پادشاهی نوشته است .

آغاز : هوالله . بر آگاه‌دلان خبرت پذیر روشنست که این اعجوبهٔ آفرینش که‌اورا خط گویند چون‌عالم قدیم و بی‌سر و بن است نه‌اورا بدایتیست و نه‌نهایتی...

انجام : امید که این تازه‌بهار ... طراوت‌بخش نظار کیان محفل گرامی‌شود و هر صفحه گلستان نفحه‌اش منشور دوام شادکامی .

خط همان نستعلیق ، (۱۴۳ پ - ۱۴۴ ر) ، راسته وچلیپا .

۱۵ - اجوبة الفاخرة عن الاسؤلة الفاخرة :　　(عربی)

از شهاب‌الدین ابی‌العباس احمد بن ادریس مصری مالکی ، درگذشتهٔ ۶۸۴ ، در رد یهودیان و نصارا . (کشف‌الظنون : اجوبة) . نسخهٔ ما گزیده‌ایست از آن ، از طهماسب قلی ، که‌در ج ۱۰۴۶/۲ ساخته است .

آغاز : من الاجوبة الفاخرة . . . تألیف ... فی الرد علی تعریضات النصارى والیهود ، خذلهم الله علی المسلمین . قال النصاری دل القرآن علی الاتحاد والمسلمون ینکرونه . بیانه انه لما ذکر الله تعالی یحیی ...

انجام : بالجمادات من الحيوانات . الی هٰهنا نقلت من اقاویلهم الکاذبة و مـن یریدالکل فلیرجع الی الکتاب .وانا الداعی الحقیر حاجی طهماسب قلی . حررتـه فی اوایل جمادی الثانیة ۱۰۴۶ فی بندر سورت .

خط نسخ ، دربندر سورت هندوستـان ، ج ۱۰۴۶/۲ ، (۱۴۵ پ - ۱۴۹ پ) ، راسته وچلیپا .

۱۶ - **جبر و اختیار** : (فارسی)

ازمحمد دهدار درچهار مقدمه .

آغاز : بسمله . ازعدم نمودار محمد دهدار بعزیزان و برادران دینی که سؤال نمودند که اختلاف عقاید درمسئلهٔ اختیار وجبر وقدر بمرتبه رسید که بعضی انسان رادر فعل خود چون جماد میدانند درحرکت ... واین تحقیق مـوقوفست بـذکـر مقدمه‌ای چند...

انجام : درخط یاقوت ناهمواری شود ، ازقلم است که درآن وقت همان قلم ممکن الحصول بوده . والحمدلله رب العالمین وصلی الله علی خیر خلقه محمد و آلـه اجمعین . فی شهور ۱۰۵۵

خط نستعلیق ، تاریخ ۱۰۵۵ ، (۱۵۰ پ - ۱۵۳ پ) .

۱۷ - **خیر الزاد فی المبداء والمعاد** : (فارسی)

ازسید نظام الدین محمود معروف به الداعی الی الله ، درگذشته درشیراز ۸۶۷ یا ۸۶۹ باعنوان فصل ، فصل .کاتب درپایان مؤلف را شاه داعی شیرازی یاد کرده است (ذریعه ۷ : ۲۸۴) .

آغاز : بسمله .سپاس بی‌قیاس آفریدگار عالم راست که آفرینش خود را بمبدا ومعاد بیاراست ... امابعد ازجهة تذکرهٔ بعضی ازمحرمان اسرار ...

انجام : خدای تعالی آن بنده را بفیض خود مخصوص گرداند . کما اگر ذوق این سخنان ندارد بحق وا گذارد واین جماعه را اسباب ردوانکار نگرداند . والله یقول الحق والیه السبیل (رسالهٔ مبدأ ومعاد شاه‌داعی شیرازی ... ۱۰۵۵)

خط نسخ ، کاتب طهماسب‌قلی ، تاریخ ۱۰۵۵ ، (۱۵۳ پ - ۱۵۹ پ) ، سطر ۲۶ - ۹ × ۱۷ .

۱۸ - امامت : (فارسی)

ازخواجه‌محمد دهدار .

آغاز : بسمله . ازعدم نمودار محمد دهدار بجانب خلف ذریه طاهره امدالله تعالی بتوفیقه که‌چون مبالغة وتکرار درسؤال ازمعنی امامت واین که مراد بحسب حقیقت ازامام کیست ...

انجام : ویهدی من یشاء الی صراط المستقیم . وصلی‌الله علی سیدنا محمد و آله وعترته اجمعین والحمدلله رب‌العالمین (بیك‌واسطه از خط شریف مصنف) نقل نموده شد فی‌شهور ۱۰۵۷

خط نسخ ونستعلیق . تاریخ ۱۰۵۷ ، (۱۶۰ پ - ۱۶۵ ر) راسته‌وچلیپا ، درآغاز نسخه بخط کاتب آمده‌است . تاریخ وفات خواجه محمد دهدار ، خدا شناسی یافته‌اند ۱۰۱۶ ودرپایان نسخه آمده‌است : بیك واسطه ازخط مؤلف .

۲۹ - رساله ای عرفانی : (فارسی)

ازهمو ، درتفسیر وتأویل آیهٔ فلا اقسم بمواقع‌النجوم وانه لقسم عظیم ، در هفت درجه .

آغاز : بسمله . این نقشی چندست که شکل بر دیوار محمد دهدار بر صفحهٔ خاطر مانی کارخانهٔ معانی صورت جامعه کمالات انسانی ... مخفی نمـاند که نـزد تلاوت کریمه فلااقسم بمواقع النجوم ...

انجام : که مواقع تعینات علمی ذاتی آلهی در تجلیات اطلاقی غیر متناهی اند . والله اعلم بحقایق الامور .

خط همان نسخ ، (١٦٥ پ ـ ١٦٦ پ) همان اندازه‌ها.

٢٠ ـ وجودیه : (فارسی)

ازهمو ، در مسئله وجود بشیوهٔ عرفانی سخن میراند.

آغاز : بسمله . این ارقام بجانب برزخ جامع نعـم جسمانی وروحانی والـی خطهٔ خانخانانی بلغه الله الی مایتمناه بحق الحق ومن والاه . ازاین عدم نمودار محمد دهدار . . .

انجام : کفی بنفسك الیوم حسیبا. وچون مطلوب ازایـن مکتوب تـذکار بود اطناب ننمود چهرهٔ مقصود همین مشهود باد . والسلام

خط نستعلیق ازهمان کاتب (١٦٧ ر ـ ١٦٧ پ) راسته وچلیپا. سپس حکایات ونوادر ولغت بعربی .

٤٧٥٠ ـ معاهد التنصیص علی شواهد التلخیص (عربی)

از سید زین الدین عبدالرحیم بن وجیه الدین عبدالرحمان قاهری شافعی وهدیه کرده است به معزالاشرف بدر الدین ابی البقاء .

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی اطلع فی سماء البیان اهلة المعانی و ابدع ببدیع الاعجاز .....

انجام : و بجود علینا بغفرانه واحسانه انه ولی ذالك والقادر علیه وهوحسبنا ونعم الوکیل وصلی الله علی سیدنا محمد وآله و صحبه و سلم . تم الکتاب بحمدالله وعونه و حسن توفیقه، و الحمد لله رب العالمین .

کشف الظنون ج ۱ : ۱۷۳۰ .

خط نسخ . تاریخ اواخر رمضن ۱۰۷۱ . ۳۳۹ ورق . کاغذ اصفهانی . سطر ۲۳ ـ ۱۶/۵ × ۱۰ . جلد تیماج قهوه‌یی . اندازهٔ جلد ۲۵ × ۱۶ . نشانها وعنوان شنگرف . در پایان نسخه مهری دارد که چپ و راست کنده شده است بنام عباسعلی .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨١٠

٤٧٥١ ـ الدر المنظوم من کلام المعصوم (عربی)

گزارشی است بر اصول «کافی» از شیخ علی بن محمد بن حسن بن زین الدین شهید عاملی، درگذشتهٔ ۱۱۰۳ که تنها بر کتاب عقل و علم «کافی» ساخته است. نسخهٔ ما نیز از همین دو کتابست .

(ذریعه ۸ : ۷۹)

آغاز : (افتاده) . رأیته فی هذا المعنی و الله اعلم . قوله القائم قبل الاشیاء ای الموجودات الثابت الوجود علی اکمل وجه واتمه .

انجام : (افتاده) قوله ع فیه وانما الامور الثلاثة امـر بین رشده ... امور بمعنی آنها ترجع الی هذه الثلاثة الثالثة . . .

خط نسخ . کاتب بی‌نام و بی تاریخ . از سدهٔ یازدهم ، ۱۰۸ ورق . نوع کاغذ سپاهانی . سطر ۲۵ ـ ۸ × ۱۷/۵ . جلد تیماج سرخ مقوایی ، اندازهٔ

جلد ۱۳×۲۴ . عنوان ونشان شنگرف برخی از برگها وصالی شده . وبخشی از صفحه ازمیان رفته است . نام کتاب درصفحهٔ عنوان آمده است .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨١١

٤٧٥٢ ـ روضة الاحباب فی سیرة النبی والآل والاصحاب (فارسی)

ازامیر جمال الدین عطاءالله‌بن فضل الله‌بن عبدالرحمان حسینی شیرازی دشتکی ، که بدستور امیر علیشیر نوائی ، درسه مقصد در ۸۸۸ آغاز کرده و در ۹۰۳ بانجام رسانیده است ، ودر لکهنو بچاپ رسیده است .

(ذریعه ۱۱ : ۲۸۵ . فهرست فارسی مشار : ۲۳۱۵)

آغاز : (افتاده) میافزودند تا بحدی انجامید که بغیر ازامتثال ... من الله تعالی والاستمداد من الحضرت النبویة صلی الله علیه .

انجام : (افتاده) ترا در زمان جاهلیت دوست میداشتم ، در اسلام دوست ندارم ، والله که تو ازچشم و گوش ...

خط نستعلیق خوش بی‌نام و بی تاریخ . از سدهٔ ۱۱ . ۳۹۶ ورق . کاغذ سمرقندی . سطر۱۹ـ۱۱×۱۸ . جلد تیماج زرد . اندازهٔ جلد۱۸×۲۶/۵ جلد یکم است . آغاز در دیباچه افتاده است . فهرست مطالب کتاب در دیباچه هست . جدول مشکی و زرین ، عنوان و نشان شنگرف با حاشیه هایی با نشانهٔ (منه قدس سره) انجام در باب سیم مقصد یکم افتاده است . برگهای آغاز آبخوردگی دارد .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨١٣

٤٧٥٣ ـ خلاصة الحساب (فارسی)

ازقطب‌الدین خسروشاه از دانشمندان‌روزگار امیر تیمور گورکان .
دریك مقدمه ودو مقاله ویك خاتمه .
(ذریعه ۷: ۲۲٤) .

آغاز : بسمله . نحمدك یا اسرع الحاسبین ، و نشكرك یا محاسب یوم الدین ....

آن كو سبب وجود آدم همه اوست
مقصود ز ایجاد دو عالم همه اوست

انجام : مقصود این است خلاصهٔ آنچه درباب حساب از كتب متفرقه در این كتاب جمع نموده و امیدوار است كه منظور نظر كیمیا اثراهل فهم و ادراك گردد .
(تاریخ اتمام كتاب ...

راستی در حساب تاریخست   در همه‌كار راستی بهتر (۹٤٦)

خط نسخ . بدون نام كاتب . تاریخ ۹۴۶ ، ۱۳۲ ورق . كاغذ سپاهانی سطر ۱۹ . عنوان ونشان وشكل شنگرف . رقمها بسیاق .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨١٥

٤٧٥٤ ـ سؤال و جواب (فارسی ـ عربی)

ازحجة‌الاسلام شفتی ، سید محمد باقربن‌محمدتقی گیلانی درگذشتهٔ ۱۲٦۰ در تمام أبواب فقه ازكتاب طهارت تا حدود . كه بكوشش محمد ابراهیم بن ابوالحسن موسوی گرد آوری شده است .

(ذريعه ۱۲ : ۲۴۳).

آغاز : بسمله . خوش ترين گلاميكه عنوان صفايح افكار و ديباجهٔ صحايف مطارح انظار ... اما بعد عابر در ورطهٔ عقوبت ذلات ...

انجام : از ثواب زيـارت حضرت فاطمه در قم فرموده‌اند هر كس زيـارت كند فاطمه را پس ازبراى اوست بهشت، وآنچه‌مشهوردرآنست راجع باين ميشود و هوالعالم بحقايق احكامه .

خط نسخ . نسخه بى‌نام و بى تاريخ . از سده ۱۳ ، ۳۱۹ ورق . كاغذ سپاهانى . سطر۳۰-۱۲ × ۲۱. جلدروغنى برون ودرون . اندازهٔجلد۲۰/۵ × ۳۰ نسخهٔ كامل . جدول و كمند مشكى و زرين وشنگرف و لاژورد . عنوان و نشـان شنگرف . با يك سرلوح زرين ولاژورد وشنگرف وسفيدآب وصورتى . وهر كتاب با يك سر لوح كوتاه . وقفنامه شاهپور ميرزا زاهد بر حضرات ساداتاخوى مؤرخ شعبان ۱۲۰۵ با مهر (بنده شاه پور فتحعليشاه - ۱۲۰۵) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨١٦

٤٧٥٥ - منتهى المطلب فى تحقيق المذهب (عربى)

ازابومنصور حسن‌بن‌يوسف حلى .

تأليف كتاب را در۳۲سالگى شروع كرده‌است.

(فهرست عربى مشار : ۹۱۹).

آغاز : بسمله . الحمدلله المتفضل، فلايبلغ‌مدحته الحامدون... اما بعد فان الله تعالى اوجد الاشياء بعد العدم بمقتضى ارادته ...

انجام : يتم يومه ذلك و ليس عليه شيىء وللشيخ قول آخر هذا اجود . تم الجزء الثالث من كتاب منتهى المطلب فى‌تحقيق‌المذهب . والحمدلله وحده ويتلوه فى‌الجزء الرابع البحث الثامن فى بقية اقسام الصوم .

خط نسخ ونستعلیق . کاتب بی‌نام و بی تاریخ . از سدهٔ ۱۱ . ۳۵۵ورق کاغذ سپاهانی . سطر ۲۷ ـ ۱۲ × ۲۱ . جلد تیماج قهوه‌یی ضربی ۱۸ × ۲۶ از آغاز تا پایان جزء سوم است . عنوان ونشان شنگرف . وقفنامه با مهر(بود عبد آل‌عبا بابا ـ ۱۰۶۷) با یادداشت دیگرازهموبتاریخ ۲۶ ذیقعده ۱۰۷۹ در پایان کتاب عنوانها سفید مانده است .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨١٧

٤٧٥٦ ـ صحیح بخاری (عربی)

ازابو عبدالله محمد بن اسماعیل .

آغاز : بسمله . بـاب . کیف‌کان بدوالوحی الی رسول الله (ص) و قول الله تبارك و تعالی انا اوحینا الیك . . .

انجام : قال فترة بین عیسی و محمد ص (قد وقع الفراغ من ساخت هذا الکتاب البخاری فی‌تاریخ الثانی من شهر ذوالحجة سنة ۱۰۷۱ ... بن جلال) .

خط نسخ ، کاتب جلال‌بن حسن‌بن ولی‌بن عجب‌بن جلال ، تاریخ ذی‌حجهٔ ۱۰۷۹ ، ۳۸۲ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۲ ـ ۱۱/۵ × ۱۹ ، جلد تیماج زرکوب قهوه‌یی با لولا ۱۶/۵ × ۲۵ ، عنوان و نشان شنگرف ، با یك سر لوح متوسط زرین که مشکی وسفیدآب‌وصورتی‌درآن بکاررفته است ، کمند وجدول مشکی و زرین ، جلد یکم و دوم کتاب است . تملك محمد با مهر (خادم کلام‌القدیم محمد ـ ۱۲۰۲) .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨١٨

۴۷۵۷ ـ مجموعه
دارای دو کتاب .

خط نستعلیق ، کاتب حسن‌بن اسکندر طبیب بنابی ، تاریخ رجب ۱۰۹۸ .
۳۱۹ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۹ـ۱۰ × ۱۸ ، جلد تیماج قهوه‌یی تازه
اندازهٔ جلد ۱۶ × ۲۴ ، جدول مشکی وزرین ، عنوان ونشان بسرخی ، با یك سرلوح
زرین بد .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٩١

۱ـ جوك با شست: (فارسی)

از پندت کشمیری آنندن ، در حکمت وعقاید وتصرف ، که بدستور سلطان سلیم بهادر ، بوسیله نظام پاد بیتی بفارسی ترجمه شده است .
(فهرست مجلس ۲ : ٤١٤ . فهرست دانشگاه ۳ : ٤٢٨) .

آغاز : بسمله . شکر و سپاس بی‌قیاس سزاوار حضرت دادار آفریدگار بی مثل و مانند وبی همتا که وحدت ذات .

انجام : با شاگردخود بهرك نام شرح گفت‌ازاعمال رابچند که بستهٔ آیدی بجهان نمود تمام شد . تمت الکتاب بعون الملك الوهـاب فی شهررجب المرجب سنة ۱۰۹۸ .

خط نستعلیق ، کاتب حسن‌بن اسکندر طبیب بنابی رجب ۱۰۹۸ ،
(۱پ‌ـ۳۰۸) ، کاغذسپاهانی ۱۹ ـ ۱۰ × ۱۸ ، با مهر کاتب (حسن‌بن‌اسکندر
طبیب بنابی)

(فارسی)

۲ـ کشف اللغات :

فرهنگ هندی بفارسی ، واژه‌های بکار رفته در « جوك باشست »

(ذریعه ۱۶ : ۱۹۷ . فهرست دانشگاه ۳ : ۴۷۸ .)

آغاز : بسمله . باب الالف . آتمان : هستی مطلق و اصل آفرینش و آنچه همه را فرو رسیده . ابکت : غیب الغیب نام خدای تعالی است .

انجام : هوم:آتش افروختن و اجناس را چون شکر وروغن وغیرآن درآن سوختن و این عبادت بزرگیست و موجب مطالب دنیوی و اخروی دراعتقادهنود .
هرد : تا بذوق دریافت حق رسیدن .

خط همان نستعلیق ، و از همان تاریخها ، (۳۰۹ پ ـ ۳۱۹ ر)
همان کاغذ وهمان اندازه‌ها،نیم صفحه انجام نو نویس‌است ، درصفحهٔانجام آمده است:
قال الفیلسوف ... الفندرسکی فی‌وصف هذاالکتاب .

همچو آبست این سخن بجهان پاك دانشی فزای چون قرآن

(فارسی)

۴۷۵۸ ـ جواهر الاسرار

ازملا کمال الدین حسین‌بن‌حسن‌خوارزمی کشته در ۸۳۵ـ۸۴۰، گزارشی است برسه دفتر « مثنوی معنوی » که درلکهنوبچاپ رسیده است .

(ذریعه ۵ :۲۶۱ . فهرست چاپی مشار: ۵۱۳ . فهرست مجلس ۳ : ۵۰۰) .

آغاز : بسمله . حمد بی‌حد وغایت و ثنای بی‌عد و نهایت حضرت پادشاهی را که سرادق لم یزل ...

انجام . کرد بحکم من تقرب الی شراً تقربت الیه ... چون عمری آوازهٔ محبت شمع جمال ما در جهان انداختی و روکاری .

خط نستعلیق ، کاتب حسین ،از سدهٔ دوازدهم ، ۴۴۳ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۲۱ ـ ۱۳×۱۹ ، جلد تیماج تازه ، اندازهٔ جلد ۱۷/۵×۲۵

گزارش دفتر یکم ، دوم ، سوم‌است،عنوان‌ونشان شنگرف،درمیان دفتر دوم دوصفحه سفید مانده ولی افتادگی ندارد . صفحه یکم آبخوردگی دارد .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٢٠٠

٤٧٥٩ ـ دیوان (فارسی)

از فرخی سیستانی‌ابوالحسن علی بن جولوغ در گذشتهٔ ٤٢٩ .

(ذریعه ۹ : ۸۱۹ مشار فارسی : ٧٤٨)

آغاز : بسمله .

برآمد نیلگون ابری ز روی نیلگون دریـا

چو رای عاشقان گردان چو طبع بلبلان شیدا

انجام :

ماه فروردین و سال نو برو فرخنده باد

هرسخن کاندرجهان باشد کنون آئین شود

جـاودانه خواجه هر خواجهٔ حاج باد

برترین مهتر بکهتر مهترش‌محتاج باد

خط نستعلیق ، ۲۰۹ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر ۲۱ـ۱۹×۸ ، جلد تیماج ضربی کبود ، اندازهٔ جلد ۲۷×۱۷ ، درآغاز یادداشت هدیه بنام نورعلی‌بن

فتح‌الله آشتیانی که نسخه را بذکاء الملك داده است بتاریخ ۱۳۱۹.در دو صفحه پایان اشعاری بخط شکسته نستعلیق هست .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۸۲۱

۴۷۶۰ ـ مفاتیح الغیوب (فارسی)

(رسالهٔ نقطویه) . از این کتاب نسخهٔ دیگر به‌شماره ۲۰۸۷ درهمین کتابخانه هست (ف مجلس ۶ : ۷۴)

آغاز : استعین بنفسك الذی لااله‌الاه . الحمد لله الذی انشاء کل نفس من سنیة نفس وانتشر نفوس الاجمعین من‌کلیة نفسه . . . سئوال که مقرر شد که جمله فضل و کمال عجم برعرب وجمله شرافت وبلاغت عجم برعرب . . . وجمله تفاخر وتفاضل عجم برعرب .

انجام : محمود نیاید وبمدار محمد مذکور نگردد که بغیر از محمد و محمود که نقش محمود است‌تا محمود گردد . فافهم الاشارة و افهم البشارة . . . بتاریخ ۷ رجب المرجب عن الهجرة النبویة سنة ۹۷۱ عن رحلة العجمیة .

خط نستعلیق ، تاریخ ۹۷۱ ، ۱۳۸ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۶ ـ ۶ × ۱۲ ، جلدمقوا بالفاف مشکی ، اندازهٔ جلد ۹ × ۱۶ نشان و عنوان شنگرف درصفحه‌آخر یادداشت تملیك بنام‌اسماعیل‌بامهر ناخوانا،درپایان‌یادداشت تملیك‌دیگر بنام ابوالقاسم‌بن محمداسماعیل . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر: ۶۴۸۲۲

۴۷۶۱ ـ مفاتیح الغیب (فارسی)

منسوب به‌محمودپسیخانی (بجز شمارهٔ‌پیشین‌است) .رجوع‌شودبه«نقطودیان یاپسیخانیان» دکتر کیا .

آغاز : استعین بنفسک الذی لا اله الاه . . . الحمـد لله الذی اظهر قیام نفسه حرفاً .

انجام : وعنده مفاتیح الغیب الا یعلمها الاه و هو اظهر ظهوربعده ابداً و آخراً الا معقب الحکمه وهو سریع الحسـاب : بتوفیق ٤٤٦٤٨ .

خط نستعلیق ، ١٥٩ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ١٦ ـ ١٢ × ٥ ، جلد مقوا بالفاف پارچه‌شکی ، اندازهٔجلد ١٥ × ٨/٥ نشان وعنوان شنگرف درآغازمهر بنام (علی‌اصغربن محمد ابراهیم) درپایان تاریخ ناخوانا ، درصفحهٔ آخر یـاد داشت تملیک بتاریخ محرم ١٢٩٢ ودومهر بهمان‌نام آغاز .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٢٣

٤٧٦٢ ـ مختار الصحاح (عربی)

ازشیخ‌امام‌محمد بن‌ابی بکربن عبدالقادر رازی . گـزیده ایست ازصحاح اللغة امام ابی نصر اسماعیل‌بن حماد جوهری فارابی .

(کشف الظنون : صحـاح)

آغاز : بسمله . الحمد لله بجمیع المحامـد علی جمیع النعم و الصلاة و السلام علی خیر خلقه . . . قال العبد الفقیر الی رحمة ربه ومغفرته محمدبن ابی بکربن عبدالقادر .

انجام : وقیل ان یا هنا لتنبیه . . . الحمدلله علی التمام . . . کتبه محمدبن اشرف فقیه بن عوض فقیه . . .

خط نسخ ، کاتب محمدبن اشرف ، بی‌تاریخ‌ازسدهٔ ١٢ ، ١٧٨ ورق ، کاغذ

سپاهانی ، سطر ۲۵ - ۱٦ × ۱۰ ، جلد تیماج‌ضربی ، اندازهٔ‌جلد ۲٤ × ۱٦ نشان و عنوان شنگرف درآغاز یادداشتهای متفرقه ویك یـاد داشت بنام یـوسف بن الیاس‌بن عبدالرحمن رازی بامهر،ودیگری بنام ابوالسعودالحسینی،ویادداشت دیگر بنام عثمان سلطان جلیل بتاریخ ۱۰۱۳ درپایان مهربنام (محمودفقیر) بتاریخ ۱۲٦۳ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٢٤

۴۷٦۳ ـ مجموعه (عربی)

دارای سه کتاب .

خط نستعلیق ، کاتب‌عمادالدین محمودبن پیرزاده عبدالعلی‌رسالهٔ‌اول ۱۰۸۰ ورسالهٔ‌دوم‌مؤرخ۱۰۸۱ ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۲ ـ ۱۱ × ۵/۵ ، جلدتیماج‌ضربی قهوه‌ای ، اندازهٔ‌جلد ۱۵ × ۱۰ ، رساله اول دارای سرلوح کبود و سبز وزرین . جدول کبود ، زرین، لاژورد وشنگرف . در آغاز یك دعا وختم آیةالکرسی یادداشت تولد بتاریخ ۱۲۷٤ ویادداشت‌دیگرازشیخ‌علینقی اوحدی گیلانی‌بتاریخ۱۳۳۹ یادداشت تملیك‌بنام سیدعلی‌اکبرسیستانی بتاریخ ۱۲٦۵ درسه برگ آخر یادداشتهایی‌وشعرهایی هست.نشان‌وعنوان شنگرف .

شمارهٔ‌دفتر:٦٤٨٢٦

۱ـ ثواب الاعمال : (عربی)

ازشیخ ابی‌جعفر محمدبن علی‌بن الحسین بن‌موسی‌بن‌بابویه،در گذشته ۳۸۱ که بهمراه رساله«عقاب الاعمال»بچاپ‌رسیده‌است .

(ذریعه ۵ : ۱۸ ـ مشار عربی : ۲۳٦) .

آغاز : بسمله . حمدله . وصلی‌الله علی نبیه محمد و آله اجمعین ثواب من قال لااله‌الاالله عن ابی سعید الخدری .

انجام : فـاذا اصاب الرجل ابنه بعث الله الیها ملکا . . . و قد فرغت من تمنیق کتاب ثواب الاعمـال . . . سادس عشر ین شهرذی‌العقدة الحرام سنة ثمانین و الف الهجریة .

خط همان نستعلیق ، تاریخ ۱۰۸۰ ، (۱ پ ـ ۱۳۱ ر) باهمان نشانیها .

۲ـ عقاب الاعمال: (عربی)

ازشیخ صدوق ابی جعفر محمـد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه در گذشته ۳۸۱ که با رسالهٔ ثواب الاعمال در تهران بچاپ رسیده است.

(ذریعه ۱۵ : ۲۸۰) .

آغاز : بسمله . عقاب من اتی‌الله من غیر بابه.عن محمدبن علی‌بن‌الحسین بن موسی‌بن بابویه القمی،مصنف هذاالکتاب .

انجام : قال ثم نزل وکان آخر خطبة خطبها رسول الله . . . فی یوم الاثنین ۵ شهرصفر ختم بالخیر والظفر سنهٔ ۱۰۸۱ .

همان نستعلیق ، ازهمان کاتب ، تاریخ ۱۰۸۱ ، (۱۳۳ پ ـ ۲۲۷ ر) ، باهمان نشانیها .

۳ ـ استقصاء النظر فی البحث عن القضاء والقدر : (عربی)

ازابو منصور شیخ حسن بن سدید الدین یوسف علامهٔ حلی .

(ذریعه ۲ : ۳۲ ـ مشار عربی : ٤۹) .

آغاز : بسمله . الحمد لله الحکیم الغفار القدیم القهار العظیم الستار الذی خلق الانسان و منحه بالاقتدار .

انجام: فان لم یفعل الوزیر الفعل یثبت العجز هنا . . . تمت الرسالة الشریفة علی ید العبد الاقل عماد الدین محمود بن پیرزاده عبد العلی فی یوم الثلثاء عشرین شهر صفر من شهور سنة ۱۰۸۱ .

همان نستعلیق ، از همان کاتب ، تاریخ ۱۰۸۱ ، (۲۲۸ پ - ۲۴۶ پ) ، باهمان نشانیها .

٤٧٦٤ - مجموعه

دارای چهار کتاب .

خط نسخ . کاتب عبدالقادر کمال ، تاریخ ۸۹۹ ، ۷۲ ورق ، کاغذ سمرقندی ، سطر ۹ - ۷/۵ × ۱۰ ، جلد تیماج مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۷ × ۱۲ دارای چهار رساله و یك دستور دعا . نشان و عنوان شنگرف . دارای پنج شکل هندسی در رسالهٔ اول . جدول شنگرف درهامش یادداشتهائی هست بامضای محمد مقیم المردوخی که یکی از آنها بتاریخ ۱۲۲۰ است (کلیشه) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٢٧

۱ـ رسالهٔ قطبیه : (فارسی)

رساله‌ایست عرفانی باعنوانهای مقام ، مقام .

آغاز : بسمله . حمد بی‌قیاس حضرت حکیم را که نظام عالم سفلی باوتاد خلود مخلد گردانید .

انجام : و پس از آن ختم دیگر هست که ختم میکند خدای تعالی برو ولایت را . . . بعون الله و حسن توفیقه سنة تسع و تسعون و ثمانمایه .

(۱۱ پ - ۲۲ر) ، درپایان دوبرگ که حاوی یك‌ورد است بادستوراجرای

آن بایك‌شكل‌دایره که مربوط بورد است .(کلیشه)

۲ـ انسان نـامه : (فارسی)

رساله ایست در خود شنـاسی با عنوانهای باب ، بـاب .

آغاز : بسمله . حمد و سپاس وثنای بی قیاس حضرت صانع حکیم را که بموجب خمرت طینت آدم بیدی اربعین صباحاً .

انجام : کلمه چندی دربیان انسان بیان کرده شد، چون نظر برحـال خود انداختم بنصیحت دیگری پرداختم . . . من ید العبد عبد القادر کمال سنة تسع و تسعین وثمـا نمایة .

همان خط ، (۲۲پ ۳۰پ) باهمان نشانیها .(کلیشه)

۳ـ ظریف نامه : (فارسی)

رساله ایست درمعاشرت با دوستان مشتمل بر ده خصلت .

آغاز : بسمله . جمع کننده این کتاب گرم وسرد روزگار دیده و تلخ و شیرین ایام چشیده خدمت ملوك سرفراز گردن کش دریافت .

انجام : حکیم سنائی فرماید رحمه الله . کبار گر بحفاظی وخامیست ـ دیو پس با یزید بسطـامیست. تمت هذه الامثال المدعو بظریف نامه بعون الله و حسن توفیقه . سنة تسع وتسعین وثمانمایة .

همان خط ، (۱ پ - ۹ پ) ، باهمان نشانیها . (کلیشه)

۴ـ ظفرنامه : (فارسی)

رجوع شود به‌فهرست همین کتابخانه جلد ۱۱ ص ۲۳۵

آغاز : بسمله . سپاس و ستایش خدایی را عز وجل که‌آفریدگار زمین و زمانست وروزی دهندهٔ انس وجانست .

انجام : جواب‌کامل گفت آنچه نکاهد انفاس معدود است و آنچه افزون شود حرص نامعدود است آنچه بیش‌و کم نشود ازقسمت که‌بدست رزاق‌است‌علی‌الاطلاق. تمت بعون الله الملك الخلاق .

درماه رجب‌المرجب سال ۸۹۹ .

همان خط (۹ پ ـ ۱۱ پ)، باهمان نشانیها. درهامش صفحهٔ آخر چندشعر که درآخرآن نام محمد مقیم مردوخی‌آمده است بتاریخ ۱۲۲۰ دیده شود .

۴۷۶۵ ـ المباحث المشرقیّة (عربی)

ازفخر الدین ابو عبد الله محمد بن عمر امام‌فخررازی. شامل‌سه‌قسمت .

۱ـ رسالة فی‌الوجود والخواص واحكامه .

۲ـ رسالة فی‌الوحودواقسام الممكنات .

۳ـ رسالة فی الالهیات .

(مشار عربی : ۷۷۹) .

آغاز : بسمله . سبحـان المنفرد لقیومیة الهویة و الوجود . المتوحـد بدیمومیةالوجوب .

انجام : و اما الآن لما و فقنا الله‌تعالی‌لجمع هذه‌المسائل الطبیعیةوالالهیة علی هذ الترتیب . . . وقع الفراغ . . . سنة اربع وخمسین و سبعمایة كتبه . . . محمد بن حاجی‌مجدالدین‌اسماعیل الحكیم‌البغدادی . . . فـی محروسة شیراز حامداً مصلیاً .

خط نسخ ، کاتب محمدبن حاجی مجدالدین اسماعیل‌الحکیم البغدادی در شیراز ، تاریخ ۷۵٤ ، ۷۱٦ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۲۷ ـ ۱۷ × ۱۰ ، جلد تیماج ضربی زرکوب، اندازهٔجلد ۲۵ × ۱۵ نشان‌وعنوان‌شنگرف.درآغازچندیادداشت تملیك بتاریخ ۱۰۷۱ بدون‌نام ودیگری بنام شیخ‌محمد حسینی،وبنام‌حسن‌بن‌محمدامین الحسینی الموسوی بتاریخ ۱۱۳۰ بامهر (العبدالحسینی الموسوی) برگ دوم تاهشتم فهرست مطالب کتاب‌باخط مشکی وشنگرف.درپایان فهرست یادداشت بنام‌مصاحبی نائینی، بتاریخ ۱۳۳۸ درآغازیك صفحه حدیث بنقل‌از شیخ‌طوسی(کلیشه) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤،۲۹

٤۷٦٦ ـ الحسنیه (فارسی)

رساله‌ایست در امامت منسوب به یکی از کنیزگان شیعه مذهب‌بنام‌حسنیة که‌گویا در زمان هارون‌الرشید بوده است . و منـاظرهٔ اوبا دانشمندان سنی‌آن روزگار دراین رساله تدوین شده است . این‌رساله‌منسوب به شیخ‌ابوالفتوح رازی نیز شده است .

ترجمه‌از مولی ابراهیم‌بن ولی‌استرآبادی ، که‌آنراپس‌از بازگشت از سفر حج (۹۵۸) دردمشق یافته وسپس‌بپارسی ترجمه کرده و بعدها بنـام شاه طهمـاسب صفوی کرده است وباحتمال مؤلف الذریعه ، امیرضیاءالدین مترجم مشهور این رساله باید لقب همین مولی ابراهیم باشد.

(ذریعه ٤ : ۹۷ و۷ : ۲۰ مشار : ۴۰۱ ـ ریو : ۳۰ـدانشگاه ۸ : ۵۳۸،۲۲۳)

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی من علینا بمعرفته ومعرفة الانبیاء و الائمة المعصومین بالدلایل والبراهین .

انجام: و ازعطیه عطف گوشه خاطر بگذارند. احبائی اذکرونی فی‌دعایی فان دعاءکم امضی‌السلاح .

خط نسخ ، آیه‌ها وحدیثها معرب، ازقرن‌دوازدهم ، باتاریخ‌یکشنبه ۷ شعبان، ۱۱۸برگ ، کاغذاصفهانی ، سطر ۱۵ ـ ۷ × ۱۵ ، جلد میشن سرخ تیره ، اندازهٔ جلد ۱۱/۵ × ۱۸/۵ آیه‌ها وبرخی‌حدیثها وخط ونشانها شنگرفست . متن درمیان جدول شنگرف ولاژوردست . برمیان جلد اعمال بعضی ایام وتاریخ خریدنسخه از «شیخ‌محمد حسین روضه‌خوان» بتاریخ ۱۲۶۲ نوشته‌آمده است . خط تملیك « اسمـاعیل منشی» بتاریخ ۱۲۸۹ ونقش‌مهر « کتابخانه مجدالدین» و «اسحاق‌موسوی» و «حاج‌سیدنصرالله تقوی» بربرگهای نخست هست .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٣١

٤٧٦٧ ـ مجموعه

دارای دوازده کتاب .

خط نستعلیق ، کاتب محمد صالح‌بن محمدرضا ، تاریخ رمضان ۱۱۰۰ ه ق ۹۷برگ، کاغذاصفهانی ترمه ، سطر ۲۵ ـ ٦/۵ × ۱٤ ، جلد میشن سرخ لایی ، اندازهٔ‌جلد ۱۲/۵ × ۱۹/۵ عنوانها وخط ونشانها ودایره‌ها بشنگرفست . کرانهٔ‌برخی صفحه‌ها نوشته‌دارد . دربرگ‌آغازعلاوه برشعرهایی ، مهرکاتب « محمد صالح » ومهر تملکی باتاریخ ۱۲۷۵ ومهر «محمدصادق حسینی» و «پروین ؟ بن‌لطفعلی ـ ۱۱۷۰» ومهر «حاج سیدنصرالله تقوی» نقشست .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٣٢

۱ ـ رسالهٔ وقتیه : (فارسی)

دربیان بعضی ازدقایق مسائل متعلقه باوقات صلات یومیه (ذریعه ۱۱ : ۲۳۰ـ فهرست رضوی ۲ : ۷۲)

ازرضی الدین محمدبن حسن قزوینی .با نقل قولهایی از شیوخ متقدم که آنها را شرح نموده است دارای مقدمه و ۱۵ فصل .

آغاز : بسمله . الحمدلله خالق النوا و فالق الاصباح والصلاة و السلام علی خاتم انبیائه معدن الـرحمة والبرکة و... بعد راقم این کلمات رضی الدین محمد قزوینی ... عرض میکند که این رسالـه موسومه بوقتیه دربیان بعضی از...

انجام : والحمدلله اولاً وآخراً . هذا آخر ما اردنا ایراده من‌هذه الرسالة وقد اتفق نقلها من السواد البیاض فی‌رابع عشرین شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۹۲ . (ذریعه ، ۱۱ : ۲۳۰) .

(۱ پ ـ ۳۲ ر) کرانهٔ صفحه‌ها بشنگرف و هم مشکی‌نوشته دارد. و نـام شیوخ شنگرفست .

۲ ـ رسالهٔ قبلهٔ آفاق : (فارسی)

ازهمو دربارهٔ قبله یابی وتحقیق این مطلب، که پاکنویس آنرا در دوشنبهٔ ۲۰ ذیقعده ۱۰۷۱ بپیایان برده است .

دارای ٤ رکن عوافق فرع بااصل وهرر کن چند فصل است رکن ۱ : در بیان حقیقت قبله ، ۲ : دربیان تحصیل سمت قبله ، ۳ : تحصیل سمت قبله بطریق جـدید ، ٤ : در تفضیل بعضی امور مستخرجـه از کره مجمع البلاد (فهرست‌دانشگاه ۸ : ۲۰۵)

آغاز : بسمله . اللهم کما ولیت نبیك قبلة یرضاها . انـزل علیه وآله من الصلوات ازکاها ، ومن البرکات‌افضلها وانماها ...

انجام : تاچین سیصد وده فرسخ وسی‌ونه مرحله، اتفق نقل هـذه الرسالة من السواد الی البیاض فی یوم الاثنین عشرین من شهر ذی القعدة الحرام سنة احدی وسبعین والف من الهجرة النبویة المصطفویة علیه وآله الف الف تحیة .

(۳۲ پ ـ ۵۱ ر) .

۳ ـ رسالهٔ نوروزیه : (فارسی)

ازهمو. در آداب و دعا های روز نوروز و تطبیق آن با دیگر ماهها وسال‌ها وتقاویم ودارای خاتمه‌یی درهمین باب . (فهرست‌دانشگاه ۱۶ : ۳۶۷۷)

آغاز : بسمله . حمدلـه . وبعد اقل خلق‌الله رضی الدین محمد قـزوینی برطالبان حق عرض میکند که در کتب ادعیه بروایت معلی بن خنیس ازجعفربن محمد الصادق مرویست که چون روز نوروز شود ...

انجام : پس اول فروردین ماه ایشان که درسنهٔ عاشرهٔ هجرت متداول بوده از فرودین مـاه یزدجردی که در ربیع الاول احدی عشر هجریه مطابق جلوس یزدجردی قرار یافته معلوم نمیتوان نمود واین معنی باندك تأملی ظاهر است.و السلام علی من اتبع الهدی .

(۵۱ پ ـ ۵۳ پ) .

۴ ـ رسالهٔ مولودیه : (فارسی)

ازهمو ، درآداب ونماز ودعا هـای روز تولد پیغمبر وتقاویم دراین باره ، که در ۲۰ ج ۱ ـ ۱۰۹۲ بپایان برده است .

آغاز : بسمله . بعدالحمد والصلاة اقل خلق‌الله رضی الدین محمد قزوینی

برضمیر منیر اذکیا ، انصاف پیشه وراست طبعان درست اندیشه،عرض میکند که روز مولود حضرت خاتم النبیین علیه وآله الصلواة .

انجام : بلکه عدم عرض تفاوت اصلا درازمنه متطاوله در امثال این امور ازمحالات عادیه است.والعلم عندالله واهله،والسلام علی‌من اتبع الهدی.تم تحریره فی‌عشرین من شهر جمیدی الاولی سنة ۱۰۹۲ .

(۵۳ پ - ۵٦ پ) .

۵ - رسالهٔ تهجدیه ، یا رسالة التهجد : (فارسی)

ازهمو ، درآداب نماز شب ودر پایان ، خواندن نماز آدینه رامختاردانسته است.شاگردش میرصدر الدین محمدبن محمد صادق حسینی قزوینی دررساله‌یی بنام «صدریه» براو انتقادکرده است .

دارای ۸ فصل .

(ذریعه ٤ : ۵۰۳ . سپسالار ۳ : ۱۵۷)

آغاز : بسمله . حمدله . و بعد برهر عاقل هوشمندی بعد از تتبع وتأمل ظاهر است که بهترین وسایل بعد ازایمان واعمال صالحه درطلب مغفرت ازدرگاه الهی دعای غایبانهٔ مؤمنین است .

انجام ، بهمین قدر اکتفا نمود بتکرار استدعای عدم فراموشی این بیچارهٔ محتاج که منظور اصلی از تحریر این‌کلمات آنست ختم مینماید.والسلام علی من‌اتبع الهدی .

(۵٦ پ - ٦۳ پ) .

۶ ـ میزان المقادیر فی تبیان التقادیر : (عربی)

ازهمو ، دربارهٔ احکام ومسائل مربوط به اوزان واکیال ومسافات ومقادیر . که در ۱۰۵۴ تألیف کرده .

آغاز باعنوان تفصیلات (۳ تفصیل) وسپس باعنوان تتمیمات (۹ تتمیم) ویک جدول اوزان ودراهم ودنانیر .

آغاز : بسمله . اللهم صل علی محمد وآل محمد وبعد فیقول المقر بجهله بالعلم الیقینی رضی الـدین محمد القزوینی کثیراً مـا وقعت فی الشریعة الحقة المصطفویة علیه وآله الف الف تحیة احکام مبنیة علی مقادیر مخصوصة ...

انجام : وتضییع العمر من القیل والقال هذا آخر مـااردناه ایراده فی هذه الرسالة وقصدنا الاختتام به من تلك المقالة والله الموفـق و المعین وخیر المستعان اتفق تألیفها فی رجب المرجب سنة ۱۰۵۴ .

(۶۳ پ ـ ۷۳ ر) ، جدول شنگرف و مشکی . کرانهٔ صفحه ها حـاشیه نویسی دارد .

۷ ـ رسالـة العیاریة : (فارسی)

ازهمو ، درتعیین عیارفلزات ومقدار آنها .

(ذریعه ۱۱ : ۲۲۰) .

آغاز : بسمله . بدانکه اوزان فلزات نسبت بحجم واحد مختلف میبـاشد چنانکه شاعر گفته است .

ز روی جثه هفتـاد و یکدرم سیمـاب

چل و شش است زر ارزید سی و هشت شمار

ذهب صدا ست و سرب نه و نه آهن چل

برنج ومس چل و پنجست ونقره پنجه وچار

انجام : وچون بعد از احاطه بماذکر اجزاءآن درغیرآن بر اذکیا صعوبتی ندارد بتفصیل تطویل آن رساله نمیدهد. والسلام‌علی من اتبع الهدی .

(۷۳ پ ـ ۷٤ ر) .

۸ ـ رساله در علم فراست : (فارسی)

(ذریعه ، ۱۵۳:۱٦) .

آغاز : حمدله ، بدان اسعدك الله فی‌الدارین که این رساله ایست مجرب ومفید در بیـان علم فراست‌ازمشاهدهٔ هیأت جمال ظاهری‌انسان که دلالت کند بر افعال‌ذمیمه‌و بخصال‌حمیده‌بتألیف قطب السالکین نجم‌العارفین «**سیدعلی‌همدانی**» قدس سره منقول ازامام بحق جعفربن محمد ...

انجام : زیرا که یك حمیده دفع ده‌جزء ذمیمه کند باید که حمل براخلاق حمیده نماید تایك نیکی رفع چندین بدی نماید.قوله تعالی ان‌الحسنات‌یذهبین السیآت والله‌علی مایشاء قدیره .

(۷٤ پ ـ ۷۵ ر) .

۹ ـ مختصر در علم نجوم : (فارسی)

از همو

دارای دوقسم ، قسم اول درعلم هیئت ونجوم دارای ۱۲ بـاب وقسم دوم در اختیارات‌کارها دارای دو باب وهفت‌دایرهٔ نجومی . ودوجدول تقارن‌سیارات‌وارباب مثلثه دارد .

آغاز : بسمله . حمدله . وبعد این مختصر یست در علم نجوم که یاد کرده میشود برسبیل ایجاز تامبتدیان را ازآن فائده بـاشد و این کتاب مشتمل است بردو قسم ....

انجام : واتصالش بمریخ بودیا طـالع برجی آبی.والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب وصلی‌الله علی محمد وآله اجمعین .

(۷۵ پ ـ ۸۱ پ) .

۱۰ـ جمع مختصر : «مختصر وحیدی»

از وحید تبریزی، متخلص به «وحید» درگذشته در۹۴۲ هـ درگیلان در علم عروض وقافیه وصنایع‌شعری .

دریك مقدمه وشش‌دایرهٔ‌بحور و دوصورت‌شجرهٔ خرب و اخرم .

(ریحانه ٤ : ۲۸۱ . فهرست‌سپهسالار،)

آغاز : بسمله . سپاس بی‌قیاس واجب التعظیم را که بتشریف نطق انسان را مشرف ساخت ... اما بعد بدانکه این کتاب از منشآت وحید تبریزی است در علم عروض و قافیه و صنایع الشعر که از برای عزیزی تألیف کرد تا بدین مقدمه در اوزان مدخل کند وحدودقافیه بشناسدو صنایع‌شعر بداندواین راجمع‌مختصر نام نهادوبالله التوفیق .

انجام : وردف را دال ساکن باشد و ردیف را دال متحرك باشد ومیان دال وقایه آیدوهر کس که علم قافیه این مقدار بداند اورا کفایت باشد.والله اعلم بالصواب والیة المرجع والمآب .

(۸۱ پ - ۹٤ پ) .

۱۱- در بیان کاغذورنگها : (فارسی)

نخست مختصری در بارهٔ انواع کاغذها وسپس در بارهٔ رنگها و چگونگی ترکیب و تهیهٔ آنها با ذکر اصطلاحات ویژه و چگونگی ترسیم جدول کتابها و تذهیب ونقش ونگارآنها و در پایان در بارهٔ تهیهٔ مرکب مشکی و انواع قلم مطالب جالب و تازه یی بیان داشته است.

آغاز : دربیان کاغذ و رنگهای الوان، کاغذهای جمیع بلاد را تجربه کرده اند آنچه پسندیده تر و باینده تر است کاغذ بغداد و دمشق وآمل و سمرقند است که خطوط را قابل است. وکاغذهای جایهای دیگرا کثر شکننده ونشر کننده وناپایدار است،وکاغذ را اگر اندك گونه دهند بهتر بود، بسبب آنکه بیاض قوهٔ باصره راضعیف میکند وتاغایت همه خطوط استادان بر کاغذهای ملون افتاده.والوان مختلفه بسیار است،بعضی مفرد مجرد چون زرد و سرخ وآل و کبود وزنگاری وخود رنگ وکاهی و آنچه مرکب است بعضی دیگر چون عودی وسبز وگلگون و فدیسه و نارنجی پس طریق هریك بنمودار بیان و عیان کرده میشود ....

انجام : وهرقلم که پوشش زرد ویا سیاه باشد وخام وسبك وزن ومیانهٔ او تیره وبی مغز وکوتاه قد وکژبود بروی اعتماد نشاید کرد وخط ازوی برحسب ارادت کاتب واقع نشود ، والله اعلم بالصواب .

(۹٤ پ - ۹۷ پ) .

(فارسی)

۱۲- خط اوهل :

آغاز : خط اوهل، شخصی که بقوت طبع فیاض وقدرت دل مرتاض یگانه زمان و فرزانهٔ اوان خود بوده خطی وضع کرده و ضابط و بیرون آورده و مستحسن افتاده و طریقهٔ آن چنانست که از مجموع حروف تهجی چهارده حرف که غیرمنقوط است اختیار کرده چون ... و هردوحرف را با هم ضم کرده مقدر برآنکه قایم‌مقام یکدیگر باشند ومجموع ترکیبی‌ساخته است چنانکه «کم‌صلا اوخط درسع‌له» وهرحرف که منقوط است براصل‌خود باشد وبدین خط واصطلاح همه چیز توان نوشت و بدین ضابطه سخن گفت ... باید گفت بدین ترتیب ابیات بنویسد: «وی‌کانع ردایشون، و کدازمجوباری» ترجمه: ای‌مونس درویشان،امروز کجا بودی.... اماتا کسی ازین‌اصطلاح نیك‌واقف نباشد برهیچ لغت‌اومطلع نتواند شد خط مشجر این خط را یکی [پایان نسخه] .

گ ۹۷ پ ، رساله ناقص‌است وتنها چندسطری ازآغاز داردکه دربالا نقل شده درحاشیه همین صفحه (گ ۹۷ پ) «قاعده دردانستن غرۀماه وتطبیق آن‌باسالهای هجرت واستخراج ماههای‌آن » نوشته آمده است .

(عربی)

٤٧٦٨ - المختصر النافع

ازشیخ ابوالقاسم نجم‌الدین جعفربن حسن بن‌یحیی‌بن‌حسن بن‌سعید هذلی شهیربه محقق حلی درگذشتهٔ ٦٧٦ که گزیدهٔ آنچه راکه در شرایع خودآورده یاد نموده است. شمارهٔ مسأله‌های آنرا ته هزار نوشته‌اند .

کتابهای: طهارت،صلات،زکات، خمس، صوم، اعتکاف، حج... قضاء، شهادات، حدود، قصاص، دیات .

آغاز : بسمله. الحمدلله الذی صغرت فی‌عظمته عبادةالعابدین و حضرت ... امابعد ، فانی موردلك فی‌هذا المختصرخلاصة...

انجام : فهذا ما اردنا ذکره و قصد ناحصره مختصرین محررین محصله و نسال‌الله سبحانه آن یجعلنا ممن شکرعمله و غفرالله تعالی ضلله و... صلی‌الله علی محمد وآله الطیبین الطاهرین وجعلنا من‌المسلمین آمین .

(ذریعه، ۴۷:۱۳ ، ۵۰ و۵۷:۱۴. فهرست دانشگاه، ۳: ۲۰۰۲. مشارع: ۸۱۸)

خط نسخ معرب ، کاتب نظام‌الدین‌بن کمال‌الدین ، تاریخ ۹۹۱ ه ، ۱۹۳ گ کاغذاصفهانی ، سطر۱۵ ـ ۵ × ۱۰ ، جلدتیماج‌ابری زردوبنفش، اندازهٔجلد۱۰/۵ × ۱۶/۵ آغازفصلها وعنوانها شنگرفست . دارای سرلوحی است نگارین از زر ولاژورد ومتن درمیان جدول زر ولاژورد ومشکی .کرانهٔ برخی صفحه‌ها حاشیه‌نویسی شده‌است. درآغاز وانجام چندین‌مهر نقشست ازجمله مهر «حاج سیدنصرالله تقوی»ونیز یادداشتهای تملیك .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۸۳۳

۴۷۶۹ ـ مجموعه

دارای شش کتاب

خط ش ۱ و۶ (آغاز وانجام) نستعلیق تازه است ازکاتبی دیگر ، تاریخ ۱۲۵۷ ـ ۱۲۵۸ ، ۱۸۴ برگ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج قهوه‌ای تیره‌یك‌لایی ، اندازهٔ جلد ۱۰/۵ × ۱۹ ، عنوانهای ش ۲ـ۵ شنگرفست نیز جدول ش ۲ .برگهای ش ۱ وصالی‌شده‌است . بربرگ‌اول‌یادداشتهایی صرفی نوشته شده‌است ودربرگ‌پایان‌دو بیت شعرعربی است ویادداشتی است حاکی ازاینکه «نسخه خالی ازغلط نیست» .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۳۴

۱ ـ الدرر البهية فی‌النظائر الفقهية : (عربی)

از مولی محسن بن مولی محمدسميع بن‌مولی حسين بن علم‌الهدی‌بن‌محقق فيض كاشانی . ساكن كرمانشاه ، مشهور به معلم وقاری كرمانشاهی (زنده‌در ۱۲۲۱ه) .

منظومه درهفتاد بيت است كه‌نخستين‌ابيات‌همان‌آغاز «الدرر البهية» هموست وآخرين بيت همان انجام «ارجوزة فی‌الفقه» هموست (ذريعهٔ ۱ : ٤٦٠ و ۸: ۱۲۱)

در: امر ونهی، عموم‌وخصوص، مقيدومطلق، اجماع‌القول، قياس، اجتهاد .

آغاز :

الحمدالله على نــواله	مصليــا على النبى وآله
و بعــد هــذا در ربهية	نظائر الفقه بهامحوية

انجام :

والاحتياط لازم اذعدمــا	و اعلم المفتين فقها قدما
ولا تقلــد ميتــا و قد نقل	عدة اجماع على ان يحل

خط نستعليق ، (۱ پ ـ ٤ پ) .

۲ـ الارجوزة : (عربی)

ازميرزا محمدبن‌محمد رضا بن‌اسماعيل بن‌جمال‌الدين‌قمی مشهدی،شاگرد علامهٔ‌مجلسی. درمعانی‌بيان(دوبارچاپ‌شده‌است‌نخستين‌بار بسال ۱۳۰۰درتهران‌ضمن مجموعه‌يی ازمنظومات مختصره) .

صد بيت در: فصاحة الثلاثة ، بيان بلاغة ، احوال اسناد خبری ، حقيقة و مجاز، مسند، حذف مسند.... قصر، انشاء، علم‌بيان ، وبديع .

آغاز : بسمله، الحمدلله وصلی‌الله علی رسوله الذی اصطفاه
محمدوآله و سلما وبعد قد احبت ان انظما

انجام :

ضربان لفظی کتجنیس ورد وسجع اوقلب وتشریع ورد
والمعنوی وهـو کالتسهیم والجمع‌والتفریق‌کالتقسیم...
(ذریعه ۱ : ۴۹۶)

خط همان نستعلیق، (۴پ-۸ پ) .

۳ - الدرةالمنظومة : (عربی)

درفقه از محمدمهدی‌بن مرتضی بن محمد طباطبائی بروجردی بحرالعلوم دد گذشتهٔ ۱۲۱۲ درنجف ، این منظومه بارها درایران چاپ‌شده وشروح‌بسیاری بر آن نگاشته‌اند .

نسخه : از کتاب‌طهارت (القول فی‌المیاه) آغازنموده تا صلاةطواف رادارد.

(ذریعه ۸:۱۰۹ ، مشار ع ۴ : ۳۶۰)

آغاز :

بسمله . افتتح‌المقال بعـدالبسمـله بحمد خیر منعم والشکـرلـه
مصـلیـاً علی نبی الـرحمـة وآله الاطهـار اهـل‌الـعصمـة

انجام :

وآخرالتوحید فی‌النهایة و ربما اسند للروایـة
ولـم اجد للسر والاضمار نصابها فانت بـالخـیـار
داع عقیب‌الفرض‌بالماثور من‌الدعاءالموجدالمشهور

خط نسخ ، تاریخ اول محرم ۱۲۵۷ ه ، (۹ر – ۸۳ ر) ، سطر ۱۶ – ۵/۵ × ۱۲ ، عنوانها شنگرف . متن درجدول شنگرف ، کمند نیز شنگرفست .

۴ـ تحفهٔ رفیعی : (فارسی)

از مولی محمدقاسم ساوجی ، معروف بخدابخش ، درمیراث و مسایل آن . که آنرا در ۲ صفر – ۱۰۳۳ آغاز کرده و بنام «سید محمد حسینی اصفهانی» ساخته است .

دارای مقدمه و دوازده فصل و یك خاتمه . مقدمه در تعریف نسب وسبب در میراث وفصل اول درموجبات ارث ....

(ذریعه ۳ : ٤۳۷)

آغاز : بسمله . حمدله ، و الصلاة والسلام علی سیدالاولین محمدالمصطفی ووصیه علی بن ابیطالب وائمةالطاهرین صلواةالله والناس والملائکة علیهم اجمعین ، امابعد چون اقل الخلیفة علماء دینیه...

انجام : الشهیر بخدای بخش علوم دینیه و کتب معارف فقهیه ... لیکن آن دوشخص از اهل ذمه باشند ومیباید دردین خود صاحب امانت باشد وقبول نیست شهادت غیر ذمه از کفار هرقسم که باشند . والله اعلم بالصواب

خط همان نستعلیق ، تاریخ اول ذیقعده ۱۲۵۸ ،(۸۷ پ – ۱٦۸ ر) ، سطر ۱٦ × ۲۱ ، عنوانها ونشانها وجدول تقسیم ارث شنگرفست . سه برگ از جدول ارث و چند صفحه‌یی درمیان نانویس مانده است .

٥ – رسالة فی معرفة الآیات : (فارسی)

گویا از همو .

دربرخی احکام و آیات ناهیه ویک‌فائده و یك خاتمه دراقسام طلاق

آغاز : بسمله ، اتأمرون‌الناس بالبرو تنسون انفسکم فی‌اوایل‌البقرة‌فی‌قوله تعالی‌یاایهاالذین آمنوا کتب‌علیکم القصاص ...

انجام : وکیل‌مرد میگویدزوجة موکلی علی ذلك طالق باز احتیاطاً وکیل زن میگوید طلق موکلتی علی مابذلت‌وکیل مرد میگوید هی علی ذالك طالق .

خط همان‌نستعلیق ، (۱۶۸ پ - ۱۷۱ پ) ، سطر ۲۱ .

۶ - شرح شرح‌التصریف : (فارسی)

از نظام‌الدین ملا احمد اردبیلی ، که چون در شرح تفتازانی برتصرف عبدالوهاب زنجانی اشتباهاتی دیده‌بدین گذارش‌دست‌زده است .

آغاز : بسمله . چنین گوید اضعف عباد نظام‌الدین ملااحمد اردبیلی که چون فاضل‌کامل‌المدعو بسعدتفتازانی شرحی نوشته بود ...

انجام : (ناتمام) : ثانیاً وان برسلخ بتاویل‌الصدر مفعول الاصلح سنحذف المضاف .

خط نستعلیق تازه‌تر، (۱۷۳ ر - ۱۸۴ ر) ، سطر ۱۶ ، ابیات درشت‌تر نوشته شده‌است .

۴۷۷۰ - حل‌الموجز (عربی)

از جمال‌الدین محمدبن محمد اقسرایی . که دراین شرح به کتابهای : «قانون»و«کامل‌الصناعة» و«حاوی» ومؤلفات نجیب‌الدین سمرقندی اعتماد کرده و ازآنها نقل کرده است .

همچون « موجز » درچهار فن است : ۱ ـ درقواعد جزیی طب : علمی و عملی ۲ ـ درادویه واغذیهٔ مفرده و مرکبه ۳ ـ در امراض اندامها و اسباب و علامات آنها ٤ ـ درامراض غیر عضوی. بشیوهٔ: قال، اقول وبترتیب الاسباب والعلامات.

آغاز : بسمله . حمدله ، والصلاة علی افضل الانبیاء وآله اجمعین وبعد فان الطب علم شریف لشرف موضوعه ووثاقه .

انجام : والمرجو من الناظر فیه اصلاح ماوقع له من الخطاء احسانا والله تعالی یجازیه روحا وریحانا . والحمدلله والمنة . (فهرست عربی مشار : ۱۹-۳۱۸) .

خط نسخ ، کاتب صدرالدین محمد هروی ، تاریخ صفر ۹۱۷ هـ ق ، ۳۱۷ برگ ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۲۳ ـ ۶/۵ × ۱٤/۵ ، جلد چرمی مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۲ × ۲۲ عنوانها ونام بیماریها (که درکرانه و متن نوشته شده) و«العلاج» و«قال، اقول» ها وخطوط زیرمتن ، شنگرفست ، کرانهٔ برخی صفحهها یادداشتهایی نوشته شده مهر «حاج سیدنصرالله تقوی» دربرگ آغاز نقشست .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٣٥

٤٧٧١ ـ شرح المقصورة (عربی)

قصیده ازابن درید ، ابوبکر محمدبن حسن ازدی لغوی نحوی بصری درگذشتهٔ ۳۲۱ این قصیده رادر ۲۲۹ بیت در وصف سفری که بفارس کرده وشوق بصره ویاران داشته است ، همراه باستایش «میکال شاه » سروده است . که شروح بسیاری برآن نوشته‌اند .

(کشف الظنون : ۱۸۰۸) .

آغاز : بسمله . یا ظبیة . . . شبیئی بالمها ـ راتعة بین العقیق واللوی . یاء حرف

النداء ظبية منادا نكوة اشبه افعل التفضيل من الشبه کقولك زيد افضل القوم و اعرابه نصب لكونه تابعاً لظبية . . .

انجام : في السرور وقت الفرح بل انا محتمل للكل و قد جربت الحمد لله رب العالمين و الصلاة والسلام علي خير خلقه محمد وآله اجمعين .

خط نستعليق کهن ، تاریخ ۲۶ شعبان ۷۰۴ هـ ق ، ۷۴ ورق ، کاغذ سمرقندی سطر ۱۵ - ۱۱ X ۸ ، جلد مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۲/۵ X ۱۰ خط و نشانها شنگرف است . در برگ آغاز و کرانهٔ بیشتر صفحه‌ها حاشیه نویسی دارد . در دو برگ انجام واژه نامه‌ ییست که معانی برخی لغات عربی را بپارسی نوشته است از جمله : « کیت و کیت . ایفون ، حیثما : هر کجا ، قبله: نزداو ، نحوه : برابراو ، لبیك : پاسخ باذ ، درك: خیرت باد... مثقال ذرة : همسنگی مورچه ، تتری : دمادم ، الرجل بعینه: مردخود » . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٣٦

۴۷۷۲ - تاریخ سنواتی (فارسی)

تقویم مانند تواریخ ووقایع مشهوره رااز هبوط آدم تا آخر ۱۰۶۰ مضبوط داشته وظهور وزوال خاندانها و پادشاهان را در جدول تعیین نموده.اصل بترکی بوده و بعربی و پارسی [که همین نسخه باشد] ترجمه شده است ، گویا بتوسط : ایلخی (؟) خلیفه ملقب به مصطفی ، خلیفه دفتر ، لشکر نویس پادشاهان عثمانی در ۱۰۹۱ برابر بیست و چهارمین سال پادشاهی اورنگ زیب شاه بپایان رسیده .

دارای دیباچه و سپس تقویمها وتقویم تواریخ سده ها وسپس دوخاتمه .

(نسخهٔ ۶۸/۱ ملی ـ فهرست کتابخانهٔ ملی ۱ : ۵۸)

آغاز : بسمله . حمد وثنایی که غایتی مر اورا نیست بر پرورد گاری که او را بدایتی نیست خالقی که ایقان صنایع فلك دوار و مجددلیل و نهار برنهجی نموده که حیران گشته . . .

انجام : الحمد لله رب العالمین در بلدهٔ طیبه . . . در سنه هزارونود و یك هجری مطابق سنهٔ بیست وچهارم جلوس . . . اورنگ زیب پادشاه . . . قلمی نمود.

خط نستعلیق ، کاتب محمدسعیدقاجار ، تاریخ رجب ۱۲۳۹ ه در تهران ، ۱۰٤ ورق ، کاغذ ترمه اصفهانی ، سطوردرمیان جدولست ، جلد میشن قهوه‌ای یك‌لایی، اندازهٔجلد ۱٦ × ۲٦ عنوانها و تاریخها بحروف ودرآخر به عدد ، تمامی شنگرفست جدول برگهای (۷۹ ـ ۸۸) نانویس مانده است . کرانهٔ برخی صفحه‌ها حاشیه‌نویسی شده است .

نقش مهر «حاج‌سید نصرالله تقوی» دربرگ آغازهست .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٣۷

(عربی)

٤۷۷۳ ـ الزام النواصب

در کلام شیعهٔ امامیه ،ازشیخ مفلح‌بن حسین‌صیمری ، بدیگران نیزمنسوب شده است . و بسال۱۳۰۳ در تهران چاپ شده است .

در یك دیباچه و ابواب وفصول .

(ذریعه ۲ : ۲۹۰ . مشار ـع : ۸۲) .

آغاز : (افتاده) : ترجیح من غیر مرجح . علی کل‌عاقل النظرالصحیح فی ادیان المسلمین واتباع الحق المبین والعرض عن‌التعصیب لدین‌الآباء والامهات لان ذلك یوجب‌الوقوع فی‌الهلکات . . .

انجام : علمت ان الحق مع علی یدور حیثما دار. کمااخبر به النبی (ص) المختار و ویل‌للذین کفروامن النار وصلی الله علی محمد وآله الاطهار والحمد لله رب العـالمین .

خط نستعلیق،ازسدۀیازدهم،کاتب محمدمؤمن ، ۶۷ برگ (بظاهر ۴ برگ ازآغازافتاده) ، کاغذاصفهانی ، سطر۹ـ ۴/۵ × ۱۱ ،جلد چرمی‌یك لایی ، اندازۀجلد ۱۰ × ۱۴/۵ ، عنوانها وخطهاشنگرف . کرانۀ برخی‌صفحه‌ها نوشته‌دارد . مهر«حاج سید نصراللّه‌تقوی» بربرگ نخست نقشست .

شمارۀ دفتر: ۶۴۸۳۸

۴۷۷۴ ـ شرح‌الکافی

(عربی)

گزارش ازصالح صفی ، مولی محمد صالح بن احمد مازندرانی سروی درگذشتۀ ۱۰۸۱ یا۱۰۸۶ ، که این گزارش را در ۴ مجلد ، بیشتر در اعتراض بشرح مولی صدرای شیرازی نگاشته و در ۱۰۶۳ بپایان برده است .

نسخه کتاب ایمان و کفر است ، منقسم بر چندین باب بـا عنوان ، قوله قوله . (ذریعه ، ۱۳ : ۹۷) .

آغاز : بسمله. قوله کتاب الایمان والکفر، قدم الایمان لانه الاصل والاهم و المقصود ، اولانه وجود الکفر عدمی کما قیل . ولم یذکر واسطة مع ذکرهما فیها ، اما بعد لانه لایقول . . .

انجام : هذا آخر ما اردنا شرحـه من کتاب الایمان و الـکفر و یتلوه کتاب الدعاء انشاء اللّه تعالی : و الحمد للّه رب العالمین و صلی اللّه علی محمـد و آله الطیبین الطاهرین .

خط نسخ بسیارریز وخوش ، کاتب محمدحسین‌بن محمد صالح مازندرانی ـ گویا فرزندشارح باشد ، تاریخ ج ۲ ـ ۱۱۰۴ ه ق ، ۲۳۶ ورق ، کاغذاصفهانی‌ترمه، سطر۲۹ ـ ۱۵/۵ × ۸ ، جلدقهوه‌ای‌تیره ـ صحافی‌شده، اندازۀجلد ۱۲/۵ × ۲۱/۵ دارای یك‌سرلوح نگارین از زر ولاژورد وشنگرف . متن درمیان جدول زرومشکی .

«قوله» ها وخطوطزیر متن«کافی»وآغاز بابها که درکرانهٔ صفحه‌ها نوشته شده‌است ، شنگرفست . دربرگ آغازیادداشت‌تملك «محمد هاشم‌بن مولی‌محمد» وچند مهر تمليك ازجمله «ابوالحسن حسنی‌حسینی» و «محمد رفیع طباطبائی» و درانجام نیز مهرهای «زین‌العابدین حسینی» و «محمدکاظم» نقشست ، نسخه متعلق بکتابخانهٔ « حاج سید نصرالله تقوی» بوده‌است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٣٩

٤٧٧٥ - جامع الشرایع (عربی)

ازشیخ ابوذکریا نجیب‌الدین یحیی بن احمد بن سعید هذلی حلی ، زاده درکوفه بسال ٦٠١ درگذشته بسال ٦٨٩ یا ٦٩٠ درحله درجمیع ابواب فقه ودر آخر باب «دیات» تمام «اصل ظریف‌ابن ناصح» را نقل کرده است .

نسخه: دارای ١٨ کتاب از «طهارت» تا «دیات» باضافهٔ «اصل‌ظریف‌ابن‌ناصح».

(ذریعه ٥ : ٦١) .

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی ابتداء عباده بالنعم وایدهم بالقدر و ارشدهم بالدلیل وهداهم سواءِ السبیل وازاح علیهم بالالطاف ...

انجام : فلا یکون فی الجنة تعد البنین و الصدیقین ارفع درجة منه و الوصیة طویلة احد منها موضع الحاجة و لا قوة الابالله العلی العظیم وحسبناالله و نعم الوکیل .

خط نستعلیق ، آنرا چند کاتب نوشته است ، تاریخ رمضان ٩١٣ ه‍ ق ، ٢٥٥ ورق ، کاغذدولت‌آبادی ، سطر١٧ - ١٥ - ٨ × ١١ و١٠ ، جلدمیشن‌نارنجی تیره ، اندازهٔ‌جلد ١٢/٥ × ١٧/٥ ، عنوان چندکتاب وچندباب شنگرفست . فهرست

کتابها وبابها درآغاز نوشته‌شده است . بر برگ اول یادداشت «درباب حمام » از کتاب کافی، ویادداشت معرفی کتاب‌از «لطفعلی» نام هست، ودربرگ آغاز خط و امضای شیخ «محمد بهاءالدین الدین‌العاملی» وخط «محمد بـاقربن محمدتقی» مجلسی ونقش مهر حاج سید «محمدباقربن محمدتقی موسوی» حجةالاسلام وخط تملك ومهر«عبدالوهاب کرمانی» ومهر کتابخانهٔ «مجدالدین» وحاج سیدنصرالله تقوی‌هست . (کاپیشه)

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٤٠

٤٧٧٦ـ الحلیة اللامعة فی شرح البهجة المرضیة فی شرح الخلاصة الالفیة (عربی)

ازسید محمد باقربن محمدتقی موسوی رشتی (معروف بحجة الاسلام شفتی) اصفهانی متوفی در۱۲٦۰ معاصرمحمد شاه قاجار ومدفون در اصفهان ، در مسجد معروف بآقا . این کتاب شرحی است بر شرح الفیه محمدبن عبد الله الطائی معروف بابن مالك نحوی متوفی ٦۷۲ که جلال الدین سیوطی‌متوفی ۹۱۰ هجری آنرا شرح نموده ،که برای تحصیل مقدمات طلاب علوم دینیه تا روزگاری دراز تدریس میشده است .

آغاز : بسمله .الحمدلله الذی امرنا بالابتداء فی الافعال علی البهجةالمرضیة و اخبرنا علی کلمة نبی‌النجاة کافیة اما بعد فیقول الفقیر الی الله الغنی محمد باقر بن محمد تقی الموسوی . . .

انجام : (ناتمام) مع یاء المتکلم مع غیر نون الوقایة کقولهم ماشاك فلوكان فعلا لم یخبر فیه ذلك .

خط نسخ‌ریز ، بی‌تاریخ ازقرن ۱۳ ،۲۲۹ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر۱۸ـ

۶ × ۱۱، جلدتیماج مشکی، اندازهٔجلد ۱۰ × ۱۵حاشیه‌هایی‌بخط‌قرمز وسیاه‌دارد، و عنوان مطالب‌را با خط سرخ نوشته‌است .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۴۱

۴۷۷۷ ـ الزام النواصب بامامة علی بن ابیطالب (عربی)

ازشیخ مفلح‌بن الحسن صیمری صاحب غایةالمرام فی‌شرح شرایع‌الاسلام مشتمل‌بر یك مقدمه وابواب وفصول. (الذریعه ج ۲ ص ۲۹۰)

آغاز : بسمله .الحمد لله رب العالمین . . . وبعد فانه یجب علی کل عاقل ان ینظرلنفسه قبل حلول رمسه .

انجام : علمت ان الحق مع علی‌یدورحیث مادار کما اخبرالنبی المختار و ویل للذین کفروامن النار وصلی‌الله علی محمد وآله الاطهاروالحمدلله‌رب‌العالمین بالخیر والصواب حسب الفرمایش . . . آقا سید جلیل ولدارجمند آقاسیدعلی‌نقی سادات اخوی قلمی گردید . فی‌لیلة الاربعاً الثانی من شهر ذی‌القعدةالحرام و انا العبد عبدالله‌ذاکر ۱۲۹۵ .

خط نسخ ، کاتب عبدالله‌ذاکر ، تاریخ ۱۲۹۵ ھ ، ۴۴ ورق ، کاغذفرنگی، سطر۱۳ ـ ۶ × ۱۲ ، جلدتیماج زرد ، اندازهٔجلد ۱۰ × ۱۷ .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۴۲

۴۷۷۸ ـ حاشیة الشفا (عربی)

شرح بر طبیعیات شفای ابن سینا . از صدرالدین محمدبن ابراهیم قوامی شیرازی ،معروف‌به‌ملاصدرا متوفی‌در ۱۰۵۰ هجری دربصره .

(الذریعه : ج ۱۳ ص ۳۳۹) .

آغاز: بسمله . حمدله ... من الله الحکیم العلیم. لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر منتظمین لالیه فی سمط التقریر فحری بنا الآن ان نفیض فی شرح الطبیعیات مستعینین بالله مفیض الکمالات انه ولی الخیرات .

انجام : فهو بهذا الکتاب اوجب والنهی عن اضاعته و اذاعته الی الجاهلین والمتفلسفین ... و انه علی کل شیئ قدیر و بالاجابة جدیر ... فرغ المصنف یوم الخمیس السادس والعشرون من جمادی الاخر سنة خمس وخمسین وسبعمائة تمت هذا الکتاب بعون الملك الوهاب فی یوم الخمس من شهر جمادی الاخر سنة سبعین بعد الالف بخط فقیر الحقیر کثیر التقصیر اقل العباد عبدالله قره بیات .

خط نستعلیق ریز، کاتب عبدالله قره بیات ، تاریخ ۵ ج ۱۰۷۰/۲ ه ، ۱۵۶ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۲۵ – ۹ × ۱۸ ، جلد تیماج مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۵ × ۲۵ ، کمند زر .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۴۳

۴۷۷۹ – المشاعر (عربی)

از صدرالدین محمد قوامی شیرازی مشهور به ملاصدرا متوفی ۱۰۵۰ ه بر دو منهج و منهج اول مشتمل بر هفت مشعر و منهج دوم مشتمل برسه مشعر .

آغاز : بسمله . نحمدالله و نستعین بقوته التی اقام بها ملکوت الارض والسماء

انجام : واذا استکمل بالعلم والکمال بلغ الی درجة العقل الفعال فیه وفق

ترتیب الخیر والجود واتصل باوله آخر دایرة الوجود تم بعون الملك الودود الذی هو المفیض للوجود انه رؤف ودود . تمت فی ۱۲۰۹ ه .

خط نسخ ، بی‌تاریخ ازقرن ۱۲ یا ۱۳ ، ۵۳ ورق، کاغذفرنگی ، سطر ۱۵ - ۶ × ۱۱ ، جلدتیماج ، اندازهٔ جلد ۱۱ × ۱۶ ، عنوانها شنگرف .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۴۴

۴۷۸۰ - حاشیة الفوائد الضیائیة (عربی)

متن اصلی این کتاب بنام «کافیة» است و از ابن حاجب درنحو ، که جامی برای پسرش ضیاء الدین شرحی بنام «فوائد الضیائیة » برآن نوشته . واین حاشیه برشرح جامی است بنام حاشیهٔ عقور .

آغاز ، افتاده : بهذا المعنی لاینحصر فی الثلثة .

انجام ، افتاده : آخر وان کم بین فی صلته فیشرط استطالت الصلوة کقوله

خط نستعلیق ، تاریخ ازقرن ۱۱ ، ۱۷۶ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۷ - ۶ × ۱۲ ، جلد تیماج مجدول ، اندازهٔ جلد ۱۰ × ۱۷ .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۴۵

۴۷۸۱ - بیست باب (فارسی)

از خواجه نصیر الدین محمد الطوسی .

مشتمل بر بیست باب . (ذریعه ۳ : ۱۸۷ - مشار : ۲۴۹)

انجام : اینست تمام سخن در معرفت اسطرلاب . والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب و قدتم . تحریر الکتاب بعون الملك الوهاب علی یدالعبد الاقل...

محمود بن علی حاجی حسن الطبسی فی تاریخ اواسط شهر صفر ختم بالخیر و الظفر سنة ۱۰۷٤ من الهجرة العربیة .

خط نستعلیق بد ، کاتب محمودبن علی حاجی حسن الطبسی، تاریخ ۱۰۷٤ ه
۳۸ ورق . کاغذاصفهانی ، سطر گوناگون ۱۲ ـ ۱٦ ـ ٦ × ۱۲ ، جلد تیماج زرد ،
اندازهٔجلد ۱۱ × ۱۷ حواشی در بعضی صفحات دارد . سرفصل ها باسرخ نوشته‌شده .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٤٦

٤٧٨٢ ـ رساله دراصول وفروع دین (فارسی)

ازمحمد علی‌بن حاجی باباسمنانی ، برای حاجی میرزا عباس حاج آقاسی صدراعظم محمد شاه قاجار نوشته است .

مشتمل بردو مقصد،مقصد اول دراصول‌دین ومقصد ثانی‌درفروع دین.

آغاز : بسمله . حمد بیحد وعد موثقی را سزد که جواهر موجودات متضادهٔ کائنات ولئالی .

انجام : که از لوازم نبوت است و زیـاده در مقام لایق بشرط توفیق مذکور خواهد شد . تمت المباحث التوحید والعدل والنبوة،سیاتی مباحث الامامة والمعاد والله ولی السداد .

خط نستعلیق ، بی‌تاریخ ازقرن ۱۲ ، ۱۲۵ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر ۱٦،جلد تیماج.کمندآبی وستون شنگرف ولاجوردی ، عنوان شنگرف .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٤٧

٤٧٨٣ ـ خلاصة الحساب (عربی)

ازشیخ بهاء الدین محمدعاملی (شیخ بهائی)درگذشته ۱۰۳۰این کتاب راشیخ بهائی برای حمزه میرزا پسر سلطان محمد خدا بنده صفوی، برادر بزرگتر شاه عباس نوشته است .

دریك مقدمه وده باب و یك خاتمة .

(ذریعه ۷ : ۲۲٤)

آغاز : بسمله . نحمدك یا من لا یحیط بجمع نعمه عدد ولامنتهی تضاعف قسمه الی امد و نصلی علی . . . و بعد فان الفقیر الی الله الغنی بهاء الدین محمد بن حسین .

انجام : و لکنا حقیق بالاستتار عن اکثر اهل هذا الزمان و احفظ و حتی الیك و الله حفیظ علیك. کتبه العبدالمذنب علی محمداللواسانی فی۲۸ شهر جمادی الثانیه ۱۲۸۵ .

خط نستعلیق ریز ، کاتب علی‌محمد لواسانی، تاریخ ۱۲۸۵ ، ۲۸ ورق کاغذ فرنگی ، سطر ۱۲ ـ ۶×۱۳ جلد تیماج قرمز ، اندازهٔ جلد ۱۰×۱۶ ، کمند مشکی وجدول زرین وسرلوح زرین وحاشیه‌هایی‌دربعضی ازصفحات‌دارد

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٤٨

٤٧٨٤ ـ اوصاف الاشراف (فارسی)

ازخواجه نصیر الدین محمدطوسی،این کتاب راخواجه بعد ازاخلاق ناصری نوشته است دربیان سیر اولیا و روش اهل بینش ،وآن‌راتقدیم بخواجه‌شمس‌الدین

محمد جوینی صاحب‌دیوان‌ووزیر معروف مغول کرده است . درشش باب وهر باب در چند فصل . (ذریعه ۲ : ٤۷۷ ـ احوال و آثار خواجه : ۲۵۹ ـ ۲۹۹)

آغاز : بسمله . سپاس بی‌قیاس بارخدائیرا که بسبب آنکه هیچ عقل راقوت اطلاع برحقیقت او نیست .

انجام : اینست آنچه خواستیم که درین مختصر ایراد کنیم اینجا سخن منقطع شد . والسلام علی من اتبع الهدی و لواهب‌العقل حمد لایتناهی و صلواته علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین وسلم تسلیماً .

خط نسخ ، بی تاریخ ، از قرن‌دهم ،۶۳ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر۱۱ جلد تیماج ،کمند زر وشنگرف . سرفصلها با زر نوشته شده است .(کلیشه)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٤٩

٤۷۸۵ ـ مجموعه

دارای سه کتاب .

خط نستعلیق ، تاریخ ۲۷ جمادی‌الثانی ۱۰۷۴ . ۲۷۵ ورق ، کاغذ اصفهانی ، ۱۷ سطر۵ × ۱۲ جلد تیماج زرد ، اندازهٔ جلد ۸ × ۱۷ ، کمند زر وستون زرین .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٥۰

۱ـ حدیقة الحقیقة وطریقة الشریعة : (فارسی)

از ابوالمجد مجدودبن آدم سنائی در گذشتهٔ ۵۳۵ .

رجوع شود به مقدمهٔ دیوان سنائی چاپ‌آقای مدرس‌رضوی .

مشتمل برمقدمه منثور و ده باب منظوم . (ذریعه ٦ : ۳۸۲ ـ مشار:٥٥٦)

(آغاز در دیباجه افتاده) که بر اعدای خود آیت نقمت پیدا کرد و آن منفضلی که دوستان .

آغاز : متن .

ای درون پـرو برون آرای وی خرد بخش بیخرد بخشای

انجام :

بـاد برمصطفی درود و سلام ابـدالدهر صد هزاران عـام

بنمای‌ره‌راست بر آن کین‌بنوشت بگشای در فتح بخـوانندهٔ او

۲ ـ نامه :

نامه‌ایست که بدستوربهرام شاه به‌برهان‌الدین نوشته ونامهٔ جوابیه وی در پایان‌آمده است .

خط نستعلیق ، تاریخ ۲۷ جمـادی‌الثانی ۱۰۷۴ .

۳ـ مفتاح الحدیقه : (فارسی)

آغاز:

بسم الله الرحمن الرحیم هست کلید در گنج حکیم

پس ازحمد وثناء حضرت باری تعالی جل اسمه بیت سعدی اگرعاشقی کنی و جوانی . . امابعد این مقدمه‌ایست در بیان لغات وبعضی آیات واحادیثی که در کتاب حدیقة الحقیقة شمس العارفین .

انجام :

لمؤلفه‌چون‌رقم‌یافت‌این کوتألیف سال تـاریخ هـم کنم تصنیف

بهرتـاریخ این خجسته مقـال پر عقلم ز خضر کـرد سؤال

خضر گفت ای بملك علم غریب مشكلت حل شود ز باغ ادیب
(۱۰۳۰)

خط نستعلیق ، تاریخ ۱۰۷٤، ۵۴ ورق ، کاغذ اصفهانی سطر ۱۷ ،

٤۷۸٦ ـ مجموعه

دارای دو کتاب .

خط نستعلیق ،کاتب محمد بن حسین بن محمد عاملی ، تاریخ ۹۸۵ ، ۲۱۸ ورق ، نوع کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۷ـ۷ × ۱۵ ، جلد تیماج، اندازهٔ جلد ۱۹×۱۲ ، متن را با جوهر سرخ نوشته و شرح را با سیاه . بطوریکه درصفحهٔ پایان نوشته شده این کتاب از روی نسخهٔ مؤرخ بتاریخ چهار شنبهٔ ۲۳ رجب ۸۲۲بخطشیخ شمس‌الدین ابوالبرکات عراقی استنساخ گشته ، و اجازهٔ آتی‌الذکر را بخط مؤلف در آنجا دیده و عین عبارات آن اجازه را در خاتمهٔ این‌کتاب نقل نموده است . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر : ٦٤۸۵۱

۱ـ فرائدالقلائد فی‌مختصر شرح الشواهد : (عربی)

بدرالدین ابو محمد محمودبن احمد العینی (۷٦۲ ـ ۸۵۵)
این‌نام وعنوان در مقدمه نسخهٔمورد گفتگو نقل‌شده‌لکن در کشف‌الظنون‌نام شرح منسوب به عینی فرائدالفوايد یا فوائد القلائد یادشده است .
(کشف‌الظنون:ج ۱ : ۱۲٤۳).
نگارنده قاضی حنفی است که در قاهره درزمان الملك الاشرف بر سبای

میزیسته وازمصنفات او که در دست است یکیعقد الجمان فی تاریخاهل الزمان در ۱۹ مجلد است،بعضی از اجزای این تاریخ درمصروقسطنطنیهموجود است .

آغاز : بسمله .حمدله ...وشکرا نامیاسامیاسلما.وبعد فانعافی رحمةربهالغنی ابا محمد محمود بن احمدالعینی .

انجام: تمت صورة الکتابة و کان الفراغ من هذه النسخة المبارکة یوم الخمیسسابع شهر رمضان المبارك سنة ۹۸۵خمسوثمانین وتسعمائة.فرغ مناتمامة العبد الضعیفالمحتاج ... محمد بن حسین بن محمد العاملی المعروف بالهرملی .

۱ـ اجازة : (عربی)

مجیز : ابو محمد محمود بن احمد العینی .

مجاز : گویا شمسالدین ابوالبرکات .

(کلیشه)

۴۷۸۷ ـ اثولوجیا (عربی)

از ارسطو طالیس .

تفسیر ازفرفوریوس،وعبدالمسیح بنعبدالله ناغمهاطمصی آنرابعربی نقل نموده و ابویوسف یعقوب بن اسحق کندی آنـرا اصلاح و تقدیم احمد بن معتصم عباسی نموده است .

در ده میمر (فصل) .

(ریحانه ج۳ ص ۳۹۱) .

آغاز:المیمر الاول من کتاب ارسطو طالیس الفیلسوف،المسمی بالیونانیةاثولوجیا وهوالقول علی الربوبیة تفسیر فرفوریوسالصوری ، نقلهالی العربیة عبدالمسیح بن

عبدالله نـاغمه اطمصی و اصلحه لاحمد بن المعتصم بـالله ، ابو یوسف یعقوب بن اسحق الکندی .

انجام: لایمکن لاحدان یری الهیولی لانها قدلبست صورا کثیرة فهی خفیة تحتهالاینالهاشیئ من الحواس الستة. تم کتاب اثولوجیاعلی یدالفقیر الحقیر الضعیف شریف بتاریخ ٥ شهرشوال ١٠٧٠سبعین بعدالالف من الهجرة .

خط نستعلیق ، کاتب شریف ، تاریخ ٥ شهر شوال ١٠٧٠ ، ١١٦ورق، کاغذ اصفهانی ، سطر ٥-١۶ X ١۴ ، جلد تیماج قرمز ، اندازهٔ جلد ١٢ X ١٩ مجدول،عناوین شنگرف .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٥٢

٤٧٨٨ ـ رسالهٔ عملیه (فارسی)

از مقدمات نماز تا نماز نافله است. قرن ١٣ .

آغاز: افتاده .

در مرد کافی دانسته‌اند،و بعضی بداخل شدن درسال چهارده اکتفا کرده‌اند،و قول اول اقوی است .

انجام: (درمطلب نهم در احکام جنائز افتاده است) .

خط نسخ ، بی‌تاریخ ازقرن ١٣ ، ١٢٣ ورق ، کاغذ ترمه فرنگی ، سطر ١٩-١٠ X ١٥ ، جلد تیماج ، اندازهٔ جلد ١۶ X ٢٠ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٥٣

٤٧٨٩ ـ مجموعه

دارای دو کتاب .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٥٤

۱ـ اجازه : (عربی)

مجیز: ملامحمد تقی بن مقصود بیگ مجلسی اول، متوفی ۱۰۷۰ ه مدفون در اصفهان (قبر آقا).

مجاز: ملا محمد رضا.

آغاز: انهاه المولی الفاضل اللوذعی الالمعی مولانا محمد رضا ادام الله تعالی تأییده سماعاً و تحقیقاً فی مجالس آخرهـا اوائل ربیع الاول سنة احدی و ستین من الهجرة و اجزت له .....

انجام: احوج المربوبین الی رحمة ربه الغنی محمدتقی بن مجلسی عفی عنهما حامد .... مصلیا مسلما.

خط مخلوط، کاتب اجازه محمدتقی مجلسی، تاریخ ۱۰۷۰، درآخر جزء ثانی ازهمین کتاب مجدداً اجازه خود را مکرر نموده و بخط خود نوشته انهاه المولی الفاضل الصالح اللوذعی الالمعی مولانا محمدرضا ... سنة ستین بعدالالف نمقه بیده الفانیة محمدتقی بن مجلسی عفی عنهما ... (کلیشه)

۲ـ الکافی : (عربی)

از ابی جعفر محمد بن یعقوب کلینی.

کتاب الایمان والکفر، کتاب العقل والتوحید، کتاب الحجة است.

آغاز: کتاب الایمان والکفر باب طینة المؤمن والکافر.

انجام: کمل الجزء الثانی من کتاب الحجة والحمد لله رب العالمین. تمت.

خط نسخ، بی تاریخ ازقرن ۱۱، ۱۴۹ورق، کاغذ اصفهانی، سطر ۲۷ـ۱۱ × ۲۱

جلد تیماج لولادار ، اندازهٔ جلد ۱۸ × ۳۰ ، درهامش حواشی زیاد بخط متن وغیره دارد، از باب النهی عن الصفة بغیرماوصف به نفسه متن وعنوان باب‌ها باخط قرمز نوشته شده

۴۷۹۰ ـ الرجال (عربی)

از تقی الدین حسن بن علی بن داود حلی متوفی ۶۷۶.

آغاز : بسمله. الحمد لله الذی وفقنی للتخلی عن الحرکات.... امابعد فانی لما نظرت فی اصول الفتاوی الفقهیة وفروعها النظریة حاولت .... فصنفت هذا المختصر جامعاً لنخب کتاب الرجـال . . . و بدات بالموثقین و اخرت المجروحین لیکون الوضع بالحسب الاستحقاق ورتبته علی حروف المعجم فی الاوائل والثوانی.

انجام : ابوهرون المکفوف قریش طعن فیه طعناً عظیما ابویعقوب المعری زیدی . فرغ من کتابته بتوفیق الله و حسن اعانته فی ارض الاقدس... فی عشرة الاولی من ذیقعدة الحرام سنة ۱۲۸۳.

خط نسخ متوسط ، تاریخ ذیقعدهٔ ۱۲۸۳ هـ ، ۱۵۸ ورق ، کاغذفرنگی ، سطر ۱۸ـ۹ ، ۱۳ × ۹ ، جلد تیماج قرمز ، اندازهٔ جلد ۱۰ × ۱۳ ، عنوان مطالب واسامی روات واعلام با خط سرخ نوشته شده است .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۵۵

۴۷۹۱ ـ شرح فصول بقراط (فارسی)

متن عربی و شرح فارسی است در طب .

از اوائل واواخر سقطات دارد .

آغاز : (افتاده) حمل کنند وممکن است که بر وجهی اخص حمل کنند که آن صناعت طب است وغرض بقراط .

انجام: واعیا که تعبیر از آن بضعف میکنند شکایت نکنند و این جماعت باسهال محتاج (و سپس بخط دیگری درصفحه دیگر) نیستند از برای آنکه رطوبتی که انسان باخراج آن محتاج اند نباشد، الا در معده و نواحی آن چون حال براین وجه باشد باید که استفراغ بغی باشد.

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٥٧

خط نسخ، بی‌تاریخ‌ازسدهٔ ۱۱، کاغذاصفهانی، سطر ۲۷ـ۱۰ × ۱۸، جلد تیماج مشکی، اندازهٔ جلد ۱۷ × ۲۵، شرح ومتن وترجمه بخط قرمز نوشته شده است.

٤٧٩٢ـ صحیفة العدلیه (عربی ـ فارسی)

در هفده باب در فروع و دعا وزیارات.

آغاز: الصحیفة العدلیه باب الاول فی بسم الله الرحمان الرحیم ذکر الله عزوجل حمد وسپاس وصفت جمال ذاتی است که لم یزل بوده یگانه فردبدون وجود شیئ بااو

انجام: وبدرستیکه این بوده است از فضل خدا براین دور بوده است، خدا با آنچه عمل میکند عمل کنندگان خبیر و سبحان الله رب العرش عما یصفون وسلام علی المرسلین والحمدلله رب العالمین

خط نستعلیق ونسخ مخلوط، تاریخ قرن ۱۲ یا ۱۱، ٦٠ ورق، کاغذاصفهانی عناوین ونشان شنگرف.

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٥٨

٤٧٩٣ـ شرح الاشارات والتنبیهات (عربی)

از محمد بن حسن، خواجه نصیر الدین طوسی.

بخش طبیعیات و آلهیات آن.

آغاز : بسمله.الحمدلله الذی وفقنا لافتتاح المقال بتحمیده وهدانا الی تصدیر الکلام بتحمیده ... وبعد فلما ان اکمل المعارف واجلها شاناً

انجام :ومنه المبدءوالمعاد. والحمدلله اولا و آخراً (قیل ان الشارح رحمه الله قرا کتاب الاشارات علی استاد فریدالدین الداماد وهو قرا علی السید صدرالدین الرحنی وهو سمع من ابی العباس الکوکری و هو سمع من بهمن یار وهو من المصنف (شاید این عبارت خط ملامحسن فیض باشد)

خط نسخ ، بی تاریخ،ازقرن ۱۰ یا ۱۱ ، ۲۹۱ ورق ، کاغذاصفهانی، سطر ۲۵- ۷ × ۱۹ ، جلدتیماج سرخ ضربی ، اندازهٔ جلد ۱۲ × ۲۵ بطوریکه درپشت صفحهٔ اول نوشته شده :اخذت فی مباحثه قراة علی الوالدالاستاد ادام الله احسانه بسبع خلون من جمادی الاول من شهور سنهٔ ثمان وخمسین والف الهجریة ببلدتنا قاشان و کتب الفقیر الی الله محمدالمدعو بعلم الهدی غفرله)این کتابی است که ملامحسن ازروی آن به پسرش علم الهدی درس می داده و حواشی و توضیحات هامش شبیه بخط ملا محسن است وسپس یادداشت دیگری نیز بتاریخ ۱۰۵۸ بخط علم الهدی دیده میشود که علم الهدی کتاب را بفرزند خود جمال الدین اسحق بخشیده، و اونوشته مما اعطانی الوالدالامجدالعلامة الاستادادام الله ظلاله وافاداته علی رؤس العباد فی بعض شهور خمس عشرومائة والف،وکتب ذالك اسحق بن علم الهدی غفرالله لهما مهرجمال الدین اسحق ومهر حجةالاسلام سید محمد باقر رشتی دراین صفحه دیده میشود : محمدباقربن محمدتقی الموسوی .(کلیشه)

شمارهٔ دفتر:٦٤٨٥٩

٤٧٩٤ - تشریح الاعضاء المفردة (عربی)

دردو قسمت: ۱ تشریح الاعضاء ۲ تشریح العصب، ازعلاءالدین علی بن ابی الحزم قرشی

شافعی معروف بابن نفیس طبیب مصری صاحب تألیفات در طب (الموجز) وشرح کلیات وغیره چون شامل که اگر تمام‌شده بود بالغ برسیصد جلدمی گشت، متوفی در ۶۸۹ درسن ۸۰ سالگی .

آغاز : قال شیخ‌الاسلام‌الاوحدالعلامة ابوالحسن‌علاءالدین علی‌بن‌ابی‌الحزم القرشی رحمه‌الله وبعد (چندصفحه ازمحبث اول افتاده است)

این کتاب را محمدبن محمود آملی صاحب نفایس الفنون متوفی ۷۵۳ شرح نموده است (کشف‌الظنون)

انجام : والحمدلله رب‌العالمین قدوقع‌الفراغ‌من تنمیق وترقیم‌تشریح‌الابدان فی‌دارالسلطنة اصفهان علی‌ید احقرالخلیقة بل لاشیئ فی‌الحقیقة محمد حسن بن محمد رحیم‌الخوئی غفرالله له ... سنه ۱۲٤۰

خط رقاع ، کاتب محمدحسن‌بن محمدرحیم خوئی ، تاریخ ۱۲٤۰ ، ۱۵۵ ورق ، کاغذفرنگی ـ سطر۲۱ ـ ۸ × ۱٤ ، جلدتیماج مشکی، اندازهٔ‌جلد۱۵ × ۲۰ دراوائل چند صفحه افتاده دارد .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٦٠

٤٧٩٥ ـ حاشیة شرح‌التجرید (عربی)

از عبدالرزاق‌بن علی‌بن‌الحسین‌لاهیجی ملقب به‌فیاض درگذشتهٔ (۱۰۵۱ یا ۱۰۷۲) حاشیهٔ جواهر واعراض شرح‌تجرید قوشچی‌است. ریحانه ج ۳ ص ۲۳٤

آغاز : بسمله .وبه‌نستعین یامن‌قدس‌ذاته‌عن‌مشابهة‌الجوهروالعرض....امابعد فیقول‌العبدالراجی و بباب ربه‌الملتجی عبدالرزاق‌بن علی بن‌حسین‌اللاهیجی . . . انی کنت‌شرعت فی‌مامضی‌فی‌تعلیق حواشی‌علی‌مباحث‌الجواهر لشرح‌الجدیدللتجرید

يتضمن بتحقيقات شافية ... فصرفت عيان عزيمة ثانياً الى الايجاز قال المصنف اعلى الله مقامه وفيه فصول الاول في الجواهر اي في تقسيم الجواهر

انجام: الثاني ان الكلام في اول الاجسام قبل يجب ان يكون الجسم الاول فيلزمه تقدمه على نفسه وذلك بطر

خط نسخ، بی‌تاریخ از قرن ۱۳ ، ۸۵ ورق ،کاغذفرنگی ،سطر ۱۷ ـ ۹ × ۱۵ جلدتیماج مشکی ، اندازهٔجلد ۱۴ × ۲۰ نسخهٔ ناتمام است ، و قریب ۲۰ ورق از آخرآن سفیدمانده که‌کاتب موفق باتمام نشده‌است ودرپشت صفحهٔاول کتاب شرحی بخط و مهرسیدحسین موسوی‌هست که این کتاب‌را وقف براولاد خود نموده وبیع و شرای‌آن را موقوف‌داشته وکان ذلك في ليلة الثلثاسادس شهر ذیحجةالحرام سنة ۱۲۲۸ مهر: ابن حسن حسین‌الموسوی ۱۲۲۱. درورق ۶۲ توضیحاتی بفارسی داردکه زیرآن امضای ملا عبدالرزاق نامی دیده‌میشود،حاشیه‌های دیگری‌هم بامضاهای دیگران‌دارد .

شمارهٔ دفتر : ۴۶۸۶۱

۴۷۹۶ ـ الاصفی (عربی)

از محمدبن شاه‌مرتضی‌بن شاه‌محمود ملقب بمحسن ومعـروف بفیض‌کاشانی متوفی ۱۰۹۱ درکاشان .چندین تفسیر برقرآن نوشته‌است بنام صافی‌واصفی ومصفی وتنویرالمذاهب (ریحانه :ص ۲۴۳ ج ۳) وبطوریکه خود مؤلف‌درمقدمهٔاین کتاب نوشته اصفی گزیده‌ایست از صافی است

آغاز : الحمدلله الذی هدانا للتمسك بالثقلين وجعل لنا القرآن هدى والمـودة امابعد فيقول الفقير الى الله في كل مسلك وموطن محمدبن مرتضى المدعـو بمحسن

هذا ما اصطفيت من تفسيری للقرآن المسمی بالصافی راعیت فیه غایت الایجاز ....

یسمی بالاصفی

انجام: تم کتاب الاصفی ... بعد تمام الصافی ... وقد فرغ من کتابته اقل الاقلین محمد شفیع بن محمد امین الملقب بنجاة الرابع عشر من شهر ربیع الاول لسنة احدی وثمانین ناقل من خط المصنف ادام الله برکاته و وفقه الله لفهم معاینه ومعرفة اسراره بحق محمد و اهل بیته المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین آمین

خط نسخ ، کاتب محمد امین ملقب به نجات، تاریخ ربیع الاول ۱۰۸۱ ، ۳٤۱ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۲۱ ـ ۸ × ۱۷ ، جلد تیماج زرکوب ، اندازهٔ جلد ۱۱ × ۲۰ این کتاب را محمد ابراهیم نجات که فرزند محمد امین نجات کاتب این نسخه است بفرزند خود محمد شفیع هبه نموده است ، پیش از آن این نسخه بنظر مؤلف رسیده وحواشی واضافات دارد ،که بعضی بخط مؤلف بعلامت منه وبعضی بامضای منه دام ظله است سرلوح و کمند زر . اضافات تذهیب شده است . این نسخه از لحـاظ قدمت وخط وامضای مؤلف نسخه نفیس وپربهائی است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٦٢

٤٧٩٧ ـ الحکمة المتعالیة (عربی)

از صدرالدین محمد بن ابراهیم قوامی شیرازی مشهور به ملاصدرا، متوفی در ۱۰۵۰ ﻫ

چهل وهفت جزو است

آغاز : وصفاته الکمالیة علی مسلك البدیع سدید وحرز حسنی جدید فی غایة التدقیق ... .

وهی موسومة بالحکمةالمتعالیة ..... فهاانااشرع فی مقدمـات المطلـوب باذن‌الله الملك‌المرغوب

انجام : ان القسم‌الثانی من‌الرئیس یحب ان‌یکون. تمت کتبت من‌النسخة الذی‌بخط یدمصنفه ومؤلفه نورالله مرقده و بردالله مضجعه فـی‌آخر کتابه اعـنی کتب هذاالکتاب من‌اوله‌الی‌آخره وحواشیه بیده الجانیه .... غیاث‌الدین منصور الشهیر به محمد هادی ...

خط شکسته‌چلیپا ، کاتب غیاث‌الدین منصور مشهوربه‌محمدهادی، بی‌تاریخ از قرن۱۱ ، ۳۷۳ورق ، کاغذاصفهانی ، سطر۱۵ـ۵ ۱۳ × ، جلدتیماج زرد ، اندازهٔجلد ۲۰×۱۰ این‌کتاب ازان احمدبن حسین‌بن احمدالحکیم التنکابنی بوده که در سال ۱۲۹۳ بملکیت وی‌درآمده،ومهرحکیم احمد جداین شخص درصفحه‌آخر کتاب‌بسجع کنده (لااله الا الله‌الملك الحق‌المبین، عبده احمد ۱۱۱۱ دیده‌میشود که‌حکیم‌احمد مزبورمعاصرباعلامه مجلسی‌است. درآخرین صفحه یك شخص بیسواد وبی‌اطلاعی اظهار نظرغلطی نموده‌است باین‌مضمون که این کتاب خط غیاث‌الدین منصوربن امیرصدرالدین است وحال‌آنکه اولاوی در۹٤۸درگذشته‌است‌وثانیاًدراین یادداشت این‌کتاب راکلیات غیاث‌الدین‌منصور ماخوذ از مطارحات شیخ اشراق دانسته واین نیز درست نیست برای توضیحات‌بیشتر (رجوع شود بفارسی‌نامه‌ناصری) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٦٣

٤٧٩٨ ـ مجموعه

دارای چهار کتـاب

خط شکسته ، تاریخ ۱۲۸۷ ، ۲۲۱ورق ، کاغذاصفهانی ، سطرشکسته‌چلیپا

جلدروغنی لولادار، اندازهٔجلد ۱۳ × ۲۰ جدول‌وستون زروکمند شنگرف‌دارد.

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٦٤

۱ ـ دیوان‌محبوب‌القلوب: (ترکی)

از امیر علیشیر نوائی وزیر سلطان حسین میرزا بایقرا، متوفی‌در ۹۰٦.

اول افتاده دارد و باین شعر آغازمیشود.

اول‌غافل‌یکی‌است‌حکایتی کنم واقـف میر نصیحتین

انجام: رفتور ببلدیـن اول پـرده نـی‌بـول وجه دین محبوب القلـوب

امیر نوائی ۱۲۸۷

(ذریعه ۹: ۸۰٤، ۱۲۲٦)

خط نستعلیق، تاریخ ۱۲۸۷، ۱۷ورق، کاغذفرنگی، سطرراسته وچلیپا

جدول‌وستون زروکمند شنگرف دارد.

۲ ـ دیوان فضولی: (ترکی)

ازمحمدبن سلیمان ازایل‌بیات‌زاده‌در٤۹۸ در کربلا. ترکهااورا رئیس‌الشعرا نامیده‌اند درسه زبان ترکی وفارسی شعر سرائیده ومستربرون ازمستر گیپ نقل نموده کـه وی ازنقطویه بوده است وفـاتش ۹٦۳ یا ۹۷۵ درسن ۵۵ سالگی بوده دیوان ترکیش چاپ شده و مثنوی بنگ و باده‌اش در کتابخانهٔ مدرسهٔ سپهسالار موجود است مثنوی رند وزاهد اودر تهران چـاپ شده برای شرح حـال وآثـار او مراجعه بالذریعه جلد ۹: ۸۳۸ شود.

آغاز :

یارب همیشه لطف نیکی است رهنما بنکا کو سترمه اولکه کی کز سیکا بنکا

انجام :

راحت اولیدی غرض دنیاده فقر ایستردی خلق

غالبـا کیم خلقه بر بیهوده غوغـا در غرض

خط شکسته ، تاریخ ۱۲۸۷ ، ۱۵ورق ، سطرشکسته چلیپا .

۳ـ دیوان : (ترکی)

ازامیر علیشیر نوائی متوفی ۹۰۶ .(ذریعه۹ :۸۰۴،۸٤۸،۱۲۲٦)

آغاز :

اشرقت من عکس شمس الکاس انوار الهدی

یار عکسین بیده کور دیپ جام چیقی صدا

انجام :

نی نوع زهدایله تقوینی اسرامین محفوظ که اوچرا دیم فایلیقدا ملا بیکیت لارکا

۷ ورق ، بایك سرلوح زر.

۴ ـ سفینه : (فارسی-ترکی)

مشتمل براشعار از: ۱ اداء ۲ بیدل ۳ غیاثی یا غیاث الدین بهردو تخلص شعر گفته است ٤ قاسم انوار ٥ نوائی ٦ فضولی ۷ امیری ۸ شیدا ۹ حاذق ۱۰ قاری

اعمی ۱۱ راجی ۱۲ غـازی ۱۳ مشرب ۱٤ ذلیلی ۱٥ شوکتیم ۱٦ افغان ۱۷ قصاب ۱۸ خواجه عصمت ۱۹ مولانـا فخری ۲۰ خواجوی کرمانی ۲۱ جـامی ۲۲ عماد فقیه ۲۳ میرآلی کرامی (تخلص کمـالی) ۲٤ حافظ ۲٥ بنائی حـالی ۲٦ انسی ۲۷ سید .

خط شکسته چلیپا ، بی‌تاریخ ازقرن ۱۳ ، ۱٦٤ورق .

٤٨۰۰ـرباعیات فکری (فارسی)

ازسیدمحمد معروف‌بجامه باف (میررباعی) متخلص بفکری،درگذشته۹۷۳ واوجزمیررباعی مشهد است.

(ذریعه ۹ : ۸٤٥) .

آغاز :یارب مددی کن که زمستی برهم وزنخوت نفس و نیك بینی برهم

انجام:موجودشوی‌زقطره‌ای‌همچوحباب تـاچشم زهم بـازکنی معدومی

کتبه العبد المذنب میرحسین الحسینی الکاتب فی‌بلدة دارالامان لاهور .

خط نستعلیق، کاتب میرحسین‌الحسینی‌درلاهور، بی‌تاریخ ،ازقرن یازدهم ،٤۰ ورق . کاغذسپاهانی ، سطر۸ ـ ۱۳ × ۷/٥ ، جلدتیماج ضربی زرکوب‌مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۷ × ۱۱ دارای‌سرلوح لاژورد زرین شنگرف سپیدی مشکی ، جـدول زر و لاژورد ومشکی ، ستون زر ومشکی ، نشان وعنوان شنگرف وسبز و زرین ولاژورد .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٦٥

۳۸۰۱ ـ التصریف (عربی)

گویا از زنجانی باشد .

آغاز : (افتاده) باجتهاده والله الموفق. التصریف علم یعرف بها احوال ابنیة الکلم التی .

انجام : فالیاءِ نحو متی والا فالالف وانما کتبوا الدی بالیاءِ لقولهم لدیك .

خط نسخ ، بی‌تاریخ ازقرن دوازدهم ، ۱۱۸ورق، کاغذ سمرقندی ، سطر ۷ـ ۶/۵ X ۱۳ ، جلدتیماج قهوه‌ای ، اندازهٔ جلد ۱۹/۵ X ۱۴ نشان و عنوان شنگرف متن وهامش. درپایان یادداشت وقف بنام سیدحسن خلف سیدمهدی موسوی طهرانی بتاریخ ۱۲۸۲ مهر بنام (مهدی بن حسن النقوی) مهر دیگر بنام (عبده یوسف الموسوی) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٦٦

۳۸۰۲ ـ مجموعه

دارای یازده رساله .

خط نسخ ۱۳۰۸، درآغاز فهرست رساله‌ها ویادداشت حاکی ازاستنساخ این مجموعه ازنسخه میرزا عبدالرحمان مدرس درارض اقدس. درپایان یادداشت بدون نام وتاریخ. نشان وعنوان شنگرف . درپایان رساله یازدهم تاریخ کتابت ۱۳۰۸ ذکر گردیده است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٦٧

۱ ـ منتخب ربیع الابرار : (عربی)

آغاز : بسمله . هذه نکات انتخبتها من منتخب کتاب ربیع الابرار لجار الله العلامه الزمخشری .

انجام : لـم يخطى صيد العقارب ان تشاك جرارة فى طرف عود و يدخل فيه كرات ... تمت اختيارات نكات منتخب من منتخب كتاب ربيع الابرار .

خط نسخ ، (۱ ر-۳۲ پ) ، نشان وعنوان شنگرف .

۲ ـ مشکوة الانوار : (عربی)

ازابوحامد محمدبن محمد غزالی . درسه فصل

(مشار عربی : ۸٤۸ـ کشف‌الظنون : مشکوة) .

آغاز : بسمله.رب تمم‌بالخير. الحمدلله فايض‌الانوار وفاتح الابصار وكاشف الاسرار ورافع الاستار .

انجام : اسرار الالهية خطير ... تمت‌الرسالة برجاءِ الفطرة و الهداية من واجب النفحة ... وسلم تسليماً دايماً ابداً كثيرا .

خط همان نسخ (۳۳ پ- ۵۳ر) .

۳ ـ پاسخ : (عربی)

پاسخ خواجه نصیر الدین طوسی‌بقاضی‌هرات دربارهٔ کیفیت صدور موجودات ازمبدء واحد (احوال وآثار خواجه ـ مدرس رضوی) .

آغاز : الحمد لله رب العالمين والصلاة على رسوله محمد وآله اجمعين ... سالنى قاضى القضاة بهرات وذالك فى شهور سنه ست وستين وستماية .

انجام : وذالك مااردت ايراده فى‌جواب سئوال مولانا ... قاضى القضاة ادام الله علوه ... انشاء الله تعالى وهو ولى التوفيق وملهم الصواب .

خط همان‌نسخ ،(۵۳ پ ـ ۵۶پ) .

۴ـ رساله در بیان‌خلقت انسان وشرح صلاة : (عربی)

آغاز : بسمله . احمدالله‌علی‌نعمائه وصلی علی خیرخلقه محمدوآله‌رضی‌الله وقدس‌سره اعلم ...

انجام : وکتبت هذه الرساله بعون‌الله ... فی‌مدة اقصر واقل من نصف‌ساعة... والحمدکله لواهب الکل والله اعلم .

خط همان نسخ،(۵۷ پ - ۶۲ر) .

۵ـ رگشناسی : (فارسی)

از شیخ ابوعلی سینا .

(فهرست‌مصنفات‌ابن‌سینا ـ مهدوی :۲۲۵ ـ قنواتی‌ش۱۴۹ ـ مشار:۸۳۹ ـ فهرست دانشگاه ٤ : ۷٦۸)

آغاز : بسمله . سپاس‌مرآفریدکار وستایش‌مرورا درودبرپیغامبربرگزیده واهل بیت ویاران‌وی .فرمان عضدالدوله بمن آمدکه اندرباب دانش رگ کتابی کن جامع ...

انجام : این اصلها کلیست اندرعلم نبض بیماران و بیماریها شاید گفتن بتفصیل . تمت الرساله .

خط همان نسخ ، (۶۲ پ - ۶۸ پ) .

۶ـالجدری والحصبة : (عربی)

ازمحمدبن‌زکریای رازی،درچهار فصل.

آغاز : بسمله . الحمدلله حمداً دايماً ... قال محمد الزکریا الرازی ذات لیلة فی‌مجلس رجل حبر فاضل .

انجام : بل‌اما ان یوضع فی‌الماء الحار اذار ایت حال العلیل قدخشت ... وانا قاطعون کل مناوالواهب العقل الحمدلله کما هواهله .

خط همان نسخ ،(٦٩ پ - ٨١ ر) .

٧ـ برء الساعة : (عربی)

ازابی‌بکر محمد بن زکریای‌رازی درگذشته ٣١١.

(ذریعه ٣ : ٨٤)

آغاز : بسمله. هذا کتاب الفه‌محمد بن ذکریا الرازی فی‌الطب و ترجمه ببرء الساعة قال‌محمد کنت عندالوزیر ابی‌القاسم بن عبدالله وقد یحضر به‌ذکر الشیئ من الطب .

انجام : باب فی‌الاطراف اذا عرض‌له الحکة فی‌الشتاءِ...ویوضع فیه‌المراضة ساعة فانه یسکن فی‌الوقت انشاءالله تعالی .

خط همان نسخ ،(٨٢ ب ـ ٨٤ پ) .

٨ـ تحفهٔ محمدیه : (فارسی)

از میرزا قاضی بن کاشف‌الدین محمد اردکانی یزدی ، بنام وزیر اعظم اعتمادالدوله محمد بیك نگاشته و شامل یك مقدمه وسه فصل است .

(ذریعه ٣ : ٤٦٧)

آغاز : بسمله . آغاز سطوح نیرمقابل طلوع محامد ایزد متعال تواند بود که صباح بـا ارتیاح را مطلع دیوان ایام و شفق شام را مقطع آن مجموعه انتظام ساخت .

انجام : دراینجا بجهت خوف ازتطویل درمقال ورفع ملال باین اختصارشد اگرخواهند که برتفصیل براهین اطلاع یابند بهآن رساله رجوع نمایند .

همان نسخ ، (۸۵ پ ۹۶ ر). نشان و عنوان شنگـرف . دارای پنج شکل نجومی است .

۹ـ حقایق الصنایع یا صناعیه : (فارسی)

ازمیرزا ابوالقاسم‌بن میرزا بزرگ موسوی میرفندرسکی در گذشته ۱۰۵۰ این رساله با اخلاق ناصری دریکجلد بچاپ رسیده است .

(ذریعه ۷ : ۳٤ و ۱۵ : ۸۹ مشار فارسی : ۵۷۲ فهرست دانشگاه ۳:۲۹۵ـ ادبیات : ۳۵۱).

آغاز :بسمله.الحمدلله و بحول اللهو بقوةاللهتعالیوصلیالله علیالنبیمحمدوآله غرض ازاین رساله بیان حد صناعت است .

انجام : و کتابهای این زمانه اکثر دو شخاریْ لفظی را جامع است یا رکاکت معنی را وفرومایگان براوجمعند از فرومایگی . تمت‌الرساله .

(۹۷ پ ـ ۱۲۸ ر) ، با همان نشانیها .

۱۰ـ روضة الانوار : (فارسی)

از مولی‌محمد باقربن‌محمدمؤمن‌سبزواری در گذشتهٔ ۱۰۹۰ بخشی‌است‌ازآن

(ذریعه ۱۱ : ۲۸۹ فهرست رضوی۲:۳۳۹ـملی۱:۶۷)

آغاز : فصل ششم . درآداب‌وتدابیرمنجمان ومهندسان وارباب علوم‌تعلیمیه که آنرا علوم ریاضیه خوانند .

انجام : بسلطان صورت حال باز گفت سلطان بفرمود او را اخراج کردند و گفت چنین کسی که درحق مسلمان اعتقادش بود اعتماد را نشاید من اورا دشمن بودم که نماز نمیکرد .

خط همان نسخ ، (۱۲۹ پ ـ ۱۴۲ پ) .

۱۱ـ سرالاسرار : (عربی)

منسوب به‌ارسطاطالیس ازیونانی‌بعربی برگردانده شده‌است.
(کشف‌الظنون: سرالاسرار)

آغاز : بسمله . الحمدلله‌الذی حرك‌السماء علی‌الامهات‌الاضداد ومکن‌الارض بالجبال الاوتاد ورفع اعلامها بغیرعماد .

انجام : والازواج بعدمافوقها من‌الازواج وماتحتها... قدفرغ من‌تحریرهذه الکتاب الشریف فی‌غرة شهر رمضان المبارك یوم‌الاثنان ۱۳۰۸ .

خط همان نسخ ، تاریخ ۱۳۰۸ ، (۱۴۵ پ ـ ۱۸۱ر) ، باهمان‌نشانیها .

۴۸۰۳ـ شرح‌المحاکمات بین شرحی‌الاشارات (عربی)

ازآقا حسین بن جمال‌الدین خوانساری درگذشته ۱۰۹۸ .
(ذریعه ۶ : ۱۹۲)

آغاز : بسمله . قال الحاکم قدعرفت فیماسبق ان‌الاشارةای الحکم‌المصدر بها فلااشکال .

انجام : هذا آخر ماتیسرلنا من‌الکلام علی شرح الشرح وحاشیة‌المحقق الشیرازی الباغنوی... سنه ۱۰۷۱ علی‌ید مولفه. . . ابن جمال‌الدین محمد حسین الخوانساری... تمت هذه الحاشیه ... بید ابن‌علی نقی بهاء الدین محمدالطغائی .

خط نستعلیق ،کاتب بهاءالدین محمدبن‌علینقی ، تاریخ جمعه ۵ع‌۱/۱۰۷۲، ۲۶۹ ورق ،کاغذسپاهانی ، سطر۲۴ـ ۲۰ × ۱۱ ، جلد تیماج‌مشکی‌مقوائی‌فرسوده ، اندازهٔ‌جلد ۲۶ × ۱۸ ، نشان وعنوان شنگرف . باحاشیه‌هایی‌به‌نشانهٔ(منه‌مدظله‌العالی) درپایان یادداشت مقابله‌بنام‌بهاءالدین محمد بتاریخ ۱۰۷۲ رادارداین‌نسخه راصاحب الذریعه دیده‌است .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۶۹

۴۸۰۴ـ محجة البیضاء فی‌تهذیب الاحیاء (عربی)

ازمحمد بن مرتضی‌ملامحسن فیض‌کاشانی .

نسخه‌ربع المهلکات آن‌است

(مشار عربی : ۸۱۱)

آغاز : بسمله . اللهم یا من عجزت عن ادراك سبحان جماله ظروف عیون الناظرین .

انجام : هذا آخر الکلام فی کتاب ذم الغرور و قباحته. تم ربع‌المهلکات من المحجة البیضاء فی‌احیاء . . . . والحمد لله آخراً و ظاهراً و باطناً حررفی سنة ۱۱۰۷

خط نسخ ، کاتب ابوالقاسم ، تاریخ ۱۱۰۷ ، ۱۸۱ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۳۱ ـ ۲۰ × ۱۱ ، جلد تیماج مشکی مقوائی ، اندازهٔ جلد ۲۷ × ۱۷ ، نشان و عنوان شنگرف در برگ ۳۲ فهرست قسمتهای ربع المهلکات را دارد. یادداشت تملیك بتاریخ ۱۲۷۲ بنام ابوالقاسم بن عبدالله بن عیسی نظام الدین جیلانی دیلمی با مهر بیضی (یا اباالقاسم) هست. درپایان مهر دیگر ازهمو .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٧٠

٤٨٠٥ـ مجموعه

دارای بیست و چهار رساله .

خط نسخ و نستعلیق راسته و چلیپا، ۷۲ ورق، کاغذ سپاهانی ، سطر گوناگون، جلد تیماج قرمز ، اندازهٔ جلد ۲۹ × ۱٦ ، درآغاز فهرست نام رساله‌های نسخه‌است. ودرپایان شماره یك نام کاتب محمد مهدی ذکرشده وتاریخ ۱۰۸۲ رادارد ، ومحشی میباشد. کاتب رسالهٔ شمارهٔ ۲ محمد محمد حبیب و تاریخ کتابت ۱۰۷٦ ذکر گردیده. تاریخ کتابت رساله ۸ ـ ۱۰۸۰ وکاتب همان محمد محمدحبیب است شماره ۹ و ۱۰ مؤرخ ۱۰۸۱ میباشد. نشان وعنوان شنگرف ، درپایان نسخه چندحدیث آمده که یکی ازآنها بنام شیخ احمد زین الدین است . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٧١

۱ـ صلاة الجمعه : (فارسی)

از جمال الدین محمد بن حسین خونساری در گذشتهٔ ۱۱۲۵ ، در یك مقدمه وسه فصل است . برای شاه سلیمان نگاشته شده و درنفی عینیت آن است.

(ذریعه۵:۱۷۹ـفهرست دانشگاه ۸: ۷۲۶) .

آغاز : بسمله‌حمدبیحد وثنای بیعد واجب الوجودیراسزدکه معرفت ذات فایض‌الانوارش بر همه واجبات مقدم است .

انجام : اینست آنچه بنظر رسید از دلائل قول بوجوب عینی و بحمدالله ضعف آنها بوضوح پیوست... لقدتم‌انتساخهامن‌اصلهاالاصل ... علی یدالعبدالذلیل محمد مهدی ... وکان ذلك فی سنه ۱۰۸۲ .

خط نستعلیق ، کاتب محمدمهدی ، تاریخ ۱۰۸۲ ، (۱ پ ـ ۲۵ پ) ، کاغذ سپاهانی ، سطر۲۳ ـ ۲۱ × ۱۰ ، متن‌وهامش .

۲ـ مدارج الکمال : (فارسی)

ازافضل الدین محمد بن حسن مرقی،بابا افضل‌کاشانی، درگذشتهٔ ۶۷۲ . که‌در جلد۲ صفحه۳ ،(مصنفات بابا افضل) بچاپ رسیده است .

(کشف‌الظنون:مدارج‌ـمشار فارسی : ۱٤۱۵ فهرست‌دانشگاه۳:۳۵۱) .

آغاز : بنام خدائیکه جزاو خدانیست ، آغاز هرچیز واو بی‌آغاز و انجام هرچیز واو بی انجام .

انجام : در ستایش و سپاس داری آریـد از نوازش چنین عطا و شکیبائی برآزمایش بلا،نعم المولی ونعم النصیر . . . در اوایل ۲۳ شهر شوال لسنة ست و وسبعین و الف .

خط نسخ ، کاتب محمدحبیب‌بن قوام‌الدین‌محمد ، تاریخ ۱۰۷۶ ، (۲۶ر ۳۶ پ) ، باهمان نشانیها .

۳ـ بار درخت جهان : (فارسی)

از همو .

مصنفات بابا افضل جلددوم : **٦٦٢** چاپ مینوی .

آغاز : ومن حقایق عالم و معارفه و تحقیقاته و تخیلاته : درختیست که بارو ثمرهٔ وی مردمست .

خط همان نسخ ، ۳۷پ باهمان نشانیها .

۴ـ در بیان حال نفس دراك بعد از ترك تن : (فارسی)

از همو.

جلددوم مصنفات بابا افضل : **٦٤٦** همان چاپ .

(فهرست دانشگاه۳ :۳۲۸)

آغاز : اندر بیان حال نفس بعد از مرگ تن.بدانکه چون خواهی که آگه‌شوی از حال نفس بعد از مرگ .

انجام: و از این بود که انبیا علیهم السلام خلق را بریاد کردن مرگ انگیختندی ... که نفس او را از آن خلل آید وبالله التوفیق والسلام .

خط همان نسخ ، ۳۷ پ ، باهمان نشانیها .

۵ـ ایمنی از بطلان نفس در پناه خرد : (فارسی)

از همو .

که درجلد دوم مصنفات بابا افضل : **٦٠١** چاپ شده است .

(فهرست دانشگاه۳:۳۲۷ـفهرست سپهسالار۳:۲۳۱)

آغاز : بسمله . چنین گوید امام سعید افضل‌الدین ... هرمفلس و کم مایه کـه از مفلسی و کم مـا یکی خود رنجد آنگاه از رنج برهد که مـایه دار و توانگر شود .

انجام: بی خلل ونقصانی بمرجع ومعاداصلی که سرچشمهٔ دوام‌وبقاء و ازل و ابد است باز رساند. والله علی ما نقول وکیل .

خط همـان‌نسخ ، (۳۸ پ ـ۳۹ پ) ، باهمان‌نشانیها .

۶ـ نامه : (فارسی)

ازهمو بصاحب سعید مجدالدین محمدبن‌عبدالله بموجب التماس او نوشته .

جلددوم مصنفات بـابـا :۶۹۲ همان‌چاپ.

آغاز : ومن کتاباته لبعض اصدقائه : صباح‌ومسا مجلس عالی‌صدری صباحی کبیری عالمی مؤیدی الطاف ازلی .

انجام: سپیده دم یافتن باد ، و روزنهٔ الهی و بیداری خالی از ساعت زوال ... والصلاة علی خاتم الانبیاء وآله الکرام :

همان خط . (۳۹ پ - ۴۱ ر) ، باهمان نشانیها .

۷ - نامه :

ازهمو .

درجواب خواجه صدر سعیدشمس‌الدین دزواگوش نوشته است .

جلددوم‌مصنفات‌بابا:۷۰۰ از همان چاپ .

آغاز : من مکتوباته لحبیب‌له کرم‌الله وجه : کلماتی که ازاقلام‌مبار کهٔ آن خلاصهٔ اخیار ... شمس‌الدین ایده‌الله بـوجه‌الکریم .

انجام : اسباب سعادت میسر باد وقاعدهٔ بیداری، و روشنی مقرر ومقصود ها حاصل ورنجها زایل ... وصل‌الله علی سیدالمرسلین محمد وآله اجمعین .

همان خط ، (٤١ ر ـ ٤٣ر) باهمان نشانیها .

٨ ـ منشآت : (فارسی)

ازهمو .

جلد دوم مصنفات بابا : ٧١٠ از همان چاپ .

آغاز : وایضاً من منشآته قدس‌سره : جل و تقدست اسمائه آگـاهست از مکنون دل وضمیر روان ... مجلس اسمی شمس‌الدین ضیاء الاسلامی .

انجام : پس‌وجود بدین دوحال‌درست وواجب شده‌باشد، یکی ازروی‌عمل که مجاهده عبارت ازآنست ، و دیگری از روی علم که تجرید عبارت از آنست فالله الموفق والمعین .

همان‌خط ، (٤٣ پ ـ ٤٤ر) ، باهمان نشانیها .

٩ ـ دراوصاف مردم واصناف مردم: (فارسی)

از همو . (فهرست‌دانشگاه٣:٣٢٨)

که‌درجلد دوم مصنفات بابا : **٦٣٢** چاپ شده‌است .

آغاز :بسمله. خجسته نام نخستینی را که آغاز هر سخنست گوینده وپیرایه .

انجام : وهریك ازایشان بصفت مردم شاید کرد چنانکه زنـده صفت بود مردمرا ... والسلام علی خیرخلقه محمد وآله اجمعین .

همان خط ، (٤٤ ر ــ ٤٥ ر) باهمان نشانیها .

١٠ ـ احاطة الفاظ کلی بر الفاظ جزوی : (فارسی)

ازهمو .

که درجلددوم مصنفات بابا : ٦٣٩ بچاپ رسیده است .

آغاز : ومن کلامه رحمة‌الله علیه : چون خواهی که نامه نویسی درست باشد که نامه‌نوشتن درتومتصوراست .

انجام : واگرنه آنستی که دروقت عمل نوشتن گماشته برهر آلتی ازالات بودی الفاظ ورقوم غلط شدی .

همان خط ، (٤٥ ر ــ ٤٦ پ) باهمان نشانیها .

١١ ــ پرسش وپاسخ : (فارسی)

ازهمو، درجواب منتخب‌الدین هراسکانی .

که در جلد دوم مصنفات بابا : ٧١٦ ضمن مکاتیب او بچاپ رسیده است .

(فهرست سپهسالار ٣: ٢٨٥ــ حقوق ٢٣ــ دانشگاه ٣: ١٩٢)

آغاز : آدمی چون ازمادر دروجود میآید طالع اومیگیرند وبر آن حساب هست وسعد ونحس وبرنج وراحت برون میآورند این طالع نفس جسمانیست یا از آن روح .

انجام : و دور شوید از هر چه بخود بد میشناسید . . . جوابها از سخن خواجه بود چون بجوار حق پیوست .

همان خط ، (٤٦ پ ــ ٤٨ پ) باهمان نشانیها .

۱۲ ـ دربقای نفس عاقله : (فارسی)

ازهمو . (فهرست دانشگاه ۳: ۳۳۰ ـ فهرست مجلس ۲: ۳۸۳)

که در جلد دوم مصنفات بابا : ۶۲۲ بچاپ رسیده است .

آغاز : جمله نفوس یعنی نفوس نباتی و نفوس حیوانی و نفوس مردم جدااند از اجسام جدائی عقلی .

انجام : چون نفس عاقله پی‌آلت بود چون آلت جسمـانی باطل گردد و تباه شود نفس عاقله فعلش نه‌تباه گردد و نه خود باطل گردد ازآنکه او بذات بود نه بآلت والحمدلله و اهب‌العقل والحیات .

همـان خط (۴۹ ر) باهمان نشانیها .

۱۳ ـ احوال نفوس جزئی بعدازفساد تنها : (فارسی)

ازهمو .(فهرست دانشگاه ۳: ۳۲۷ ـ فهرست مجلس ۲: ۳۸۳)

که درجلد دوم مصنفات بابا : ۶۴۱ بچاپ رسیده است .

آغاز : موجودات یاکلیند یا جزئی و نفس یا متصرف امور کلیه بود بهمگی خود یا متصرف امورجزئیه بجملگی .

انجام : شخص کلی بحقیقت‌کلی وجوددارد ودانندهٔ معنی این‌کلمه نه‌شخص جزئی‌بود بلکه حقیقت‌کلیست داننده این وحکم کننده بر صدق این گفتار .

همان خط ، (۴۹ ر ـ ۴۹ پ) باهمان نشانیها .

۱۴ ـ تقسیم مردم ازحیث عقل عملی و نظری : (فارسی)

ازهمو .

که در جلد دوم مصنفات بابا : ٦٤٤ بچاپ رسیده است .

آغاز : مردم درپایهٔ عقل عملی بردومرتبه‌اند اول مرتبهٔ اهل‌حرفه‌وحاذقان صنعت وپیشه .

انجام : دوم مرتبهٔ منزل اقصی ونهایة همه جستجویست وآن عمل وخلق و عملیست که انبیارا علیهم‌السلام بوده است .

همان‌خط (٤٩ پ)باهمان نشانها .

۱۵ ـ دربیان حال نفس دراك پس از مرگ تن : (فارسی)

ازهمو .

که در جلد دوم مصنفات بابا : ٦٤٦ بچاپ رسیده است .

آغاز : بدانکه چون خواهی که‌آگه‌شوی ازحال نفس بعداز مرگ تن و تباه شدن ترکیب وی .

انجام : که گردش حال جسمانیان خالی درحقیقت و اصل نگردانند که هستی ذات‌آنرا ازوخلل آید ، وبالله‌التوفیق .

همان خط ، (٤٩ پ ـ ٥٠ ر) باهمان نشانیها.تکرار شمارهٔ ٤ نسخةاست.

۱۶ ـ احاطهٔ‌الفاظ کلی برالفاظ جزوی : (فارسی)

ازهمو .

که درجلد دوم مصنفات بابا : ٦٣٩بچاپ رسیده است، و مکرر شمارهٔ ۱۰

آغاز : چون خواهی که نامه‌نویسی درست که نامه‌نوشتن درتومتصوراست.

انجام : عمل‌نوشتن گماشته برهرآلتی‌ازآلات‌بودی‌الفاظ ورقوم‌غلط شدی .

همان‌خط ، ۵۰ ر، باهمان‌نشانیهااین گفتار دراین مجموعه به‌شمارهٔ ۱۰ نیز آمده است .

۱۷ ـ دربارهٔ دانای بذات : (فارسی)

از همو . (فهرست دانشگاه ۳ : ۳۳۳)

که درجلد دوم مصنفات بابا : **۶۱۸** بچاپ رسیده است .

آغاز : بدانکه اجسام زنده ازدو بیرون نباشد یاحیات در ایشان اصلی و ذاتی باشد باغریب وعارض .

انجام :

کارش نه‌چوعقل ونفس وداد وستداست   آگاه بدوعقل وخودآگه‌بخوداست

باتمام انجامید بعضی ازرسایل ... وهوالحکیم‌الکامل ... افضل‌الدین القاشانی قدس‌الله سره‌العزیز .

همان خط ، ۵۰ ر ، باهمان نشانیها .

۱۸ ـ مباحثةالنفس : (فارسی)

از محمد طاهر شیرازی قمی . نسخهٔ . ۷الهیات .

آغاز : بسمله . حمدله . . . و بعد چون محتاج برحمت‌الله قادر ، محمد طاهردید که اکثراهل زمان در قافله‌گاه زمان رحل اقامت انداخته .

انجام :

یارب بمحبتت گرفتارم ساز   دربوتهٔ اخلاص دلم را بگداز

از بال و پرم رشتهٔ غفلت بردار   شاید که کنم باوج مهرت پرواز

تمت الرسالة .

همان خط ، (۵۰ پ ـ ۵۳ ر) ، باهمان نشانیها .

۱۹ ـ اسرار الصلاة و ماهیتها : (عربی)

از شیخ الرئیس ابی علی الحسین بن عبدالله بن سینا در گذشته ۴۲۷ این رساله ضمن مجموعه کلمات المحققین در تهران بچاپ رسیده است .

(ذریعه ۲ : ۴۸ . فهرست مصنفات ابن سینا ـ مهدوی : ۲۲۷ ش ۸۵) .

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی خص الانسان بشرف الخطاب ... و بعد لما التمست ایها الاخ الشفیق و العاقل الصدیق .

انجام : تمت هذه الرسالة فی اسرار الصلاة للشیخ الرئیس ابی علی سینا رحمة الله علیه و عفی عنه .

خط نستعلیق چلیپا ، (۵۳ پ ـ ۵۷ ر) ، نشان و عنوان شنگرف .

۲۰ ـ ضیاء القلب : (عربی)

از محمد بن شاه مرتضی ملامحسن فیض کاشانی در گذشته ۱۰۹۱ .

(ذریعه ۱۵ : ۱۲۷ . مشار عربی : ۶۰۲) .

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی فعل مراسم الشرایع مطـابقة لمقتضی عقول الکاملین . . . اما بعد فیقول محمد بن مرتضی المدعو بمحسن .

انجام : هذا آخر ما اردناه فی هذه المقالة المسماة به ضیاء القلب ... وقد

فرغت من تسويد هذه‌الرسالة فی‌يوم الثلثاء رابع عشرين من شهر رمضان المبارك تسع وتسعين والف .

خط نستعليق چليپا ۲۴ رمضان ۱۰۹۹، (۵۵ر - ۵۸ر) ، باهمان نشانيها .

۳۱ - تنبيه‌الراقدين : (عربی)

ازملا محمد طاهر بن محمد حسين شيرازی قمی در گذشته ۱۰۹۸ اين كتاب ضمن محاسبة‌النفس ابن طاوس بچاپ رسيده است .

(ذريعه ۴ : ۴۴۳ . مشار عربی : ۲۱۸) .

آغاز : بسمله. الحمدلله الذی خلقنی فهو يهدين والذی هو يطعمنی ويستعين واذا مرضت فهو يشفين والذی يميتنی ثم يحيينی .

انجام : واجعله باباً من ابواب مغفرتك ومفتاحاً من مفاتيح رحمتك امتنا مهتدين غيرضالين . . . ياضامن جزاءالمحسنين ومصلح عمل‌المفسدين. تمت‌الرسالة الموسومة بتنبيه‌الراقدين .

خط نستعليق چليپا ، كاتب محمد محمد حبيب ، تاريخ ۱۰۸۰ ، (۵۸ ر - ۶۰ پ) ، باهمان نشانيها .

۳۲ - قواعدالعقايد : (عربی)

ازمحمدبن شاه مرتضی ملامحسن فيض كاشانی. شامل پنج باب كه از باب دوم تا باب ششم ازقواعدالعقايد از كتاب محجة‌البيضا است .

(مشار عربی : ۸۱۱) .

آغاز : فی‌التوحید . اعلم ان فی‌الافاق والانفس وما خلق‌الله من‌شیئ لآیات مبینات ودلائل واضحات .

انجام : فان حبه‌ایمان وبغضه کفر و انما خلقت الجنة للاهل الایمان و خلقت‌النار للاهل‌الکفر . . . و وقع‌الفراغ من تحریره‌فی‌یوم‌الاربعاء خامس‌عشر من شهر محرم‌الحرام من‌شهور سنة ١٠٨١ .

خط همان نستعلیق چلیپا ، تاریخ ١٠٨١ ، (٦١ ر ـ ٦٥ ر) با همان نشانیها ،

٢٣ ـ ترجمة العقایدالدینیة : (فارسی)

ازمولی محسن فیض‌کاشانی درگذشته ١٠٩١ .

(ذریعه ٤ : ١١٧ مشار : ٤٠٦ ـ فهرست سپهسالار ٣ : ٤٢٠) .

آغاز : بسمله.حمد بیحد وثنای بیعد خداوند جهان‌آرای دلگشای را سزد که صوامع قدس‌آسمانرا مزین ساخت .

انجام : انشاءالله جامی کرامت‌خواهد فرمود که لذت دیدارساقی‌اوراچنان محوسازدکه بلذت شراب نپردازد .

گرتو ز شراب میشوی مست ما را ساقی رباید از دست

تمت‌الرسالة فی‌سادس شهرجمادی‌الاول ١٠٨١ .

خط همان نستعلیق جلیپا ، تاریخ ٦ ج ١٠٨١/١ ، (٦٥ پ ـ ٦٩ر) ، با همان نشانیها .

٢٤ ـ رسالة فی‌تحقیق قول‌المیت : (عربی)

از شاه معزالدین محمد نقیب‌الحسینی .

آغاز : بسمله . یاحی قبل کل حی و بعد کل حی و یامن بیده ملکوت کل شیئ ...
و بعد فیقول افقر الخلق لله الغنی محمد النقیب الحسینی امات الله نفسه.

انجام : فاعتبار قوله فیهما مطلقاً لو کان جایزاً لکان اعتباره فیما هو مامون ...
ذالك تخفیف من ربکم ورحمة لمن اراد ابتغاء وجه ربه الاعلی .

خط نستعلیق ، (٦٩ ر ـ ٧١ ر) ، باهمان نشانیها درپایان این رساله یك
بند درموعظه در ٤٢ سطر هست .

٤٨٠٦ ـ شرح اصول الکافی (عربی)

از مولی صدرالدین محمد بن ابراهیم شیرازی ، مشهور بملاصدرا .

(ذریعه ۱۳ : ۹۹)

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی حل عن مطارح اضواء فکر جلاله وارتفع
عن مواقع الفرار النظر.

انجام : وامابیان صیرورة الذوات الکاملة الانسانیة خزائن علم الله فیحتاج
... بل بحرین عظیمین بحار علوم المکاشفة .

خط نستعلیق ، کاتب محمدتقی منشی تویسرکانی ، تاریخ ۱۳۲۰ ، ۴۴۵
ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر ۲۵ـ۲۰ ۱۰×۲۰ ، جلد تیماج مشکی مقوائی ، اندازهٔ
جلد ۲۸×۱۷/۵ ، نشان و عنوان شنگرف این کتاب برای وثوق‌الدوله استنساخ
شده است .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٧٢

۴۸۰۷ ــ مجموعه (عربی)

دارای چهاررساله .

خط نسخ ونستعلیق ، از سدهٔ ۱۳-۱۴، ۲۲۵ ورق ،کاغذ فرنگی ، سطر گوناگون ، جلد تازه ، اندازهٔ جلد ۲۶ × ۱۷ ، در آغاز فهرست مجموعه هست ونه برگ اشعار عربی بخط نسخ چلیپا، نشان وعنوان شنگرف، شرح مجموعه حماسه اشعار عرب بخط نستعلیق درهامش ومتن‌هست. تاریخ کتابت شرح لامیهٔ شنفری۱۲۶۷ آمده است . در میان کتاب ۲۱ برگ سفید است ویکصفحه شعر بخط نستعلیق چلیپا نوشته شده است .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٧٣

۱ــ مجموعه اشعارعربی : (عربی)

شامل باب الحماسه ، باب‌المراثی ، باب‌الادب ، باب النسیب ، باب الهجاء باب‌الاضیاف ، باب السیروالنعاس، باب‌الملح،باب مذمة النساء .

آغاز : بسمله . باب الحماسة قال بعض شعراء :

لو کنت من‌مازن لم تستبح ابلی   نبو اللقیطة من دهل بن شیبانا

انجام :

کانما لبست او البست فنکاً   فقلصت من حواشیه عن السوق

خط نسخ ، بی‌تاریخ ازسدهٔ ۱۴ ، (۷پ ــ ۱۳۸پ.) سطر۱۲-۱۴ × ۹ نشان وعنوان شنگرف، شرح درهامش بخط نستعلیق .

۲ـ شرح لامية العرب شنفری : (عربی)

آغاز :

اقيموا بنی امی صدور مطيـكم فانی الی قوم سواكم لا ميل

يقول انظروا لانفسكم فانی مبائنكم و يقال للرجل بجاير عن القصة

انجام : والمعقل الحصنی و انما سمی معقلاً لانه يعقل فيه و يحل و يضم فيه والله اعلم . تمت شرح اللامية العرب للشنفری فی شهر جمادی سنة ۱۲۶۷ .

خط نستعليق ، تاريخ ج/۱۲۶۷ ، (۱۳۹ پ ۱۴۲)پ ، سطر گوناگون نشان وعنوان شنگرف ،

۳ـ مكاتيب : (عربی)

شامل چند مكتوب، به‌اشخاص زير: عتبی وزير خراسان، الرئيس ابوالفضل بن عميد، عبدالله بن اسماعيل ، شيخ الامين علی بن فضل، عبد الله بن محمد، اصفهبد (دائی نويسنده) ، ابی الفتح ذی الكفايتين، والصاحب كافی الكفات كه اين شخص آخری بنويسنده مكاتيب جواب داده است .

آغاز : ترك الجواب اطال الله بقاه داع فی الارتياب والحاجة الی الاقتضاء كسوف وجه الرجاء .

انجام : و لا يعيد نشاطی كسلاً و لايحيل انبساطی خجلاً ويديم مسرتی بمواصلة ومباسطة . . . انشاءالله تعالی.

خط نستعليق ،(۱۴۶ رـ۱۵۰ ر) ، سطر ۲۸ ـ ۲۱ X ۱۲/۵ ، نشان و عنوان شنگرف

۴ـ جنگ اشعار : (عربی)

ازحارث بن‌عباد ، ابی نواس،قصیده‌منتسب به‌ابی‌بکرابن هشام،طرفة‌بن‌عبیده خویلدبن خالد،عنترة بن شداد،امرألقیس‌عبدالقیس‌بن خفاف،حمیدبن ثورالهلالی در وصف گرگ،عامربن طفیل،سلامة بن جندل،قیس‌بن زهیر، ابوصخرعبدالله‌بن مسلم‌اصمعی ذوالرمة .

خط نسخ ، (۱۷۷ر-۲۲۵ پ) ، سطر گوناگون ، باشرح اشعار بعربی، اشعار بخط نستعلیق در متن .

٤٨٠٨ ـ شرح الکافی (عربی)

از محمد صالح بن‌احمدبن شمس‌الدین سروی مازندرانی درگذشتهٔ ١٠٨٦ از کتاب ایمـان و کفرتا کتاب‌الروضة‌است .

(ذریعه ١٤ : ٢٧)

آغاز : بسمله . قوله کتاب الایمان و الکفر قدم‌الایمان لانه الاصل‌والاهم والمقصود .

انجام : وهو المهدی المنتظرالموجود عندنا وبوجوده قامت‌الدنیا و هـم یقولون انه سیوجد فی‌آخرالزمان . وتم کتاب‌الروضة من‌الکافی ... علی یدالفقیر سلطان محمد رفیع الدین محمدالاصفهانی ١٠٨١ .

خط نسخ ، کاتب سلطان محمدبن ربیع الدین ، تـاریخ اول جمادی‌الثـانی ١٠٨١ ، ۴۲ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۳۵-۲۱×۱۱ جلد تیماج قرمز مقوائی

اندازهٔ جلد ۲۸ × ۱۶ ، سرلوح گل وبوته زرین ، نشان وعنوان شنگرف، مهر بنام (سلام علی ابراهیم)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٧٤

٤٨٠٩ ـ قواعدالاحکام (عربی)

ازجمال الدین ابومنصور حسن بن سدیدالدین یوسف ، علامهٔ حلی .

(مشارعربی: ٧١٤)

آغاز : بسمله . کتاب النکاح و فیه ابواب الاول فی المقدمات و هی سبعة مباحث .

انجام : هذه وصیتی الیك والله خلیفتی علیك والسلام علیك ورحمة الله ... قد فرغ من تنمیقه . . . ابن خلیل الله اسماعیل الحسینی . . .

خط نسخ ، کاتب اسماعیل الحسینی ، تاریخ ١٧ صفر ۱۰۳۲ ، ۳۰۳ ورق کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۴ـ۱۷ × ۱۱ جلد تیماج ضربی قرمز با لولا ، اندازهٔ جلد ۲۶ × ۱۹ ، نشان‌وعنوان شنگرف حاشیه ها با نشانی ه ص در پایان یادداشت مقابله بنام محمد صالح مازندرانی محمد سعید بتاریخ ۱۰۷۶ ویادداشت مقابلهٔ دیگر بنام محمد صالح محمد هادی مازندرانی که فرزند محمد سعید است بتاریخ ۱۱۱۸ مهر بنام (ان‌الله لهادالذین آمنوا الی صراط‌مستقیم)

شمارهٔ دفتر:٦٤٨٧٥

٤٨١٠ ـ معانی مفردات الالفاظ (عربی)

ازابوالقاسم راغب اصفهانی، حسین بن محمدبن مفضل .

(کشف‌الظنون:١٧٧٣) .

آغاز : حمدله . . . قال الشيخ الامام ابوالقاسم الراغب ... ذكرت فی الرسالة المنبهة علی فوائد القرآن .

انجام : يس قيل معناه يا انسان . والصحيح ان ياوسين من حروف التهجی كساير اوايل السور . يا ــ حرف ندا و يستعمل فی البعيد و اذا استعمل فی الله تعالی نحو يا رب فتنبيه لله يعنی انه بعيد من فيض الله وتوفيقه . تم الكتاب .

خط نسخ ، بی‌تاريخ، ازقرن ۱۰ ، ۲۸۳ ورق ، كاغذ سمرقندی ، سطر ۲۵ــ۱۱ × ۱۷/۵ ، جلد تيماج ترياكی ضربی گل وبوته‌دار . اندازهٔ جلد ۱۷ × ۲۴ عنوانها ونشانها شنگرف . بطوريكه پشت صفحهٔ يكم نوشته از كتب حاجی ابراهيم بن پيرعلی مشهور بابن ترابی بوده . دارای مهر: هوالمالك بالاستحقاق . . مهر ديگر: ريحان الله الموسوی و مهر : نصرالله تقوی .

شمارهٔ دفتر:٦٤٨٧٦

٤٨١١ ــ ديوان (فارسی)

از امير معزی ، ابو عبدالله محمدبن عبدالملك درگذشته ٥١٨ ــ ٥٢٠ . (الذريعه : ج ۹ : ۱۰٦۹ــمشار : ۷۱۷ ــ سپهسالار ٤ : ٥۳۳) . توسط عباس اقبال چاپ‌شده است .

ديوان او بگفتهٔ هفت اقليم بنقل از الذريعه ۱۵ هزار بيت دارد .

آغاز : بسمله . ذكر احوال امير الامراء وملك الشعراء امير معزی سمرقندی . . . بسمله . با نصرت وفتح وظفر ودولت والا ....

انجام :

اندر كف جام و برسر افسر داری مه بر كف و آفتاب بر سر داری

خط نستعلیق ، کاتب عبدالله منشی طبری ، تاریخ ۱۲۷۱ ، ۳۰۹ ورق کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۸ - ۸ × ۱۸ ، جلد تیماج قرمز ضربی ، اندازهٔ جلد ۱۵ × ۲۵ ، دارای دو سر لوح زر ولاجورد وشنگرف وزنگار . ورق اول‌ودوم وچهارم وپنجم بین سطرها طلا اندازی شده . تمام‌کتاب‌کمند و جدول زر و زنگار دارد . ومیان‌سطرهابرای‌فاصلهٔ مصرعها خط‌کشی به‌زر وزنگاراست.پشت‌کتاب‌مهر نصرالله تقوی موجود است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٧٧

٤٨١٢ - شرح مختصر الهیئة (عربی)

متن از خواجه نصیرالدین طوسی . گزارش ازعبدالعلی بن محمدبن‌حسین. دارای ٤ باب است به این ترتیب :

۱ - درمقدمات در ۲ فصل .

۲ - در اعداد اجرام‌علویه و اشکال وحرکات آن در ١٤فصل.

۳ - در احوال اجرام سفلی و اوضاع علوی در۱۲ فصل .

٤ - در کمیات متصله در ۷ فصل .

آغاز : بسمله . الحمدلله‌الذی خلق‌السماوات و الارض . ..وبعد فیقول‌المتفق الی‌رب المشرقین و المغربین عبدالعلی . . . ان شرف‌العلوم بنبالةالموضوع‌وجلالة الغایةووثاقة الدلائل وعلم‌الهیئة من العلوم التی تحلی باحرازتلك‌الفضائل . .

انجام : اعنی اربعةآلاف وثمان مائةوتسعة وسبعین فرسخا وخمس فرسخ و ظاهران محدبه یتحرك‌اکثرمن ذلك وبذلك یضمحل استبعاد منکری الاسراعلیلة

المعراج . والله سبحانه الموفق . . . ولنختم الكلام هيهنا . . . تمت الكتاب . قدوقع الفراغ من كتابة . . .

خط نسخ ، کاتب محمد علی ثانی ابن محمد صالح ثانی ابن محمد صالح مازندرانی ، تاریخ سه‌شنبهٔ ۲٤رمضان ۱۲٦٥ ، ۲۸۲ورق ، کاغذفرنگی ، سطر۲۳ـ ۷/٥×۱۲ ، جلدقهوه‌ای ، اندازهٔجلد ۱٥/٥×۲٦ ، عنوانها و فصلها و دوایر ونشانهاشنگرف،جلدضربی طلاکوب باگل‌وبوته زروزنگار،دارای‌غلاف‌تیماج.نسخه‌دارای حاشیه هایی‌که ازصحاح اللغة ومحیط و شرح کلمةالعین واکرومجسطی‌نقل‌شده است . پشت کتاب مهرنصرالله تقوی‌هست .

بانسخهٔ میرزا محمد نصیردر۱۲٦٦ مقابله شده .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٧٨

٤٨۱۳ ـ کیمیای سعادت (فارسی)

از امام محمد غزالی ، ابوحامدزین‌الدین محمدبن‌محمد.م ٥٠٥ .

دریک‌مقدمه‌وچهارعنوان وچهاررکن . (مشار فارسی۲٦٤٦ . کشف‌الظنون ۱٥۳۳) .

آغاز شرح حال غزالی : مسند درس و فتوی،متکای دانش و تقوی ، زبدهٔ علمای متبحرین خلاصهٔ فضلای منفردین . .

انجام : ومفتخر گردید توقع که بهمان‌آمین یادآوری فقرا مینموده باشید

آغاز کتاب : بسمله . شکر وسپاس فراوان بعدد ستارهٔ آسمان و . . . اما بعد بدآنکه آدمی را ببازی وهرزه نیافریده‌اند بلکه کار وی‌عظیمست وخطر وی بزرگ .

انجام : کفایت بود در حدیث مرگ این مقدار که گفته آمد .و کتاب کیمیای سعادت باین ختم کنیم . . . فنقول فی خاتمة الکتاب : اللهم . .

از : ورق ۱ ر تا ۱۸ ر. شرح حال غزالی چلپیا و سپس اصل کتـاب .

سطرها مختلف .

خط نستعلیق ، بی‌تاریخ ازقرن ۱۱ ،کاغذدولت‌آبادی ، سطر ۱۵ـ۷/۵ × ۱۶/۵ ، جلدتیماج قرمز، روی‌جلد ورق گل‌وبوته زر وشنگرف وزنگار ، عنوانها و نشانها شنگرف دارای کمند وجدول‌زر وزنگار،دارای دو سرلوح زر وشنگـرف و لاجورد . تمام‌صفحات زرافشان . پشت‌کتـاب مهر نصرالله تقوی ، درصفحهٔ اول خط میرعلی‌کاتب مؤرخ ۱۷ جمادی‌الثانی ۱۳۲۷ است‌که کتاب را بفرزند خویش عزیزالله بخشیده است . پاره‌ای ازصفحات دارای هامش است ، برخی از جامی . در صفحهٔ‌آخر. مهر محمدحسین‌بن محسن و مهدیقلی‌هست .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۷۹

۴۸۱۴ ـ شرح مخزن‌الاسرار

از قاضی ابراهیم که برای یوسف محمد خان حـاکم سند نوشته‌است (جزء اول) .

آغاز : بسمله. شکر ومجد وسپاس حکیمی راسزد که بمقتضای حکمت‌بالغه وقدرت کامله . . . این فقیر بی‌بضاعت وفقیر بی استطاعت ابراهیم تهتی شد که در محضر منیف و مجلس شریف آن والاجاه.

انجام : سابقاً درذیل بیت پانصد وپنجاه پس ایام‌خواب مذکور شد که در میان این دوتاریخ تناقض نیست فـافهم. تمت بالخیر و الظفر بتاریـخ پنجم شهر جمادی‌الثانی سنه۱۰۹۷ ... فقیر الحقیر عبدالمجید کاتب .

خط نستعلیق ، از عبدالمجید کاتب ، تاریخ ۱۰۹۷ ، ۱۵۵ ورق ، کاغذ خان‌بالغ ، سطر۱۵ ـ ۷ X ۱۵ ، جلدتیماج ضربی مشجر ، اندازهٔجلد ۱۲ X ۲۳ ، حواشی درهامش‌دارد،اشعارنظامی باخط سرخ نوشته شده‌وشرح باخط سیاه.درپشت‌صفحه اول‌یادداشتی‌بتاریخ‌غره‌شهرشوال ۱۲۳۰ در احمدآباد گجراست که کتاب‌بجهت‌نورچشمی ابوالقاسم ابتیاع شد وبامضای‌سید محمدالطباطبائی الاصفهانی فی‌سنه ۱۲۳۰

شمارهٔ دفتر: ۶۴۸۸۰

۴۸۱۵ ـ مجموعه

دارای یك کتاب ودو اجازه .

خط شکسته چلیپا ، کاتب ملااحمد بسطامی ، تاریخ ۱۲۵۸ تا ۱۲۶۱ ، ۳۰۰ ورق : کاغذفرنگی ، سطر۲۳ ـ ۱۳ X ۱۹ ، جلد تیماج زرد ، اندازهٔ جلد ۱۵ X ۲۰ ، دربعضی ازصفحـات سنوات ۱۲۵۸ و۱۲۶۰ و ۱۲۶۱ راقید و اشاره نموده است .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۸۸۱

۱ ـ کتابی در اصول فقه : (عربی)

از ملا احمد بسطامی ازشاگردان شیخ محمد حسن صاحب جواهر و شیخ مرتضی انصاری غیر مرتب و مشتمل است برمباحث اصول‌فقه .

این کتاب ناقص‌وناتمام است و شاید که بخط خود مؤلف ملا احمدبسطامی بوده باشد .

آغاز : الثالث طريقة القصد على العمل بخبر الواحد فی احکامهم التشرعية طريقة مستمرة الى زمان شارع الشريعة .

انجام : المكلف و من اطلاق الادلة و مارجحه الاستاد دام فضله هو الاول لتقديم التعليل على العلل به عرفا وليس ببعيد فتدبر .

خط شکسته چلیپا گوناگون ، کاتب ملااحمد بسطامی ، تاریخ ۱۲۵۸ و ۱۲۶۰ و ۱۲۶۱ .

۲ ـ اجازه : (عربی)

مجیز شیخ محمدحسن بن شیخ محمد باقر نجفی صاحب جواهر . متوفی ۱۲۶۶ .

مجاز آخوند ملا احمد بسطامی .

آغاز : بسم‌الله الرحمن الرحيم والحمدلله رب العالمين الذی جعل فی الارض خلفا من الانبياء والاولياء .

انجام : الذی هو قائم على كل نفس فی كل وقت فی كل جزئی و كلی و القاء دراسی اليه والاستمداد منی فی كل شيئ ورجائی ان لا ينسانی من الدعا فی اوقات المخلوات ومظان الاجابات كما انی لا انساه ان شاءالله كذلك و كتبت بيده الوالد العاثر المفتقر القاصر الراجی عفو ربه الفاقر خادم الشريعة محمدحسن بن المرحوم الشيخ باقر النجفی ره .

مهر محمد حسن ۱۲۲۷ مهر مربع کنده لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده محمد حسن .

خط آخوندی بد ، کاتب صاحب جواهر ، تاریخ قرن ۱۳ ، ۲ صفحه ، کاغذ فرنگی ، سطر ۱۹ .

۳ ـ اجازه : (عربی)

مجیز شیخ مرتضی انصاری متوفی ۱۲۸۱ در نجف .

مجاز ملا احمد بسطامی .

آغاز : بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله رب العالمین . .. و بعد فقد استجازنی الاغر الارشد و الاجل الامجد و العالم العامل المعتمد و الفاضل الکامل المسدد السالك من طرق العلوم ... جناب المیرزا احمد وفقه الله .

انجام : فی مظان الاجابة و اسئل الله ان یوفقه لذلك و ان یصلی علی محمد و آله الطاهرین. حرره الاقل الاحقر مرتضی الانصاری فی جمادی الاولی من سنة ۱۲۶۲ حامداً لله مصلیاً لرسوله صلوات الله علیهم اجمعین .

خط نسخ خوانا ، کاتب شیخ مرتضی انصاری ، تاریخ ۱۲۶۲ ، ۲ ورق ، سطر ۱۳ .

۴۸۱۶ ـ مجموعه

دارای پنج کتاب .

خط نسخ ، کاتب شیخ حرعاملی ، تاریخ شب ۱۹ شهر ذی الحجة ۱۰۵۴ ، ۳۶ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر گوناگون ۹ × ۱۵ ؛ جلد تیماج قرمز حاشیه مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۱ × ۱۷ خط و امضای شیخ حرعاملی است . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر: ۶۴۸۸۲

۱ ـ هیئت : (عربی)

از شیخ حرعاملی ، محمد بن حسن عاملی صاحب وسائل الشیعه .

در سه صفحه .

آغاز : الافلاك الفلك الاعلی وهوالتاسع .

انجام : قیدنا الثوابت بالمرصودة لاحتمال کشفهاغیر المرصودة کمالایخفی منه قدس‌سره. کتب ذلك فی‌تبوك .

خط نسخ ، کاتب شیخ‌حر عاملی، تاریخ ۱۰۵۴ ، ۲ ورق ،کاغذ اصفهانی سطر گوناگون ، در صفحه دوم نوشته شده : بسم‌الله دخل فی‌البیع‌الصحیح فی سنة ۱۲۲۲ فی ملك‌المذنب،مهر مربع کنده : العبدالمذنب محمدعلی‌الرضوی .

۲ـ منظومة اشکال‌التأسیس یاارجوزة فی‌الهندسة : (عربی)

از محمدبن حسن عـاملی معروف بـه شیخ حرعاملی، که در۱۰۵٦ سروده شده است .

(ریحانه ص ۳۱٦ ج ۱ بنقل ازالذریعه) .

آغاز : بسمله وبه‌ثقتی‌لکاتبه ناظماًلاشکال التأسیس .

قال‌الفقیر المرتجی ذالمنن   عبیده محمدبن الحسن

انجام : والمجلس الاخیر وهوالثانی ـ آخریوم من ربیع الثانی ـ سنة ست بعد خمسین مضت ـ من بعد الف حجة قداتفقت ....

والحمدلله علی مـا سهلا ـ من العین و ازاح العللا ـ تمت کتبها ناظمها اول جمدی الاولی‌فی‌التاریخ .

خط نسخ ، کاتب شیخ حرعاملی ، تاریخ‌ج۱ / ۱۰۵۶ ، ۱۰ صفحه ،کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۶ ، در هامش اشکال نجومی ترسیم شده اسـت و با خط قرمز مشخص گردیده .

۳ـ تحریر اقلیدس: (عربی)

از قطب الدین محمود بن معودبن مصلح فارسی شیرازی کازرونی متوفی در ۷۱۰ یا ۷۱۶ (صفحهٔ عنوان)

(ریحانه: ص ۳۰۸ ج ۳).

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... وبعد فان جماعة من الفضال وطایفة من الاصدقا التمسوا منی رسالة یکون مقدمة وآلة فی اقتناء براهین الهندسة وذلک مؤسس علی اشکال التأسیس من کتاب اقلیدس ونحن بهدایة التعالی نهجنا فیه منهجاً خفیفا و سلکنا فیها مسلکاً لطیفا.

انجام: تمت الرسالة والحمدلله وحده لیلة تاسع عشرین ذی الحجة ۱۰۵٤ بقلم العبد محمد الحسن عفی عنه.

خط نسخ، کاتب شیخ حر عاملی، تاریخ ۲۹ ذی‌الحجهٔ ۱۰۵۴، هشت ورق، سطر ۱۷، حواشی و هامش اشکال هندسی دارد.

۴ـ رساله درلغز و معمیات: (عربی)

از شیخ بهاءِ الدین محمد بن عبدالصمد عاملی متوفی در ۱۰۳۰.

آغاز: بسمله. اما بعد حمدالله والصلاة ... فیقول احوج الخلق الی رحمة ربه الغنی محمد المشتهر ببهاءِ الدین العاملی.

انجام: ولنقتصر علی هذا القلیل من الاطناب فی ذکر الکتاب ولنمسک عنان القلم مخافة الملل ... والحمدلله وحده ... بیده الفانیة الحقیر محمد بن حسن الحر غفرالله له ولوالده وللمؤمنین یوم الثالث عشر من شهر صفر من شهور سنة احدی وخمسین والف.

خط نسخ ، کاتب شیخ حر عاملی ، تاریخ ۱۰۵۱ ، ۳ ورق ،کاغذ اصفهانی سطر ۱۹ .

۵ـ غاية الايضاح فی نظم تلخيص المفتاح : (عربی)

ازشیخ محمد بن محمد بن مکی ، شهید اول .

در ده باب مشتمل بردو فن است . فن اول درعلم‌معانی فن دوم درعلم بیان (ذریعه ۱۶ : ۱۰)

آغاز : بسم‌الرحيم‌الاحدالرحمان الصمد المهيمن المنان

انجام : يجهل جهلا انه قد جهلا ....

وهو مستحقة على اتمام فاليه المستعان ... لكل خيرواحسان .صورة خطه رحمه الله. تمت‌سنه ۱۰۵۲

خط نسخ ، تاریخ ۱۰۵۲ ، ۱۵ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۲۴ - ۱۵×۹ .

۲۸۱۷ - تقویم سال۱۳۰۷ه۱۲۵۹ش یزدجردی (فارسی)

از عبدالحمید نجم التولیه .

مشتمل بر ۳۰جدول . درهـامش دوصفحه‌به‌آخرمانده‌خسوف جزئی‌را ذکر کرده است .

آغاز : لایعلم الغیب الاهو .

انجام : والله اعلم بحقایق الامور .

خوب است نامه ورسول فرستادن را،نیك است خریدن دواب را .

خوب است مباحثه ومجادلهٔ علوم دینیه را،خوب است دیدن‌وزرا را.

خوب است بحث و مجادله را.

خط نستعلیق ونسخ ، کاتب‌شایدعبدالحمیدنجم‌التولیه ، تاریخ ۱۳۰۷قمری ۱۶ ورق ، کاغذ فرنگی آهار و مهره سطر ۲۱ ، جلد تیماج ، خط زیبا جدول زر ومیان سطور صفحات اول وآخر زر بکار رفته است هم چنین در هامش صفحهٔ آخر زر بکار برده شده‌است.

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٨٣

٤٨١٨ _ تلخیص المرام (عربی)

از علامهٔ حلی ، متوفی ٧٢٦ . (ذریعه ٤ : ٤٢٧)

آغاز : بسمله . الحمدلله المتفرد بالقدم والازلیةالموحد بالبقاء . . . . . اما بعد فهذا کتاب فی علم الفقه یحتوی علی جل قواعده .... و سمیناه تلخیص المرام فی معرفة الاحکام .

انجام: و بهما علی الثالث و یرجع الثانی علی الثالث بثلثین و علی الرابع علی الاول .

خط نسخ . بی تاریخ ، از قرن ۱۲ ، ۳۰۰ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۶-۱۵ × ۹. جلدتیماج سبزضربی .اندازهٔجلد ۱۸ × ۲۴ ،این کتاب درسال۱۱۷۹ یعنی‌دردوره‌زندیه در تصرف شخصی بنام سید محمدبن السید شرف‌الدین‌بن علامه سید ابراهیم بن سید یحیی السدیدالحسینی باتاریخ ۱۳ شهر رجب سنه ۱۱۷۹ و در سال ۱۲۳۷ در تصرف شخصی بنام احمدبن صالح بن سالم بوده و اشعاری از ابن حسام‌بخط و امضای او هست که‌در ۱۲۰۲ نوشته شده ، وهمچنین درهامش چندصفحه توضیحاتی بامضای ناصر و یکی از آنها به تاریخ ۱۲۸۶ هست . در صفحه نهم

زیر نام ناصر ابن حسام نوشته شده ۱۲۷۱ در صفحه دهم تاریخ ۱۲۶۱ هست و دربعضی صفحات دیگرهم از این تاریخها دیده میشود .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٨٤

٤٨١٩ ـ پندیات پنج گنج نظامی (فارسی)

ازشیخ جمال الدین الیاس بن یوسف بن مؤید گنجوی م ٥٩٧ .

باب اول ـ در توصیه ۲ـ در نعت ۳ـ در صدق ٤ـ در صبر ٥ـ در رزق ـ ٦ـ در قناعت ۷ـ درفال ۸ـ درنصیحت خاص ۹ـ در نصیحت ۱۰ـ مهابت پـادشاه ۱۱ـ در دولت ۱۲ـ در التجا ۱۳ـ در عدل تا ـ باب سی‌ام : در شکایت از روزگار .
(کشف الظنون ۷۲٤).

آغاز : حمدلله ..... امـا بعد . بر اصحاب دولت وارباب مکنت واجب و لازمست که بعد از قرائت قرآن قدیم وتلاوت فرقان کریم سماع احادیث رسول و کتب ائمهٔ دین ومطالعهٔ کلمات حکمت آمیز . . . (سپس فهرست). . باب اول ـ در توصیه .

ای همه هستی ز تو پیدا شده   خاك ضعیف از تو توانا شده

انجام :

رفتی تو از این عذاب رستی   در بزم کـه آرام نشستی
جـاوید بهشت جای بـادت   جـان در حرم خدای بادت

تمت الخلاصه . . .

خط نستعلیق خوب بی‌تاریخ ،ازقرن ۱۲، ۲۸ ورق،کاغذفرنگی ، سطر ١٤ ـ ۱۲×٥ ، بدون جلد ، اندازهٔ ۱۱/٥×۲۰ ، درصفحهٔ‌اول زر وشنگرف ولاجورد

وزنگاربکاررفته، صفحهٔ دوم‌طلااندازی شده . درسایراوراق عنوانهازرولاجوردوزمینهٔ آنها طلاکاری شده.صفحات دارای یك کمند ویك‌جدول زروشنگرف وزنکار .

پشت کتاب مهرنصرالله تقوی . ورق‌آخر راسته وچلیپا .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٨٥

٤٨٢٠ ـ صد کلمه (فارسی)

واین‌جزصدکلمهٔعادل است .

(فهرست دانشگاه ۲ : ۱۵۷) .

آغاز : من کلام امیرالمؤمنین وامام المتقین اسدالله‌الغالب علی‌ابن‌ابیطالب کرم الله وجهه .

لو کشف الغطاء ماازدت یقینا . . .

بیقین آنچنانکه میباید	گر حجاب از میانه بردارند
آن یقین ذره‌ای‌نیفزاید،	

انجام : قلب الاحمق وراءِ لسانه صدق

مرداحمق که در سخن گفتن	دل خود تابع زبان دارد
هرچه باید بگوید و آنگه	دل برآن قول و گفته بگمارد

مشقه الیدالمذنب‌شیخ محمد کمال‌کاتب نیشابوری غفر ذنوبه وسترعیوبه فی سنة ۹٤۳ .

خط نستعلیق زیبا ، از شیخ‌محمد کمال کاتب نیشابوری ، تاریخ ۹٤۳ ، ۱۷ ورق ، کاغذسمرقندی ، سطر۷ ـ ۷ × ۱۲ ، جلدسوخته لولادار ، اندازهٔ جلد

۲۰×۱۳ ، دارای تشعیرزر وجدول و کمند زر . کلمات قصار را بـا زر و لاجورد نوشته است . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٨٦

٤٨٢١ ـ جوامع الکلام فی دعائم الاسلام (عربی)

ازسید میرزا محمدبن شرف الحسینی معروف بـه سید میرزای جزائری سیدنعمت‌الله جزائری که‌شاگرد مؤلف‌است بخط خود درپشت‌مجلد اول نسخهٔ‌مورد گفتگو نوشته‌است که‌این از تصنیفات‌سیدمیرزاتغمده‌الله‌شیخ‌واستادم‌است .
(الذریعه ٥ : ٢٥٢) .

آغاز : بسمله . الحمدلله حمداً یبلغ‌غایة رضاه و تفضیل سایر الحمدتفضیله علی جمیع ماعداه .... امابعد فهذا کتاب جوامع الکلام فی‌دعائم الاسلام بطریق اهل البیت علیهم السلام

انجام : عن‌الحسین بن سعید عن‌النفربن سوید عن القسم بن‌سلیمان‌عن‌ابی عبدالله‌علیه السلام قال‌قال‌ابی علیه السلام‌ماضرب رجل‌القرآن بعضه ببعض‌الاکفر .

خطنسخ، بی‌تاریخ‌ازقرن۱۱،۱۱۱ ورق،کاغذ اصفهانی، سطر۲۲-۱۴×۲۵
جلد روغنی گل و بوته طرفین ، اندازهٔ جلد ۲۰×۳۳ ، سرلوح زر وکمند و جدول‌بندی‌شده‌واسامی اعلام و روات حدیث را باجوهر سرخ نوشته‌اند .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٨٧

٤٨٢٢ ـ مجموعه

دارای دو کتاب

خط نسخ وشکسته نستعلیق ، تاریخ ۱۲۰۶ ، ۲۲۰ ورق . کاغذ اصفهانی
سطر ۲۹و۳۳ ـ ۱۴ × ۲۸ ، جلدتیماج مشکی ، اندازهٔ جلد ۲۰ × ۳۲

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٨٨

۱ ـ کتاب الزکاة : (عربی)

شرحی‌است‌ازآقا باقربن‌محمدا کمل بهبهانی‌زاده ۱۲۱٦یا۱۲۱۷ یا ۱۲۱۸ در اصفهان در گذشته ۱۲۰۵ یا ۱۲۰٦ و یا ۱۲۰۸ در کربلا ماده تاریخ باقر علمی زدنیا رفت .

(طبقات اعلام‌الشیعة۲ : ۱۷۱)

آغاز : بسمله.الحمدلله رب العالمین وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین صلوات‌الله علیهم اجمعین رب وفقنی‌للاتمام علی احسن النظام بابین‌الکلام علی ما هوالرشد والصواب خالیاً عن شایبة الشبهة والارتیاب .

انجام : (ناتمام) وقل هوالله احد خمسین‌مرة، ثم ترفع یدیك و تقول اللهم انی‌اسئلك‌الی آخر الدعاءالمذکورفی‌المصباح‌مع‌تلك الصلوة.قوله‌للطواف‌الواجب. . .

خط نسخ بی‌تاریخ ازقرن۱۳ . ۸۰ ورق،کاغذ فرنگی ،سطر۳۳ـ۱۵ × ۲۵
جلد تیماج ضربی ، اندازهٔ جلد ۲۰ × ۳۲ .

۲ ـ کتاب‌القضاء : (عربی)

گویا بخشی از « روضة‌البهیة » شیهد دوم باشد .

آغاز : بسمله . وعلیه التوکل‌فی‌التتمیم .... القضاء لغة‌یطلق‌علی‌احکام‌الشیئ

وامضائه ومنه وقضينا الى بنى اسرائيل، وعلى الاتمام ومنه فاذا قضيتم مناسككم على الفراغ من الامر .

انجام : اعتبار الخاتمة لفعل الله تعالى حسنها وسلامة عافيتها فى الدارين وحيث انتهت مسائل الكتاب التى تعلق الفرض مبحثها على نعمه .

خط نسخ، ثلث، شكسته ، تاريخ سنهٔ ئيچقان ئيل مطابق سنه ۱۲۰۶ ، ۱۴۰ ورق ، كاغذ اصفهانى . سطر ۲۹-۱۵ × ۲۵ ، جلد تيماج ضربى ، اندازهٔ جلد ۲۰ × ۳۲ پايان نسخه: فرغ من تعليقه مصنفه العبد الفقير الى عفو الله تعالى وكرمه زين الدين بن على بن احمد الشامى العاملى منتصف نهار الاثنين ثامن شهر ربيع الاخر اربع وتسعين وتسعمائة تقبل الله تعالى عمله وغفر الله ، حامداً و مصلياً مسلماً هذا نهاية كلام المصنف رحمه الله تعالى حرره ذلك فى سنة ئيچقان ئيل مطابق سنه ۱۲۰۶

۴۸۲۳ - الذريعة الى اصول الشريعة (عربى)

ازسيد مرتضى علم الهدى مشتمل است بر ۱۴ باب، باب اول در كلام و باب آخر در نافى و مستصحب .

آغاز : بسمله. الحمد لله حمد الشاكرين المعترفين بجميل آلائه وجزيل نعمائه... اما بعد فاننى رايت ان املى كتاباً متوسطا فى اصول الفقه لا ينتهى بتطويل الى الاملال ولا بالاختصار .... وقد سميته بالذريعة الى اصول الشريعة .

انجام : و كشف عن ائمتناع واطهره و لا يخجلنا بشيىء مماسطرناه و ذكرناه عند الواقعة يوم الحساب و نشر الكتاب انه سميع مجيب قدوقع الفراغ عن انتساخ هذه النسخة الشريفة على يد الفقير المحتاج الى ربه البارى عبدالله الخوانسارى فى يوم السبت السابع عشر من شهر شعبان المعظم فى شهور سنة ۱۲۳۱ .

خط نسخ زیبا ، کاتب عبدالله خوانساری ، تاریخ در روز شنبه ۱۷ شهر شعبان سنه ۱۲۳۱ ، ۱۳۰ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر ۲۲ ـ۸ × ۱۳ ، جلد تیماج قرمز ، اندازهٔ جلد۱۳ × ۲۰ ، حواشی دارد .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٨٩

٤٨٢٤ ـ مالایسع للطبیب جهله (عربی)

ازیوسف بن‌اسماعیل‌الخوئی الشافعی المعروف بابن الکبیر .

این کتاب مختصری است از مفردات ابن بیطار مسمی بجامع که آنرا منقسم به دو کتاب‌نموده‌یکم درمفردات‌ادویه‌واغذیه ودوم‌درمرکبات.واین تألیف رادرجمعه جمادی الآخر سنه ۷۱۱ تمام کرده است این کتاب بزبان‌ترکی نیز ترجمه شده (کشف الظنون ص ۱۵۷۵ ج ۱) .

آغاز : بسمله . الحمدلله‌الذی لایکنیه‌حقیقة معرفته‌العلوم‌والافهام‌ولایحیط بکسب ذاته العقول و الاوهام .... وبعد فانه لماکان الانسان بل‌الحیوان جملة من المرکباب العنصریة و المتولدات الامتزاجیة . . وسمیته بمالایسع الطبیب جهله .

انجام : مجربة‌فی‌الصاق الجراحات به‌ویا بسه‌درانافهمه . تم‌الکتاب‌بحمدالله فی یوم‌الاثنین تاسع عشر من‌شهر محرم الحرام‌سنة ۱۰۰۱ احدی والف‌من‌الهجرة النبویة المصطفویة حین هجوم الغموم علی‌کاتبه‌الحزین‌المظلوم ابن مؤید الحموی سالك الدین محمداللهم‌ارزقه فرجاًومخرجاً واحشره فی زمرة الاخیار.مهر عبده محمد امین ۱۱۷۵ .

خط نستعلیق بد ، کاتب سالك‌الدین ابن مؤیدالحموی ، تاریخ دوشنبه

۱۹ محرم‌الحرام۱۰۰۱ ، ۳۵۵ ورق ، سطر ۲۵ ـ ۷ × ۱۲ ، جلد تیماج قرمز ، اندازهٔ جلد ۱۳ × ۲۰ ، بعضی از صفحات توضیحاتی در هامش دارد بامضای محمد امین، ودرآخر کتاب هم مهر مستدیر کنده (عبده محمد امین ۱۱۷۵) دیده میشود پشت صفحه اول کتاب بخط زیبای ثلث نوشته: هوالله مالایسع للطبیب جهله تصنیف یوسف‌بن اسمعیل‌الخوئی‌الشافعی‌المتوفی‌فی جمادی الاخری سنة احدی عشر و سبعمائة

شمارهٔ دفتر ۶۴۸۹۷

۴۸۲۵ ـ تجریدالاصول (عربی)

از ملا مهدی بن ابی اذر نراقی کاشانی متوفـی سنه ۱۲۰۹

(الذریعه ص۳۵۰ ج ۳)

آغاز: بسمله و به نستعین. احمدالله علی جزیل نعمه‌و اصلی علی نبینا محمدو عترته و بعد یقول‌الاحقر مهدی بن ابی ذرهذا ما اردت من تجریدالاصول وتهذیبها عن الفضول نبین مرادك .

انجام: یترکب‌من اعتبار الترجیحات‌فی‌الادلة‌ومقدماتهاصور کثیرةوالترجیح بما یقتضیه‌النظر ومن‌الله العصمة عن‌الزلل ولنا الحمد علی تاییده والصلاة علی اکمل عبیده .

خط نسخ ، کاتب محمد شفیع بن فضل‌الله ، تاریخ عشر اول رجب سنهٔ ۱۱۹۱ ، ۱۶۵ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر۱۵ ـ ۷ × ۱۲ ، جلد تیماج، اندازهٔجلد ۱۳ × ۲۰ ، درپشت صفحهٔاول مهرمحمد جعفربن سلطان‌العلما دیده‌میشود دربالای صفحه مهربادامی کنده : عبده‌الراجی‌جعفربن محمد است . و انهائی بخط‌مؤلف دارد

مؤرخ عشر ثالث ازشهر رابع من السنة العاشرة من العشر التاسع من المائة الثانية من الالف الثانی که بنام ملاخلیل فرزند حاج عبدالمنیع الکاشانی نوشته است .(کلیشه)

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٩١

٤٨٢٦ ـ مجموعه

دارای پنج کتاب

خط نسخ ، بی تاریخ از قرن ١١ ، ١٧١ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ١٥ـ٧ × ١٥
جلد تیماج مشکی ، اندازهٔ جلد ١٢ × ١٨ .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٨٩٢

١ـ اللهوف على قتلى الطفوف : (عربی)

ازعلی بن موسی بن جعفر بن محمد بن طاووس مشهور به سید بن طاووس ازعلمای بنام امامیه از قرن هفتم متوفی ٦٦٤ (ریحانه ص ٦٢ ج ٦)

آغاز : بسمله. الحمدلله المتجلى لعباده من افق الالباب المجلى عـن مـراده بنطق السنة والكتاب الذى نزه اوليائه عن دار الغرور .

انجام: وههنا منتهى ما اردناه واخرما قصدناه و من وقف على ترتيبه و . . . مع اختصاره وصغر حجمه عرف تميزه على ابناء جنسه منهم فضيلته فى نفسه والحمدلله رب العالمين .

خط نسخ ، تاریخ قرن ١١ ، ٥٥ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ١٥ـ٧ × ١٤
جلد تیماج ، اندازهٔ جلد ١٢ × ١٨ ، سپس زیارت عاشورا .

۲ ـ مقالة فی حبس المختار :

بروایت ابومخنف لوط بن یحیی ازدی .

آغاز بسمله.قال ابو مخنف لوط بن یحیی الازدی انـه لما قتـل الحسین علیه السلام .

انجام وکانت من الصخر الاملس فقتل بها رضی الله عنه و تـولی الا مـر بعـده ابراهیم ومعه علی بن محمد بن اسماعیل بن الحسن الی مصر فملکها وخطب له فیها و اقامت الخلافة الی اسمعیل بمصر الی یومنا هذا. الحمد لله رب العالمین .

خط نسخ ، ۴۳ ورق ، سطر ۱۵ .

۳ـ رساله‌ای درخلافت سفاح وکشتن اوبنی امیه‌را : (عربی)

ازابو مخنف لوط بن یحیی ازدی .

آغاز : بسمله.قال ابومخنف رضی الله عنه انه لما جلس فی مجلس الخلافة و جلس علی کرسی مملکته وفیه سبب قتل بنی امیة علی یدیه وتعویض مولا بنی هاشم حسین،رای بنی امیة وهم مجتمعون عنده .

انجام : قال فهم العباس ان یهلك نفسه او یجب احلیله لمنعه النبی صلی الله علیه وآله فقال یاعم قدقضی الامروحق القول وکان ذلك فی الکتاب مسطورا . انا لله وانا الیه لراجعون .

خط نسخ ، ۱۸ ورق ، سطر ۱۵ .

۴ ـ خبروفات سیدة النساء البتول : (عربی)

آغاز : بسمله.خبروفات سیدة النساء البتول فاطمة الزهراء علیها السلام وقدنقلته من بعض المجامیع کمارایته مسطوراً ووجدته مزبورا غیرمنقب .

انجام: هذا ما انتهى الينامن حديث فاطمة عليها و على ابيها وبعلها و بنيها افضل الصلوات و اكمل التحيات آميـن رب العالمين وصلى الله علـى محمد وآله اجمعين .

خط نسخ ، ، ۷ورق ، سطر ۱۵ .

۵ ـ عين العبرة فى غبن العترة : (عربی)

ازابن طاوس جمال الدین احمد متوفی در۶۷۳ یـا ۶۷۲ معروف به سیدبن طاووس .

دراین کتاب سید بن طاووس تقیه کرده وعناوین کتاب را به قال عبدالله بن اسمعیل بیان نموده است واین رمز واشاره از اوست .

(ذریعه ۱۵ : ۳۷۱ ریحانه : ص ۵۸ ج ۶ مشار عربی : ۶۴۱) .

آغاز : بسمله. قال عبدالله بن اسمعيل الكاتب سامحه الله الحمد لله و اشهدان لااله الاهو شهادة مخلص لجنابه .

انجام : بوصال زين الانجاء وبالله التوفيق والعصمة وهو حسبنا و نعم الوكيل وصلى الله على محمد وآله اجمعين ...

خط نسخ ۴۸ ورق ، سطر ۱۵ .

۴۸۲۷ ـ حل مشكلات الاشارات (عربی)

از خواجه نصیرالدین طوسی .

آغاز . بسمله. هذه اشارات الى اصول و تنبيهات على جمل يستبصر بهامن تيسر له ولا ينتفع بالاصرح منها .

انجام : و مشتاقة اليها اذا فارقته و الفاظه ظاهره لايحتاج الى الشرح و للشيخ رسالة الطبيعية فى العشق بين فيها سريانه فى جميع الكاينات... قدتم فى محرم تسع عشر ومائة والف ١١١٩ .

خط شکسته نستعلیق ، کاتب علی اکبر یزدی ، تاریخ محرم ۱۱۱۹ ، ۲۴۴ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۹ ـ ۵ × ۱۲ ، جلد تیماج ضربی ، اندازهٔ جلد ۱۰ × ۳۱ حواشی بامضای آقاحسین و(قدس سره) دارد . این نسخه درملکیت آقای سیدمرتضی، تفرشی قمی بوده که بتاریخ محرم ۱۳۳۰ درپشت صفحهٔ اول بخط خود یادداشت کرده ومهر کنده بسجع مرتضی الحسینی بن کاظم ومرتضی الحسینی . مهر دیگر درپشت صفحه آخر. واشعاری ازآقا محمدرضای قمشه‌ای. که استاد فلسفه درقرن ۱۳ بوده . نسخه حاوی قسمت‌های طبیعی والهی است .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۸۹۳

٤٨٢٨ ـ مجموعه

دارای شش کتاب .

خط نستعلیق کهن ، بی تاریخ ازسدهٔ هفتم ، ۱۸۰ ورق ، کاغذ سمرقندی ،سطر گوناگون ، جلد تیماج قهوه‌ای ، اندازهٔ جلد ۱۵/۵ × ۲۴ ، کاغذ متن وهامش، متن سمرقندی هامش فرنگی . جدول و کمند تازه مشکی وآبی اکلیل زرد .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۹۳

۱ـ الجوهر الفرد : (عربی)

از الداعی الی الله ابوعبدالله محمد بن عمر رازی . درچهارفصل ومقالتهایی .

آغاز : بسمله . وبه نستعين . قال... ابوعبدالله محمدبن عمرالرازی تغمده الله برحمته . وبعد فهذه رسالة مشتملة على مسئلة الجوهرالفرد استقصت فيها ادلة المثبين و (؟) ورتبتها على فصول اربعة ... الفصل الاول فى نقل المذاهب ...

انجام : فهذ امااردناان نحكيه من علوم مهم المنطقية والآلهية والطبيعية.. ولنفتح بعد هذا الكتاب تهافت الفلاسفة حتى يتضح فيه برهان مـاهو باطل من هذه الجملة . والله الموفق لدرك الحق ... فرغ من كتيبته ... محمد بن محمد الفارسى فى منتصف ربيع الاخر من سنة اثنين واربعين فستماية .

خط شكسته نستعليق ، كاتب محمدبن محمدفارسى ، تاريخ نيمه ع ۶۴۲/۱ (۱ ر - ۸۰ ر) ، كاغذسمرقندى ، سطر ۲۰-۶/۵ × ۱۰ ، صورت انها وبحث صفى الدين محمدبن محمدفارسى كاتب رساله ازعبدالوهاب بن ابراهيم بن عبدالوهاب خزرجى درشهر تبريز رجب ۷۴۶ (ك . ار) دوبرگ ۲ و ۴ افتاده ويك برگ درميان كتاب نو نويس است . نشان شنگرف .(كليشه)

۲- نهج التقديس : (عربى)

ازقاضى عمربن سهلان ، در مسئلۀ علم خداوند بجزئيات ،و گفتگو دربـارۀ رساله ئيكه در رد ابوعلى سينا در اين بـاره نگاشته شده است ، و محاكمه ميان آندو نظر . باعنوان : قال ، اقول ، اما اعتراضهم ، والجواب ، فان قيل .

آغاز : بسمله . رسالة نهج التقديس من كلام القاضى الامام عمربن سهلان اما بعد فقد سئلنى بعض اخوانى الخاص ان انظرفى الرسالة التى الفها بعض فضلاء الزمان حكاية عن ابى البركات شيخ اليهود فى الردعلى الشيخ ابى على سينافى مصيره الى ان العلم الله بالجزئيات ...

انجام: واما الشبهة الثانية، وهی ان ادراك المبصر ... وخياله يلزم مايحس به وما يدرك اولا من غيرواسطةكاللون والحرارة والبرادة .

خط همان نستعليق ، كاتب محمدفارسی ، (۸۰ پ ـ ۸۸ ر) ، سطر ۲۰ ـ ۸ × ۱۳ ، نشان شنگرف .

۳ـ وجود : (عربی)

از محمدبن عبدالواحد تبریزی ، درآغازهشت مسلك را درمورد وجود یاد میکند ، وسپس هریك‌را با حجة های آنها بتفصیل ذكرمیكند .

آغاز : بسمله . حمدله . والصلاة و السلام علی خیرخلقه محمد وآلـه . قال مولانا محمد بن عبدالواحد التبريزی ، صب‌الله علی‌تربته ... لعل فی قلوبكم اخوانی‌ان اخبركم بما به امتحانی، فاقص عليكم قصتی، واعلمكم متاعی...

انجام : قال‌مولانا ... ولما كان‌البحث فيها بحثاً عن‌الوجودلاجرم سميناهـا بمطلب‌الوجود ، ولنختم‌الرسالة حامدين لله ... (فرغ من كتيبته عبدالله الفقير ابو عبد الله الحسين بن ابی‌المظفر محمدبن ابی‌المعالی (خوانده نشد) الشيبانی ليلـة الاربعا اربع خلون من ذيقعدة سنة اثنين واربعين وستمائة .

خط نستعليق ، كاتب ابوعبدالله حسين‌بن ابی‌مظفر محمدبن ابی‌المعالی‌شيبانی، تاريخ چهارشنبهٔ شب ٤ذيقعدهٔ ٦٤٢ ، (۸۸ پ ـ ۱۱٦ ر) ، سطر۱۷ـ٦/٥ × ۱۰ نشان‌شنگرف . درپایان‌آمده : تذكرة لمولاه ومخدومه وشيخه ومقداه مولاناصفی‌الملة والدين بحرالعلوم ايدالله فی‌الارض ، متع‌الله المسلمين بطـول بقائه . . . بنابراین كاتب شاگردصفی‌الدين محمد فارسی‌است .

۴- شرح خطبة الهية : (عربی)

خطبهٔ الهیة از ابن سینا (سبحان الملك الجبار) گزارش از محمد بن عبدالواحد تبریزی ، بخواهش صفی‌الدین محمد بن شیخ اوحدالدین علی‌بن‌احمد بلخی. دردیباجه مینویسد که در این کار از مباحث والملخص استاد خود الداعی الی‌الله محمدبن عمر رازی (رض) بهره برده‌ام . آنگاه متن خطبه را میآورد و سپس درچهارفصل بگزارش آن میپردازد .

آغاز : بسمله . و به نستعین. اسبح الله غایة سبحانه ، و احمده علی درایة احسانه ... هذاوان عبدالله الفقیر الی رحمة الله محمدبن عبد الواحد التبریزی یقول قدرای بعض الافاضل من احبای والاکابر . . . وهوالامام الاجل صفی‌الدین محمدبن‌الشیخ الامام السعید اوحدالدین علی بن احمد البلخی رحمه‌الله ان افسر الخطبة الهیة للشیخ الرئیس‌ابی علی‌بن سینا . . .

انجام : و انت المبداه الاول ، اسألك التوفیق والعصمة ... انك ولی ذلك و مبداه ومسئول کل سائل و انت اهله . و الحمد لله اولاً وآخراً ، و هوحسبنا و نعم الوکیل ولاحول ولاقوة الا با لله ...

خط ستعلیق ، بی‌نام وبی‌تاریخ ، وازهمان تاریخها ، (۱۱۷ پ - ۱۶۸ پ)
اندازهٔ سطرها گوناگون ۱۷ تا ۱۹ ، ۶/۵ × ۱۰/۵ ، نشان‌شنگرف .

۵- تتمة رسالة نهج التقدس : (عربی)

گویا بخشی‌ازرساله دوم مجموعه باشد که کاتب جدا کرده است .

آغاز : تتمة رسالة نهج التقدیس. الممدودة حتی تمتنع ارتسام امثاله فـی

الحسی دون هذه التوابع واللوازم لیست . اعنی انه یدرك الهوا و انما اعنی الامتداد . . .

انجام : الی آلالائه الجسمانیة ، و اذ بلغنا مدار المبلغ فی الرد فلنختم کلامنا حامدین الله تعالی، وصلی الله علی محمد وآله المصطفین .

خط نستعلیق ، (۱۶۹ ر ـ ۱۷۴ پ) ، سطر ۱۵ ـ ۸ × ۱۲ .

۶ـ طبیعیات (رساله‌ای در . . .) : (عربی)

از محمدبن عبدالواحد تبریزی ، رساله ایست در طبیعیات در چند مقدمه وجمل . آنچه در نسخهٔ ماهست بدینگونه است . المقدمة الاولی فی الاسطقسات المرکبات . المقدمة الثانیة فی حقیقة البخار والدخان ، درچهار جملة : الاولی فی آثار الجویة البخاریة . الثانیة فی الاثار الجویة الدخانیة . الثالثة فی الاثار الارضیة البخاریة . الرابعة فی الاثار الارضیة الدخانیة .

آغاز : بسمله . با لله استعین . والحمد لله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله . . . قال الفقیر . . . محمد بن عبد الواحد التبریزی ، هذه رسالة رسمتها با لتماس بعض احبای و خلص اصدقائی ، و رتبتها علی مقدمات وجمل .

انجام :(افتاده) شکل سپس :والباقی یسهل تفریغه علیه و تعرفه منه الامثال لاشك ان دایرة الغیم اعظم واکبر ...

خط نستعلیق ، بی‌نام وبی‌تاریخ ، از همان تاریخها ، (۱۷۵ پ ـ ۱۷۹ پ)
سطر ۱۵ ـ ۷/۵ × ۱۰/۵ ، نشان و شکل شنگرف .

۴۸۲۹ ـ مجموعه

دارای هفت کتاب :

خط نستعلیق وشکسته گوناگون، بی‌تاریخ ازقرن ۱۳، ۵۵ورق، کاغذفرنگی ،
سطرگوناگون ، جلد تیماجزرد ، اندازهٔجلد ۱۷ × ۲۳ .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۸۹۵

۱ـ زایچه طالع :

زایچه‌رضاقلی میرزابن مرتضی‌قلی‌میرزا .

در یك صفحه‌بایك جدول ۹خانه‌ای .

آغاز : زایچه طالع رضا قلی‌میرزابن مرتضی‌قلی میرزا بعد از انقضاءِ مدت

انجام : اللهم‌احفظ‌من‌جمیع‌البلیات والافات واسعده‌بمحمدوآله‌الطاهرین .

خط شکسته نستعلیق ، تاریخ ۱۲۷۸ ، کاغذفرنگی ، سطر۵ ، جدول‌سرخ.

۲ـ رساله‌ای درنجوم : (فارسی)

درچند فائده وسپس چند نکته ذکر کرده است .

آغاز : بسمله.الحمد لله رب العالمین وصلی‌الله علی محمد وآله اجمعین‌اما
بعد این‌رساله‌ایست‌مختصرمشتمل برنکات واسرارالنجوم منتخب ازاقوال‌حکما و
علمـای نجوم که درتقدمه‌معرفت و اوضاع حوادث و روزگار و احوال موالید
مرطالبان را بکارآید .

انجام : ولکن دراوائل‌ظهورش بجایکه صاحب کفایة التعلیم درباب‌دانستن

تقویم آن ذکر کرده است دریکدرجه عقرب، میشد باینطریق :(سپس ارقام)

خط نسخ ، بی‌تاریخ‌ازقرن۱۳ ،کاغذفرنگی ، سطر۱۸ ـ ۱۰ × ۱٤.

۳ـ غزلیات : (فارسی)

ازمولوی،خواجه‌حافظ ، همای‌شیرازی،وصال‌شیرازی،محتشم ومحمدمهدی خان و بعضی ماده تاریخها .

آغاز : مولوی رومی‌فرماید ....

انجام :خوش است بادهٔ‌بی‌غش ز دست‌ساقی مهوش

خصـوص فصـل زمستـان بر بخاری آتش

خط شکسته چلیپا ، بی‌تاریخ‌ازقرن۱۳ ، ۱ورق ، کاغذاصفهانی ، سطر گوناگون .

۴ـ رساله‌ای در نجوم : (فارسی)

با عنوان المجلی، الصورة وجلوة .

آغاز : بسمله.المجلی الثانی و فیه صور الصورة الاولی، جلوه در مجلی اول بوضوح پیوسته که بروج دوازده است و سیارات هفت و ثوابت بسیار وهر برجی منقسم است .

انجام : ودراین مثلثه نه قران واقع شود بعداز آن بمثلث‌ناری‌ناری‌منتقل میشود ابتدا از قوس. تـم الصـورة الرابعة من‌المجلسی الثانی سنة ۱۲۸۳ فی مشهد الرضا .

خط شکسته نستعلیق ، تاریخ ۱۲۸۳ ، کاغذ فرنگی ، سطر گوناگون ۱۱×۱٦ .

تقویم (رساله‌ای در...) (فارسی)

گفتاریست درمعرفت تقویم.

آغاز : اگرخواهی تقویم کوکب بدانی بی‌رنج باید که چهارسال متوالی تقویم بیش از تقویم مطلوب حاصل کنی یعنی چهار تقویم سال ماضی تقویم آفتاب .

انجام : نکته دیگر در کوکب مستولی بر تیر رجعت او ضرری ندارد وناظربودن کوکب مستولی نیز بنظر آن خمس حتی مقارنه که واقع در آن بیت باشد که قوی‌حال باشد نیز جایز است .

بی‌تاریخ ازقرن۱۳ ، ۲ورق ، کاغذفرنگی، سطر گوناگون .

۶ ـ رساله‌ای در نجوم : (فارسی)

گفتاریست در ستاره‌شناسی وبویژه زیج .

بسمله.درظهور وخفای کواکب راصدانارالله برهانه میفرماید که بجهت ظهور وخفای کواکب متحیره قوس‌الزویه هریك‌را در وسط اقلیم .

انجام : (ناتمام)مستولی درحین‌اجماع یا انتقال خواهد بود آنرا بنویسند و بعدمستولی برجز و درولادت باید نوشت وفرق میان این بیان دارد .

خط شکسته چلیپا ، تاریخ ۱۲۱۸ احتمال داده میشود ، ۲۰ ورق ، سطر۱۶ ـ ۱۶×۱۰ .

۷ـ رساله در معرفت خسوف : (فارسی)

آغاز : بسمله.در معرفت خسوف.اهل تفکر در خلق سموات و ارض چون

مشاهده نمودند که نورصفحهٔ قمر بسبب قرب ازآفتاب زیاد میشود .

انجام : که بحرکت وضعی شمس درمکان خویش درقرب یکسال دوره تمام میکند لکن چون اکثر مردم را بر چنین چیزها دست رسی نیست ناچار ماهم بنای اعمال و حساب برهان گذاشتیم والسلام .

خط شکسته چلیپا، بی تاریخ ازقرن ۱۳ ، ۱۰ ورق ، سطر ۱۸ – ۸ × ۱۵ .

۴۸۳۰ – شرح بیست باب (فارسی)

متن ازخواجه نصیر الدین طوسی دراعمال اسطرلاب .

گزارش از ملا نظام الدین عبدالعلی بن محمد بیرجندی متوفی در ۹۳۴ (الذریعه : ص ۱۸۸ ج ۳ – ریحانه ص ۱۸۹ ج ۱) .

آغاز : بسمله.فاتحه خطاب درهرباب وخاتمهٔ مقال در همه حال سپاس و ستایش حکیمی سزد که درجات ارتفاع آفتاب عزت و کبریایش بعلاقه اسطرلاب عقول ومقیاس حواس روشن نگردد .

انجام : و ایشان بر گردن و سینه و صورت شبیه اسداند که صورت پنجم است از صور منطقة البروج و سر او بجانب مغرب و پشت بجانب شمال و کواکب نقش .

خط نستعلیق و شکسته نستعلیق ، شهاب الدین علی العلوی الحسینی ، بی تاریخ، ازقرن ۱۱ ، ۱۴۰ ورق ، کاغذ اصفهانی، سطر ۱۴ – ۷ × ۱۳ ، جلد تیماج آبی ، اندازهٔ جلد ۱۴ × ۲۰ ، درصفحه ماقبل آخر نوشته :مخفی نماند این است تمامی سخن درمعرفت اسطرلاب والله اعلم بالصواب بغایت رسید و به تمامت انجامید

روشن‌قلم تیزکام وجنبش خامهٔ بی‌دوام درقطع منازل وطی مـراحل جمع و ترتیب اجزاءکتاب شرح بیست‌باب درمعرفت قواعد اسطرلاب یعنی بندهٔ بی‌بضاعت المستریق بعنایة ربه الهادی عبدالعلی‌بن محمد البیرجندی درجمـادی‌الاخر سنه که زبـان را ازتاریخ آن ... قدتم کتابته‌شهاب‌الدین‌علی‌العلوی‌الحسینی‌غفره‌الله‌ولوالدیه‌وللمؤمنین . تمت‌الکتاب.

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٩٦

٤٨٣١ ـ مجموعه

دارای دو کتاب .

خط نستعلیق خوش بی‌نام وبی‌تـاریخ ،ازسدهٔ ١٣ ـ ١٤ ، ٥٣ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطرگوناگون ، جلدتیماج مشکی یاِکلا ، اندازهٔجلد ١٣ × ٢٠/٥ .

شمارهٔ دفتر:٦٤٨٩٧

١ـ مثنوی جبرئیل نامه:

مثنوی است عرفانی در٥١٦ بیت .

آغاز : بسمله .

جبرئیلا ساز راه خویش کن — سینه‌رازین‌سوی بی‌تشویش کن
هان مرا هردم فنا اندرفنااست — این مقام خـاصگان اولیاست
جبرئیلا بـا توأم نبود مجال — که توئی مستغرق بحرخیال

انجام:

گـاه رنجم گاه راحت گاه بند — گه فراقم گه وثاقم گه کمند
گاه موجم گاه دریا گه حباب — گه بوم پیمانه و گاهی شراب

(۱ پ – ۱۸ پ) .

۲ـ دیوان :

دیوان مثنوی وغزل با تخلص مهد یا ، وساقینامه . و در آن آمده :

مهد یا چند نشینی که بشد عهد شباب

تا که امید وصال است بکویش بشتاب

آغاز : بسمله .

پس از حمد خلاق حی ودود   که بر آفرینش زند دست جود

بخاصان درگاه پروردگار   درود پیاپی ز ما صد هزار

انجام :

بده زجام ساقیا شراب ناب اشتری   کزوزبانه بر کنم بمهروماه برتری

ازآن مئی که جرعه‌ای ازاوملك نیافتی   بکارگاه خواطرش خیال وی نیافتی

(۲۵ پ – ۵۳ ر) .

٤٨٣٢ ـ مجموعه

دارای دو کتاب .

خط نستعلیق ، کاتب بی‌نام ، تاریخ ۱۲۲۱ – ۱۲۳۲ ، ۱۱۸ ورق ،

کاغذ سپاهانی آبی ، سطر گوناگون ، جلد تیماج یك لای مشکی ، اندازهٔ جلد

۱۸ X ۲۱ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٨٩٨

۱ ـ الحاشیه‌علی‌حاشیة خفری‌علی‌شرح‌جدیدتجرید : (عربی)

ازملا عبدالرزاق بن‌علی بن‌حسین لاهیجی ، متخلص بفیاض ، درگذشتهٔ ۱۰۵۱ . حاشیه ایست برحاشیهٔ شمس‌الدین محمدخفری‌برشرح جدید قوشچی بر تجرید،بربخش الهیات‌آن . (ذریعه ٦ : ٦٦).

آغاز : بسمله . الحمد لصانع السموات العلی وخالق الارضین السفلی ... و بعد فیقول ... عبدالرزاق بن‌علی بن‌حسین اللاهیجی ... هـذه تعلیقـات منی علی حواشی الخفری المتعلقة علی شرح اللهیات التجرید وتتمیات .

انجام : غیر لازم کما لایخفی علی من‌له ذوق سلیم (تمت تعلیقات المحقق اللاهیجی‌علی الخفری فی ... وآله اجمعین) .

خط نستعلیق ، کاتب دردارالسلطنة طهران ، تاریخ ۲۱ ع ۱۲۲۱/۲، (۱ پ ـ ۵۷ پ) ، سطر۱۷ ـ ۱۲×۱۵/۵ باحاشیه‌هایی به نشانهٔ (منه) و (ح س) درپایان چنین‌آمده : بعض‌المحققین : عبدالرزاق‌لاهیجی . بعض‌الفضلاءالمعاصرین: میرزا ابراهیم‌بن صدرالشیرازی . بعض‌الافاضل : شیخ حسین‌التنکابنی . بعض‌الفضلاء : سلطان‌المحققین . بعض‌الحواشی : محمدقاسم‌الاصفهانی. بعض‌المحشین : شمس‌الجیلانی،

۲ ـ حاشیه برحاشیه : (عربی)

ازآقا جمال الدین خوانساری ، درگذشتهٔ ۱۱۲۵ . حاشیه ایست برهمان شرح جدید قوشچی برتجرید که پیش ازاین یادشد . (ذریعه ٦ : ٦٥) .

آغاز : بسمله.حمدله . والصلاة والسلام علی محمد وآله الطیبین الطاهرین اعتبرت فیه حدوث الخلق . اقول هذه اشارة الی طریقة جماعة من‌المتکلمین‌الذین قالوا علة الحاجة الی المؤثر انماهی الحدوث ، ولذلك قالوا ...

انجام : فلا اشـكال فی علم الواجب اذبناء الاشكال عليها والمراد منع كون العلم التفضيلی هو مرادهم فلاير دالاشكال عليهم فـافهم (قد وقع الفراغ من تحرير ... سنة ۱۲۳۲ .

خط همان نستعليق ، تاريخ سه‌شنبهٔ محرم ۱۲۳۲ ، (۵۸ ر - ۱۱۷ر)
سطر۱۹ - ۱۰/۵ × ۱۶/۵ ، باحاشيه هايی بانشانهٔ (منه) دربرگ ۱۱۸ زايچهٔ سقوط نطفهٔ شيخ محمد درشب رمضـان ۱۲۳۸ . و دربرگ ۱۱۹ زايچهٔ طالع سقوط نطفهٔ شيخ‌محمد درشهرری كه سال ولادت اوبيست ونهمين سال سلطنت فتحعليشاه دام‌الله‌سلطنتهٔ نبشته‌درصفحه پشت همان برگ‌بازهم زايچه‌تحويل‌سال ولادت‌شيخ محمد .

۴۸۳۳ - شرح تهذيب المنطق (فارسی)

متن از تفتازانی (م۷۹۲) گزارش ازملاعبدالله بن‌شهاب‌الدين يزدی‌شاه‌آبادی، درگذشتهٔ ۹۸۱ نگارندهٔ دوحاشيه برهمين متن . (ذريعه ۶ : ۵۳ و ۱۳ : ۱۶۱) .

آغاز : بسمله . الحمد ، حمد درلغت صفتيست بجميل اختياری برجهة تعظيم وتجليل نه برطريقهٔ سخريه واستهزاءِ ، دراصطلاح فعليست كه دال باشد بر تعظيم منعم ...

آغاز : وهـذا بالمقاصد شبه ، يعنی آنچه مذكور شـد در ثامن ازرؤس ثمانية بمقاصد شبه است ، واين ظاهر شداز مذكور (قدتم الكتاب . . . ۵ جمادی الاولی ۱۳۱۶) .

خط نسخ خوب، كاتب‌عبدالرؤف‌بن حاجی امانااردكانی يزدی۵ج‌۱/۱۳۱۶ ؛ ۱۲۳ ورق ، كاغذ فرنگی‌نخودی ، سطر۱۷ - ۸ × ۱۵ نسخه بنام حـاشيهٔ ملا عبدالله برتهذيب شناسانده شده‌است . عنوان ونشان‌بسرخی .

شمارهٔ دفتر : ۶۴۸۹۹

٤٨٣٤ ـ تحفة الزائر (فارسی)

ازمحمد باقر بن محمدتقی مجلسی، درگذشتهٔ ۱۱۱۱ . درزیارتها دریك مقدمة ودوازده باب ویك خاتمة ، که در۱۰۸۵ بانجام رسیده وچندباربچاپ رسیده است (ذريعة ۳ : ٤٣٨ . فهرست فارسی مشار : ٣٦٦) .

آغاز : بسمله . کبوتر ستایشی که ازبروج مشیدهٔ افواه حامدان آهنگ دروبام صوامع ومسامع قدسیان راشاید ... امابعد حمامهٔ خامهٔ تراب اقدام المؤمنین محمد باقر ...

پایان : التماس دعا وزیارت دارم درحال حیات ودرحال ممات (قدوقع الفراغ ... لایضیع اجرالمحسنین) .

خط نسخ ، کاتب باقربن محمدکاظم اصفهانی ، تاریخ یکشنبهٔ ۲ رمضان ۱۱۲۰ ، ۲۹۵ ورق ، کاغذسپاهانی سفیدوآبی ، سطر۱۷ ـ ۹/٥ × ١٤ ، جلد تیماج مشکی بکلا ، اندازهٔ جلد ١٥/٥ × ٢٠/٥ عنوان و نشان بسرخی عربیها با اعراب ، یادداشتی بتاریخ رمضان ۱۲۲۵ درشهر کرمانشاهان در خانهٔ میرزا محمد لواسانی دارد . ویادداشت دیگربتاریخ ۱۲۳۰ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٠٠

٤٨٣٥ ـ شرح موجز القانون (فارسی)

قانون ازابن سینا درطب . موجز القانون ازعلی بن ابی حزم قرشی ، شرح موجز القانون ازنفیس بن عوض بن حکیم ، درچهار فن : ۱ ـ قواعد جزئی طب علمی وعملی ۲ ـ درادویه واغذیهٔ مفرده ومرکبه ۳ ـ درامراض اندامها واسباب

وعلامات ٤ ـ دربیماریهای غیر عضویی . کـه درسمرقند ، درغرهٔ ذی حجهٔ ۸٤۱ بانجام رسیده وچندباربچاپ رسیده‌است .

(کشف‌الظنون : قانون. ذریعه ۱٤ : ۹۵ .مصنفات‌ابن‌سینا ـمهدوی :۱۹۳) .

آغاز : بسمله . توجهنا الی جنابك الاقدس یـامن الیه یرجع الامور ، و تعرضنا بشمیم لطفك المقدس ...

پایان : وحدها فما ترافی آخرالامر . تم التألیف فی‌غرة ذیحجة ۸٤۱ ببلدة سمرقند ... وقدکنت املیت الحواشی علی کثیر من مواضع الکتـاب بکرمـان صنیت عن الحدثان ، وکانت بالعراق لنالیال ، شرفا هن‌من ریب الزمان .

خط نسخ ، بی‌نام وبی‌تاریخ ازسدهٔ ۱۰ ، ۲۹۲ ورق ، کاغذ سمرقندی ، سطر۲۳ ـ ۱۰/۵ × ۱٦ ، جلدتیماج مشکی‌ضربی ، اندازهٔ‌جلد ۱۸ × ۲۵ ، متن زیرخط سرخ . جدول مشکی‌وزرین .کنـاربرگها آبخوردگی دارد . چند سطراز پایان افتاده است . تملك بامهر (الواثق بالله الغنی محمد حسن) . حاشیه با نشانهٔ (منه رحمه الله) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤۹۰۱

٤۸۳٦ ـ موجز القانون (عربی)

ازعلاءِ الدین علی بن ابی حزم‌القرشی معروف بابن‌نفیس ، درگذشتهٔ ٦۸۷. در چهار فن .

۱ـ قواعد جزئی علمی وعملی پزشکی .

۲ـ ادویه واغذیهٔ مفرده ومرکبه .

۳ـ در بیماریهای اندامها واسباب وعلامات‌آن .

٤- در بیماریهای عضوی واسباب وعلامتهای آن و درمانها .

آغاز :بسمله . حمدله . والصلاة والسلام علی محمد وآله اجمعین قال الشیخ الامام الحبر الهمام قدوة العلماء رئیس الحکماء . . . ابوالحسن علاء الدین علی بن ابی حزم القرشی المتطبب ... فقد رتبت علی اربعة فنون . الفن الاول ...

انجام : واستنکف الباقی من اکلها فمن اکلها لم یمت ومن عاف من اکلها و کان تدبیرهم واحداً و استعملوادواءِ جالینوس و غیره من علاج المذکورة. فلیختم الکتاب حامدین لله مصلین علی الانبیاء والمرسلین اجمعین .

خط نستعلیق ، کاتب بی‌نام و بی‌تاریخ ، ازسدهٔ ١٢ – ١١ ، ١٣۴ورق کاغذ سپاهانی ، سطر١۵ – ٧ × ١۵ ، جلد تیماج مشکی‌طلاکوب ، اندازهٔ‌جلد ١٣ × ٢١/۵ ، نسخهٔ کامل‌وپاکیزه‌است.عنوان شنگرف . در١١٩٩این‌کتاب‌باده تومان ولباسهایی بسرقت‌رفته وسپس مالك کتاب خودرا دربازاریافته وپس گرفته است (نام مالك محوشده است) بایك سرلوح لاژورد وشنگرف وسفیدی‌وزردی . میان سطرهای دوصفحهٔ آغاز زر ولاژورد بکاررفته است . تملك:محمدبن محمد علی نجفی در١١٩٩ .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٩٠٢

٤٨٣٧ - سفینة النجاة (فارسی)

ازمحمد علی کرمانشاهی ، نظم و نثر دریك‌مقدمه وچهارده مصباح ، بنام ناصرالدین شاه قاجارومادرش . نام کتاب و نگارنده وشاه وشمارهٔ‌بخشها دردیباچه آمده است .

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی هومدهرالدهورو مدبر الامور و تجلی خلقه

بخلقه علی خلقه (۳ صفحه بعد) و بعد باعث بر تألیف این کتاب درعهد سلطان العادل و دارای دین پرور ... ناصرالدین شاه قاجار ...

انجام: حقیر بی‌بضاعت از اهل کرمـانشاهان ... دوسالست که خاك غربت میخورم و آنچه کوشش مینمایم شاید بتوانم درضل رحمت الهی آسایش نمایم میسر نمیشود ، دیگر کارد باستخوان رسیده پناه بدرخوانه (؟) ملکهٔ آفاق .:. که شاید بتوانم ... بتحصیل علوم دینیه و بدعـا گوئی دولت قـاهره ابد مدت عالم مشغول گردد ... مثنوی هفتاد من کاغذ شود .

خط نسخ خوب ، کاتب بی‌نام ، تاریخ ۱۳۱ (=۱۳۱۰) ، ۸۰ ورق، کاغذ فرنگی ، سطر۱۴ - ۵/۵×۱۲ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٠٣

٤٨٣٨ ـ المستقصی فی الامثال (عربی)

ازابوالقاسم محمودبن عمر زمخشری ، در گذشتهٔ ۵۳۸ درامثال عرب بترتیب حروف تهجی ، که چندبار بچاپ رسیده است .
(کشف الظنون: المستقصی).

آغاز : بسمله . الحمد لله علی ما اثلج بصدور نامن برد الیقین و کسا اعطافنا من تشرف الاسلام ... اما بعدالتصنیف مضمار تنصب الیه خیل السباق ...

انجام: ثم تمثل عجب نساء بنی زیـادعجة کعجیج نسوتنا عداة الارنب یوهی ولا یرفع : یضرب لمن یفسد ولا یصلح (تم الکتاب بعون الله الملك الوهاب) .

خط نسخ خوش ، بی نام و بی‌تاریخ ، از سدهٔ ۱۲ ، ۲۲۹ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر۱۴ - ۹×۱۶ ، جلدتیماج مشکی طلاکوب ، اندازهٔ جلد

۲۶×۱۵ ، کمند مشکی و زر ، جدول سرخ و مشکی وزرین .عنوان‌ومثلها بسرخی . تملك:لطفعلی در۱۳۱۵ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٠٤

٤٨٣٩ _ شرح اللباب فی‌النحو (عربی)

متن ازاحمد بن محمد اندلسی ، گزارش ازقطب محمد بن مسعودبن محمود سیرافی فالی .

(کشف الظنون : اللباب) .

آغاز : الحمدلله الذی هدانا الی معرفة اعجاز القرآن و نصب لنا دلیلا علیها وهوعلم المعانی والبیان ... اما بعد فان کتاب اللباب فی‌النحو للامام المحقق الاسفراینی...

انجام : وآله الطاهرین وصحبه المنتخبین وقداتفق الفراغ من املایه یوم الخمیس الرابع من ربیع الاول سنة ست وعشرین‌وثمانمایة . تم تنمیق هذاالکتاب بعون الملك الوهاب علی یدالعبد الراجی الی رحمة ربه جعفر رسامه (خوانده نشد) علی.اللهم اغفرلی وجمیع المؤمنین والمؤمنات برحمتك یا ارحم الراحمین

خط نستعلیق کهن،کاتب جعفررسامه (؟) ، بی‌تاریخ‌ازسدهٔ۹، ۲۳۱ورق کاغذ سمرقندی ، سطر ۲۷ ـ ۱۰/۵×۲۰ ، جلد تیماج مشکی‌ضربی، اندازهٔ جلد ۱۴/۵×۲۴ ، عنوان شنگرف . متن زیرخط شنگرف . تاریخ مرگ شیخ حسین در۹۹۵ باامضای علاءالدین محمد حسنی . با یادداشت هدایت‌بن لسان‌الملك دررجب ۱۲۸۳ . با ۴۶۱ صفحه شمار . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٠٥

دارای نوزده کتاب .

خط نستعلیق ، عربیها به نسخ ، بی نام ، تاریخ از ع ۲ تا شعبان ۱۳۰۵ ، ۱۷۸ ورق ، کاغذ فرنگی آبی ، سطر ۱۹ - ۷×۱۴ ، جلد تیماج قهوه‌یی مقوایی ، مجدول ۱۳×۲۱ ، فهرست رساله ها درآغاز مجموعه آمده است . عنوان ونشان باسرخی ، ۵۵۶ صفحه شماردارد .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٩٠٦

۱- النصوص فی تحقیق الطور المخصوص : (عربی)

ازصدرالدین محمدبن اسحاق قونوی ، درگذشتهٔ ٦٧٣.

(کشف الظنون : النصوص) .

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی ابان بمستقرات الهمم مراتب علم الیقین و . . . واوضح بسکون قلق الطالبین ...

انجام : ویخفی ایضاً برمتها بعضاً بحسب الغلبة والمغلوبیة ، المشار الیهما آنفا. فافهم . تمت النصوص والحمدلله وحده والصلاة علی من لانبی بعده (تم فی الیوم السابع عشر شهر ربیع الثانی ١٣٠٥).

خط نستعلیق ، تاریخ ۱۷ ع ۲ /۱۳۰۵ ، (ص ۱ - ۳۲) ، کاغذ کبود فرنگی ، سطر ۱۹ - ۷×۱۴ ، عنوان ونشان بسرخی .

۲- مفاتیح الغیب : (عربی)

از همو .

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی لم یکن قبل وحدانیته قبل الاوالقبل هو، و لم یکن بعد وحدانیته بعدالاوالبعد هوکان ...

انجام : ویصل الی مقصوده انشاءالله تعالی وفقنا لما یحب ویرضی من القول والفعل والعلم والعمل والنور والهدی ویهدی من یشاء الی صراط مستقیم وصلی الله تعالی علی الهادی المهتدی المنیر... والاصحاب (تم بـالخیر والسعادة فی الاربعاء عشرین ربیع الثانی ۱۳۰۵) .

خط همان نستعلیق ، تاریخ ۲۰ ع ۱۳۰۵/۲ ، (ص ۳۳ – ۴۲) ، کاغذ همان اندازه‌ها .

۳ـ الفاتحة : (عربی)

از همو .

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی اخرج من النون مـا ادرج فی القلم و ابرز الی الوجود بالجود ما اکثر فی العدم ...

انجام : علی ما ارقمنا و هو یهدی السبیل و الحمد لله اولا وآخراً باطناً و ظاهراً وصلی الله علی جمیع الانبیاءِ المرسلین خصوصاً علی سیدنا و سید الرسل محمد وآله اجمعین الطیبین .

خط همان نستعلیق ، (ص ۴۳ – ۵۴) .

۴ـ الی طریق الحق : (عربی)

از شیخ محیی الدین ابن العربی ، نامه‌ایست که برای فخرالدین رازی نگاشته‌است.

آغاز : بسمله . فانا لحمد لله الـذی لااله الاهو ، ونصلی علی نبیه و حبیبه صلی الله علیه والله وسلم ، قال رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم اذا أحب احدکم اخاه فلیعلمه اياه ...

انجام : للحق والتسلیم له ان لم یکن الایمان به . و هذاتمام الرسالة و الحمدلله والصلاة علی من لانبی بعده وعلی آله وصحبه اجمعین ۲۳ر بیع الثانی ۱۳۰۵.

خط همان نستعلیق، تاریخ ۲۳ ع ۱۳۰۵/۲ ، (ص ۵۵ – ۵۸) .

الی طریق التصوف : (عربی)

از همو ، برای فخررازی .

آغاز : بسمله . قال الشیخ الاکبر قدس سره لاستدعاء الامام الفخر الرازی الی طریق التصوف ، اعلم ان القلب علی خلاف بین اهل الحقایق والمکاشفات کالمرآة المستدیرة لها ستة اوجه . . .

انجام :فانظرحذرهم من الزللمخافة الصواب فان اردت انوارهم واسرارهم فاسلك آثارهم . تم صباح یوم الاحد اربع وعشرین شهرربیع الثانی ۱۳۰۵.

خط همان نستعلیق ، باهمان اندازه‌ها ، تاریخیکشنبة۲۴ ع ۱۳۰۵/۲ (ص ۵۹ – ۶۲) .

۶ـ رسالهٔ عرفانی : (عربی)

رساله ایست در پند و اندرز ، و در آن از سهل بن عبدالله التستری یاد شده است .

آغاز : بسمله . الحق تعالی یجری علی السنة کل زمان مایلیق باهله ، اذا ظهر الحق لم یبق معه غیره.من تحقق بالعبودیة نظر افعاله ...

انجام : بالخدمة والاحتیاط مع العارفین بالتواضع والانحطاط حسن الخلق معاطن قد . . . بمـا یونسه و مذبوحه من غیر خروج عن حدالشریعة. کن مع العلما بحسن الاستماع والافتقار و مع المقامات بالتوحید والانکسار (تم لیلة الاثنین ۵ ع۱۳۰۵/۲) .

خط همان نستعلیق باهمان اندازه ها ، تاریخ دوشنبهٔ ۵ ع ۱۳۰۵/۲ (ص۶۳ – ۶۶) .

۷ـ الفقریة : (عربی)

ازنجم‌الدین کبری ، درپند واندرزوسیروسلوک بشیوهٔ عرفانی . بدینگونه:

فصل فی نعت الفقیر السالک فی طـریق التصوف .

فصل فی علامة محبة الله للعبد فصل فی حقیقة دخول الفقیر فی‌الخلوة و شرح آدابهـا . فصل فی معرفة النفس و اتباعهـا . فصل‌فی نصیحة الفقراء . فصل فی تفضیل الفقر علی ما سواه . فصل فی‌صنة الدنیا وحقیقتها . فصل فی صفة طریق الله تعالی .

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی یعلم مکائیل البحارو مثاقیل‌الجبال و منشیٔ السحاب الثقال و مدبر الامـور... وبعد سألتنی وفقک الله تعالی عن شرح بعض مـا اعطانی الله تعالی من نعمة الفقر وبیان ما رأیت بعین قلبی من احسانه ...

انجام :

مدرستی قلبی و ذامعبودی تکرار دینی علم تقدیسات

نفسی ابلیسی جـربتهـا نعون و امن شر ابلیسی

(تم یوم الاربعا سابع وعشرین من ربیع الثانی ۱۳۰۵).

خط نستعلیق باهمان اندازه‌ها ، تاریخ چهارشنبهٔ ۲۷ ع ۱۳۰۵/۲ ، (ص ۶۷ – ۷۸) .

۸ـ القضاء والقدر : (عربی)

ازعلی بن احمد بن علی بن احمد،ازدانشمندان سدهٔ نهم ، گزارشی است بر رسالهٔ دیـگر خود او بنام « النور الازهر فـی کشف سر القضاء و القـدر » در یک مقدمـه و سه فصل ، و در مقدمه از « قضا و قـدر » شیخ طوسی یاد شده است .

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی ارضی بقضائه من ارتضاه من اصفیائـه . . . و بعد فلما کانت مسئلهٔ القضاء و القدر قد کثر فیها الحیرة و الضلالـة علی اکثر ناظریها . . .

انجام : علی‌الاصول‌والفروع‌جمیعا وهوعذاب عقلی اشد من الحسی. وقانااللّه تعالی‌من جمیع ذلک تعظیم منه و کریم فضله انه ارحم‌الرحمین.

خط همان نستعلیق ، باهمان اندازه‌ها (ص ۷۹ ـ ۱۰۴) .

۹ـ تکملة القضاء والقدر : (عربی)

از همو . رساله ایست در تکمیل مبحث قضا و قدر کـه در شمارهٔ پیش شناسانده شد ، در هفت فصل که در یکشنبهٔ دوم محرم ۸۳۵ بانجام رسیده‌است .

آغاز : بسمله . حمدله . و الصلاة والسلام علی سید المرسلین محمد و آله

وصحبه اجمعین . ولنظم الیه فصولا لتکمیل الابحاث . الفصل الاول فی بیان ایجاد الافعال‌لله تعالی . . .

انجام : وبمحض‌منه و کرمه انه ارحم الراحمین . قد فرغ من تألیفه . . . علی‌بن احمدبن احمد . . . بمحمد وآله اجمعین صلوات الله و سلامه علیهم الی ابد الابدین . یوم الاحد الثانی من محرم ۸۳۵ خمس و ثلاثین و ثمانمایة من الهجرة علی صاحبها افضل الصلوات و التحیة (قد فرغت من کتابة . . . ۱۳۰۵) .

خط همان نستعلیق، باهمان اندازه‌ها ، تاریخ سه‌شنبهٔ ۳ ج ۱۳۰۵/۱، (ص ۱۰۴ – ۱۱۰) .

۱۰ـ لوایح : (فارسی)

ازعبد الرحمان جامی . که درنولکشور وتهران بچاپ رسیده است . (فهرست فارسی‌مشار : ۱۳٤٦) .

آغاز : بسمله . لاحصی‌ثناء علیك کیف وکل‌ثناء یعود الیك، جل عن ثنائی جناب قدسك ... خداوندا سپاس توبزبان نمیآریم ، وستایش برتو نمیشماریم . هرچه درصحایف کائنات .

انجام :

ای کز غمش‌اوفتاده چاکت بکفن	آلوده مکن ضمیر پاکت بسخن
چون‌لال‌توان بود دروگرپس‌ازین	لب بکشائی بنطق خاکت بدهن

(قد اتفق الفراغ من‌تسوید هذه النسخة ... بحمده ومنه) ،

خط همان نستعلیق ، تاریخ ۸ ج ۱۳۰۵/۲ ، (ص ۱۱۱ – ۱۳۶) .

۱۱ـ وحدت‌وجود : (فارسی)

ازهمو ، در دیباجه مینویسد پیش‌ازاین‌چند رباعی در وحدت وجود سروده بودم ، اینك در توضیح مشکلات آن این‌رساله را مینگارم.
(فهرست ادبیات ۲ : ۶۲ و فهرست‌الهیات: ۲۹۱) .

آغاز: بسمله .

حمداً لاله‌بـا لـحمد حقیق	دربحرنوایش همه ذرات غریق
ناکرده ز محض توفیق رفیق	نسپرده طریق‌شکراوهیچ‌فریق

پاکایگانه که کثرت ثنویت صفت و موصوف راگرد سرا پردهٔ‌عزت‌وحدتش راه نیست . . . اما بعد نموده میشودکه پیش از انشاء این نامه ...

پایان : درقید کتابت‌آورده میشود تا این‌رساله بآن‌کلمات قدسیه تمام شود و بآن انفاس متبرکه مسکیه انختام گردد وهی‌هذه .

خط همان نستعلیق ، (ص ۱۳۷ – ۱۷۸) .

۱۲ـ تهلیلیه : (فارسی)

از همو ، در کیفیت بیان کلمهٔ لا اله الا الله چه از نظرلفظ و چـه معنا و قلب . (فهرست ادبیات ۲ : ۶۲ ـ فهرست سپهسالار ۳ : ۵۴۳ ـ فهرست دانشگاه ۳ : ۴۲۳)

آغاز : بسمله . مبنای طریق مشغولی‌این‌عزیزان آنست که میگویندهوش در دم خلوت ودرانجمن،معنی‌هوش دردم آنست که هرنفسی برمیآید باید که از سرحضور باشد وغفلت راه نیابد .

انجام :

جامی که نه مرد خانقاه است و نه دیر — نی باخبر از وقف و نه آگاه زسیر
هم فاتحه هم خاتمه اش جمله توی — فا فتح بالخیر ثم و اختم بالخیر

(وقع الفراغ من تسویده . . . ۱۳۰۵) .

خط همان نستعلیق ، تاریخ ۱۹ ج ۱/۱۳۰۵ ، (ص ۱۷۸ — ۱۸۰) .

۱۳ــ تفسیر سورة الحدید : (عربی)

از ملا صدرالدین محمد شیرازی ، در گذشتهٔ ۱۰۵۰ در تفسیر سورهٔ حدید با عنوان مکاشفة ، مکاشفة .

(ذریعه ٤ : ۳۳۷) .

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی افاض علی قلوب اولیائه لالی جواهر القرآن ودلایل کنوزه ، واسترق علی ضمایر احبائه لوامع اسرار . . . اما بعد فیقول . . . محمد الموسوم بصدرالدین القوامی . . .

انجام : الهادی الی طریق التوحید باسرار کلماته ورموز آیاته محمد و آله الصلاة والدعاء کفاء ارشادهم للخلق وافضالهم وجزاء هدایتهم للناس وا کمالهم اولاً وآخراً .

خط همان نستعلیق ، (ص ۱۸۱ — ۳۴۳) .

۱۴ــ تفسیر سورة الجمعة : (عربی)

از همو ، تفسیر سورهٔ جمعه است در دوازده مطلع و هریك در چندین

اشراق و یك خاتمه که ضمن مجموعهٔ تفسیرهای او بچاپ رسیده است .

(ذریعه ٤ : ٣٣٧) .

آغاز : الحمد لواهب النفس و العلم و العقل . . . اما بعدفیقول . . . المحمد المشتهر بصدر الدین بن ابراهیم الشیرازی . اعلم ایها الطالب السالك ...

انجام : فاذا احسنت ان تقول بسم الله تحققت الاشیاء بقولك بسم الله کما یتحقق بقوله کن . تمت بعون الکریم (وقد وقع الفراغ من کتابة هذه النسخة ... ١٣٠٥) .

خط همان نستعلیق ، تاریخ یکشنبهٔ ۱۴ رجب ۱۳۰۵ ، (ص ۳۴۴ - ۴۴۹) .

۱۵ـ تفسیر سورة الجمعة: (عربی)

شاید ازعبد الزاق کاشانی باشد . نسخهٔ ما بخشی است از تأویلات او در بارهٔ وجه تسمیهٔ این روز بجمعه واهمیت آن .

آغاز: هذه کلمات منقولة عن تأویلات الشیخ القاشانی فی سورة الجمعة فکتابته عتیق . بسمله . اذانودی للصلاة یوم الجمعة ان کل وضع لایطلع عقول البشریة علی سببه فهومن ظهور وراء العقول المشوب بالوهم . . .

انجام : الباقیة عند الله فانها خیر من الامور الفانیة التی عندکم و فوضوا امرا لرزق الیه بالتوکل فان الله خیر الرازقین (نقل من تأویلات الشیخ القاشانی رحمه الله سورة الجمعة) .

خط همان نستعلیق ، (ص ۱۴۹ – ۴۵۱) .

۱۶ـ تفسیر سورة الطارق : (عربی)

ازملا صدرای شیرازی، محمدبن ابراهیم، در گذشتهٔ ۱۰۵۰ . که ضمن مجموعهٔ تفسیرهای اودر ۱۳۲۲ بچاپ رسیده است .

(ذریعه ٤ : ۳۳۸) .

آغاز : بسمله . اما بعد حمد الله ملهم الحق والصواب وولی الجود فی المبداء والمآب . . . اما بعد فیقول . . . محمد المعروف بصدر الدین الشیرازی ان هذا نکت ورموزوجواهر . . .

انجام : ان یجعل الله عین عقله مکلحة بنور الهـدی و کشف عنی غشاوة الامتراء . (تمت بعونـه و قوته و نصرته . و قد صادف اتمام هذه النسخة . . . ۱۳۰۵) .

خط همان نستعلیق ، تاریخ آدینهٔ غرهٔ شعبان ۱۳۰۵ ، (ص ۴۵۲ - ۴۹۶) .

۱۷ـ تفسیر سورة الاعلی : (عربی)

ازهمو ، درده تسبیح که چند بار بچاپ رسیده است .

(ذریعه ٤ : ۳۳٦) .

آغاز : بسمله . سبحانک اللهم و تبارک اسمك و تعالی ذکرك و عظمت قدرتك . . . و بعد فهذه جملـة فریضة من نکات قرآنیة ذوقیة و دقایـق فرقانیة کشفیة شوقیة . . .

انجام : وصاحب القیل الاقوم محمد واهل بیته المقدسین علیهم اجزل تسلیات

المصلين بحرمة وجهك الكريم العظيم (قد اتفق الفراغ من تسويده ...١٣٠٥) .

خط همان نستعليق ، تاريخ سه‌شنبهٔ ١٥ شعبان ١٣٠٥ ، (ص ٤٩٧ - ٥٢٨) .

١٨- تفسير سورة الزلزال : (عربى)

از همو، که ضمن مجموعهٔ تفسیرهای او بچاپ رسیده است .

(ذريعه ٤ : ٣٣٨) .

آغاز : بسمله . اللهم اهدنی من عندك فهماً جديراً ، وعلمنی من لدنك علماً مزيداً وصل وسلم شرايف صلواتك . . . وبعد فيقول . . . محمد بن ابراهيم المعروف بصدر الدين . . .

انجام : سبحان الله فالان اذا انقطع و انكشف عنه الغطاء و تجرد عن غشاوة الطبيعة كان الغيب له شهادة و العلم عينا و الخبر معاينة (تم فی یوم . . .)

خط نستعلیق ، (ص٥٢٩-٥٥٢) ، با حاشیه‌هایی با نشانهٔ (منه) . درپایان نسخه آمده‌است : گرچه تفسیرسوره تمام‌شد ولی گویا بقیه داشته‌باشد .

١٩ - شرح بیت : (فارسى)

از عبدالرحمن جامی رساله‌ایست در گزارش بیت زیرازامیرخسرودهلوی :

ز دریای شهادت چون نهنگ لا بر آرد سر

تیمم فرض گردد نوح را در وقت طوفانش

(فهرست‌حقوق : ١٤٥ ـ فهرست‌دانشگاه ٣ : ٤٥٣- فهرست‌الهیات : ٨٠)

آغاز: بسمله . یامن لارب غیره ولااله‌سواه، وفقنا فی‌القول والعمل ...وبعد این‌کامه چنداست که برحسب اشارت امارت مآبی ... نوشته میشود ...

انجام :

جامـی غـم دوست را بعالم ندهی باهر که نه‌اوست شرح این غم‌ندهی

مرغ غـم او بحیلـه شد مارا رام خاموش که مـرغ رام را رم ندهـی

هذه‌کلمات من‌افادات مولینا‌الجامی قدس‌الله سره‌السامی (تم فی‌تاسع شعبان ٥ ۱۳۰)

خط همان نستعلیق ، تاریخ ۹ شعبان ۱۳۰۵ (ص ۵۵۳ – ۵۵۶) ،

سپس چند حدیث ازصادق وغیره (ص ۵۵۶) .

٤٨٤١ ـ مجموعه :

دارای هشت دیوان

خط نستعلیق ریززیبا ، ۴۰۵ ورق ، کاغـذ سمرقندی ، سطر ۲۵ –

۲۰ × ۸ ، جلد تیماج‌مشکی ، اندازهٔ جلد ۲۶ × ۱۵ درون ضربی به‌زرولاجورد

نشانها شنگرف،صفحه‌ها جدول بندی به‌زر ولاجورد ،متن‌وهامش،نیز جدول‌بندی

به‌زر . برروی برگ اول‌نسخه یادداشت تملیکی‌آمده که‌پـاك کرده‌اند، و چندمهر

که خوانده نشد و پـاك شده است . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩١٠

۱ ـ دیوان : (فارسی)

از ابوالفرج رونی معاصر مسعود سعـد سلمان درگذشتهٔ پس از (٥١٥) در نسخه پیرامن ۱۱۰۰ بیت هست .

آغاز :

سپهر دولت ودین آفتاب هفت اقلیم ابـوالمظفـر شـاه مظفر ابـراهـیم

انجام :

ای روزه‌مگر پای‌تو مفلوج شده‌است   یا چون شب هجـران صعب و دراز

ذریعه ۹ : ٤٧

خط نستعلیق زیبـا ، کاتب هدایت‌الله قمی ، تاریخ ع ۹۹۶/۲ ، ۲۴ ورق ، کاغذ سمرقندی ، سطر۲۵ ـ ۲۰×۸ ، عنوانها شنگرف .

۲ دیوان : (فارسی)

از رشید الدین و طواط .

نسخه پیرامن٤٥٥٠ بیت‌است ازقصاید ودرپایان رباعیات‌آمده‌است .

(ذریعه ۹ : ۱۲۱۰ ـ فهرست سپهسالار ۲ : ٦۰۰ و ٤ : ٤۹۲)

آغاز :

پناه ملك عجم شهریـار دولتیار   چراغ‌دین عرب پادشاه گیتی‌دار

انجام :

شاها زسیاستت فلك می لرزیـد   پیش تو بطوع بندگی میورزید

صاحب نظری کجاست تادرنگرد   تا آنهمه مملکت باین می‌ارزید

خط نستعلیق ، کاتب هدایت‌الله قمی ، تاریخ ع ۹۹۶/۲ ، از ۲۵ ـ ۹۰ ، باهمان‌اندازه‌ها، عنوانها شنگرف .

۳ـدیوان : (فارسی)

از حکیم زین‌الدین افضل‌الدین ابی‌بکربن اسمعیل وراق هروی متوفـی قبل از ٤٦٥ وپدرش اسماعیل وراق است که فردوسی را پنـاه داد وقتیکه‌مغضوب

سلطان محمود کشته بود و ستایشگر طغانشاه‌بن ارسلان حاکم هرات.

آغاز :

چه موج است که هر ساعت بروی نیلگون دریا
زمین را سایبان بندد به پیش گنبد خضرا

انجام :

زین گونه برنج بنده خورسندی تو　　واجب کند آرزو خداوندی تو

ذریعه ج ۹: ۶۷

خط نستعلیق ، کاتب هدایت‌الله قمی ، تاریخ ع ۹۹۶/۲ ، (۹۰-۱۱۹)
کاغذ سمرقندی، سطر۲۵ - ۲۰ × ۷/۵ ، میان دیوان شمارهٔ ۲ وشمارهٔ ۳ برگ سفید است .

۴ـ دیوان: (فارسی)

ازامیر معزی ابوعبدالله محمدبن عبدالملك برهانی نیشابوری امیرالشعرای ملکشاه‌بن الب ارسلان (۴۶۵ـ۴۸۵) بوده که بنابرمشهورحدود ۴۰۰ شاعردردربار سنجر بوده که معزی برهمهٔ آنها ریاست داشته است

نسخه‌دارای۸۱۰۷ بیت قصیده و قطعه میباشد.

آغاز :

شدست روز همه خلق فرخ‌ومیمون　　بروزگار شه نیکبخت روز افزون

انجام :

گربود یکی شاعر عزیز　　زان‌شاعرعزیزمعزیست یادگار

فهرست مجلس ج ۳ : ۴۱۸ـ ۴۱۹

خط نستعلیق زیبا ، کاتب هدایت‌الله قمی ، تاریخ ۱۲ ع ۹۹۶/۲ ،

(۱۲۱ – ۲۳۴) .

۵ـ دیوان : (فارسی)

از سید عبدالواسع بن امیر عبدالجامع بن عمر بن ربیع متوفی ۵۵۵ ستایشگر سلطان سنجر سلجوقی و بهرام شاه غزنوی . نسخه در پیرامون ۳۵۰۰ بیت قصیده است .

آغاز :

از شادی بشارت فتح خدایگان شاهان فدا کنند همی گنج رایگان

انجام :

تامن رخ چون ... تو دیدم ... تو چون چشمه نوتست

در شعر پایان گویا کلماتی بوده که کاتب نتوانسته است بخواند لذا نانویس مانده است .

ذریعه ج ۹ : ۶۵۹

خط نستعلیق زیبا ، کاتب هدایت الله قمی ، تاریخ ع ۹۹۶/۲ ، (۲۳۵ – ۲۸۴) ، کاغذ سمرقندی ، سطر ۲۵ – ۲۰ × ۸ .

۶ـ دیوان :

از ظهیرالدین ابوالفضل طاهر بن محمد فارابی خراسانی تخلص (ظهیر)

متوفی ع ۵۹۸/۱ نسخه در ۴۲۰۰ بیت

فهرست سپهسالار ج ۱ : ۶۳۱

آغاز :

چه زهره وقت صبوح از افـق بسازد جنگ

زمانه نیـز کـند نالهٔ مـرا آهنـگ

انجام :

هر لحظه دلم بجستجوی دیگر باشد بر عشق ماهروی دیگر

با یار چه‌خوش‌فتد برای‌دل‌او (!) هرسنگ دلش‌زندسبوی‌دیگر

خط نستعلیق زیبا ، کاتب هدایت الله قمی ، تـاریخ ع ۹۹۶/۲ ،

(۲۸۵ ـ ۳۳۸) ، کاغذ سمرقندی ، سطر۲۵ـ۲۰ × ۸ .

۷ـدیوان: (فارسی)

از ملك الشعراء اثیرالدین اخسیتکی.در پیرامن ۲۲۵۰ بیت.

(ذریعه‌ج ۹ : ٥٤ ـفهرست مجلس ۳ : ٦٥٩)

آغاز :

خوش کرد گوش‌چرخ ممالك بدین خطاب

کامد نهنگ رزم چـو دریـا در اضطـراب

انجام :

چون رسیدی با تو بگویم که کیم سلطان سخن اثـیر اخسیکتـیم

خط نستعلیق زیبا ، کاتب هدایت‌الله قمی ، تاریخ ۱۴ماه، ازسنه۹۹۶

(۳۳۹ ـ ۳۶۲) ، کاغذ سمرقندی ، سطر۲۵ ـ ۲۰ × ۸ .

۸ـ دیوان: (فارسی)

از سراج قمری قزوینی معاصر و ملازم سلطان ابوسعیدخان (۸۵۵ـ۸۷۲) هزلیاتی با قنقرات خواهر سلطان و بی‌بی صفیه عارفه و معارضاتی باسلمان‌ساوجی و عبید زاکانی دارد ، در ۳۱۸۸ بیت

آغاز :

نزدیك شد که زلزلهٔ صدمت فنا — اجزای کوه‌را کنداز یکد گر جدا

انجام :

عیش خوش ما چرا نباشدشیرین — درباغ که سر بسر نبات افتاده‌است

ذریعه ج۹ : ٤۳۷ـفهرست ملی ۱ : ۱۲۵

خطهمان نستعلیق زیبا ، کاتب هدایت‌الله قمی ، تـاریخ ع ۹۹۶/۲ ، (۳۶۳ ـ ۴۰۵) ،کاغذسمرقندی ، سطر۲۵ ـ ۲۰ × ۸ ، درپایان ایـن نسخه یادداشت و مهری بوده که‌پاکش کرده‌اند .

٤۸٤۲ ـ رساله در مدح ناصرالدین‌شاه قاجار (فارسی)

از میرزا محمد جعفر لواسانی معروف بحکیم الهی. تألیف بسال ۱۲۷۳

آغاز : بسمله.قل‌اللهم‌مالك‌الملك ....حمدو سپاس‌پروردگاربراسزاست....

انجام : اللهم‌متع‌المسلمین بطول‌حیاته وضاعف جمیل صفاته‌واحفظ نظـام ملکه وقوام شوکته بحق محمد وآله وعترته صلوات‌الله علیهم اجمعین.تحریراً فی شهر ربیع‌الثانی ۱۲۷۳

خط نستعلیق ، تاریخ ع ۱۲۷۳/۲ ، ۸ ورق ، کاغذ فرنگی‌متن و حاشیه ، سطر۱۰ ـ ۱۳×۷ ، جلد تیماج سرخ زرکوب ، اندازهٔ‌جلد ۲۰ ×

۱۳ ، دارای سر سوره زرنگار . صفحه‌ها دارای کمند زر و جدول بندی به‌زر وشنگرف ولاجورد .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٩١١

٤٨٤٣ ـ تسهیل الفوائد وتکمیل المقاصد (عربی)

از شیخ جمال الدین ابی عبدالله محمد بن عبدالله معروف به ابن مالك طائی نحوی ، درگذشتهٔ ٦٧٢ .

(کشف الظنون ۱ : ٤٠٥).

آغاز : قال الشیخ الامام العلامة الاوحد شیخ النحاة و الادباء جمال الدین ... فسمیته تسهیل الفوائد وتکمیل المقاصد .

انجام: (افتاده) والمنوص غیر المنصوب فان حذف یائه اجود الاان تحذف واوه او عینه فیعین الاثبات وان لم یکن منوناً .

خط نسخ ، بی‌تاریخ ، ازسدهٔ هشتم، ۱۴۲ورق، کاغذ سمرقندی ، سطر۹ ـ ۱۸ × ۱۲ ، جلدتیماج قرمز مقوائی ، اندازهٔ جلد ۲۰ × ۲۵ ، نشان وعنوان شنگرف درآغاز یادداشت ۱۲۷۹ ونیز فهرست بابهای نسخه، چند یادداشت تملیك که همگی سیاه گردیده‌ویکی ازآنها بتاریخ ۱۰۵۰ میباشد بنـام شمس الدین بن هادی اعمش متن وحاشیه نسخه موریانه زده است . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩١٢

٤٨٤٤ ـ شرح صحیفهٔ سجادیه (فارسی)

از میرزا محمد بن محمد رضا مشهدی مؤلف « کنز الدقائق » .

آغاز :بسمله.و کان من دعائه(ع) اذا سال الله العافية وشکرها. دعای بیست وسیم درسؤال کردن عافیت یعنی دور ساختن ورفع نمودن خدای تعالی از بنده . . .

انجام :وافاضه کناد خدای سبحانه بر مهتر و بهتر ما محمد که فرستادهٔ خداوند وبرگزیدهٔ او و بر آل او که پاکنند از گناهان صغیره و کبیره و سهو و نسیان از اول عمر تا آخر آن.قد تمت هذا الکتاب بعون الملك الوهاب .

ذریعه ج ۱۳ : ۳۵٦ .

خط نستعلیق ، کاتب محمد شریف بن محمدصادق خاتون آبادی ، تاریخ جمعه ۲۷ ذیقعدهٔ ۱۱۰۰ ، ۱۷۸ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۴ ـ ۱۳×۷ جلد تیماج زرد ضربی نقش و نگار ، اندازهٔ جلد ۱۸/۵×۱۲ نشانها و عنوانها شنگرف. ویادداشتهای تملیك بنام محمدالرضوی وابن محمد تقی و مهرهای دیگر بنام محمد باقر بن محمد تقی و چندمهر دیگر که خوانده نشد برروی برگ اول نسخه آمده است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩١٣

٤٨٤٥ ـ تحفة العراقین (فارسی)

ازحکیم خاقانی افضل الدین ابراهیم بن علی در گذشتهٔ ٥٨٢ .

آغاز : بسمله . المقالة الاولی و هی تسمی بعرایس الفکر و مجالس الذکر

مائیم نظارگان غمناك   زین حقهٔ سبز و مهرهٔ خاك

انجام : این دعوت رابگاه تهلیل   آمین آمین کناد جبریل

ذریعه ۳ : ٤٥۳ و ۹ : ۲۸۰ . مشار : ٦۳٦۹

خط نستعلیق ، بی‌تاریخ خطازقرن ۱۲، ۱۴۰ ورق ، کاغذ اصفهـانی ،

سطر ۱۲ – ۱۷/۵ × ۱۱، جلدتیماج زیتونی‌مجدول ، اندازهٔ‌جلد ۱۷/۵ × ۱۱

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩١٤

٤٨٤٦ـ المطول (عربی)

از سعدالدین مسعودبن‌عمر تفتازانی متوفی ۷۹۲ تاریخ تألیف ۷٤۸ در سه فن

۱ ـ معانی ۲ ـ بیان ۳ ـ بدیع .

(کشف‌الظنون ج۲ : ٤۷٤) .

آغاز : بسمله . الحمدلله‌الذی الهمناحقایق‌الایمان . . .

انجام : لنذکر لماتقدم‌من‌الاصول المذکورة فی‌الفنون‌الثلاثة وتفاصیل‌ذلك . . والصلاة علی‌نبیه‌خیر البریة و آله واصحابه ذوی‌النفوس‌الزکیة .

خط نستعلیق ، بی‌تاریخ ،ازقرن ۱۱ ، ۲۹۰ ورق ، کاغذ اصفهانی ،

سطر۱۹ – ۱۵ × ۷ ، جلد تیماج زیتونی‌مجدول، اندازهٔ‌جلد ۲۱/۵ × ۱۳/۵

نشانها شنگرف نسخه حاشیه‌هایی بنام ابوالقاسم‌سلمه‌الله وعلامت (۲ ن ه) دارد

درپایان نسخه مهری‌هست گویااز نایب‌الصدر شیرازی صاحب طریق‌الحقایق‌باشد .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩١٥

٤٨٤٧ ـ تأویل‌الایات‌الظاهرة فی فضائل‌العترة‌الطاهرة (عربی)

از سید شرف‌الدین علی‌حسینی استرابادی غروی شاگرد محقق کرکی از سورهٔ‌حمدتا سورهٔ کوثر .

ذریعه ج ۳ : ۳۰٤ .

آغاز : ان احسن ماتعرج بـه همام الالفـاظ والكلمات وسطرته اقلام الكرام الحفاظ فى صحائف اعمال البريات . . .

انجام : (افتاده) مطمئين الى النار فماشرابكم الاالجحيم فماتنفعكم شفاعة الشافعين . . .

خط نسخ ، بى تاريخ، ازقرن ۱۱ ، ۲۱۰ ورق، كاغذ اصفهانى، سطر ۱۷ ـ ۱۶ × ۱۱ ، جلد تيماج مشكى ، اندازۀ جلد ۲۵ × ۱۸ ، نشانها وعنوانها شنگرف دو تمليك جلال الدين مؤرخ ۱۲۸۹ وجعفر موسوى مؤرخ ع ۱ / ۱۳۱۶ دارد .

شمارۀ دفتر : ٦٤٩١٦

٤٨٤٨ ـ مجموعه

جنگ وشانزده رساله .

خط نسخ ونستعليق، بخط دو نويسنده، تاريخ هر دو بخش از سدۀ يازدهم است ۱۳۹ ورق ، كاغذ سمرقندى وسپاهانى ، سطر گوناگون ، جلد تيماج مشكى ، اندازۀ جلد ۵/ ۱۱ × ۵/ ۲۱ كمند وجدول مشكى وزرين درمتن وهامش. اين مجموعه را صاحب ذريعه ديده ودر «فرائد اللئالى» آنرا يادكرده است . تملك عبدالنبى ابن الشيخ على عاملى ، وسيد حسين الموسوى ، ويادداشت تقريظ ازمحمد بن حيدر حسينى عاملى مؤرخ ۱۰۹۲ ، همچنين از عبدالله بن محمد عاملى درزمان حيات كاتب . عنوان ونشان شنگرف .

شمارۀ دفتر: ٦٤٩١٧

۱ـ جنگ : (عربی)

شعرهایی بعربی از: کاتب مجموعه، ابن نقاده، الصفدی ، قصیدهٔ شیخ محمد تودی درستایش زین الدین الشهید ، الخفاجی ، عبدالقادر القرشی، الشهاب الحجازی ، ابن الـوردی ، شریف رضی ، ابن الوردی ' تاج الـدین سبکی ، ابن جعفر ، شهاب الدین بن الشاب التائب ، ابن نباتة ، النواجی ، الارجانی، الزعیفری ، ابن الظاهر، ابونواس ، الصفی الحلی، ابن جابر ، ابن العفیف، شیخ سبوخ حماة، الشریف العقیلی، ابن رشیق ، عبدالله بن قابله البستی ، ابن منیر ، ابوحاتم السجستانی (المتوفی ٥٢٤) ابن العربی ، البدیع الاسطرلابی ، القیراطی، ابن حجة ، ابن سنا الملك ، محمدبن جابر ، ابن عبدالطاهر ، الحاجبی ، ابن الخفیف ، ابن الصایغ، المجدبن مکانس ، حافظ الدین الاورعی یوسف بن مهمنداد العرب ، ابن العطـار ، ابن الیاس، ابن النبیه، ابن حبایب ، حسن بن الیاس ، الباخرزی، سیف الدین المشید ابن فضل ، ابن جمعة ، ابن الجوزی ، حسن البرغاری ، ابراهیم بن محمد الغزنوی (المولود ٦٠٥) ابن فرحون المدنی، العسقلانی ، الوراق الخطیری ، ابن قزل ، ابن محمدبن مطر ، السراج الوراق ، ابن المعتز ، الزغاری ، عبد العزیز شیخ الشیوخ النیسابوری ، ابن حبیب ، ابن عزالقضاة ابوالفضل بن وفا، ابوالفرج بن الجوزی ، شهاب الدین الخیمی، ابن تمیم ، ابن العفیف ، شمس الدین المعادی خریر بن عطیة (توفی ١١٠) ، الملك الصالح داود ، المعمار ، عبدالعزیز بن احمد مغلس، الناشی ، ابوالحسن القلانی ، ابن عبدالظاهر ، ابن مسیب الاندلسی، القیراطی، عبدالعزیز الآمدی ، الحاجبی ، القیراطی ، ابن ایبك ، العزالموصلی ، الوداعی ، ابن حجة ، ابن الرومی، ابوالحسین الخرار ، ابن یوسف، ابن عبدالظاهر، الدمامینی

ابن شادی ، ابن یوسف القرناطی ، ابن خطیب داریا ، یحیی بن وفا ، ابوالقاسم بن العطار ، الفارقی ، المتنبی ، شمس الدین احمدبن خلکان ، ابن صالح ، ابن الصایغ، العزالموصلی ، الشریف الاسیوطی ، فخرالدین بن الشهید ، محمدبن هانی،الزاهی سلیمان بن عبد الحق ، یحیی الخبار ، رمضان الحویانی، ابن النقیب ، فی ازرق ، الحاجری ، الشیخ محمد الارموی ، الازهری ، ابن سنا الملك ، شهاب الدین بن طوعان ، ابو اللطایف التفلیسی ، الحاجبی ، فخر بن مکانس ، عبد المحسن الصوری الوداعی ، ابن قرناص ، النابلسی ، علاء الدین بن ایبك ، القاضی عبدالوهاب ، عبد المنعم الصوری ، ابن حجة ، ابن الخازن ، محمد بن مکانس ، ابن المیثم ، ابن الساعاتی ، الخطیری ، حسن بن ضحاك الخلیع ، الخطیب البغدادی ، محمود۔ الدمشقی ، صفحان بن ادریس المغربی ، ابوالحسین الخراز ، سیف الدین المنشد العربی المنجم ، یعقوب بن صالح المخنیقی ، ابن رواحة ، مسعود بن حسن البیاضی ابن الساعاتی ، الحاجری ، الارجانی ، نقی الدین الشروحی ، محاسن الشوا ، نصر بن قلانس ، عیسی بن العالیه ، ابن تاج الحجام المغربی ، ابو بکر الزوزنی ، البدر الذهبی ، محمد بن بطریق عماد الدین الحلی ، محمدبن صفی الدین العماد الکاتب الحلبی (المولود ۵۱۰ والمتوفی ۵۹۷) ابن الحلاوی ، ابن قرناص ، حسن الغزنوی ، الشهاب المعمار ، ابوالحسن العقیلی، ابن اسرائیل ، الوداعی ،حسن بن زیاد ، ابن عبدالطاهر ، ابوالفتح بن قادوس ، عون الدین سلیمان، یوسف الرفاعی ، ابن لؤلؤالذهبی ، الاربلی ، البحتری ، ابن البهازیر ، ابن المعتز ، ابوبکر الخالدی، ابوالقاسم بن حلباب ، الشریف المقدسی ، ابوالعباس الناشی ، ابن المستوفی ، ابن المزین ، و جزآنها . ازهریك ازاین شعرا درچند جا و نا مرتب شعرهایی آورده است .

۲ـ فرایدالآلی فی مدح الموالی : (عربی)

ازعلی بن شیخ زین‌الدین معروف بالشیخ الصغیر متوفی ۱۱۰۴ روضه‌ایست مشتمل بر ۲۸ قصیده بعدد حروف درقافیه آن .

آغاز : (اولین قصیده) ابدت نجوم سحاب العلیه ـ ازهارها تزهو اعلی الغبراء .

انجام : یتقی الهول والمکارة والخوف ببغض الخنا وحب علی.

ذریعه ۱۶ : ۱۴۳ .

خط نسخ ، کاتب محمدکریم اصفهانی ، تاریخ ۱۰۸۷ ، ۲۵ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۸ ـ ۱۵×۶/۵ ، عنوانها شنگرف. اشعارمتفرقه در ۵۰ ورق آمده بعنوان مکاتبه و درمتن و حاشیه هردو نگاشته‌شده‌است. ودارای تملك علی‌بن زین‌الدین بن محمدبن حسن‌بن زین‌الدین عاملی وعبدالنبی‌بن شیخ علی عاملی وبدرالدین وعبدالله بن محمدعاملی ومحمدبن‌حیدرحسینی عاملی در۱۰۹۲ وقصیده‌ای ازشیخ‌محمدعودی‌منقول‌ازخطش درمدح شهید ثانی .

۳ـ الحصن‌الحصین : (فارسی)

بخشی ازآنست باگزارشهایی بفارسی .

آغاز : من‌حصن‌الحصین اذاهم بامر فلیرکع رکعتین من‌غیرالفریضة ولیقل بسم الله الرحمن‌الرحیم اللهم انی استخرك بعلمك . . .

انجام : (افتاده) خود نگاهداشته نظر کندوموافق آن بعمل آرد . من املاء المولی المرحوم مولانا عبدالجمیل غفرالله له دایرهٔ اینست . . .

ذریعه ج ۷ : ۲۴

خط نستعلیق ریززیبا ، بی‌تاریخ،ازقرن ۱۱، ۲۱ورق ، کاغذاصفهانی،

سطرچلیپا ، نشانها وعنوانها شنگرف،صفحه‌ها جدول بندی بزر ولاجورد .

۴ـ منشآت: (عربی)

نامه‌هاییست‌دوستانه‌وقطعاتیست ادبی بنثراز کاتب‌ودیگران‌با عنوانها: لکاتبه وله ، که دربرخی‌ازآنهاطرف مکاتبه رانام برده است . ازآن میان : الامیرالجلیل الهاشمی الرضوی که درآن مسافرت خود را بـاصفهان یاد کرده است، . و صورت قباله نامهٔ وقف از منشآت او برچهار جلد کتاب که حاج الحرمین حاج مؤمن بن ابراهیم وقف کرده بود .

آغاز : لکاتبه :الی کم اقاسی نـوایب الزمن ، والی ای اوادی علل الاشواق و الحزن ، والی متی اعلل النفس بالامانی الکواذب ، و متی السعی لخمود نیران المحن والنوایب ...

خط همان نسخ ، (۶۸ پ ــ ۹۵ ر) درهامش .

۵ـ شرح بیت: (فارسی)

از خواجه محمد دهدار .

خلق بمعلوم خـرد ملحق است   آنچه‌بحس یافته‌ای‌آن حق‌است

آغاز : بسمله.من کلام خواجه دهدار (ره) دربیان معنی بیت شاه داعی‌الله که در لباب مشاهده فرموده : خلق بمعلوم خرد ... زید را ملاحظه کن وبدن او او را از عوارض جسمی پـاك ساز و از اجزای فضلیه کـه لاینقطع در تبدیل است پاك ساز ...

خط نستعلیق ، بی‌نام وبی‌تاریخ ازسدهٔ ۱۱ (۱۲۱ ر ــ ۱۲۱ پ) ، چلیپا .

۶ـ رقعه : (فارسی)

قطعاتیست ادبی و عرفانی بنظم و نثر ، بـرخی از آنها بی نشان و یکی از ملامقیما .

آغاز :

بی‌یـار ترم زآنکه وفادار ترم آزرده ترم زآنك کم آزار ترم

سبحان الله درین کعبه سرای سست بنیاد ، ودیر ینه‌دیر بیبقا .

(۱۲۱ پ ـ)

۷ـ صلات قضای حاجت :

طریقهٔ نماز حاجت گزاردن‌بدو روایت یکی ازخواجه ابوالقاسم سمرقندی ودیگری از شیخ شرف الدین یحیی‌منیری .

(۱۲۲ ر)

۸ـ صلواتیه : (عربی)

منسوب به‌محقق دوانی ، رسالهایست در وجه و مناسبت آل محمد، و آل ابراهیم درگفتهٔ : اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم وآل ابراهیم .

آغاز : بسمله . وله الحمد و علی نبیه الصلاة والسلام و علی آله و اصحابه الکرام قد سمعت السید ... عبدالرحمان‌حسین السنی ... قال اکثر اقوال العلماء فی‌توجیه تشبیه الذی یتضمن قولنا: اللهم صلی‌علی محمد وعلی آل‌محمد کماصلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم ...

انجام: الابهذا الوجه، کما لایخفی علی من له ادنی فطانة (تمت الرسالة المنسوبة الی المحقق الدوانی).

خط همان نستعلیق چلیپا، (۱۲۲ پ).

۹ـ چند خبر وحدیث: (فارسی ـ عربی)

بعربی وفارسی، ودرآن از «عیون المجالس» یاد شده است. وهمچنین دو طریقهٔ استخاره کردن آمده است.

خط همان نستعلیق چلیپا، (۱۲۲ پ ـ ۱۲۳ پ).

۱۰ ـ شرح بیت: (فارسی)

ازعبدالرحمان جامی در شرح بیت منسوب به امیر خسرو دهلوی:

ز دریای شهادت چون نهنگ لا برآردسر
تیمم فرض گردد نوح را در عین طوفانش

(فهرست دانشگاه ۳: ۴۵۳. فهرست حقوق: ۱۴۵).

آغاز: بسمله. یامن لارب غیره ولااله سواه وفقنافی القول والعمل کماتحب و ترضاه.

دل عشق تورامرید بـاداهمه عمر درد تو بدل مزید بادا همه عمر

این کلمهٔ چند است که برحسب اشارهٔ هادی کامل مرشدا کمل نوشته میشود در شرح معنی این بیت...

خط همان نستعلیق وچلیپا، (۱۲۴ ر).

۱۱ ـ أحادیث و اخبار: (عربی ـ فارسی)

درآن از «خزانة الجلالیة» نیز نقل شده است.

(۱۲۴ پ – ۱۲۵ پ) .

۱۲ – منتخب حصن الحصین من کلام سیدالرسلین :

ازشمس الدین محمد بن محمدبن محمد بن الخزری شافعی در دعـا والاوراد نسخهٔ ما گزیده‌ایست از آن .

(کشف الظنون : حصن) .

آغاز : بسمله . الحمدلله وسلام عـلی عباده الذین اصطفی وحسبنا الله تعالی و کفی ، قاالشیخ . . . محمد بن . . . الخزری الشافعی . . . وبعدفهذه نبذة انتخبتها من ادعیة استخرجتها من کتاب الحصن الحصین من کلام سیدالمرسلین .

انجام : الطیبین الطاهرین آمین . قدوقع الفراغ من هذه الملتقط یوم الاحدفی تاریخ احدی وعشرین من شهر جمیدی الثانی سنة (رقم نگذارده است) فی قریة برم پوری من بد . . .

خط نستعلیق خوش ، تاریخ یکشنبهٔ ۲۱ ج۲/ رقم ندارد، سدهٔ ۱۱ ، (۱۲۵ ر – ۱۲۸ ر) ، سطر ۳۲ – ۸ × ۱۷ ، چلیپا . درپایان یك بند آمده است : نقلته من خط حافظ میردوست . دربخشهای دیگر این مجموعه نیز آمده : من حصن الحصین .

۱۳ – چهل کلمهٔ منظوم : (فارسی)

از عبدالرحمان جامی ترجمه و گزارش چهل کلمه از سخنـان پیامبر است، هر یك کلمه بدو بیت فارسی ، ودرپایان آمده که در ۸۸٦ به انجام رسیده است .

(فهرست دانشگاه ۸٦۷:۵، فهرست رضوی: ش اخبار ۸۸، فهرست مجلس ٦: ۳۰) .

آغاز : بسمله . صحیح ترین حدیثی که راویان مجالس و محدثان مدارس یقین املاء کنند . حمد دانائیست که . . . امابعد این چهل کلمه‌ایست که سهولت فهم و حفظ را بنظم فارسی ترجمه کرده می‌آید . . . لایومن‌احدکم‌حتی یحب .

هـر کسی را لقب مـکن مؤمن — گـرچه از سعی جان و تن کاهد
تـا نخواهد بـرادر خـود را — آنچه از بهـر خویش خواهـد

انجام : بمانند نسخه ۸۶۷ دانشگاه .

خط همان نستعلیق چلیپا ، کاتب محمد عارف ملتانی ، تـاریخ دوشنبهٔ ۲۵ ج ۲/ درقریه برم پوری درعسکر سلطان‌الاعظم و خاقان‌الاکرم ، تـاریخ سال ندارد . ازسدهٔ ۱۱ (۱۲۸ پ ـ ۱۲۹ پ) .

۱۴ ـ احادیث و اخبار :

همچنین احادیث واخباریست بعربی وحکایاتی عرفانی بفارسی .

(۱۲۹ پ ـ ۱۳۲ ر) .

۱۵ـ وصیةابی‌حنیفة : (عربی)

وصیت‌نامهٔ‌ابوحنیفه است در دوازده فصل .

(کشف‌الظنون : وصیة) .

آغاز : بسمله . الحمدلله وسلام‌علی عباده الذین اصطفی . امابعدفهذا کتاب الوصیة لامام . . . ابی‌حنیفة . . . لمامرض‌ابوحنیفة قال اعلمواصحابی‌واخوانی و فقکم الله تعالی‌ان‌فی‌مذهب‌اهل‌السنة والجماعة اثنی‌عشر نوعاً من‌الخصال فمن کان یستقیم علی هذه‌الخصال لایکون مبتدعا . . .

انجام : هم فيها خالدون ، وفى حق الكافرين اولئك اصحاب النارهم فيها خالدون . تم .

خط همـان نستعليق دردوستون چليپا ، (۱۳۲ پ) ، عنوان ونشان شنگرف .

۱۶ ـ حصن‌الحصين : (عربى ـ فارسى)

بازهم بخشى وگزيده‌ايست از آن‌وگزارشى‌است بفارسى براسماء الحسنى از آن كتاب .

آغاز : بسمله . اسامى اسماء اعظم و اسماء حسنى ازشرح حص‌الحصين من كلام حضرت سيدالمرسلين . . . نقل كرده شد .

(۱۳۳ ر ـ ۱۳۹ پ) .

٤٨٤٩ ـ ديوان ناصرخسرو (فارسى)

ناصرخسرو مروزى ملقب بحجت‌در گذشتهٔ ٥٣٤ كه چندين‌بار به‌چاپ‌رسيده است .

(ذريعه۹ـ:۱۱٥٤مشار فارسى:۷٦٠ ـ سپهسالار۲:٦٨٦و٥٣٥:٤) .

آغاز : بسمله

در بندمداراكن و در بند ميانرا — دربندمكن خيره‌طلب‌ملكت دارا

گر تو بمداراكنى آهنك پياپى — بهتربسى از ملكت دارا بمدارا

انجام :

توكل‌مذهب از انديشه دوراست — سـر انديشه را بايد بريـدن

در سنه هزار و دویست و پنجاه در قریه آشتیان تحریر یافت حرره محمد یوسف
ابن محمد ابراهیم آشتیانی .

خط نستعلیق ، کاتب محمد یوسف آشتیانی ، تاریخ ۱۲۵۰ در آشتیان ۱۸۳ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر ۲۲ – ۱۳/۵×۶/۵ ، جلد تیماج ضربی مشکی ، اندازهٔ جلد ۲۱×۱۳ در آغاز کتاب یادداشت تملیك بـا مهر بنام (عبده الراجی فرهاد) در پایان یادداشت رفتن صادق‌بیك باردوی همایون بتاریخ ۲۵ شهر ذی‌الحجه ۱۲۵۳ و تاریخ دیگر ۱۲۵۴ در آغاز این رساله احوالات ناصر خسرو که از نگارش وی اقتبـاس گردیده موجود است و یاد داشت دیگری بنـام معتمدالدوله بن عبدالعلی میرزا بتاریخ ۱۳۳۰ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩١٨

٤٨٥٠ ـ دیوان (فارسی)

از شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی .

آغاز :

شکر و سپاس و منت و عزت خدای را   پروردگار خلق خداوند کبریا

انجام :

تو حاکم صفحه آفاق وانکه حاکم تست
ز بخت و تخت و جوانی و ملك برخوردار
. . . کتبه العبد حسن الکاتب فی اثنی عشر و ثمانمایة حامداً مصلیا .

خط نستعلیق ، کاتب حسن الکاتب ، تـاریخ ۸۱۲ ، ۱۸۵ ورق ، کاغذ سپـاهانی ، سطر گوناگون ، جلد تازه ، اندازهٔ جلد ۱۹×۱۲ سرلوح الصاق

شده زرین لاژوردمشکی، در برگ ۲۴ یك سرلوح ودوترنج الصاق شده لاژورد زرین مشکی، درخاتمه ترنج الصاقی لاژورد وزرین ومشکی که در۱۲ دایره ، عنوان کلیات سعدی باخط زرین نوشته شده‌است . جدول و ستون‌زرین ومشکی، بعضی ازصفحات این‌کتاب متن وحاشیه است . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر: ٦٤٩١٩

٤٨٥١ ـ تهذیب‌المنطق (عربی)

از سعدالدین مسعودبن عمر تفتازانی .

(مشار عربی : ۲۳۰)

آغاز : بسمله.الحمدللّٰه‌الذی‌هدانا‌سواءالطریق وجعل‌لنا‌التوفیق‌خیرالرفیق.

انجام : الثامن لانحاءالتعلیمیة وهی‌التقسیم اعنی‌التکثیر من فوق . . . قد وقع‌الفراغ من تحریر هذه الرسالة فی سنة اربع و ثلثین و الف‌علی‌ید محمد باقرالمشهدی .

خط نسخ ، کاتب محمدباقر مشهدی ، تاریخ ۱۰۳۴ ، ۳۵ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر۱۵ ـ ۱۱×۵/۵ ، جلد تیماج قرمزضربی ، اندازهٔ جلد ۱۰×۱۷/۵ سرلوح زرین،لاژورد،شنگرف،مشکی. جدول‌زرین و مشکی. نشان وعنوان شنگرف.مهربنام (مصطفی الموسوی) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٢٠

٤٨٥٢ ـ تشریح امعاء (فارسی)

در شرح وتقسیم‌بندی امعاء ونوع‌بیماری‌هریك با شرح دارهایی‌که برای درمان‌آن امراض لازم است .

آغاز : بسمله. یامسهل الصعاب سهل لناسلوك طریق الصواب...وبعد اماتشریح امعا بر سبیل اجمال .

انجام: تا سه برابر اجزا عسل بعد از شش ماه استعمال نمایند بحسب امر خیر متناوب است و از غایت شهرت احتیاج بتعیین نیست.تمت . بعـون الله ... فی شهر شوال المکرم فی شهور سنه ۱۱۰۵

خط نستعلیق ، تاریخ شوال ۱۱۰۵ ، ۴۳ ورق ، کاغذ سپاهانی ، سطر ۱۶

۶/۵ × ۱۴ ، جلد تیماج فرسوده ، اندازهٔ جلد ۱۲ × ۱۸ نشان وعنوان شنگرف.

جدول زر، لاژورد ومشکی. درپایان نسخه پزشکی .

شمارهٔ دفتر : ٤٦٩٢١

٤٨٥٣ ـ شرح الکافی (عربی)

ازمولا محمدصالح بن احمد مازندرانی سروی،درگذشتهٔ ١٠٨١ یا ١٠٨٦

آغاز :بسمله . کتاب التوحید یبین فیه وجود الصانع ووحدته وصفاته الذاتیة والفعلیة .

انجام : دل ظاهراً علی ان من احل له الامام مسئول وهو بعید جداً ولا یبعد تخصیص السؤال بمن عداه.والله اعلم.قدتم فی سادس عشرین شهر صفر .

خط نسخ ، از سدهٔ ۱۱ ، ۴۲۱ ورق ، کاغذ سپاهـانی ، سطر ۲۷ ـ ۷ × ۱۹ ، جلد تیماج مشکی مقوائی ، اندازهٔ جلد ۱۰ × ۲۱ نشان و عنوان شنگرف.درخـاتمه کتاب عقل وتوحید تاریخ کتابت اول ماه رمضان ۱۰۶۴

ذکر شده و در خاتمهٔ کتاب حج تاریخ فراغت از کتابت چهارم شعبان ۱۰۶۷ آمده‌است‌درخاتمهٔ همین‌کتاب یادداشت مقابله بخط شکسته بنام محمد حسین‌بن محمدصالح مازندرانی بتاریخ ۱۰۹۳ کتاب‌حج دارای سرلوح‌زیبای‌زر ، لاژورد شنگرف‌ومشکی.جدول زر ومشکی . درآغاز یادداشت‌تملیك بامهر (سلطان‌العلماء محمدجعفر) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٢٢

٤٨٥٤ ـ مجموعه

دارای سه رساله .

خط نستعلیق‌عین‌علی‌در۱۰۴۶، ۹۰ورق، کاغذسپاهانی، سطر۱۴ــ۵/۶×۱۲، جلد تیماج مشکی مقوائی ، اندازهٔ‌جلد۱۸×۱۲، نشان‌وعنوان‌شنگرف، درآغاز یادداشت‌کیفیت‌خریدبنام عبدالعلی نعمةاللهی متخلص به عبدی بتاریخ ۱۳۰۳ و عبارت (خلفه‌الصدق‌احتشام‌الملك) ومهر بهمین نام‌درهامش،ودربعضی‌ازصفحات یادداشت بنام عبدالعلی هست . در پایان رسالهٔ شمارهٔ ۲ کاتب بنام عین علی خودراشناسانده ، وبتاریخ ۱۰۴۶.دارای ۹ شکل .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٢٣

۱ـ تحفةالملوك : (فارسی)

علی‌بن ابی‌حفص ابن‌فقیه محمود اصفهانی‌درپانزده‌باب ، همانکه‌در۱۳۱۷خ بچاپ رسیده‌است (نشریه۱ : ۲۱٦)

آغاز : شکر وسپاس بیقیاس حضرت آن خداوندی را که حمد وثنای‌وجود وجوب اوست ووجود جملهٔ ممکنات مستفاد از فیض وجود او ... و این کتاب مشتمل است بر پانزده باب .

انجام :

آگرمرگ داد است بیداد چیست   ز داد این همه بانگ و فریاد چیست

تم الکتاب بعون الملك الوهاب تحریر فی التاریخ شهر صفر، الختم بالخیر و الظفر، سنه ۱۰۴۹ .

خط نستعلیق ، تاریخ صفر ۱۰۴۹ (۱پ–۵۸ ر) درحاشیه یادداشت بنام عبدالعلی معتمدالدوله.

۲ ـ بهجة الروح: (فارسی)

ازعبدالمؤمن بن صفی الدین بن عزالدین بن محیی الدین بن نعمة بن قابوس بن وشمگیر جرجانی. با یك مقدمه و ده باب در موسیقی (ذریعه ۳ : ۱۶۲– فهرست دانشگاه ٤ : ۸۳۹ ـ سپهسالار ۳ : ۲٦۱)

آغاز الحمد لله رب العالمین ... امابعد فهذه رسالة شریفة و جیزة باهـرة فی العلوم الادوار ... اما بعد قال العبد الفقیر...عبدالمؤمن بن صفی الدین بن عزالدین بن قابوس وشمگیر .

انجام : باب در بیان ادوات و آلات طرب که هر کس از حکما کدام آلت طرب ساخته ... فی غرة شهر ربیع الثانی سنة ستة واربعین و الف .

خط همان نستعلیق ، کاتب عین علی ، تاریخ ۴۶ ۱ ، (۶۰پ۸۴پ)
در پایان این رساله ۶ شکل و یك جدول از نتهای موسیقی واشعارکه بخط نستعلیق چلیپا نوشته شده است ومقامهای موسیقی را دراین اشعار شرح داده است و در پایان نام ۱۲ مقام از مقامهای موسیقی ذکر گردیده است .

۳ ـ کرامیه: (فارسی)

از دورهٔ سفره چی که در موسیقی و بنام علیقلی خان نگاشته است.

آغاز : بسمله.

نغمه اولی است ز فیض کریم — ای بلبل جان نغمه سرا ازغم تو

چون دایره دل بیپرو پاازغم تو — عشاق همیشه بینوا از غم تو

درد از تو دردرا دوا از غم تو

دیده‌ای بخش که غیر تو نبینند ودلی که غیر خیال تو نگزینند ...

بی زمزمهٔ عشق نخواهم بودن — تا قوت دم زدن مرا خواهد بود

(دربارهٔ نسخه‌های خطی ۲ : ۲۳۶)

خط همان نستعلیق (۸۵پ ۹۰ر)

۴۸۵۵ ـ ادب الکاتب

ازابومحمد عبدالله بن مسلم (ابن قتیبة دینوری) .

(مشارعربی : ۳۳)

آغاز بسمله . قال ابومحمدعبدالله بن مسلم بن قتیبة.اما بعد حمدالله بجمیع محامده والثناء علیه بماهو اهله .

انجام : و انما جی‌ٔ بهذه المصادرمخالفة للافعال لان الافعال و ان اختلفت ابنیتها ... وقد کمل هذاالکتاب بعون الملك الوهاب .

خط نسخ ، بی‌تاریخ، ازسدهٔ هشتم ، ۲۵۱ ورق ،کاغذ سمرقندی ، سطر ۱۳ـ۱۳ ۱۰×۱۰ ، جلد تیماج ضربی با لولا ، اندازهٔ جلد ۱۸×۱۵ ،در آغاز فهرست مطالب کتاب و چند یادداشت تملیك بنام رمضان بن موسی العطیفی الحنفی ودیگری بنام محمدالشامی بتاریخ ۱۰۱۹ و دیگری بنام خلیل بتاریخ ۱۲۲۱ یادداشت تملیك دیگر بنام اسحق طرازی حاکم در شهر دوقات

وتوابع.مهر (رب نجنی بمحد وعلی) ویادداشت مقابله بتاریخ ۱۰۸۲ ودر پایان سرگذشت مختصری از ابن‌قتیبه‌هست (کلیشه) .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٢٤

٤٨٥٦ ـ مجموعه

دارای دو کتاب .

خط نستعلیق . کاتب محمدعلی طباطبائی‌بیدگلی‌کاشانی. تاریخ ۱۲۷۳ ۱۷۷ ورق . کاغذ فرنگی ، سطر ۱۲ ـ ۱۴ × ۷ ، جلدتیماج قهوه‌ای باحاشیه زرکوب ، اندازهٔ جلد ۲۱ × ۱۵ . نشان وعنوان شنگرف، درپایان هردودیوان یادداشت‌کاتب بتاریخ ۱۲۷۴ که دراین تاریخ عنوانهای نسخه (سرخی شده) را نگاشته است .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٢٥

۱ ـ دیوان : (فارسی)

از ابوالقاسم حسن بن احمد عنصری‌بلخی .

(ذریعه ۹ : ۷۷۳مشار فارسی : ٧٤٦ فهرست سپهسالار ۲ : ٦٤٤ و ٥١٧:٣)

آغاز : بسمله .

دل مرا عجب آید همی زکار هوا — که‌مشک‌موی‌سلب‌شدزمشکبوی صبا

زرنگ‌وبوی‌همی‌دانم‌وندانم ازانك — چنین صبازهوا گشت یا هوا ز صبا

انجام :

چون برپائی بسروسیمین مانی — چون‌بنشینی بماهو پروین مانی

بتمامی انجامید دیوان ... بیدالضعیف محمد علی الطباطبائی البیـد گلـی الکاشانی بتاریخ چهارشنبهٔ هشتم‌ذی‌الحجهٔ ۱۲۷۳ .

(۱ پ– ۱۰۱ ر) با همان نشانیها. در پایان دیوان یادداشت زیر:
بتاریخ دوشنبهٔ سیم محرم‌الحرام سنه ۱۲۷۴ ... سرخی‌شدبیدالضعیف محمدعلی الطباطبائی‌البیدگلی‌الکاشانی.ونیز فهرستی از ۱۱ نفر از شعرای قرن‌پنجم با تاریخ درگذشت آنان.

۲ – دیوان : (فارسی)

از ابوبکر افضل‌الدین یا زین‌الدین بن‌اسماعیل وراق ازرقی‌هروی .
(ذریعهٔ ۹ : ۶۸–مشار فارسی : ۲۲۱۸– ادبیات‌دکترصفا ۲ : ۴۳۲ فهرست سپهسالار۲ : ۵۵۶) .

آغاز : بسمله .

چه جرم است اینکه هرساعت ز موج نیلگون دریا
زمین را سایـه بان بنـدد به پیش گنبد خضرا

انجام :

تاطیره نگردی ای‌نگارازلب‌خویش یاقوت که به بود بها دارد بیش

(۱۰۳ ر – ۱۷۷ ر) ، درپایان این‌دیوان همان یادداشت شمارهٔ یك تکرار شده .

۴۸۵۷ – دیوان (فارسی)

از ناصر خسرو مروزی یمکانی ملقب‌به‌حجت‌درگذشتهٔ ۵۳۴ که بار ها بچاپ رسیده است .

(ذریعة۹ : ۱۱٥٤-مشارفارسی : ۷٦۰-فهرست سپهسالار۲:٦۸٦ و ٥۳٥:٤)

آغاز :بسمله.

دربند مدارا کن و دربند میانرا — در بند مکن خیره طلب ملکت دارا

انجام :

همی دستی بدامان تو داریم — مروت نیست دامن را کشیدن

بتاریخ شانزدهم شوال هزارودویست وپنجاه وپنج ... حرره العبدالخاطی ابن المرحوم حاجی عبدالله آشتیانی:محمدهادی .

خط نستعلیق ، کاتب محمدهادی ، تاریخ ۱٦ شوال ۱۲٥٥ ، ۲۰٥ ورق ، کاغذفرنگی ، سطر۱۹ - ۷ × ۱٥ جلد تیماج ضربی‌مشکی ، اندازهٔ‌جلد ۱۹ × ۱۱ ،درآغازاین‌نسخه شرح‌حال ناصرخسروازرساله‌ای‌که خود دراحوالات خویش نگاشته موجوداست ، دارای دو سرلوح بسیارزیبا شنگرف زرین،لاژورد سپیدی،سبزومشکی.جدول زرین، لاژوردومشکی .

شمارهٔ دفتر : ٦٤۹۲٦

٤۸٥۸ - تحفة العراقین (فارسی)

ازافضل‌الدین ابراهیم‌بن‌علی حکیم‌خاقانی معروف بحسام‌العجم،درگذشتهٔ ٥۸۲

(ذریعه ۳ : ٤۰۳و۹:۲۸۰ - مشار:۳٦۹وفهرست سپهسالار۲:٤٦۷و۳:۳۷۰)

آغاز :بسمله.

مائیم نظارگان غمناك — زین حقهٔ سبز ومهرهٔ خاك

کین حقه ومهره تابجایند — سر کیسهٔ عمر می‌گشایند

انجام :

این دعوت را بگاه تهلیل آمین آمین کناد جبریل

بدست وقلم این عبد محمدعلی به اتمام رسید، سه شنبهٔ بیست وهشتم محرم الحرام سنهٔ ۱۲۰۱

خط نستعلیق ، کاتب محمدعلی ، تـاریخ ۱۲۰۱ ، ۱۱۲ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر۱۵ ـ ۷×۱۴ ، جلدمقوا ، انـدازهٔ جلد ۱۲/۵×۲۱ نشان و عنوان شنگرف، جدول وستون شنگرف .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٢٧

٤٨٥٩ ـ مجموعه

دارای سه رساله .

خط نسخ ، کاتب محمدصدرحسینی بهزادی ، بی تاریخ ازقرن ۱۳ ق ، ۱۱۱ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر۱۶ ـ ۶/۵×۱۳/۳ ، جلد روغنی حاشیه و عطف تیماج قهوه‌ای ، اندازهٔ جلد ۱۱/۵×۱۹ ، عناوین با شنگرف نوشته شده وروی برخی عبارات نیز بشنگرف خط کشیده شده .

شمارهٔ دفتر: ٦٤٩٢٨

۱ ـ رسالة فی حشر جمیع الاشیاء : (عربی)

مؤلف که نام خودرا نیاورده خطاب بیکی ازبرادران دینی میگوید : از من دربارهٔ حشر جمیع اشیاء حتی جماد ونبات پرسیده‌ای، منهم اجابت نموده میگویم

سپس بذکر طبقات ممکنات میپردازد، پس از آن وارد مطلب شده درهفتادفصل و یك خاتمه بکیفیت حشر موجودات میپردازد .

آغاز : بسمله . یارب الاخرة والاولی ومبدأ الوجود والمنتهی .

انجام : مدة هذه الادوار الکوکبیة جمیعاً هما الحاصلة من ضرب سبقه فی مثلها، فیحصل تسعة واربعون، فالکل مع کسورها خمسون الف سنة .

خط نسخ ، تاریخ ۱۲۴۴ ق ، (۸ ب تا ۲۵ ر)

۲ ـ فی حدوث العالم : (عربی)

مأخوذ از مجلد السماء والعالم «بحار» .

متن از ملامحمد باقر بن محمد تقی بن مقصود علی مجلسی .

آغاز: منقول عن مجلدالسماء والعالم البحار تفهیم وتتمیم نفعه عمیم بعون الله الواهب الکریم . اعلم ان المقصود الاصلی من هذا الباب اعنی حدوث العالم لما کان من اعظم الاصول الاسلامیة .

انجام : وکلام سائر المؤرخین جارهذا المجری ولاجدوی فی ایرادها .

خط نسخ ، بی تاریخ از قرن ۱۳ ق ، (۲۵ ر ـ ۸۶ ر) کاغذ فرنگی ، سطر ۱۶ .

۳ ـ اتحادالعاقل والمعقول : (عربی)

ازصدرالمتألهین محمدبن ابراهیم، ملاصدرا قوامی شیرازی .

نگارنده دراین رساله میگوید: ما خلاصه‌ای از آنچه دراین باب در کتاب الاسفار الاربعة آورده‌ایم دراینجا یاد میکنیم، سپس دردومقاله اول دراتحاد عاقل

ومعقول ودوم‌دراینکه‌عقل‌بسیط کل‌مقولات‌است ، این رساله راپایان‌میدهد .

(فهرست عربی‌مشار: ١٤ ـ یادنامهٔ صدرای‌شیرزای درفهرست آثارصدرا) .

آغاز : بسمله . الحمد لواهب العلم والحكمة و الصلاة على واسطة الجود والرحمة .

انجام : فاذا نظرت اليه فاذن من عندالله تعالى .

خط نسخ ، از همان تاریخ ، (٨۶ ر تا ١١١ ر) ، کاغذ فرنگی ، سطر١۶ .

٤٨٦٠ ـ منتخب‌الاغانی (عربی)

متن از ابوالفرج علی‌بن حسین‌بن محمد اصفهانی .

آغاز : ومما نقل من كتاب الاغانى لابى‌الفرج الاصفهانى، من ذلك:اخبار عمروبن عبدالله ابن ابى‌ربيعة واسم ابى‌ربيعة حذيفة‌بن‌المغيرة‌بن‌عبدالله‌بن عمروبن مخزوم‌بن يقظة‌بن مرة‌بن لوى‌بن غالب .

انجام : ولايذيقه اللهم والفكروالابتلاء والحمدلله وحده و صلى‌الله و سلم على‌من‌لانبى‌بعده ... العظيم .

خط نسخ ، تاریخ محتملا قرن ٩ ق ، ٩۴ ورق ،کاغذ اصفهانی ، سطر ٢٥ ـ ٩×١٨ ، جلد تیماج قرمز یك لائی ، اندازهٔ جلد ١۴ × ٢۴/٥ ، سرلوح زر ، دورسطور با زرو سیاه خط‌کشیده‌شده وابتدای مطالب باشنگرف نوشته شده .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٢٩

٤٨٦١ ـ تاريخ نگارستان (فارسی)

ازقاضی احمدبن محمدبن عبدالغفار قزوینی .

(ذریعه ۳ : ۲۹۱ ـ مشار فارسی: ۳۴۸ ـ استوری ۱ : ۱۱۴ ، ۱۲۴) .

آغاز :

ای طرا زندهٔ بهارستان — وی نگارندهٔ نگارستان

از کرم تازه کن بهارمرا — رقم صدق ده نگـار مرا

انجام :

پی تاریخ و نامش فکر کردم — خرد گفتا که هست این نکته جامع

چودرواقع نگارستان چنین است — از آن آمد نگارستـان لامع

خط نستعلیق ، تاریخ ۱۳ رمضان ۱۲۵۸ ، ۳۱۱ ورق ، کاغذ تـرمه اصفهانی، سطر ۱۷ ـ ۱۰ × ۱۹/۵ ، جلد تیماج ضربی مشکی ، اندازهٔ جـلد ۲۶ × ۱۵ ، نشان وعنوان شنگرف، جدول زر ، لاژورد ومشکی .

شمـارهٔ دفتر : ٦٤٨٣٠

٤٨٦٢ ـ شوارق الالهام (عربی)

ازعبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجی در گذشتهٔ ۱۰۵۱ .

این کتاب شرحی است برشرح تجریدالکلام علامه، دردوقسمت: اول درامور عامه ودوم درجواهر واعراض . (الذریعه ١٤ : ۲۳۸) .

آغاز : بسمله . ربنـا افتح بيننا وبين قومنا بالحق وانت خيرالفاتحين .

انجام : فانشرب السقمونيا علة فاعلية عرضية لحصول وعلة معدهذاتيةله .

خط نسخ ، تاریخ غرهٔ جمادی‌الاولی ۱۲۳۲ ، ۱۹۳ ورق ، کاغذ فرنگی ، سطر ۲۳ ــ ۶/۵ × ۱۳/۴ ، جلد تیماج مقوائی ضربی قهوه‌ای ، اندازهٔ جلد ۱۳/۵ × ۲۰ عناوین باشنگرف آمده وزیر عبارات اصل باشنگرف خط کشیده‌شده .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٣٠

۴۸۶۳ ـ جام جم (فارسی)

ازرکن‌الدین اوحدی مراغی اصفهانی، متوفی بسال ۷۳۸ نگاشتهٔ ۷۳۳ ق . مثنوی اخلاقی است بشیوهٔ «حدیقة‌الحقیقهٔ» سنائی درچهار هزارو پانصد بیت تقریباً .

(ذریعه ٥ : ٢٣ و ٩ : ١١١ـ مشار: ٤٦٤ـ فهرست‌سپهسالار ٢: ٤٨٧ و٤: ٢)

آغاز :

قل هوالله لامرءٍ قد قال — من له الحمد دائما متوال

احد غیر واجب با حد — صمد لم یلد ولم یولد

انجام :

دل اورا بذکر عادت کن — کار او ختم بر سعادت کن

خط نستعلیق ، تاریخ اوائل صفر ۹۱۷ ق ، ۵۳ ورق ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۱۵ ــ ۱۱/۵ × ۱۶ ، متن در چهار ستون ، جلدتیماج مقوائی سبز ضربی گل‌وبته‌دار ، اندازهٔ جلد ۱۶ × ۲۲/۵ ، اشعاردرمتن‌وحاشیه‌آمده‌است‌ودورسطور بامرکب زرد وآبی خط کشی شده، عناوین با شنگرف نوشته شده، سرلوح زرو گل‌وبته‌دار ، حاشیه بدنبال متن‌است درهرصفحه .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٣١

۴۸٦۴ ـ مفاتیح الشرایع (عربی)

ازمحمدبن مرتضی ملقب به محسن ومعروف به فیض کاشانی در گذشته ۱۰۹۱، تاریخ تألیف ۱۰۴۲، درمهمات احکام ومسائل فقهیه است، و مؤلف خود میگوید آنرا به دوازده کتاب ودوخاتمه در دوفن عبادات وسیاسات وفن معاملات تدوین داشتم.

(ریحانه ۳ : ۲۳۸).

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی هدنا الدین الاسلام و سن لنا الشرایع و الاحکام . . . . وسمیته «مفاتیح الشرایع» ورتبته کترتیب الکتاب الکبیر علی اثنی عشر کتاباً وخاتمتین فی فنین .

انجام : کل شیئ مطلق حتی یردفیه نهی . والله اعلم بحقایق احکامه والحمدلله حق حمده ... اثان واربعون والف .

خط نسخ ، تاریخ محتملا قرن ۱۲ق ، ۳۰٦ ورق ، کاغذدولت آبادی، سطر ۲۱ ـ ۷/۵ × ۱۴/۵ ، جلد تیماج مقوائی ضربی گل وبته دار ، اندازۀ جلد ۱۱/۵ × ۱۹ ، دورسطور بازر خط کشی شده. کلمۀ « مفتاح» باشنگرف نوشته شده وهمچنین عناوین دیگر باشنگرف آمده باحاشیه هایی. سرلوح گل وبته زروآبی وقرمز .

شمارۀ دفتر : ٦۴۹۳۲

۴۸٦۵ ـ فی اشتراط صحة الصوم الواجب بالغسل من الجنابة (عربی)

ازحسین بن حیدرحسینی کرکی، نوۀ دختری محقق کرکی، وفاتش ۱۰۰۱ ق نگارش در ۲۵ رمضان ۱۰۲۵ .

مؤلف میگوید : چون برای بسیاری ازمردم امروزه اشتباه وشك وشبهه رخ

میدهد که شرط صحت روزه‌ایکه ، روزه گیرش غسل‌جنابت بگـردن دارد چیست لذا بنا بفتوای خود بشرح این مسأله میپردازم .

(ریحانة الادب ۳ : ٤٤٩) .

آغاز : بسمله . الحمدلله‌الذی فضل شهر رمضان علی سائر الشهور ... و بعدفلما حصل‌الاشتباه والتشکیک‌فی‌هذه‌الایام لکثیر من‌الناس فی‌اشتراط صحة‌الصوم‌الواجب بالغسل من‌الجنابة .

انجام : و فرغ من تـألیفه افقر عباداللّه . . . . الحسین‌بن حیدرالحسینی الکرکی . . . فی‌اول‌العشر الثانی من شهر رمضان من شهور سنة الف و خمس و عشرین هجریة .

خط نسخ ، تاریخ محتملاازقرن ۱۱ق ظاهراً خط‌مؤلف است ، ۱۴ورق کاغذ اصفهانی ، سطر۱۴ – ۷/۵ × ۱۳/۵ ، جلد مقوائی آبـی عطف تیمـاج قهوه‌ای ، اندازهٔ جلد ۱۲/۵ × ۱۹ . (کلیشه)

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٣٣

٤٨٦٦ – معانی وبیان وبدیع (فارسی)

این کتاب که بطرزی بدیع تدوین‌یافته بنا باظهارمؤلفش مختصریست در علم معانی و بیان و بدیع، وبریك مقدمه وسه فن ترتیب پذیرفته.دراین کتاب که درمعانی بیان وبدیع فارسی است گاهی شواهدی از زبان عرب و آیات قرآن نیز میآورد.ودرآخر کتاب با نقل خطبه‌ای بدون حرف الف بـاسناد ابراهیم کفعمی پایان میبخشد .

درآخر کتاب خاتمه‌ای‌آمده که درآن اموری لازم‌الرعایه درمعانی و بیان وبدیع یاد شده .

آغاز : بسمله . و به نستعين . ستایش بیحد خالقیرا سزا است کـه خلقت انسانی نمود واورا نعمت بیان ارزانی فرمود .

انجام : فسیستغفر رب کل مربوب لی ولکم .

خط نستعلیق ، تاریخ محتملاازقرن۱۳ق ، ۱۶۷ ورق ، سطر ۱۷ — ۹×۱۵/۵ جلد مقوائی تیماج مشکی گوشه وعطف تیماج قهوه‌ای ، اندازۀ جلد ۱۶×۲۲/۵ عناوین وآیات باشنگرف نوشته شده محشی .

شمارۀ دفتر : ٦٤٩٣٤

٤٨٦٧ ـ رسالة فی التسویة والنفخ (عربی)

از محمدبن محمدبن محمد غزالی .

این رساله حاوی پاسخ پرسشی است که ازحجة الاسلام غزالی درباره معنی آیۀ «فاذا سویته ونفخت فیه من روحی» وازمعنی « تسویه » و « نفخ » دراین آیه بعمل آمده است. ونیز درهمین باب درحاشیۀ کلیۀ صفحات رساله مطالبی آمده است .

آغاز: بسمله . سئل الامام الاجل حجة الاسلام محمد بن محمد بن محمد الغزالی . . عن معنی قوله تعالی و اذاسویته ونفخت فیه من روحی وعن معنی التسویة و النفخ ههنا .

انجام : فاذا فهمت نوعی الوجود فقد کـان نبیا قبل آدم بمعنی الوجود الاول التقدیری دون الوجودالثانی الحسی العینی .

نوع خط نسخ ، کاتب محتملا محمد عارف لمغانی ، تاریخ ۱۱۱۷ ، ۲۴ ورق ، نوع کاغذ فرنگی ، سطر ۹ ـ ۵/۵×۹/۵ ، نوع جلد تیماج مقوائی

قرمز گل وبته‌زر ، اندازهٔ جلد ۱۳/۵ × ۲۱ در آخر نسخه آمده: کتبه العبدالمذنب که ازآن ببعد تا کلمه (یاقوت) پاك شده ولی بر تکــه کاغذی که وصالی شده نوشته کتبه العبدالمذنب محمد عارف اللمغانی یا قوت ثانی نسخه فی‌سنة ۱۱۱۷ کاغذ متن زرد باکاغذهای الوان حاشیه‌سازی شده .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٣٥

٤٨٦٨ ـ مجموعه

دارای بیست وسه رساله .

نوع خط نستعلیق ، گویاسدهٔ سیزدهم ، ۱۸۳ ورق ، سطر ۲۷ - ۹/۵ × ۲۱/۵ ، نوع جلد تیماج مقوائی مشکی ، اندازهٔ جلد ۱۴ × ۲۵/۵ .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٣٦

۱ ـ مدارج کمال : (فارسی)

ازباباافضل الدین کاشانی ، درپایان نسخه ۴۰۲/۹ دانشگاه آمده که نخست آنرا بعربی نگاشته، سپس بدرخواست شمس الدین محمددزوا گوش بپارسی درآورده‌است این گفتار در مصنفات باباافضل چاپ مینوی ج ۱ ص ۳ بچاپ رسیداست .
(کشف الظنون : مدارج ـ مشار: ۱۴۱۵ ـ فهرست دانشگاه ۳ : ۳۵۱)
آغاز : کتاب ترجمهٔ مدارج الکمــال افضل الدین . بسمله و به‌نستعین . بنام خدائیکه جزاو خدا نیست آغازهرچیز .

انجام : تمام شد مدارج الکمال بخجسته حال وفرخنده فال والحمدلله . . . والسلام علی اهله ...

خط نستعلیق ، بی‌تاریخ‌محتملاازقرق۱۳ ق ، کاغذ اصفهانی ، (۱ ر -

۱۶ پ) سپس‌افاداتی‌است‌ازمؤلف ص۱۷ مطالبی‌است عروضی .

۳ ـ سازوپیرایهٔ شاهان پرمایه : (فارسی)

ازافضل‌الدین‌کاشانی‌در گذشته‌پیرامن ٦٦٧ دریك مقدمه وسه گفتار وبشمارهٔ

۳ در ص ۸۱۷ مصنفات باباافضل بچاپ رسیده است .

گفتار اول: فی‌اصناف‌الملوك ۲ ـ اوصاف الملوك ۳ ـ اعمال‌الملوك.

(الذریعه ۱۲ : ۱۰۰ ـ مشار : ۹۱٤ـفهرست‌دانشگاه۳ : ٦٦٤ـادبیات : ۳۰۸)

آغاز : بسمله.وبه‌نستعین.آغاز گفتار گیرم ازنام آنکه انجام هر گفتار ازو

و بدوست .

انجام : ودرودوآفرین بربهترین‌وبرترین رسل محمد مصطفی وبراهل‌بیت

ویاران وهمراهانش والحمدلله . . . مسلماً .

خط نستعلیق ، تاریخ محتملا قرن ۱۳ ق ، (۷ تا ۲۶) کاغذ اصفهانی

سطر۲۷ .

۳ ـ ماهیةالعلم (ایمنی‌ازبطلان‌درپناه‌خرد) : (فارسی)

ازباباافضل‌الدین‌کاشانی که درجلد۲ مصنفات باباافضل ص۶۰۱ بچاپ رسیده

است .

دراین رساله درباب‌دانش و اهمیت آن سخن رفته است (ریحانةالادب ۱ :

۱۳۰ .

آغاز : چنین گوید گـوینده این سخنان افضل‌الدین الکاشانی . . . بعد از ستایش کردکار که هر مفلس و کم مایه که ازمفلسی و کم‌مایگی خود رنجد .
انجام : تـا اورا تمام وآراسته بی‌خللی و نقصانی بمرجع و معاد اصلی کـه سرچشمهٔ دوام وبقاءِ ازل و ابدیت است بازرساند والله . . . والسلام .تمت تمام شد .

خط نستعلیق ، تاریخ محتملا از قرن ۱۳ ق ، (۲۷ تا ۲۸ ر)کاغذ اصفهانی ، سطر۲۷ .

۴ ـ مراجعت با عالم‌اصلی وکلی : (فارسی)

نامه‌مولانا افضل‌الدین قدس‌الله‌روحه ،بصدر سعیدشمس‌الدین محمددزوا کوش که‌درجلد ۲مصنفات باباافضل ص ٦٨١ بچاپ رسیده است .
(فهرست دانشگاه ۳ : ۳۸۵ ـ فهرست رضوی ۲ : ۳۳۵)
آغاز : رسالهٔ افضل‌الدین درمراجعت با عالم‌اصلی و کلی نامه‌ای که‌خواجه افضل‌الدین قدس‌الله روحه . . . بدوستی نوشته است .. دل‌عزیز ونفس‌شریف‌مستعد .
انجام : سالکان شایسته ومستعدان آراسته را برخواننده ونویسنده وبال و حجت‌بگرداناد . . . و حسبناالله ونعم‌الوکیل . . . مستغفراً .

خط نستعلیق ،(۲۷(تا۲۸ب) ، کاغذاصفهانی ، سطر۲۷ .

۵ ـ کوشش‌برای رهیدن : (فارسی)

از همو .
دراین نامه خطاب بیکی ازاحباب بی‌اعتباری دنیارا مورد بحث قرارداده و اندرزها ونصایح چندی‌رایادمیکند. (فهرست دانشگاه ۳ : ۳۳۱)
آغاز : رسالهٔ افضل الدین کتبها الی بعضی اصدقـائه ایضاً من انشائه ...

آدمی درکوشش ازبرای نجات جستن است اکنون مارا دانستنی است که آدمی نجات ازچه میجوید،ازالمی تاازآنچ نهایات المست چون هلاك وفنا .

انجام : وهرکار کرده وعمل که درآن خبری سرآید وبه آگاهی رسد اگر چه جمهور خلق آنرا ازاعمال خیر شمرند آن نه ازاعمال خیربود اگرچه صورت عبادت دارد . والسلام علی اهله.تمت .

خط نستعلیق ، (۳۴ ر تا ۳۲ پ)کاغذ اصفهانی ، سطر ۲۷ .

۶ ـ نامه : (فارسی)

ازهمو .

مکتوبی است بیکی ازدوستانش .

این نامه در جلد ۲ مصنفات باباافضل چاپ مینوی ص ۷۱۰ بچاپ رسیده است.

(فهرست دانشگاه ۳ : ۳۸٤ ـ رضوی ۲ : ۳۳۵)

آغاز : من انشاءله رحمه‌الله بسمله . رب‌العزة تعالی وحده وتقدست اسمائه آگاه است ازمکنون دل وضمیر روان خادم که دربارهٔ افعال واحوال واقوال و اعمال مجلس اسموی اجلی عالمی بارقی انوری صدری شمس‌الدین ضیاءالاسلامی اعتضاد الاکابروالافاضلی .

انجام : آسایش روشن‌دلی مؤید ومخلد، والحمدلله حق‌حمده و صلواته علی محمد وآله .

خط نستعلیق ، (۳۳ ر) ، کاغذ اصفهانی ، سطر ۲۷

۷ـحال نفوس جزوی بعدازفساد تنها : (فارسی)

ازهمو. این گفتاردرصفحهٔ ٦٤١جلددوم‌مصنفات باباافضل بچاپ رسیده است .

(فهرست‌دانشگاه ۳ : ۳۲۷ ـ فهرست‌مجلس ۲ : ۳۸۳)

آغاز : ایضاله‌رحمه الله . هم‌ازسخنان خواجه‌افضل‌الدین رحمه‌الله‌موجودات یا جزوی‌اند یاکلی .

انجام : وازقوت نزدیك بفعل‌رسد که نیزهیچ‌آسیبی‌بوی راه‌نیابدوالسلام ... وآله الطاهرین.تمت.تمام شد .

خط نستعلیق (۳۴پ) سطر۲۷ .

۸ـ ره انجام نامه : (فارسی)

از همو .

در این رساله مؤلف میگوید : گروهی از یاران حقیقی و برادران دینی از من«انشاء نامه»خواستند که از خواندنش وفهم معانیش آگه شوند،از سه‌چیز: از وجود خود وصفات وجود خود وآگه گردند از آگهی وعلم که چیست وآگه شوند ازفائده و منفعت آگهی وعلم . ازاین روی برخی‌آنرا «انشاءنامه» خواندند. این گفتاردرجلد۱ ص٥٦ مصنفات بابا افضل بچاپ‌رسیده‌است .

(ذریعه۱۱ : ۳۰۹ ـ فهرست‌حقوق : ۱۳۰ . مشار : ٨٦١)

آغاز : کتاب ره انجام نامه لافضل الدین . بسمله . رب اعن بلطفك یاعظیم الالطاف.لله الحمد علی‌اهل الحمد .

انجام : وازدانسته‌آگهی دادن مشغول بادمارا وبرادران مارا ابد الابدین ودهرالداهرین‌والحمدلله ... ونعم النصیر .

نستعلیق (۱۷۴ر تا ۱۸۱ پ) .

۹ـ جاودان‌نامه : (فارسی)

از همو. که‌بشمارهٔ ٦ در « مصنفات بابا ۲۵۷-۳۲٦ » بچاپ رسیده است .

در چهار باب : بـاب اول در شمردن علوم‌کلی،باب دوم در شناختن خود و طریق آن،باب سوم در شناختن آغاز کار،باب چهارم در شناختن انجام‌کار .

(ذریعه ٥ : ۷۷ ـ مشار : ٤۷٦ ـ فهرست ادبیات : ۱۵۱ ـ حقوق : ۷۰)

آغاز : کتاب جـاودان نامه لافضل الدین . بسمله.وبه‌نستعین وعلیه‌نتوکل الحمدالله رب‌العالمین. این نامه‌ایست مربرادرانی که ایشانرا انسانیت رنجه دارد واندرون‌ایشان از خودمتقاضی‌شود.

انجام : تمام شد جاودان نامه ... والحمدلله رب العالمین .

خط نستعلیق (۱۸۲ر تا ۲۰۳ پ) . درپایان این رساله تحت‌عنوان « ایضاً من‌کلامه » دردو بند مطالبی عرفانی‌هست .

۱۰ـ رساله دربارهٔ روح : (فارسی)

از همو .

در این مکتوب یـاد آور شد که « گروهی گویند روح دواست یکی روح حیات ودیگرروح‌تمیز، چون آدمی بخسبد روح تمیز از اوجدا شود،وچون بمیرد روح حیات از اوجدا شود .

(فهرست دانشگاه۳: ۳۳۳) .

آغاز : ایضاً من کلامه‌قدس سره . بسمله. گروهی گویندروح دواست یکی

روح حیات ودیگر روح تمیزچون آدمی بخسبد روح تمیزازوجدا شودوچون بمیرد روح حیات ازوجدا شود .

انجام : اینست اصول سیاست و اخلاق که گفته شد.والسلام، و الحمدلله رب‌العالمین ... الطاهرین .

خط نستعلیق (۲۰۴ ر تا ۲۰۴ ب) سطر ۲۵.

۱۱ـ رساله‌ای در تقسیم علوم : (فارسی)

در این رساله علوم را برمبنای قدما تقسیم گردیده‌است .

آغاز : رساله‌درتقسیم علوم . بدانکه حکمت‌علمیست که بحث کرده میشود دروی از موجودات خارجیه،بروجهی که آن موجودات برآن وجهست در نفس امر،یعنی درحد ذات خود بی‌اعتبار .

انجام : نهم جدلست ومنطق‌راا گرازحکمت نگیریم اقسام حکمت‌سی‌وپنج میشود.والحمدلله علی الاتمام ... تمت هذه الرسالة .

خط نستعلیق (۲۰۵ پ تا ۲۱۰ ر) سطر۲۷ .

۱۲ ـ رساله در عدالت : (فارسی)

(فهرست نسخ کرمان ادبیات ص ۴۰ و ۵۷)

ازملاجلال دوانی که دراوائل قرن‌دهم میزیسته ، بر یك مقدمه ویك مقصد ویك‌خاتمه‌تدوین یافته است .

آغاز : بسمله . این رساله مشتملست برمقدمه و مقصدی وخاتمه . مقدمه پوشیده نماند که نفس ناطقه .

انجام : وازافراط وتفریط متحاشی باشند.توفیق عمل روزی باد .

خط نستعلیق(پ۲۱۱ تا ۲۱۳ پ) سطر۲۷ زیر برخی عبارات بـا شنگرف خط کشیده شده .

۱۳ـ ترجمهٔ رسالهای در اخلاق : (فارسی)

متن از مولانا محمد اردبیلی ، مشتمل بر پنج فصل . فصل اول : در تعریف حقیقت خلق و لواحق آن،دوم در تعریف اخلاق فاضله و فاسده،سوم در حقایق اخلاق،چهارم در کیفیت استمعال اخلاق و پنجم در علاج فـاسده و حفظ فاضله بطب نفوس .

آغاز : رب وفق بالاتمام.این عجاله ترجمهٔ رسالهٔ اخلاق مولی العلام محمد ابن موسی اردبیلی است در علوم حکمیه چنان بتحقیق پیوسته .

انجام : اینست قانون در دفع رذائل وحفظ فضائل که موجب سعادت اولی وآخری باشد.والله الموفق .

نستعلیق (۲۱۴ پ تا۲۱۶پ) سطر۲۷ .

۱۴ ـ آغاز و انجام : (فارسی)

از خواجه نصیر طوسی درگذشتهٔ ٦٧٢

(ذریعه ۱ : ٣٦ ـ فهرست فـارسی مشار : ۲۷ـ فهرست دانشگاه ۳ : ٤٠٢ـ ریحانة ۱ : ٤٢٢) .

در بیست فصل دراخلاق،فصل اول درصفت راه آخرت وذکر سالکانش،فصل دوم دراشارت بمبدأ ومعاد وآمدن ازفطرت اولی ... فصل سوم دراشارت بهردو جهان فصل چهارم دراشارت بمکان وزمان آخرت . فصل پنجم در اشارت بحسن خلایق فصل ششم دراشارت بذکر احوال اصناف خلق درآن جهان . فصل هفتم در اشارت

بصراط،فصل هشتم دراشارت بصحائف اعمال،فصل نهم دراشارت بحسان وطبقات اهل حساب.فصل دهم دراشارت بوزن اعمال و ذکر میزان،فصل یازدهم دراشارت بطی آسمانها فصل دوازدهم در اشارت بصفحات صور و تبدیل زمین وآسمان،فصل سیزدهم در اشارت بانچه روز قیامت حادث شود،فصل چهاردهم در اشارت بدرهای بهشت. فصل پانزدهم در اشارت بر دوزخ. فصل شانزدهم در اشارت به کویهای بهشت،فصل هفدهم دراشارت بخازن بهشت،فصل هیجدهم در اشارت بدرخت طوبی،فصل نوزدهم دراشارت بحور عین. فصل بیستم بثواب وعقاب.

خط نستعلیق، (۲۱۷ پ– ۲۲۸ پ)، سطر ۲۷

۱۵ ـ یزدان شناخت : (فارسی)

ازعین القضاة همدانی کشتهٔ ۵۲۵ یا ابوالفتح شیخ شهاب الدین یحیی بن حبش سهروردی کشتهٔ ۵۸۷.

این رساله مشتمل برسه باب است: اول دراثبات باری تعالی ... باب دوم در معرفت نفس انسانی ... سوم درمعرفت نبوت.

(فارسی مشار : ۱۶۸۰ احول وآثار عین القضاة ـ فرمنش : ۱۰۳ ـ فهرست دانشگاه۳ : ۱۶۰).

آغاز : کتاب یزدان شناخت. بسمله. الحمدلله رب العالمین .... نام این رسالت یزدان شناخت نهادم.

انجام : از رضای اومارا،ازآن دونعیم آن جهانی، که ورای همه سعادتهااست میسر گرداناد...رب العالمین.

خط نستعلیق (۲۲۹ر–۲۴۰ ر) سطر ۲۷

۱٦ ـ خطبة افلاطون : (عربی)

دراین خطبه که منسوب به‌افلاطون است نصایح واندرزهای حکمت آمیز آمده ومردم رابطلب فضائل دعوت مینماید وبذکر طبقات وتعداد وزرامیپردازد وهمچنین ازاقسام رزمندگان یادمیکند ومطالبی‌راجع به‌فتح وفیروزی‌درجنگ ذکر مینماید وبالاخره‌آنچه درمملکت داری رعایتش را لازم میداندبرمیشمرد .

آغاز : خطبة افلاطون خطاب بااسکندر ومذمت طول فرس . ایها الناس اسمعوا کلامی واشکروالله علی نعمه علیکم .

انجام : بذل الوجوه الی الناس هوالموت الاصغر.تم‌الکتاب الحمدلله .... الطاهرین .

خط نستعلیق ، (۲۴۱ ر ـ ۲۴۷ ر) ، سطر ۲۷

۱۷ ـ خردنمای جان‌افروزیاخردنامه : (فارسی)

ازابوالفضل‌یوسف‌بن علی مستوفی،مؤلف‌سخنانی‌ازحکماء وکلماتی‌قصار از علی ع نقل کرده وآنهارابا اشعارفردوسی‌درآمیخته است (فهرست‌فیلمها ص٦٦٧).

آغاز : کلمات حکما بروفق صدکلمه ومطابق . اشعار فردوسی . بسمله.و به القوة . الحمدلله . بدین معنی این چند سخن ایراد افتاده وتألیف کرده‌آمدبامثال امیرالمؤمنین علی‌ابن ابیطالب ... وباشعار فردوسی ...آراسته گردانیده .

انجام :

یکی جز بنیکی جهان نسپرد ... همی از نژندی خردپژمرد

تمت الکتاب بعون‌الله ... الطاهرین .

نستعلیـق (۲۴۹ پ ر۲۵۶ پ) ۲۷سطر

۱۷ ـ رساله ای درمعرفت اجسام و نفوس و آخرت: (فارسی)

درمعرفت نفس .

در این کتاب آمده است : « در راه خدا نشانی است از روی ضرورت ونام آن خاکست وموجوداست وبسه قسم میشود یکی نبات ویکی حیوان ویکی معادن ومیگوید که نشان اول موجودات این هرسه‌اند . . . . پس مصلحت چنان دیدم که در معرفت ایشان ومعرفت نفوس ومعرفت آخرت چندکلمه بنویسم» .

آغاز : رسالة فی معرفت النفس بالعجمیة . بسمله . بدانکه اگر کسی خواهد که ازاینجا بحج رود بی زادوراحله وبدرقه نتواند رفت .

انجام : الوارث آنکه همه‌چیزها بوی میرسد. الرشید آنکه مهلت دهد عاصیانرا وکافرانرا. الذی لم یلد آنکه نزاید، ولم یولد وکسی ازاو نزاید، ولم یکن له کفواً احد ونبوده است کسی مانند . . . واو یکی است، که یگانگی را بحقیقت سزاوار است. تم والحمدلله رب العالمین .

نستعلیق (۲۵۷ ر تا ۲۷۱ پ) ۲۷سطر

۱۸ـ جام گیتی نمای ازمیر حیسن میبدی : (فارسی)

منسوب به‌خواجه نصیرالدین طوسی ولی مؤلف الذریعه درصحت انتساب بوی تردید کرده، بریك فاتحه وسی مقصد ویك خاتمه، در الهیات وطبیعیات .

(الذریعه ۲٤:٥ فهرست دانشگاه ۸ : ۷۲٤،۷۱٥ ـ فهرست ادبیات۳ : ٤٤ـ سپهسالار ٤ : ۲۳)

آغاز : الله اکبر . سپاس حکیمی را که احکام حکماوانظار علمادرمعرفت کنه‌اومتحیرو پریشانند ... واین مختصر مسمی بجام گیتی نمابروفق مشرق متاخرین حکما برصحائف تهور نگاشت .

انجام : بعد ازاستحکام عقائد دینیه، درکلمات متکلمین وحکما وصوفیه نظر کند،واز همه‌جا استفاده نامید، تا آن عقائد بمزید استحکام ورسوخ موصوف کرده وبدرجهٔ یقین رسد . . . . الطاهرین .

نستعلیق (۲۷۲ ر تا ۲۷۸ پ) ۲۷سطر درصحافی اوراق پس‌و پیش شده‌است، شکلها شنگرف

۱۹ـرساله‌هفت‌اقلیم : (فارسی)

دراین رساله چگونگی زمین و صفتهای وی مورد بحث‌قرار گرفته ، وآنرا به هفت‌اقلیم تقسیم کرده است . مطالب رساله برمبنای‌اندیشه‌های قدماآمده است .

آغاز : بسمله . عاقل راواجب چنین باشد که‌چگونگی‌زمین و صفتهای‌وی بداند ، تاازسفلی‌بعلوی قیاس میبرد تاآنوقت که برهان معلوم شود چه‌ازمحسوس بمعقول راه شاید برد .

انجام : ودرین رساله اینقدر بیش نتوان‌آورد.والله اعلم‌بالصواب .

نستعلیق (۲۷۹ پ ـ ۲۸۲ ر) ۲۷سطر، اعدادوعناوین ودائرهٔ زمین باشنگرف است .

۲۰ـحدودمفرد وممکن : (فارسی)

مؤلف‌دراین‌رساله‌متذکر میشود که‌حدود وتعاریف بیشتراقناعی‌است‌نه‌برهانی

بنابراین ماازکتاب اشارات بوعلی و کتـاب نقاوة الحکمة حسن بن جریر اصفهانی و کتابی از عبدالله بن جبریل بختیشوع طبیب، این رساله را درحدود برهان غیر مکرر فراز آوردیم .

آغاز : بسمله . بداند که ما درجمله کتـاب منطقی پنجگانه گفتیم که حد چه باشد واینجا برساله آورده است درحدود مفردوممکن چنان تمام نبود که منطقیانرا بشاید ونیز بیشتر چیزهارا رسم بازنموده بود .

انجام : حد سعادت یافتن نفس باشد آنچ آلت میکند . والله اعلم بالصواب .

نستعلیق (۲۸۲پ ـ ۲۸۷ ر) ۲۷سطر. کلمه حدومحدود باشنگرف نوشته شده . درز ۲۸۷ پ تا ۲۹۳) مطالب پراکنده مختلف بفارسی وعربی نوشته شده

۳۱ الاصول العشرة : (عربی)

ازاحمدبن عمر بن محمد صوفی خیوقی خوارزمی مکنی بهابوالجناب وملقب به نجم الدین وطامة الکبری ومعروف به نجم الدین کبری، ازاوائل قرن هفتم .

مؤلف دراین رساله ازطرق الی الله بحث کرده که یکی را طریق اهل معاملات ودیگری راطریق ارباب مجاهده وسومی راطریق سائرین الی الله نام نهاده وطریق سوم را برمیگزینند وآنرادرده اصل برمیشمارد. (ریحانه الادب ٤ : ۱۷۲)

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی هدانا وما کنا لنهتدی لولان هدانا الله .

انجام : کمن یبقی فی الظلمات السحرة الانسانیة لایزهر له نور المؤمنیة ولایثمر له الولایة والنبوة . . . الهدی. تمت الرسالة.

نستعلیق(۲۹۳ تا ۲۹۵پ) ۱۹ سطر. عناوین باشنگرف است وهمچنین زیر برخی عبارات باشنگرف خط کشیده شده .

۲۲ ـ ترجمه و شرح الاصول العشرة شیخ نجم‌الدین کبری خیوقی :(فارسی)

ازمولا عبدالغفور لاری .

دردیباچه آمده: گوید فقیر .... عبدالغفور لاری که این کلمه چند است در ترجمه وشرح رساله .... نجم‌الکبری، سپس میافزاید: به‌اصرار دوستان پس از ترجمه اصل بشرح و توضیح آن پرداخته‌ام .

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی هدانا وما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله ... امابعد گوید فقیر .

انجام : قال قدس سره فافهم ترشد، ترجمه : یعنی فهم کن که نور ایمان و ثمرهٔ ولایت ونبوت از مردن اختیاری پیدا شود، وچون فهم کنی راه راست یافتی والسلام ... تمت تمام .

خط نستعلیق ، (۲۹۶ پ تا ۳۱۴ پ) سطر ۱۷ ، در آخر نسخه دارد « اشتریته ممن یدعی التصرف من البلدالکربلا (کذا) سنه ۱۲۵۱ العبد الخاسر محمدباقر الجهرمی الشیرازی . در حاشیهٔ صفحات ۲۹۷ تا ۲۹۹ ابیاتی از شیخ عطار نقل‌شده‌است .

۲۳ ـ اصطلاحات صوفیه : (فارسی)

ازمولانا نورالدین جعفر بدخشی .

دراین رساله مختصر اصطلاحاتی چند ازصوفیه شرح داده شده .

آغاز : الحمدلله رب‌العالمین والصلاة والسلام علی‌سیدنا محمد وآله اجمعین بدان ... که وجود رامن حیث هوهو یعنی مطلق .

انجام: وعین الیقین حاصل آید بمکاشفهٔ ملکوت صفات وحق الیقین بظهور ذات.والله اعلم .

خط نستعلیق ، (۳۱۵پ تا ۳۱۹) ، سطر ۱۷ در آخر نسخه مطالبی مختلف بفارسی وکمی بعربی آمده است .

۴۸۶۹ ـ روشنائی نامه (فارسی)

ازحکیم ناصر خسروعلوی قبادیانی که همراه «سفرنامه» و «سعادتنامه» دربرلن بچاپ رسیده‌است.غیرمبوب .

(ذریعه ۱۰ : ۲۷۲ـمشار:۸۵۷ ـ فهرست‌دانشگاه ۱۴ : ۳۶۹۳ .)

آغاز: بنام کردگار پاك داور که هست ازفکر و وهم‌وعقل‌برتر

انجام: بدین‌نادانی‌وعجزم‌ببخشای مرا از لطف راه راست بنمای

تمت الکتاب «روشنائی نامه» علی ید اضعف‌الکاتبین عبدالواحد المشهدی غفر ذنوبه . تم

خط نستعلیق ، کاتب عبدالواحد مشهدی، بی‌تاریخ،ازقرن۱۱، ۲۰ ورق ، کاغذ اصفهانی ، ۱۲ سطر ۷×۱۲ ، جلد تیماج سبز ، اندازهٔ جلد ۱۲×۲۰ ، دارای سرلوح زرین و مینا، ستون وکمند زرین است، پشت صفحهٔ اول مستدیر مینا کاری رسم و وسط آن با خط ثلث زرنگار نوشته شده : (للخزانة العامرةالسلطانیة السلیمانیة عمرها الله) ونیزهمانجا نوشته‌شده بتاریخ۱۵ شهرربیع الاول من ۱۱۱۵ عرض شده است .

شمارهٔ دفتر: ۶۴۹۳۷

٤٨٧٠ ـ منطق الطیر (فارسی)

از فرید الدین عطار نیشابوری ،مثنویست عرفانی درسیر و سلوك .

(ذریعه ۹ : ۷۲۹ ـ مشار : ۱۵۲۰ . فهرست مجلس ۳ : ۵۷۳)

آغاز : بسمله .

آفرین جان آفرین پاك را   آنك جان بخشید وایمان خاك را

عرش را بر آب بنیاد او نهاد   خاکیانرا عمر بر باد او نهاد

انجام :

غریق رحمت یزدان کسی باد   که کاتب را به الحمدی کند یاد

... تمام شد دراواخر ربیع الآخر ...

خط نسخ ، کاتب درویش محمد فقیر ، تاریخ ربیع الاخر ۸۹۷ ، ۱۵۱ ورق ،کاغذسمرقندی ، سطر ۱۷ــ۸ × ۱۵ جلدطلاکوب تیماج تریاکی ، اندازهٔ جلد ۱۳٫۵ × ۲۱ عنوانها زر ولاجورد وشنگرف . تمام صفحات جدول بامرکب آبی ومیان مصرعها خط کشی شده. پشت کتاب مهر : نصرالله تقوی ، در صفحهٔ اول مهر : لا اله الا الله الملك الحق المبین . . . محمد . در دو ورق آخر اشعار متفرقه هست .

شمارهٔ دفتر : ٦٤٩٣٨

فهرست ها

۱ ـ نام کتابهائی که دراین مجلد معرفی شده‌است .

۲ ـ نام مؤلفین نسخه های معرفی شده .

« نام کتابها »

« أ »

« ب »

« پ »

« ت »

« ث »

« ج »

« خ »

«ذ»

«ز»

«س»

« ش »

« ص »

« ض »

« ط »

« ق »

«ك»

«گ»

« ل »

« م »

« ن »

« و »

« ه »

« ی »

نام نگارندگان

«آ»

«ب»

«ح»

«س»

«ش»

«ص»

«ط»

«ظ»

«ع»

«غ»

«ف»

«ق»

[illegible]

« و »

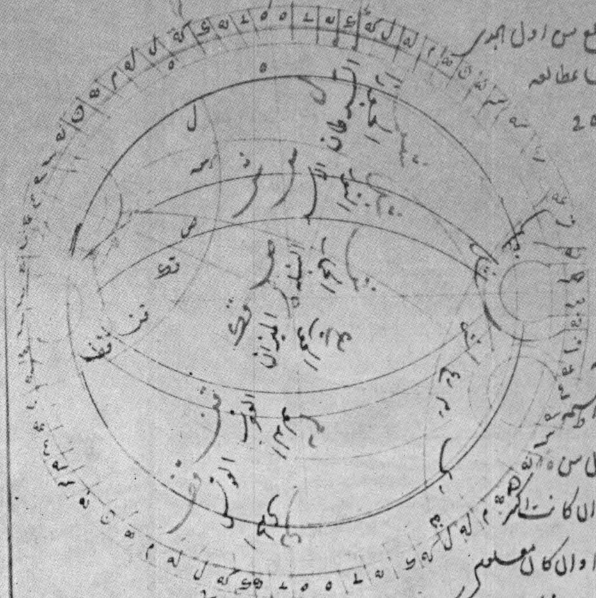
« هـ »

« ی »

عکسهایی از خطوط کهن یا زیبا

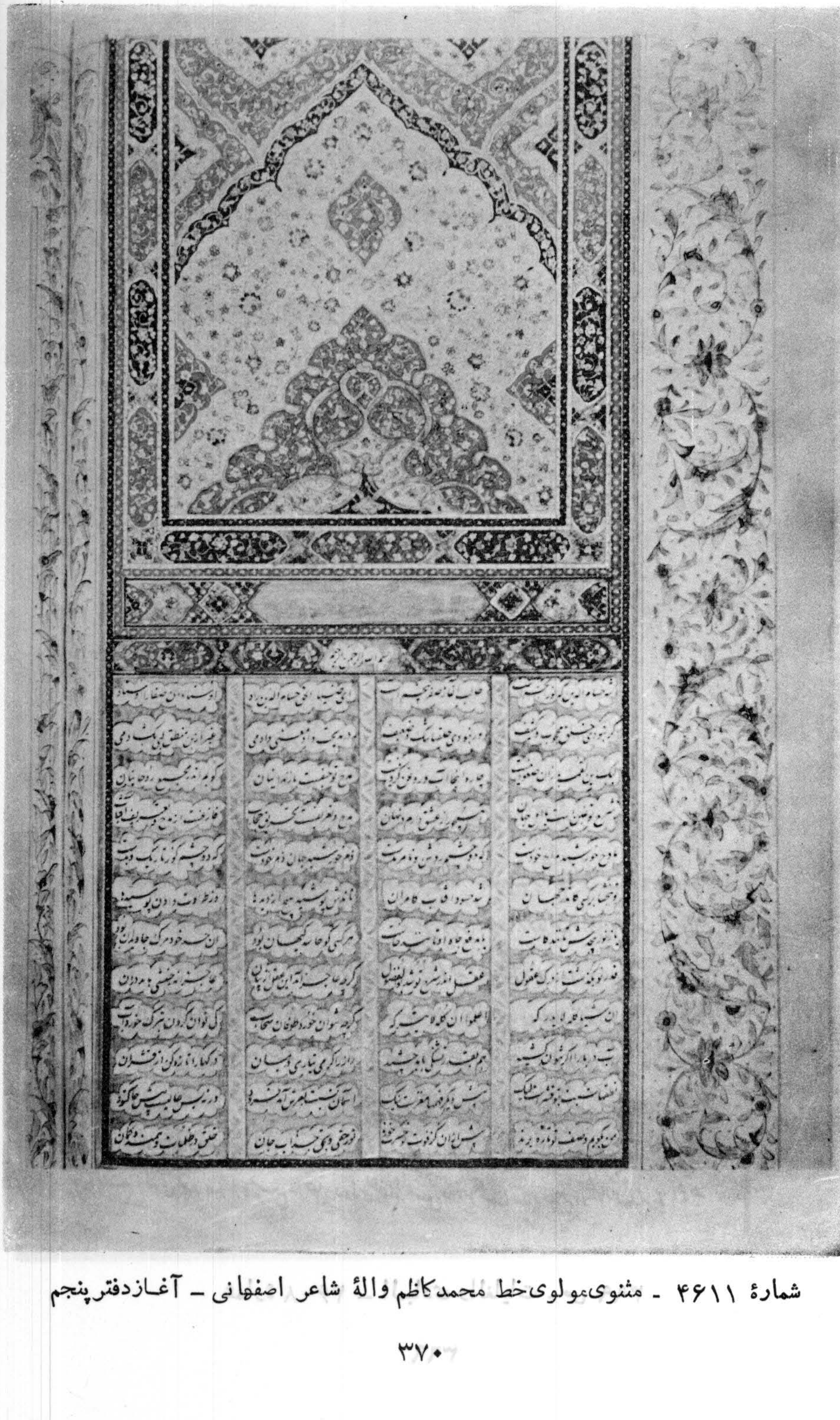
عکسها از دائرۀ فیلم وعکس برداری کتابخانۀ مجلس شورای ملی

عليه اصغر دايرة ممكنا ونكتب اسم الكوكب هناك ونماسي باسمه في الكتاب كتابة الربع الذي طوله [illegible]
كان معلوم البعد والجهة عن معدل النهار
ومعلوم المطالع من اول الجدي
او جزء الممر [illegible] مطالعه
في الممرات وبعده
في المدارات في
الجهة الذي هو فيها
[illegible] المدار
الذي انتهيا اليه فهو مركز
الكوكب [illegible] عليه
دايرة صغيرة ونكتب عندها اسمه
فان كانت مطالعه اقل من [illegible]
فنكتب اسمه هابطا وان كانت اكثر [illegible]
فنكتب اسمه صاعدا وان كان معلوم
الطول والعرض والبعد فرسمه من ذلك

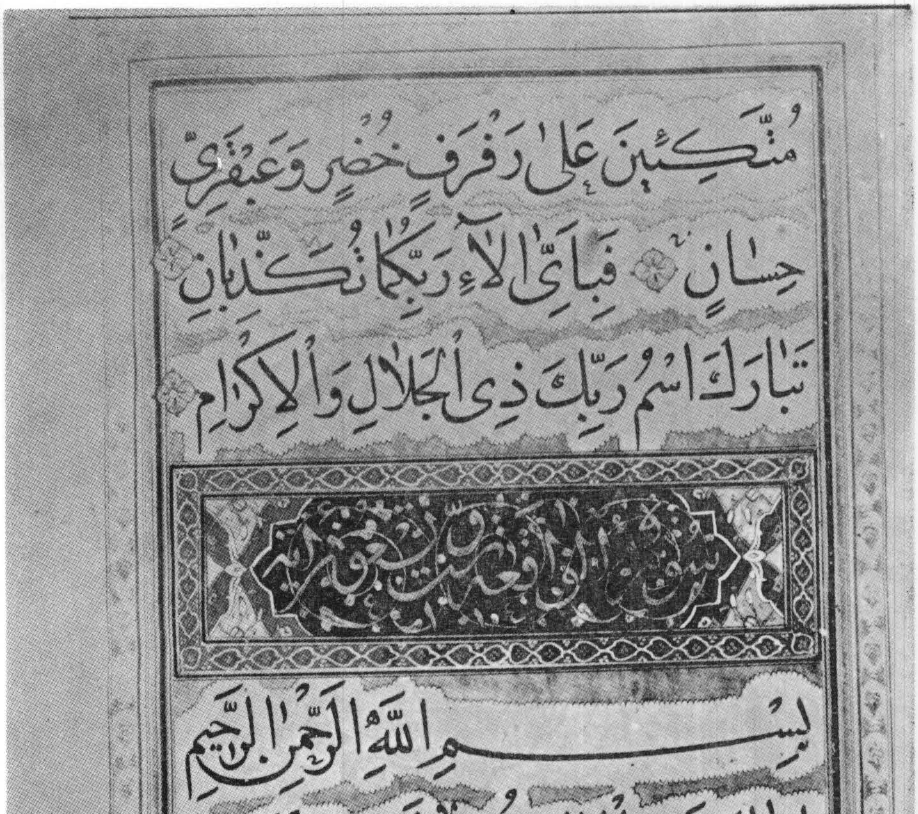

رسمه من قبل البعد والعرض وباقي الوجوه المذكورة في الاسطرلاب في رسم الكوكب ثم هنا وذلك
بين [illegible] الوجوه [illegible] من وجهي الصفيحة الزرقالية واول ما مبدا [illegible]
الوجه [illegible] به الارتفاع والظل فنذكر لذلك في هذا الوجه وعلى مركزه ثلاثة دواير على هيئة الدواير التي
التي [illegible] وضعها في الوجه الاول ونرسم في الربعين اللذين يليان العلاقة واجزاؤها واعدادها
على مجاري العادة ونبتدي [illegible] والعدد في هذين الربعين من القطر القائم على القطر المار بالعلاقة
ونرسم في واحد من الربعين الباقيين اصابع الظل المبسوط والمكوس وكيفية رسمها ظاهر على ما تقدم
في ربع الدستور ونرسم داخل هذه الدايرة اعني دايرة الارتفاع والظل دواير [illegible] الشمس على ما تقدم
القسم الذي بعد هذا ونرسم داخل دواير [illegible] الشمس دواير [illegible] والاجزاء كما تقدم في الوجه

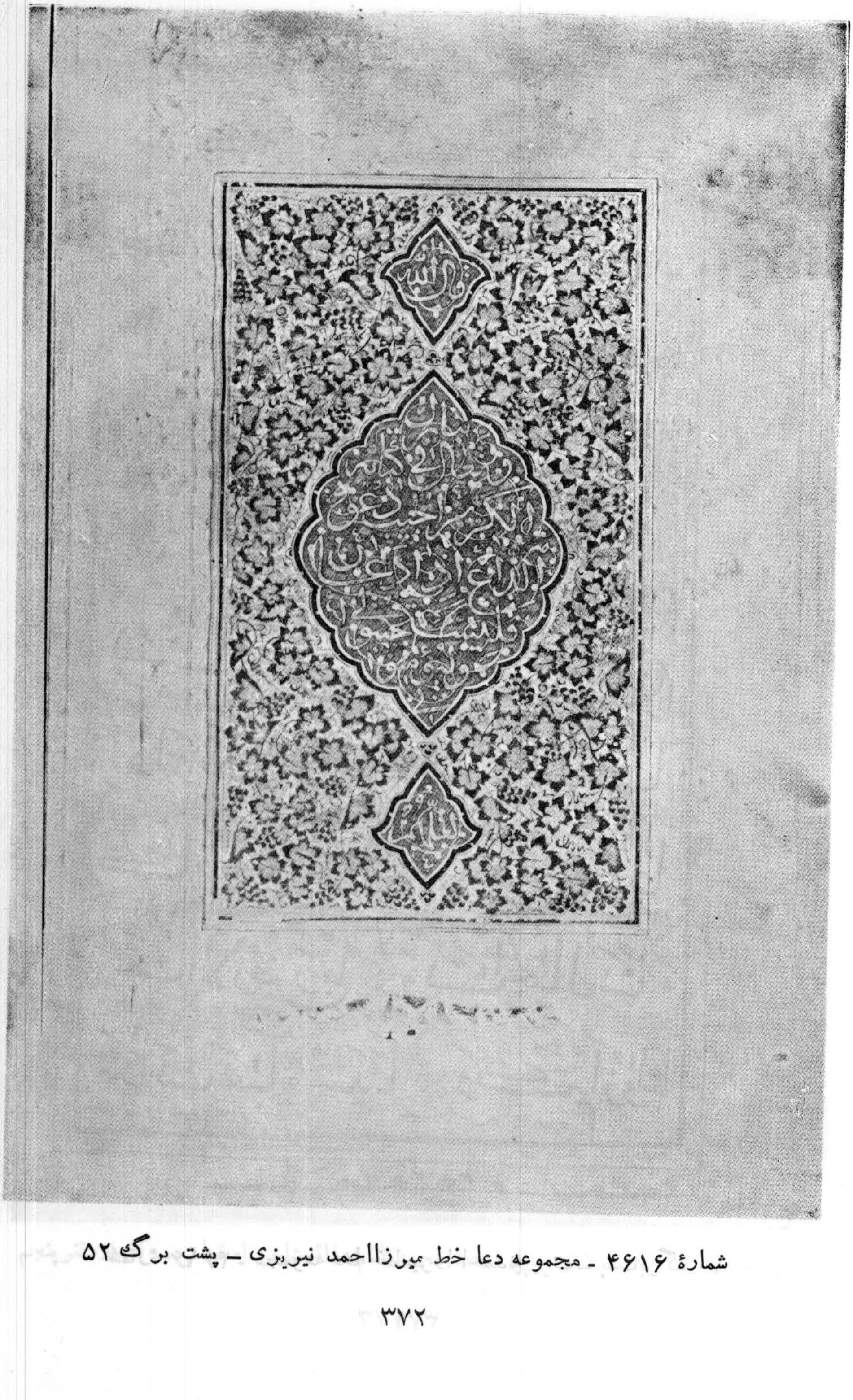
شمارهٔ ۴۶۰۸ – المبادی والغایات – ص ۳۹۹

شمارهٔ ۴۶۱۱ - مثنوی مولوی خط محمد کاظم والهٔ شاعر اصفهانی - آغاز دفتر پنجم

متّكئين على رفرف خضر وعبقريّ
حسان ۞ فبأيّ آلاء ربّكما تكذّبان ۞
تبارك اسم ربّك ذي الجلال والاكرام ۞
سورة الواقعة
بسم الله الرّحمن الرّحيم
اذا وقعت الواقعة ۞ ليس لوقعتها
كاذبة ۞ خافضة رافعة ۞ اذا
رجّت الارض رجّا ۞ وبسّت الجبال بسّا ۞
فكانت هباء منبثّا ۞ وكنتم ازواجا

شمارهٔ ۴۶۱۶ - مجموعه دعا خط میرزا احمد نیریزی - پشت برگ ۱۰

شمارهٔ ۴۶۱۶ - مجموعه دعا خط میرزا احمد نیریزی - پشت برگ ۵۲

شمارهٔ ۴۶۱۷ - دیوان انوری باحواشی بخط محمدکاظم والهٔ اصفهانی

چون فنا کردند بدانستند که فایدهٔ آن چه بوده والله

اعلم اما بعد شهری بود قدیم در میان کرمان ونا بلستان

که آنرا سکون میگفتند و آبی از میان دو کوه می آمد

و بدو شاخ میشد و شاخی بسر حد خبیص نزدیک

قریه سیف که آنرا دیه سیف میخوانند میرسد

و دریاچه ظاهر گشته و عمارات بسیار از آن گرفته

و معمور بود و شاخی میرفت تا شمالی یزد و میبد

و بسیاری مواضع از آن معمور و از دامن تلی

میگذشت که آنرا ارج کوه میگویند و میرفت

تا نزدیکی نائن و طایفهٔ آن آبرا رود سکون میگفتند

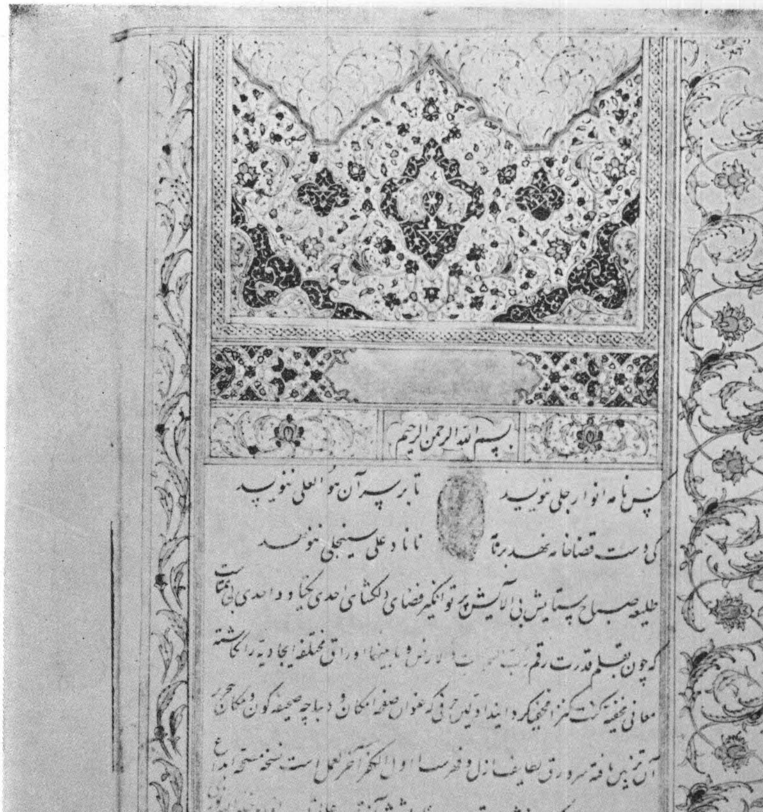
و جمعی کاسه رود پیش از زلزلهٔ نیشابور بمدتی تمام

زلزلهٔ سخت شد از دو طرف این کوه که این آب

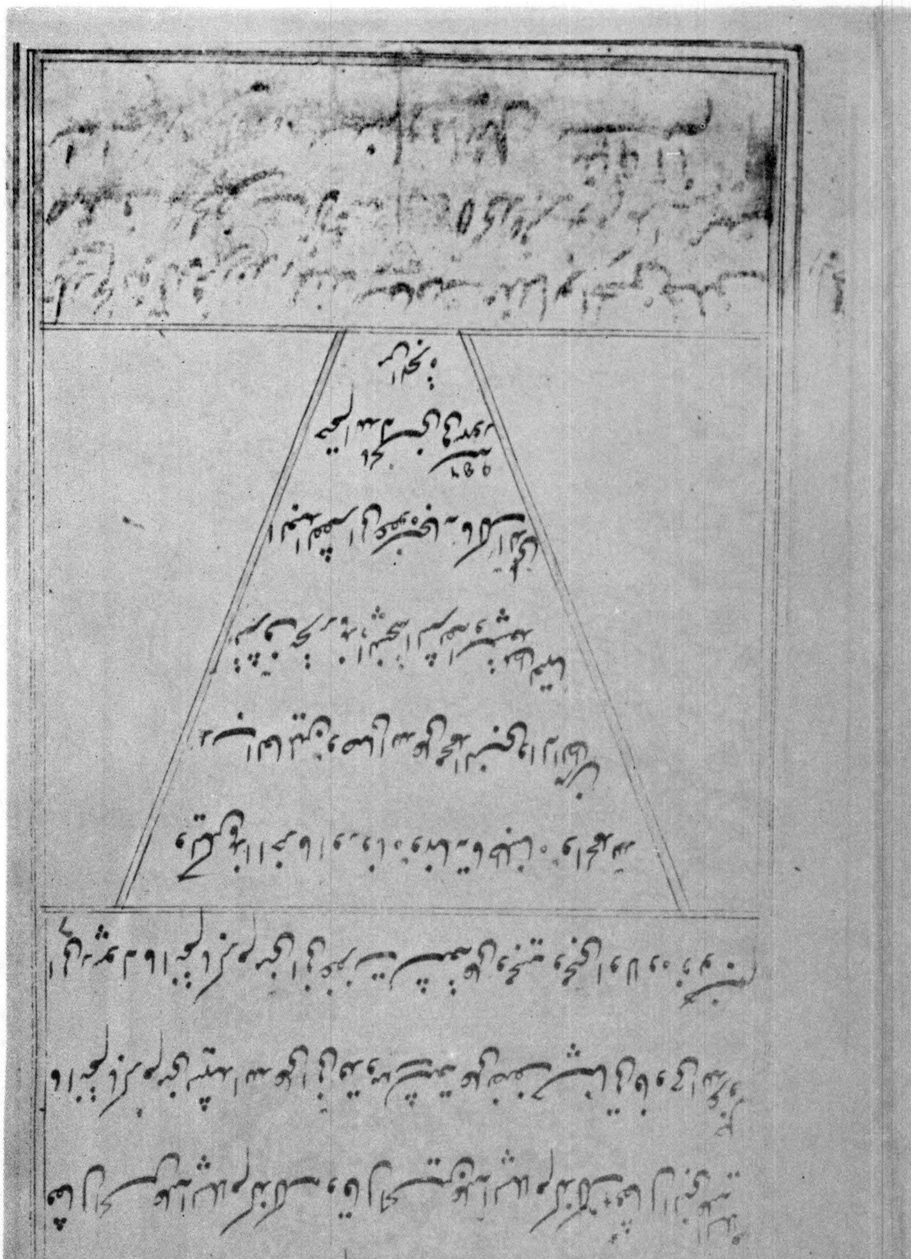
می آمد و سنگها بگسیخت و دره انباشته شد

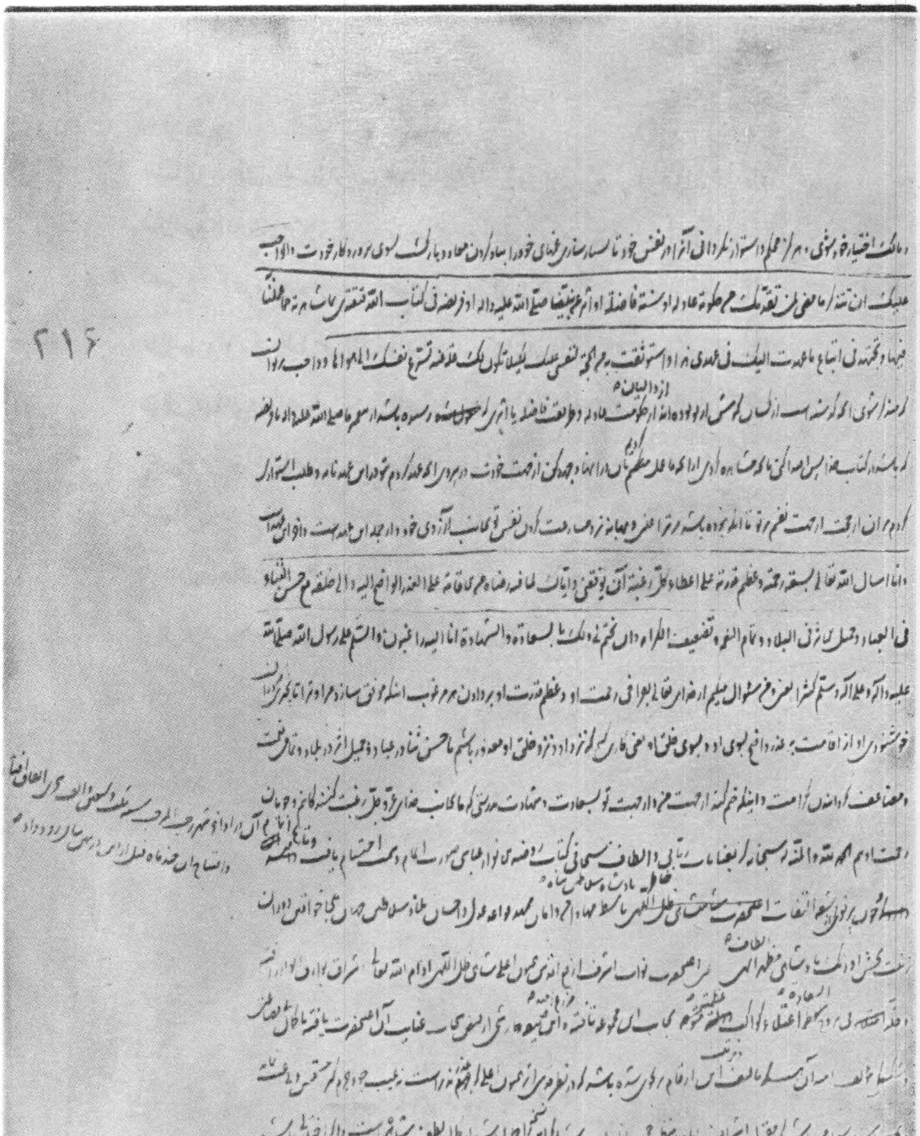
و آب باز ایستاد و شهر سکون که از آن آب معمور

شمارهٔ ۴۶۲۰ - هفت کشور - ص ۱۰۳

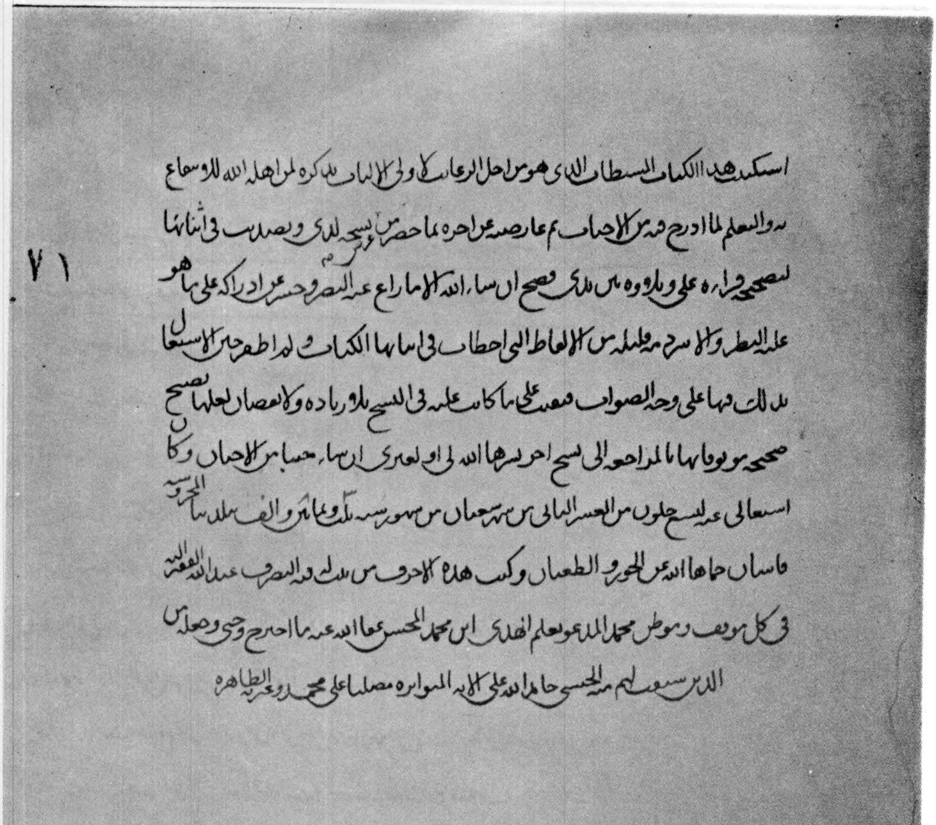

شمارهٔ ۴۶۳۴ - تحفهٔ‌شاهیه - ص ۱

شمارهٔ ۴۶۴۷ - روضة‌الانوار - ص ۲۱۶

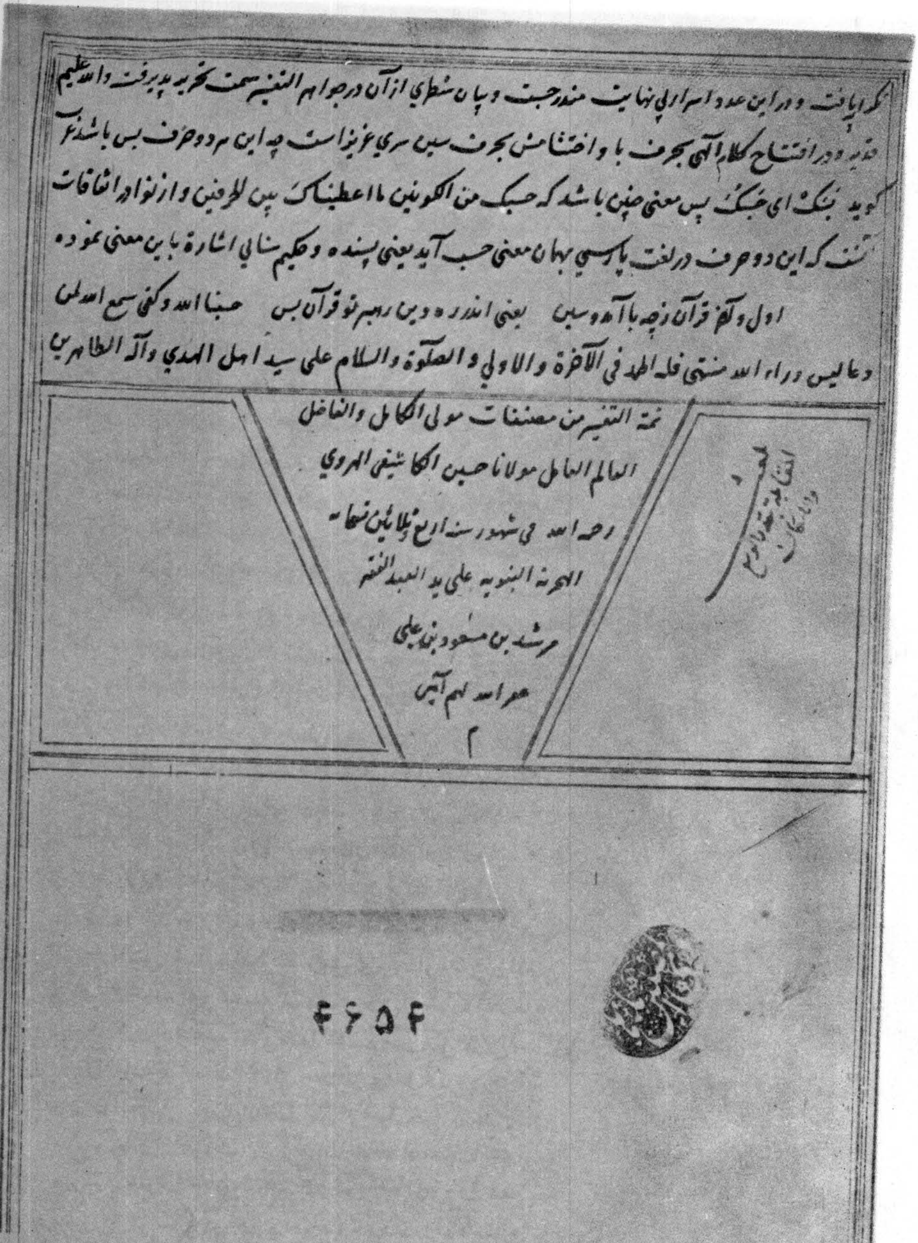

شمارهٔ ۴۶۵۰ ـ خصال صدوق ـ خط علم الهدی پسر فیض کاشی

اذا كان الخبر قابلا للتاويل فانا ناوله جمعا بين الادلة واليه اشار
بقوله ولا تقبل التاويل ولا ينفره اى لا يضر خبر الواحد مخالفته
القياس مالم يكن اى القياس قطعى المقدمات بان يكون ثبوت
الامور الستة الموقوف عليها معلوما قطعا بل يقدم الخبر لقلة مقدماته
من اى مقدمات القياس استدل على تقديم الخبر بان مقدماته اقل
من مقدمات القياس لان الخبر يجتهد فيه فى العدالة وكيفية
الرواية واما القياس ففى الامور المتعددة كلها واذا كانت مقدماته
اقل كان تطرق الخلل اليه اقل فقدم لا يقال [illegible] عليه هذا ومساواته
له فى الظن وعمل الاكثر بالجر عطفا على القياس اى لا يضره مخالفة
القياس ولا مخالفة عمل الاكثرين لان الاكثرين ليسوا بحجة لكونهم بعض
الامة ولا يحصل به الاجماع الا اذا كان فيه اجماع اهل المدينة عند البعض
والراوى وهو ايضا مجرور معطوف على القياس او على العمل على
الاختلاف فى موضعه اى لا يضره مخالفة الراوى بان يكون عمله بخلاف
مقتضى الخبر فان ابا هريرة رضى الله عنه روى فى ولوغ الكلب انه يغسل
سبعا وكان هو يقتصر على الثلث لان ظاهر لفظ الحديث حجة
ومخالفة الراوى ليست بحجة لانه ربما تمسك فى تلك المخالفة بما ظنه
دليلا مع انه لا يكون دليلا فلا يكون قادحا فيه ثم لما فرغ من القسمين
الاولين اعنى بيان الشرائط المعتبرة فى المخبر وبيان الشرائط المعتبرة
فى المخبر عنه شرع فى القسم الثالث وهو فى الشرائط المعتبرة
فى صفة الرواية فقال فيه اى فى هذا القسم مسائل خمس المسألة
الاولى فى بيان الفاظ الصحابى [illegible] فى نقل الخبر ودرجاته
الفاظ الصحابى فى نقل الاخبار عن الرسول صلى الله عليه وسلم
سبع درجات الدرجة الاولى وهى اعلاها ان يقول الصحابى
حدثنى رسول الله صلى الله عليه وسلم ونحوه كشافهنى او سمعتى
او اخبرنى او انبانى او سمعته يقول ونحو ذلك وانما كانت هذه
الدرجة اعلى الدرجات لكون هذه الصيغ نصوصا فى عدم الواسطة بخلاف

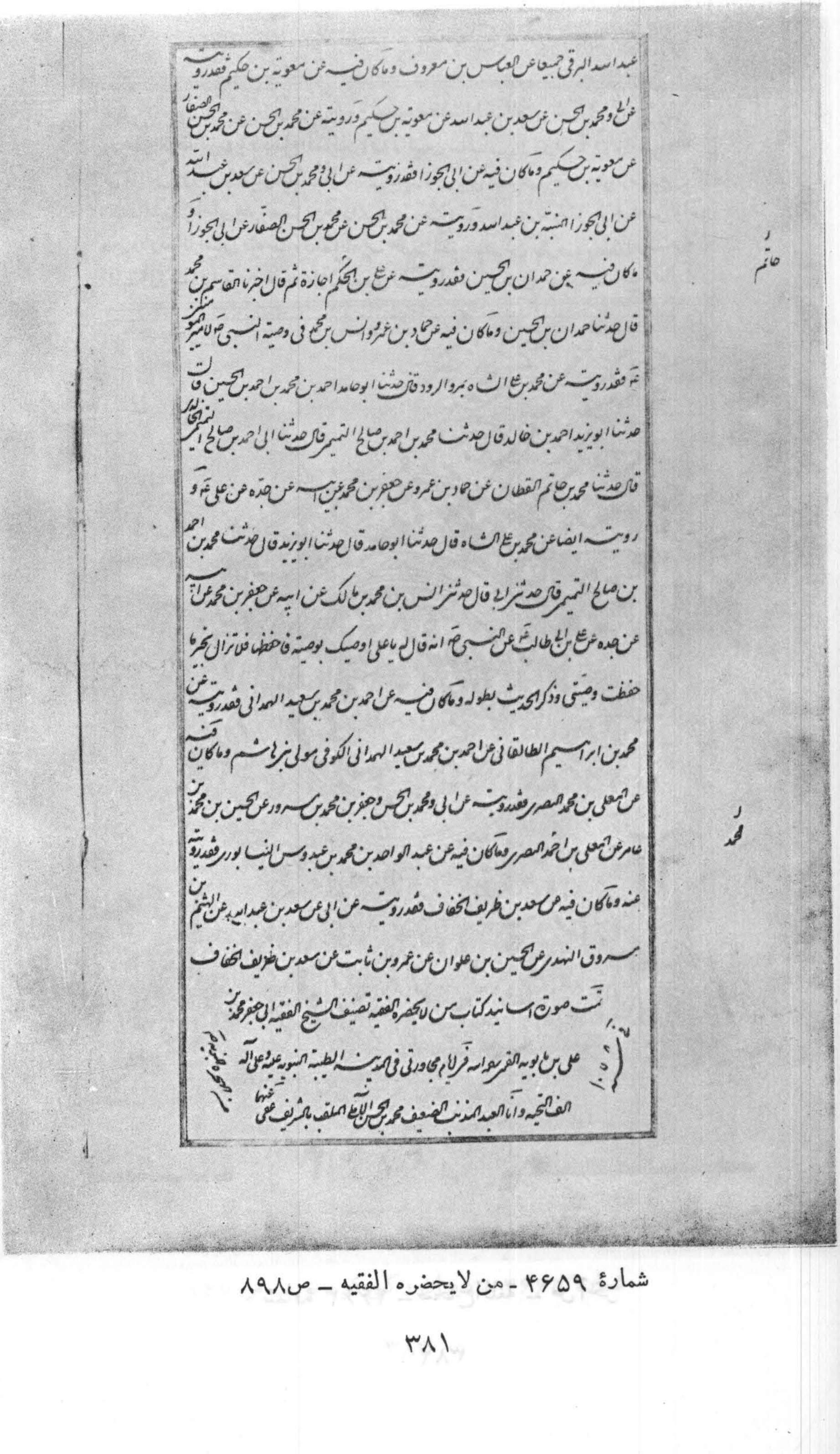
شماره‌ٔ ۴۶۵۲ ـ تحرير الفوائد (شرح منهاج الاصول)

که اینجا ... و در این عدد اسراری بنهایت مندرجست و بیان شطری از آن در جواهر التفسیر سمت تحریر پذیرفت والله علیم
حکیم و در افتتاح کلام آلهی بحرف با و اختتامش بحرف سین سری عزیز است چه این دو حرف بس باشد یعنی
گوید بس ای حسبک پس معنی چنین باشد که حسبک من الکونین ما اعطیناک بین اللوحین و از نوادر اتفاقات
آنست که این دو حرف در لغت پارسی بهمان معنی حسب آید یعنی پسنده و حکیم سنائی اشارة باین معنی نموده
اول و آخر قرآن زچه با آمد و سین   یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس   حسبنا الله وکفی سمع الله لمن
دعا لیس وراء الله منتهی فله الحمد فی الآخرة والاولی والصلوة والسلام علی سید اهل الهدی وآله الطاهرین

تمت التفسیر من مصنفات مولی الکامل والفاضل
العالم العامل مولانا حسین الکاشفی الهروی
رحمه الله فی شهور سنه اربع وثلاثین وتسعمائه
الهجرة النبویه علی ید العبد الفقیر
مرشد بن مسعود بن علی
غفر الله لهم آمین

۴۶۵۴

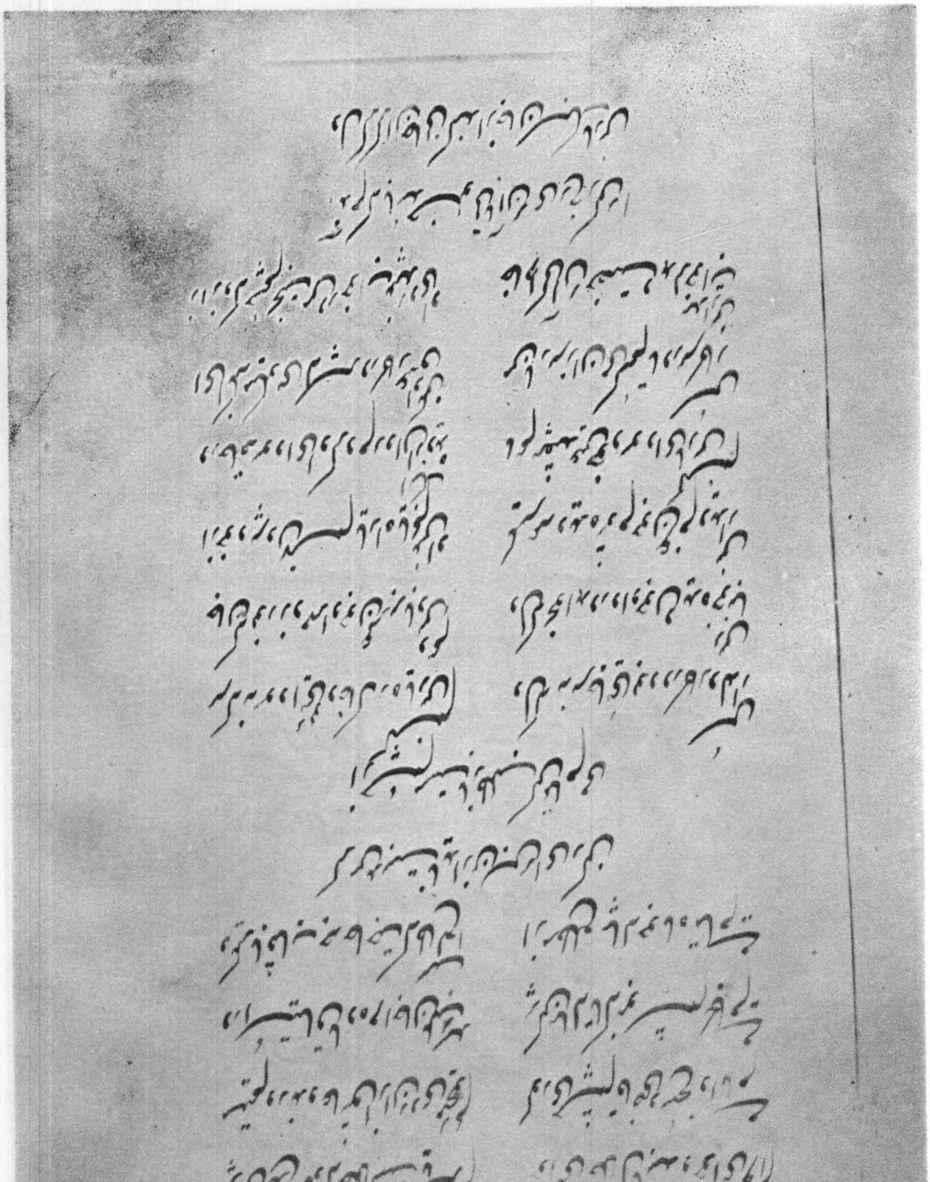
شمارهٔ ۴۶۵۴ مواهب علیه ـ صفحهٔ پایان

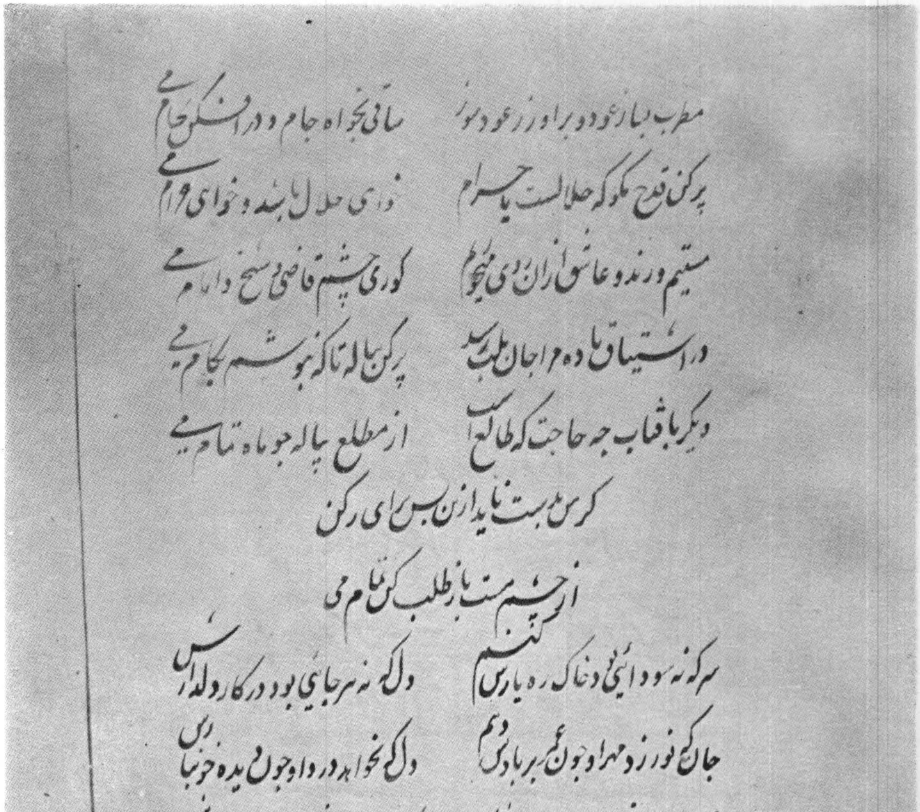

عبد الله البرقي جميعاً عن العباس بن معروف وما كان فيه عن معوية بن حكيم فقد رويته
عن علي ومحمد بن الحسن عن سعد بن عبد الله عن معوية بن حكيم ورويته عن محمد بن الحسن عن محمد بن الحسن الصفار
عن معوية بن حكيم وما كان فيه عن ابي الجوزا فقد رويته عن ابي ومحمد بن الحسن عن سعد بن عبد الله
عن ابي الجوزا المنبه بن عبد الله ورويته عن محمد بن الحسن عن محمد بن الحسن الصفار عن ابي الجوزا و
ما كان فيه عن حمدان بن الحسين فقد رويته عن علي بن الحكم اجازة ثم قال اخبرنا القاسم بن محمد
قال حدثنا حمدان بن الحسين وما كان فيه عن حماد بن عمرو وانس بن محمد في وصية النبي ص لامير المؤمنين
ع فقد رويته عن محمد بن علي الشاه بمرو الرود قال حدثنا ابو حامد احمد بن محمد بن احمد بن الحسين قال
حدثنا ابو يزيد احمد بن خالد قال حدثنا محمد بن احمد بن صالح التميمي قال حدثنا ابي احمد بن صالح التميمي
قال حدثنا محمد بن حاتم القطان عن حماد بن عمرو عن جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عن علي ع و
رويته ايضا عن محمد بن علي الشاه قال حدثنا ابو حامد قال حدثنا ابو يزيد قال حدثنا محمد بن احمد
بن صالح التميمي قال حدثنا ابي قال حدثنا انس بن محمد بن مالك عن ابيه عن جعفر بن محمد عن ابيه
عن جده عن علي بن ابي طالب ع عن النبي ص انه قال له يا علي اوصيك بوصية فاحفظها فلا تزال بخير ما
حفظت وصيتي وذكر الحديث بطوله وما كان فيه عن احمد بن محمد بن سعيد الهمداني فقد رويته عن
محمد بن ابراهيم الطالقاني عن احمد بن محمد بن سعيد الهمداني الكوفي مولى بني هاشم وما كان فيه
عن اسمعيل بن محمد المصري فقد رويته عن ابي ومحمد بن الحسن وجعفر بن محمد بن مسرور عن الحسين بن محمد بن
عامر عن اسمعيل بن احمد المصري وما كان فيه عن عبد الواحد بن محمد بن عبدوس النيسابوري فقد رويته
عنه وما كان فيه عن سعد بن طريف الخفاف فقد رويته عن ابي عن سعد بن عبد الله عن الهيثم بن
مسروق النهدي عن الحسين بن علوان عن عمرو بن ثابت عن سعد بن طريف الخفاف
تمت صورة اسانيد كتاب من لا يحضره الفقيه تصنيف الشيخ الفقيه ابي جعفر محمد بن
علي بن بابويه القمي [illegible] في ايام مجاورتي في المدينة الطيبة النبوية عليه وعلى آله
الف التحية وانا العبد المذنب الضعيف محمد بن الحسن [illegible] الملقب بالشريف عفي عنهما

شمارهٔ ۴۶۵۹ - من لا یحضره الفقیه – ص۸۹۸

شمارهٔ ۴۶۶۳ ـ صحاح اللغة ـ ص آخر

مطرب بساز عود و برآور ز عود دود / ساقی بخواه جام و در افکن بجام می

پر کن قدح مگو که حلالست یا حرام / خواهی حلال باشد و خواهی حرام می

مستیم و رند و عاشق از آن روی بیخودیم / کوری چشم قاضی و شیخ و امام می

در اشتیاق باده مرا جان بلب رسید / پر کن پیاله تا که بنوشم بکام می

دیگر بافتاب چه حاجت که طالع است / از مطلع پیاله چو ماه تمام می

گر می بدست ناید ازین پس برای رکن / از چشم مست یار طلب کن تمام می

سر که نه سودائی خاک ره یارش کنم / دل که نه سرجائی بود در کار دلدارش

جان که نور زد مهر او چون عمر بر بادش دهم / دل که نخواهد درد او چون دیده خونبارش

از خود بپردازم نهم یا راه پایم بس ازو / یکسر همه دیده شوم چون غم دیدارش

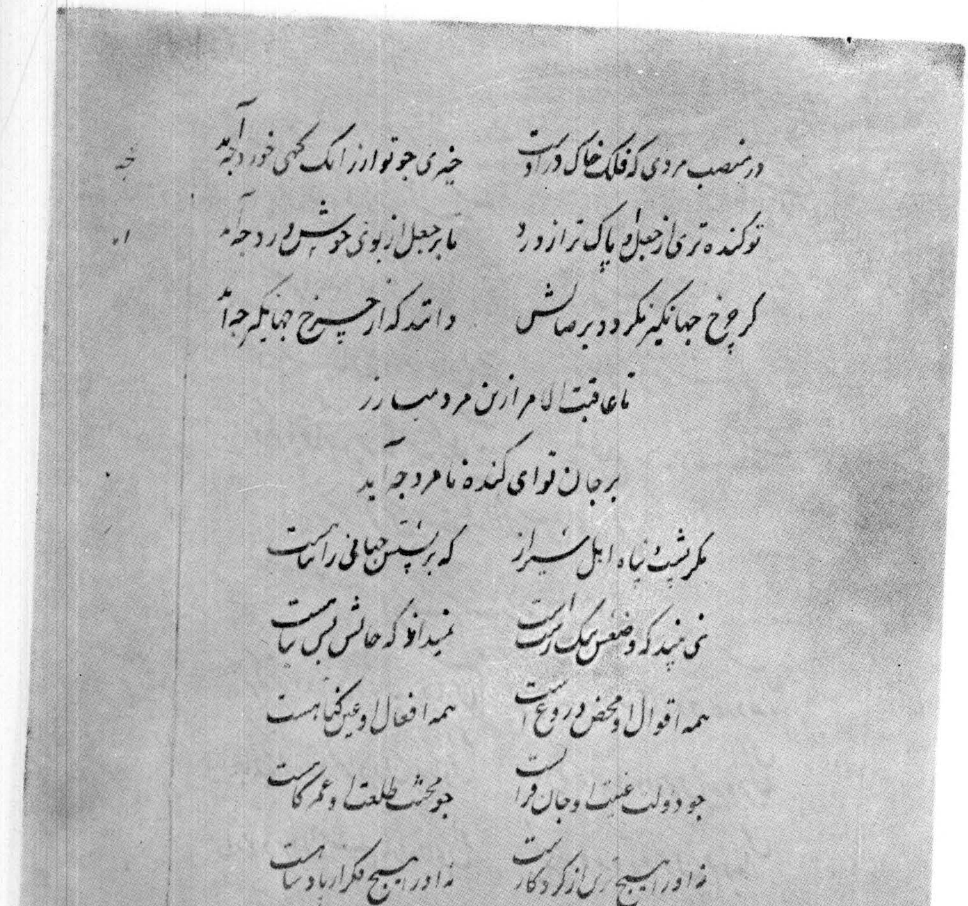
در حاجت سودای او کردم روان از دیده اشک / ما هم بقید عین خود سودای بازارش کنم

ای آنکه میگوئی که سر در کار عشق او مکن / من بار سر زان می کشم تا در سر کارش

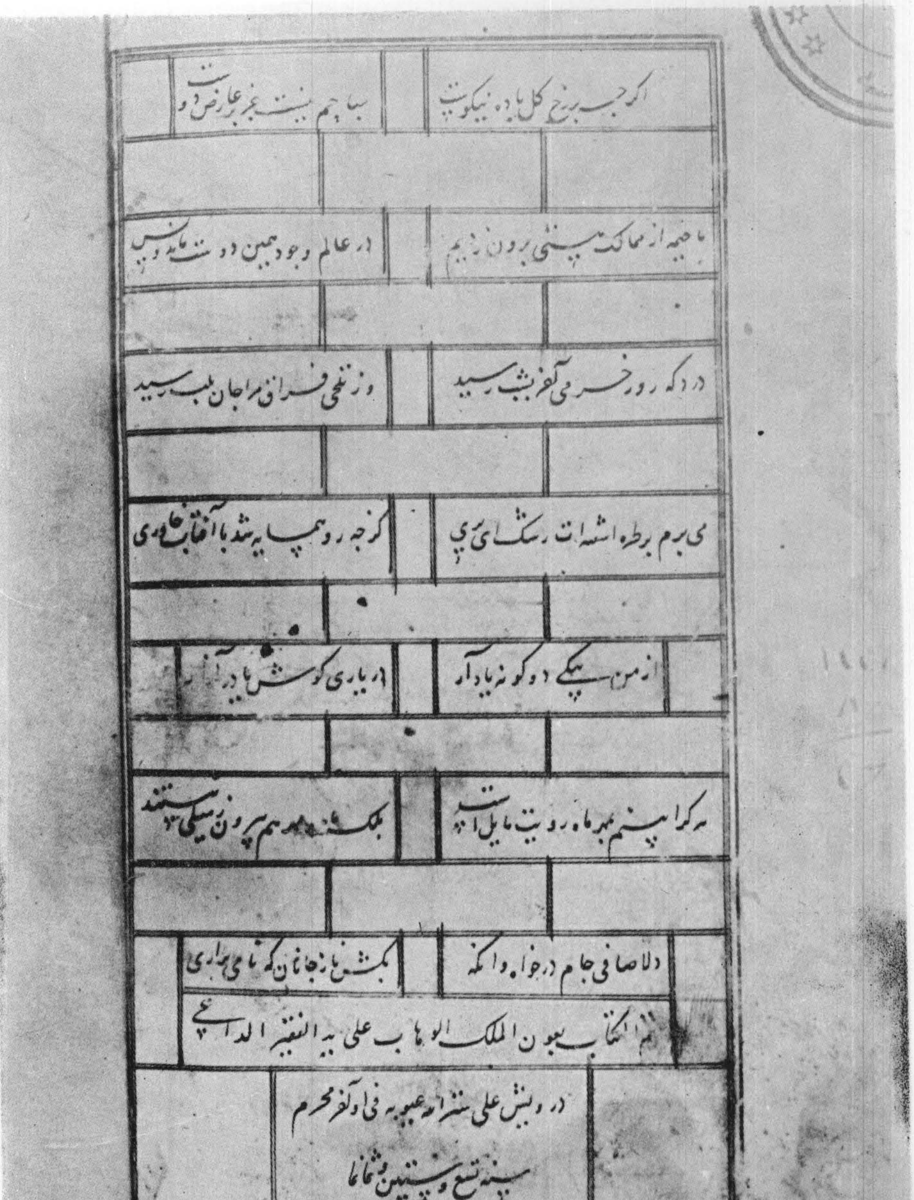
زان رو که چشم بخت من در خواب دید روی او / خاطر کی آن خفته در بیداری خوابش

آندم که باشد خلوتی با آن پری رخ رکن را / دل کی گران جانی کند از جان سبکبارش

شمارهٔ ۴۶۶۵ ـ دیوان رکن کرمانی ـ ص ۱۲۷

در منصب مردی که فلک خاک در اوست
خیری چو تو از انک کهی خورد آید
تو کنده تری ز جعل و پاک تر از درد
تا بر جعل از بوی خوش درد آید
گر چرخ جهانگیر نگردد بر صاحبش
داند که از چرخ جهانگیر چه آید
تا عاقبت الامر ازین مرد سب زر
بر جان تو ای کنده نامرد چه آید
مگر شیخ زاده اهل شیراز
که بر شیخ جهانی رانماست
نمی بیند که وضعش یک زر است
نمیداند که حالش بس تباه است
همه اقوال او محض دروغ است
همه افعال او عین گناه است
چو دولت عیشها و جان فرا است
چو محنت طلعتها و غم گاه است
نه او را هیچ جز از کردگار است
نه او را هیچ دیگر بادشاه است
نمیداند چه بر دارد که او را
همیشه آرزوی سیر گاه است
درین معنی که میگویم بجز نیست
کسی اگر محل اشتباه است
صریح اکنون نابد انند
ابو اسحق بن محمود شاه است
حسد ... ما ... بکار است
کسی را که باشد هوای مار است

شمارهٔ ۴۶۶۵ – دیوان رکن کرمانی – ص ۱۳۵

اگر چه بر رخ گل باده نیکوست | صبا هم نیست بی عارض دوست

ما هیچ از ممالک هستی برون نه ایم | در عالم وجود همین دوست ماند و بس

در دکه روز خرمی آخر بشب رسید | وز تلخی فراق مرا جان بلب رسید

می برم بر طره اشباهات رشک ای پری | گرچه رو همپایه شد با آفتاب خاوری

از من بیکس دو کون نه یاد آر | در یاری گوشش یاد آر

هر کرا چشم بمه ماه رویت مایل است | بلکه ...

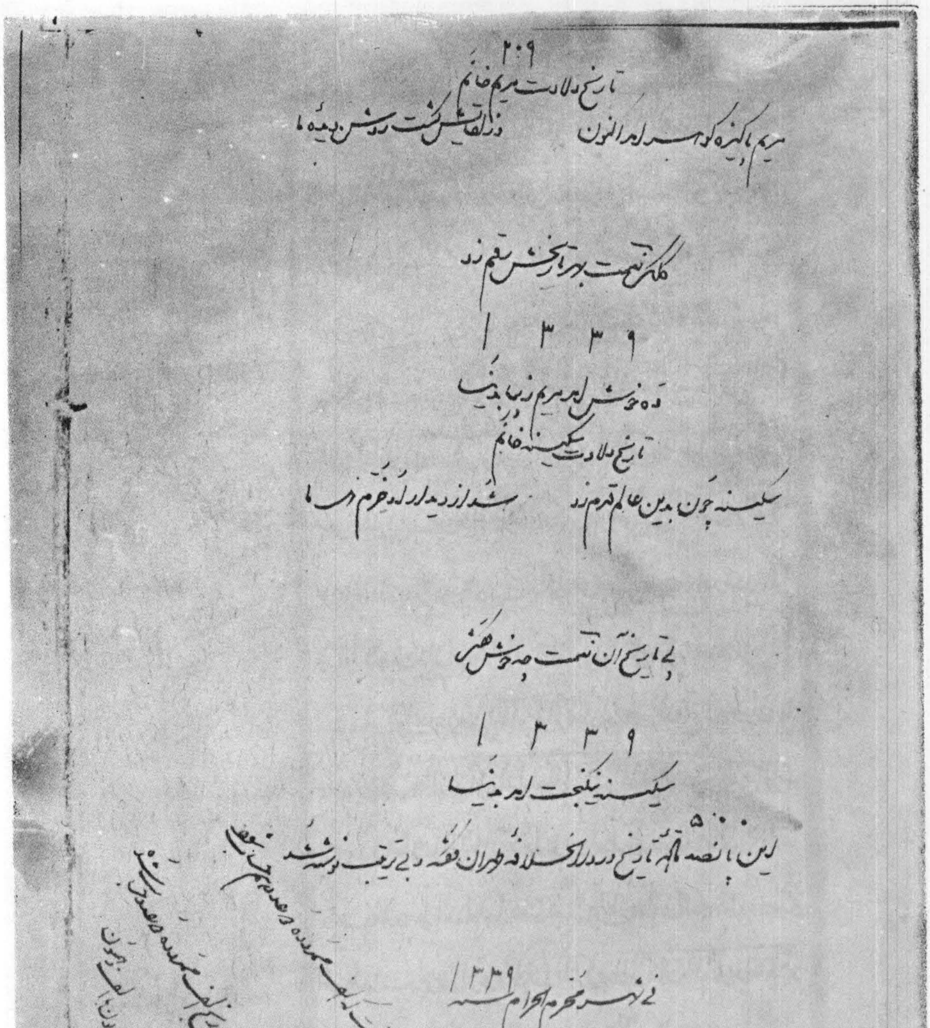
دلا صافی جام درخواه و آنگه | بکش باز جانان که نامی بیاری

تم الکتاب بعون الملک الوهاب علی ید الفقیر الداعی
درویش علی ... فی اواخر محرم
سنه تسع و ستین و ثمانمائه
۸۶۹

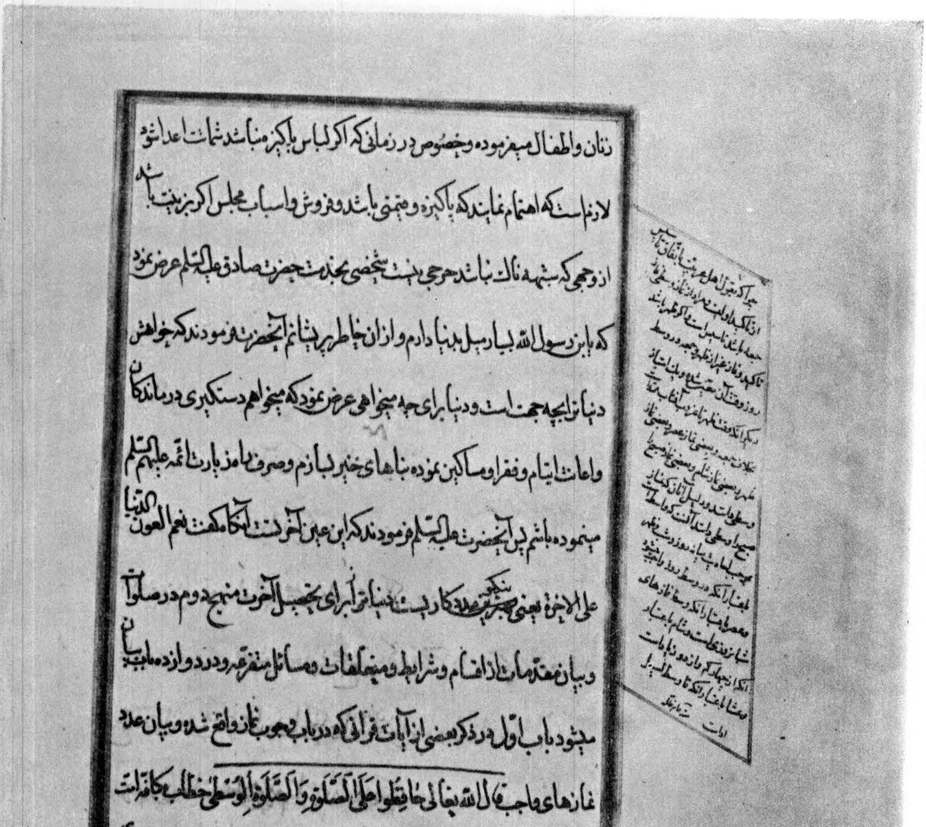
شمارهٔ ۴۶۶۹_دیوان جامی صفحهٔ پایان

شمارهٔ ۴۶۷۵ مثنوی معنوی تصحیح عبداللطیف ـ دفتر سوم

شمارهٔ ۴۶۷۶ بدیع التواریخ ـ خامهٔ نگارنده

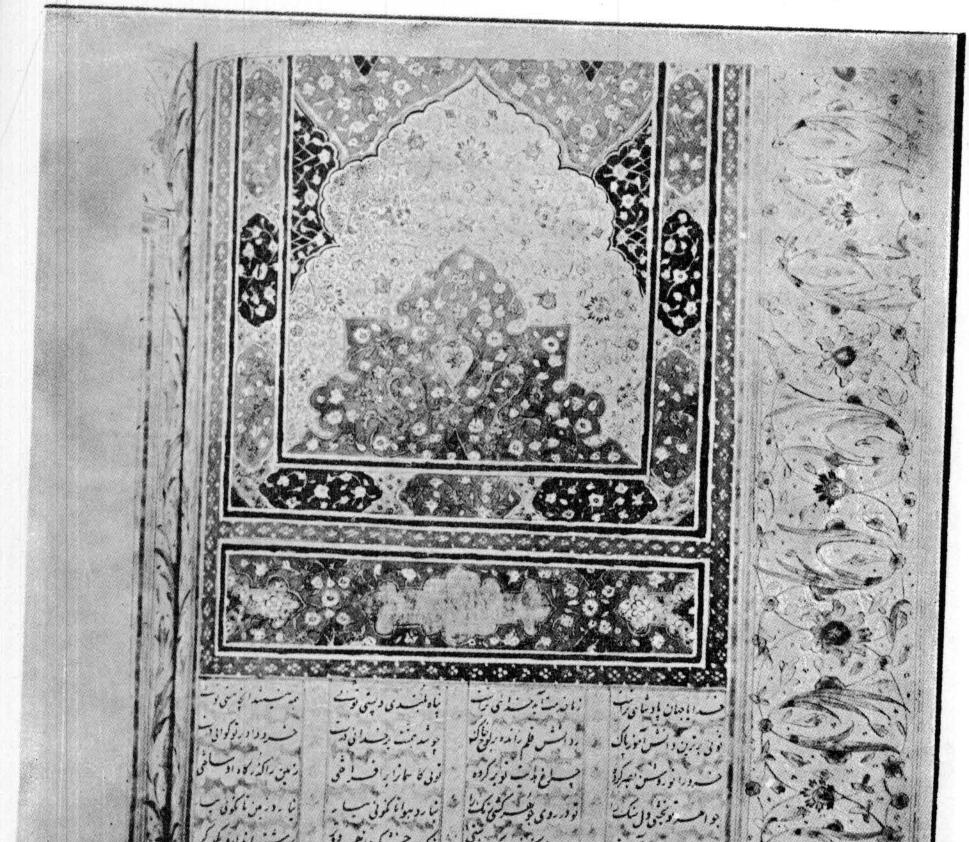
زنان و اطفال میسر نموده وخصوص در زمانی که اگر لباس پاکیزه نباشد شماتت اعدا شود
لازم است که اهتمام نمایند که پاکیزه و متین باشد و فروش و اسباب مجلس اگر زینت باشد
از وجهی که شبهه ناک نباشد حرجی نیست شخصی بخدمت حضرت صادق علیه السلم عرض نمود
که یا ابن رسول الله بسیار میل بدنیا دارم و ازان خاطر پریشانم آنحضرت فرمودند که خواهش
دنیا ترا بچه جهت است و دنیا برای چه میخواهی عرض نمود که میخواهم دستگیری درماندگان
و اعانت ایتام و فقرا و مساکین نموده بناهای خیر بسازم و صرف نمایم زیارت ائمه علیهم السلم
مینموده باشم پس آنحضرت علیه السلم فرمودند که این عین آخرتست لهذا گفته اند نعم العون الدنیا
علی الاخرة یعنی بهترین مددکاریست دنیا ترا برای تحصیل آخرت منهج دوم در صلوات
و بیان مقدمات از اقسام و شرایط و منافیات و مسائل متفرقه و در دوازده باب بیان
میشود باب اول در ذکر بعضی از آیات قرآنی که در باب وجوب نماز واقع شده و بیان عدد
نمازهای واجب قال الله تعالی حافظوا علی الصلوات و الصلوة الوسطی خطاب بکافهٔ امت
محمدی صلوات الله علیه و آله است که محافظت و اهتمام تمام نمایند در بجا آوردن نمازهای
واجب و نماز وسطی باعتقاد اجلهٔ محققین مفسرین نماز جمعه است که در وسط روز جمعه بعوض
ظهر واجبست و این قول اقوی و اصح است و آیهٔ کریمه وأمر أهلك بالصلوة واصطبر علیها
یعنی امر کن اهل خود را بر گذاردن نماز و صبر بر مشقت آن بنابر روایات صحیحه بجهة

۴۶۷۹

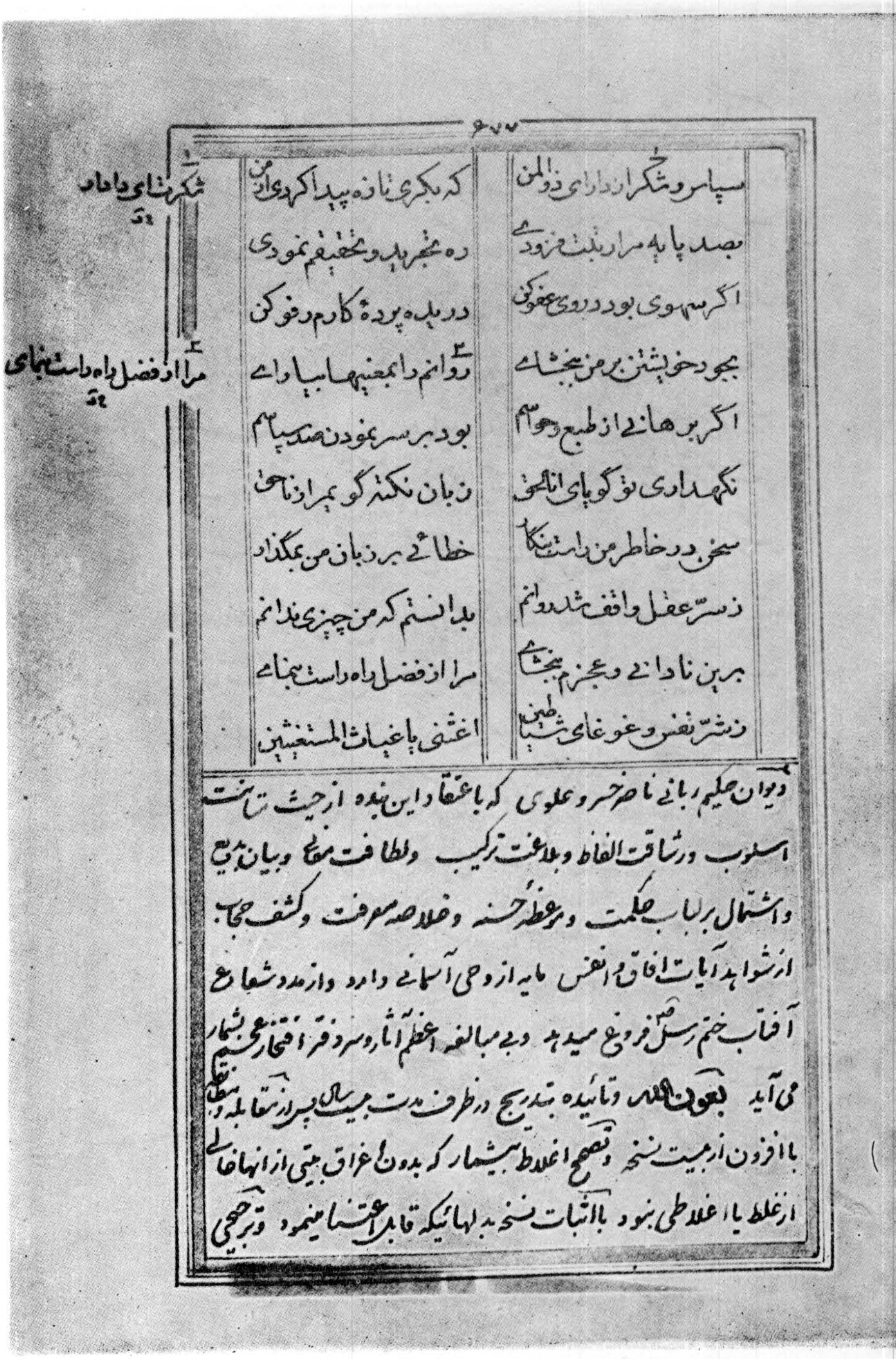
دایرهٔ عکاسی کتابخانهٔ مجلس شورای ملی

شمارهٔ ۴۶۷۹-جامع سلیمانی - ص ۸۱

شمارهٔ ۴۶۸۵ـ معانی القرآن- تفسیر زجاج

شمارهٔ ۴۶۸۶ پنج گنج نظامی- آغاز اسکندر نامه

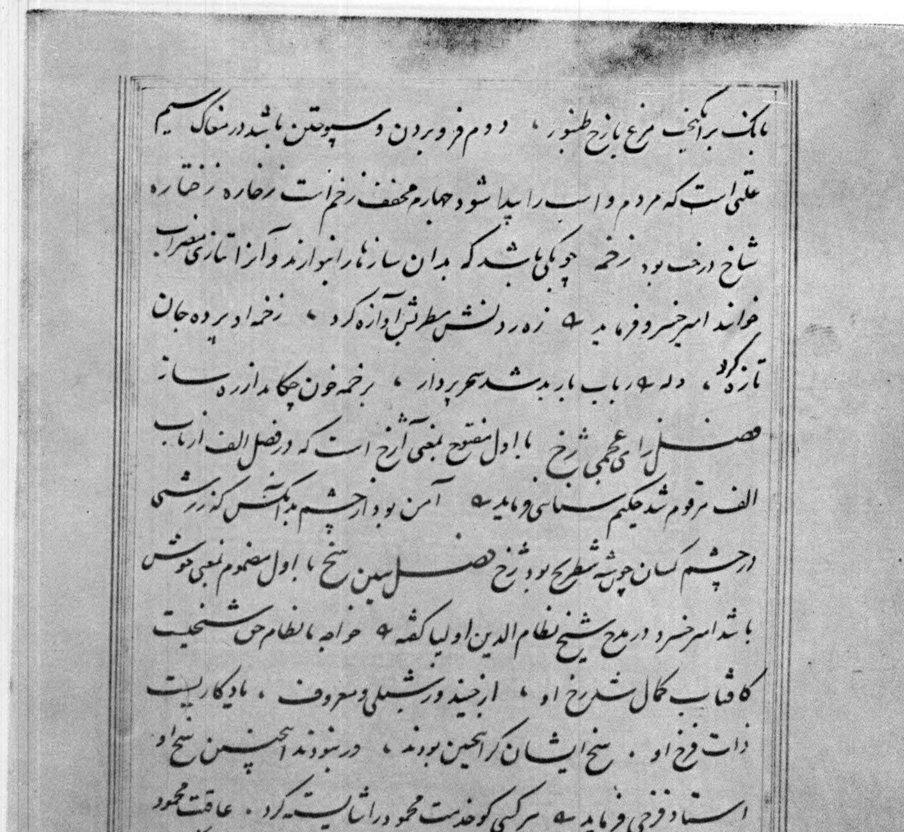
۶۷۷

سپاس و شکر از دادار ذوالمنن / که بکری تازه پیدا کردی از من
بصد پایه مرا رتبت فزودی / ره تجرید و تحقیقم نمودی
اگر سهوی بود در وی عفو کن / دریده پردهٔ کارم رفو کن
بجود خویشتن بر من ببخشای / روانم را بمعنیها بیارای
اگر برهانی از طبع و هوایم / بود بر سر نمودن صد سپاسم
نگهداری تو گویای الحق / زبان نکته گو بیزار از ناحق
سخن در خاطر من راست بنگار / خطائی بر زبان من بمگذار
ز سر عقل واقف شد روانم / بدانستم که من چیزی ندانم
برین نادانی و عجزم ببخشای / مرا از فضل راه راست بنمای
ز شر نفس و غوغای شیاطین / اغثنی یا غیاث المستغیثین

شکر ثنای دادار صح
مرا از فضل راه راست بنمای صح

دیوان حکیم ربانی ناصرخسرو علوی که باعتقاد این بنده از حیث متانت اسلوب و رشاقت الفاظ و بلاغت ترکیب و لطافت معانی و بیان بدیع و اشتمال بر لباب حکمت و موعظه حسنه و خلاصه معرفت و کشف حجاب از شواهد آیات آفاق و انفس مایه از وحی آسمانی دارد و از مدد شعاع آفتاب ختم رسل صلعم فروغ میدهد و بی مبالغه اعظم آثار و سر دفتر افتخار عجم بشمار می آید بعون الله و تاییده بتدریج در ظرف مدت بیست سال پس از مقابله و تطبیق با افزون از بیست نسخه و تصحیح اغلاط بیشمار که بدون اغراق بیتی از ابیاتش خالی از غلط یا اغلاطی نبود با اثبات نسخه بدلهائیکه قابل اعتنا مینمود و ترجیح

شمارهٔ ۴۶۸۷ دیوان ناصرخسرو – ص ۶۷۷

بانگ بر انگیخت مرغ بازخ طنبور ، دوم فرو بردن و سپوختن باشد در مغاک سیم
علتی است که مردم و اسب را پیدا شود چهارم مخفف زخمات زخاره زخاره
شاخ درخت بود زخمه چوبکی باشد که بدان سازها را نوازند و آنرا بتازی مضراب
خوانند امیر خسرو فرماید ، زه ز دلش مطربش آوازه کرد ، زخمه او پرده جان
تازه کرد ، دله فرماید ، رباب باربد شد سحر پرداز ، بر زخمه خون چکاند از رگ ساز
فصل رای عجمی ژرخ ، با اول مفتوح بمعنی آژخ است که در فصل الف از باب
الف مرقوم شد حکیم سنائی فرماید ، آهن بود از چشم بد آنکس که زرشی
در چشم کسان چو شه شطرنج بود ژرخ فصل سین سخ ، با اول مضموم بمعنی خوش
باشد امیر خسرو در مدح شیخ نظام الدین اولیا گفته ، خواجه نظام حق شیخیت
کافتاب کمال شد سخ او ، از جنید و ز شبلی و معروف ، یادگاریست
ذات فرخ او ، سخ ایشان کرا چنین بوده ، در نبودند اینچنین سخ او
استاد فرخی فرماید ، هر کسی کو خدمت محمود را شایسته کرد ، عاقبت محمود
خواهد کرد او را کردگار ، هر کرا توفیق راست او بدان خدمت رسید ، سخ هر آنکس را
که اینکس را بود توفیق یار ، سخاخ ، با اول مفتوح و هر دو خا زمین نرم باشد
شیخ نجم الدین دایه گفته ، تیر غمزه چو کند دادن شست ، تا پر اندر سخاخ
سینه سخت ، با اول مفتوح بثانی زده چهار معنی دارد اول معرفت دوم معنی
سنجیده بود و سخته سنجیده را گویند حکیم انوری فرماید ، گره عهد آسمان سست است
گره کینه عناصر سخت ، در ترازوی همتش هر کرد ، حاصل روزگار نسیج سخت
شیخ نظامی نظم نموده ، سخن به که با صاحب تاج و تخت ، بگویند سنجیده گویند سخت

شمارهٔ ۴۶۸۹- فرهنگ جهانگیری

خبر مبتدأ او محذوف اما اولا فلانه لا معنى لتفسيره بالنكرة واما ثانيا فلانه لا وجه لافراده في مثل نعم رجلين الزيدان
نعم رجالا الزيدون والجواب انه يجوز ان يفسر بالنكرة من جهة انه وان كان لزيد مالم يعين لم يعلم جنسه ومالم يذكر زيد لم يعلم
عينه وبهذا الاعتبار يحصل الاجمال ثم التفصيل والابهام ثم التفسير وان يكون التزام استتار الضمير دون ابرازه في المثنى
والمجموع من خواص هذا الباب لمشابهة الاسم الجامد في عدم التصرف حتى ذهب بعضهم الى انه اسم هذا والاقرب ان الضمير
عايد الى متعقل معهود في الذهن مبهم باعتبار الوجود وملتزم تفسيره بالنكرة ليعلم جنس المتعقل في الذهن ويكون في اللفظ اشعر
بالفاعل ولا يلتبس المخصوص بالفاعل في مثل نعم رجلا السلطان ويفسر بعد التفسير بنعم الرجل ويحصل الاجمال والتفصيل
والابهام والتفسير ولهذا ينبغي ان يحمل كلام المصنف بان يحمل معنى الضمير ووضع موضعه ضميرا غير مذكور المرجع سابقا وفسر ذلك
الضمير باسم جنس يؤمن افراده والدليل على هذا انه صرح في اخراج المسند اليه على خلاف مقتضى الظاهر بان هذا المضمر موضوع
موضع المظهر وان نعم رجلا مكان نعم الرجل **قوله** وان هذا الباب يكثر الخ ابتداء كلام معطوف على ما سبق
يعني ان باب نعم وبئس متضمن للطائف منها الاطناب الواقع موقعه لاشتماله على التقدير المناسب للمقام على ذكر بان مذهب
اشتماله على تقدير السؤال وبناء الجملة المحذوف فيها المبتدأ عليه وقد عرفت لطف البناء على السؤال المقدر وتنزيله منزلة الواقع فيما سبق حيث
قال في بحث الفصل والوصل في الحالة المقتضية للقطع ان تنزيل السؤال بالفحوى منزلة الواقع لا يصار اليه الا لجهات لطيفة اما لتنبيه
السامع على موقعه او لاغنائه ان يسأل او لئلا يسمع منه شيء او لئلا ينقطع كلامك بكلامه او للقصد الى تكثير المعنى بتقليل اللفظ او نحو
ذلك الا في فصل متعلقات الفعل حيث قال ومن البناء على السؤال المقدر ارتفاع المخصوص في باب نعم فانه ليس فيه بيان للطيفة
ولا حث من جهات حسن نكت الحذف الى بعد فانه ليس فيها ما يناسب هذا سوى نهاية الكلام ضابط جملة الا في ضمنها اشتماله على حسن اختصار
ترك المبتدأ في جواب السؤال المقدر ولا يخفى حسن موقع الاختصار بترك المبتدأ لما فيه من الاحتراز عن العبث بناء على الظاهر واتباع
الاستعمال الوارد على ترك النظاير كما مر ولو لم يكن في الاختصار بترك المبتدأ وسوى انه يبرز الكلام في معرض الاعتدال نظرا الى اطناب
اي اطناب الكلام من جهة الاسناد الى الفاعل المبهم ثم تفسيره بالمخصوص والى اختصاره من جهة حذف المبتدأ في الجواب او سوى ايهام هذا
الاختصار الجمع بين المتنافيين الاطناب والاختصار اتهاما مثل الابهام في جمع الكلام بين الاجمال والتفصيل المتنافيين لكفى في الحسن و
الغرابة لان مبنى السحر الكلامي الذي سماه البديع والغرابة والدقة المسماة بالسحر الحقيقي في ماحد العلوم والاثر في النفوس انما هو على امثال
تلك اللطايف والغرايب التي من جملتها ايهام الجمع بين المتنافيين فانه مع عدم تحقق جمع المتنافيين حقيقة لما اشار الى من اختلاف الجهة يورث
الكلام لطفا وغرابة فان قلت كيف يستقيم اسناد الابراز في معرض الاعتدال وايهام الجمع بين المتنافيين الى الاختصار بترك المبتدأ
وما الذي دعاك اليه والجمهور على ان ضمير فيه ويبرز وايهامه وجمعه للباب اعني باب نعم وبئس قلت اما الاسعاد فهي ان الاطناب
لما كان حاصلا ولا فائدة لحقه هذا الاختصار ابرز الكلام في معرض الاعتدال واوهم الجمع بين المتنافيين الامر ان الجمع بين الاجمال و
التفصيل لما لم يكن للاختصار مدخل فيه بل لذكر التفصيل سواء كان على طريق حذف المبتدأ او ذكره لم يذكره على هذا الاسلوب
بل على طريق التشبيه واما الداعي فلانه لا يخفى ان هذا الباب يبرز الكلام في معرض الاعتدال وان كان على سبيل المجاز
بل هو بعينه يبرز في هذا المعرض وقد اطلعناك في موقع الحال من قوله كثيرا ومن قوله متضمن
للطائف يعني قد علمت بين الكلام في الفنون الاربعة كيفية تحصيل جهات حسن الكلام فتفتش عنها وتأمل فانك ان تفعل
ذلك تر بابي نعم وبئس مملوا بجهات من الحسن ككون المسند فعلا ينبئ عن المدح العام والمسند اليه معرفا باللام او مضمرا مبهما
مفسرا بالنكرة ثم تعيين ذلك المسند اليه بطريق الجواب عن السؤال المقدر وما في ذلك من التشويق وزيادة التقرير وتكرار الاظهار والاضمار
وتقدير السؤال وما في الجواب من الاختصار وترك حذف المسند اليه ولطافة احداث الاعتدال وغرابة ايهام جمع المتنافيين

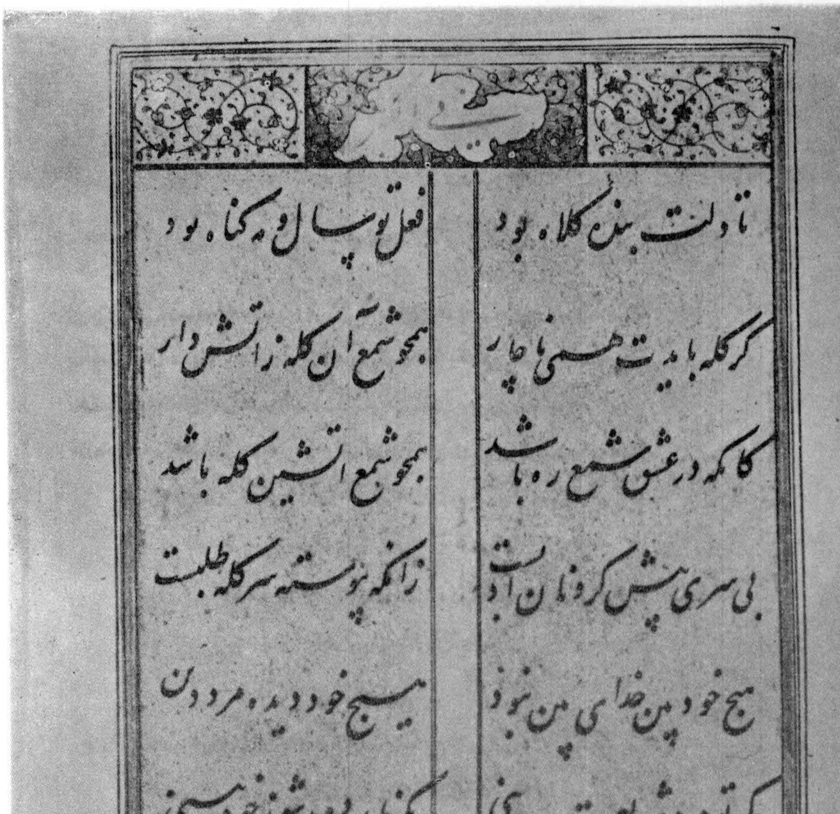
شمارۀ ۴۶۹۰ـ شرح مفتاح العلوم سکاکی

والنكسب كل نفس الا عليها لا يجني كل نفس الا كان اثمه على الجاني ولا تزر وازرة
وزر اخرى اى لا تحمل نفس حاملة حمل اخرى اى لا يواخذ احد بذنب غيره ثم الى ربكم مرجعكم
فينبئكم بما كنتم فيه تختلفون وهو الذى جعلكم خلائف الارض يعنى اهلك القرون
الماضية واورثكم الارض بامة محمد صلى الله عليه وسلم من بعدهم فجعلكم خلائف منها
تخلفونهم فيها وتعمرونها بعدهم والخلائف جمع خليفة كالوصائف جمع وصيفة وكل من جاء
بعد من مضى فهو خليفة لانه يخلفه ورفع بعضكم فوق بعض درجات اى خالف بين
احوالكم فجعل بعضكم فوق بعض فى الخلق والرزق والمعاش والقوة والفضل ليبلوكم
فيما آتيكم ليختبركم فيما رزقكم يعنى يبتلى الغنى والفقير والشريف والوضيع والحر والعبد
ليظهر منكم ما يكون عليه الثواب والعقاب ان ربك سريع العقاب لان ما هو آت فهو سريع
قريب قيل هو الهلاك فى الدنيا وانه لغفور رحيم قال عطاء سريع العقاب لاعدائه
غفور لاوليائه رحيم بهم

تم الكتاب بحمد الله تعالى وحسن توفيقه [illegible] الله تعالى
وارجو الى كرم رب الغفور محمود بن محمد [illegible]
[illegible] سنة [illegible]
والحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام
على [illegible]

كتبت هذه المجلدة من نسخة [illegible] ابو [illegible] رحمه الله عليه وهو قرأ على مصنف
هذا الكتاب الشيخ الامام الاجل السيد محيى السنة ناصر الحديث ظهير الدين ابو محمد الحسين بن مسعود
الفراء البغوي رحمه الله تعالى وكتب المصنف بخطه اجازته فى حواشى [illegible]
وحمايه

شمارهٔ ۴۶۹۴ تفسیر فراء – صفحهٔ ۱۶ پایان

تا دولت بتن کلاه بود — فعل تو پال و به گناه بود

گر کله بایدت همی ناچار — همچو شمع آن کله ز آتش دار

کانکه در عشق شمع ره باشد — همچو شمع آتشین کله باشد

بی سری پیش کردنان ادبست — زانکه پوسته سر کله طلبست

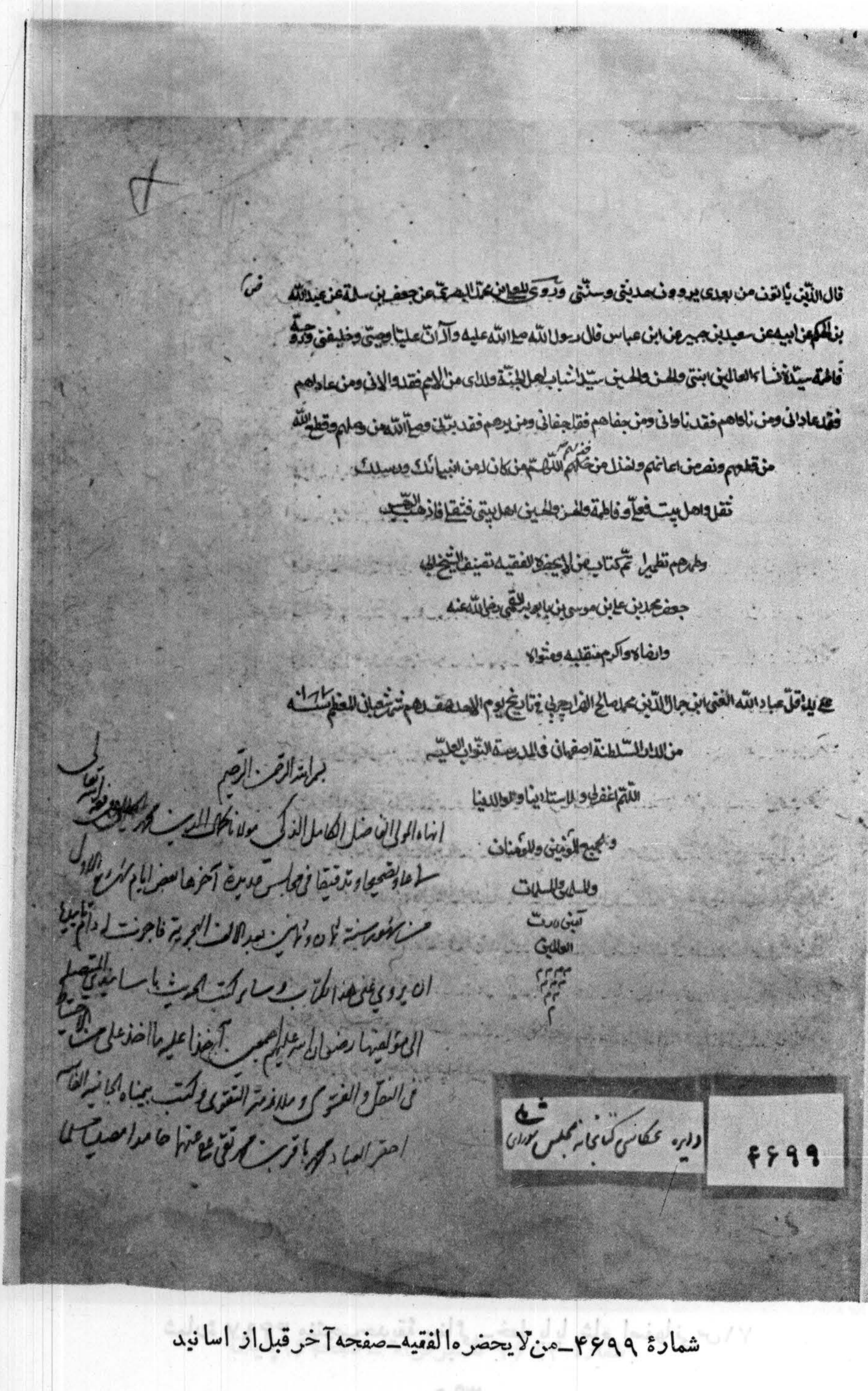
هیچ خودبین خدای بین نبود — هیچ خود دیده مرد دین

گر تو مرد شریعت و دینی — یکزمان دور شو ز خودبینی

رنگ پنداشت را ز تخته آز — رو فرو شو بآب ذل و نیاز

اولین پنده در ره آدم — بود نای گلو و طبل شکم

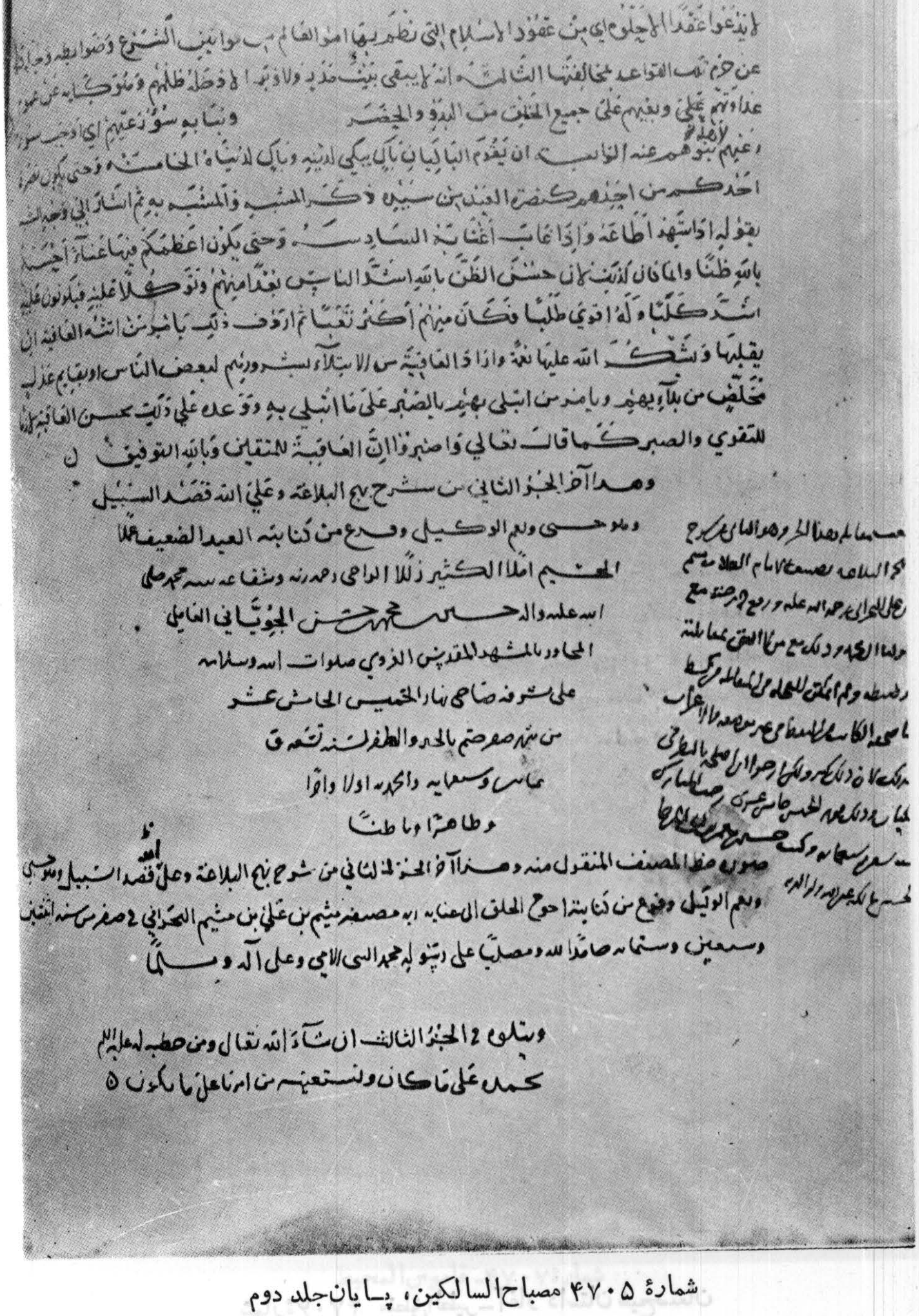
شمارهٔ ۴۶۹۷ منتجب حدیقهٔ سنائی - خط بابا شاه اصفهانی ص ۷۱

قال اللهم ارحم خلفائي قيل يا رسول الله ومن خلفاؤك قال الذين يأتون من بعدي يروون حديثي وسنتي وروى للعام ابن عمر انه عن جعفر بن سلمة عن عبد الله
بن الحكم عن ابيه عن سعيد بن جبير عن ابن عباس قال رسول الله صلى الله عليه وآله ان عليا وصيي وخليفتي وزوجته
فاطمة سيدة نساء العالمين ابنتي والحسن والحسين سيدا شباب اهل الجنة ولداي من والاهم فقد والاني ومن عاداهم
فقد عاداني ومن ناواهم فقد ناواني ومن جفاهم فقد جفاني ومن برهم فقد برني وصل الله من وصلهم وقطع الله
من قطعهم ونصر من اعانهم وخذل من خذلهم اللهم من كان له من انبيائك ورسلك
ثقل واهل بيت فعلي وفاطمة والحسن والحسين اهل بيتي وثقلي فاذهب عنهم الرجس
وطهرهم تطهيرا تم كتاب من لا يحضره الفقيه تصنيف الشيخ ابي
جعفر محمد بن علي بن موسى بن بابويه القمي رضي الله عنه
وارضاه واكرم منقلبه ومثواه
على يد اقل عباد الله الغني ابن جمال الدين محمد صالح ... في تاريخ يوم الاحد ... شهر شعبان المعظم سنه ١٠٦١
من دار السلطنة اصفهان في المدرسة ... العليه
اللهم اغفر لي ولاستادينا ولوالدينا
ولجميع المؤمنين والمؤمنات
والمسلمين والمسلمات
آمين رب
العالمين

بسم الله الرحمن الرحيم
انهاه المولى الفاضل الكامل الذكي مولانا ...
... تصحيحا وتدقيقا في مجالس ... آخرها بعض ايام شهر ربيع الاول
من شهور سنة ... بعد الالف الهجرية فاجزت له ...
ان يروي عني هذا الكتاب وسائر كتب الحديث باسانيدي المتصلة
الى مؤلفيها رضوان الله عليهم ...
في النقل والفتوى وملازمة التقوى وكتب بيمناه الجانية ...
احقر العباد محمد باقر بن محمد تقي ...

دایره عکاسی کتابخانه مجلس شورای ملی
۴۶۹۹

شمارهٔ ۴۶۹۹ـ من لا یحضره الفقیه ـ صفحه آخر قبل از اسانید

لا يدعوا عقدا الا حلوه اي من عقود الاسلام التي نظم بها امور العالم من قوانين الشرع وضوابطه وعبّر
عن حزم تلك القواعد بمخالفتها الثالثة انه لا يبقى بيت مدر ولا وبر الا دخله ظلمهم ونبا به سوء رعيهم اي اوجب سوء
عداوتهم علي وبغيهم على جميع الخلق من البدو والحضر ونبا به سوء رعيهم
رعيهم نبوهم عنه الرابعة ان يقوم الباكيان باكٍ يبكي لدينه وباكٍ لدنياه الخامسة وحتى يكون نصرة
احدكم من احدهم كنصرة العبد من سيده ذكر المشبه والمشبه به ثم اشار الى وجه الشبه
بقوله اذا شهد اطاعه واذا غاب اغتابه السادسة وحتى يكون اعظمكم فيها عناء احسنكم
بالله ظنا وانما كان كذلك لان حسن الظن بالله اشد الناس تعدما منهم وتوكلا عليه فيلومون عليه
اشد كلبا وله اقوى طلبا فكان منهم اكثر تعبا ثم اردف ذلك بامرين الاول ان العافية ان
يقبلها ويشكر الله عليها نعمة واذا العافية من الابتلاء يسر وبهم لبعض الناس او يقابهم عذب
تخلّف من بلا بهم ويامر من ابتلي بهم بالصبر على ما ابتلي به ووعده على ذلك بحسن العاقبة
للتقوي والصبر كما قال تعالى واصبروا ان العاقبة للمتقين وبالله التوفيق

وهذا آخر الجزء الثاني من شرح نهج البلاغة وعلى الله قصد السبيل
وهو حسبي ونعم الوكيل وفرغ من كتابته العبد الضعيف
المحتاج الى الله الكثير زللا الراجي رحمة ربه وشفاعة نبيه محمد صلى
الله عليه وآله حسين بن محمد حسن الجويّاني العاملي
المجاور بالمشهد المقدس الرضوي صلوات الله وسلامه
على مشرفه صاحي نهار الخميس الخامس عشر
من شهر صفر ختم بالخير والظفر لسنة ثمان
وسبعين وسبعمائة والحمد لله اولا وآخرا
وظاهرا وباطنا

صورة خط المصنف المنقول منه وهذا آخر الجزء الثاني من شرح نهج البلاغة وعلى الله قصد السبيل وهو حسبي
ونعم الوكيل وفرغ من كتابته احوج الخلق الى عناية الله مصنفه ميثم بن علي بن ميثم البحراني في صفر من سنة اثنتين
وسبعين وستمائة حامدا لله ومصليا على رسوله محمد النبي الامي وعلى آله وسلم

ويتلوه في الجزء الثالث ان شاء الله تعالى ومن خطبة له عليه السلام
نحمده على ما كان ونستعينه من امرنا على ما يكون

شمارهٔ ۴۷۰۵ مصباح السالکین، پایان جلد دوم

شیخ بودی در حرم پنجاه سال — با مرید چارصد صاحب کمال

هر مریدی کان او بودی عجب — می نیاسود از ریاضت روز و شب

هم عمل هم علم با هم یار داشت — هم عیان هم کشف هم اسرار داشت

قرب پنجه حج بجا آورده بود — عمره عمری بود تا می کرده بود

خود صلوة و صوم بیحد داشت او — هیچ سنت را فرو نگذاشت او

پیشوایانی که در پیش آمدند — پیش او از خویش بیخویش آمدند

موی می بشکافت مرد معنوی — در کرامات و مقامات قوی

هر که بیماری و سستی یافتی — از دم او تندرستی یافتی

خلق را فی الجمله در شادی و غم — مقتدایی بود در عالم علم

گرچه خود را قدوهٔ اصحاب دید — چند شب او همچنان در خواب دید

کز حرم در رومش افتادی مقام — سجده میکردی بتی را بر دوام

چون بدید آن خواب بیدار جهان — گفت دردا و دریغا کین زمان

یوسف توفیق در چاه اوفتاد — عقبهٔ دشوار در راه اوفتاد

می ندانم تا ازین غم جان برم — ترک جان گفتم اگر ایمان برم

نیست یکتن در همه روی زمین — کو ندارد عقبه در ره چنین

شمارهٔ ۴۷۰۶ منطق الطیر- آغاز داستان شیخ صنعان

البَيْظ ماءُ الفَحل، وماءُ المرأةِ، أو الرَّحِمُ، وحَياءُ المرأةِ، وباظَ يَبيظُ كَيَبوضُ ● فصل الجيم ● جاظ من الما
كمنع تغرّه ● الجحاظ ككتاب محجر العين، وحرف الكهف، وجحظت عينه كمنع خرجت مقلتها أو عظمت، وإليه عمد نظر
في عمله فرأى سوء ما صنع، والتجحيظ تحديد النظر، والجاحظ لقب عمرو بن بحر ● الجحمظة القماط، وإلزام العود
بالوتر، وعقد يدي الغلام ورجليه وكتفيه ليضرب، أو الإيثاق كتفاً، والإسراع والعدو، ومشي العصر ● جعظه
طرده وصرعه، والمرأة جامعها، وعدا ومشى في قصر، وبالقصبة لطه، واجعظ نكر وعدا، والجعظ الضخم ● كالجعظ، وهو
العظيم في نفسه السيئ الخلق الذي يتسخط عند الطعام، وكسفة دعة كالجعظة والجعظاية، والجعظار كسرهما القصير، واجعظر
الجعمظ كعملس الشيخ الصبي الشره ● الجعنظ النهود الشيخ، والجمعظ الملح، وتلمس السفينة، وأخماكف عقفيه
وأجعافت كاحمارت، واظمأنت انتصبت، وكل ما أصبح شفا الموت مجعنظ كمطمئن ● الجلحظ كزبرج وقرطاس للكثير الشعر
على جسده مع عظم، كالجلحظاء بكسر الجيم والحاء، وهو الأرض الغليظة ● كالجلحوظ بالحاء كزبرج أو الصواب بالمهملة ●
جلظاه من الأرض بالكسر أي الأرض الغليظة، والجلواظ بالكسر سيف عامر بن الطفيل، واجلوّظ كاعلوّط استمر وأسرع
الجلعاظ بالكسر مصلح السفن، وتعلمه الجلعظة، وتقدم في الطاء ● الجلماظ بالكسر التهويل بكل شيء ● الجلنظى
كحبنطى الغليظ المنكبين، واجلنظى امتلأ غضبا واستلقى ورفع رجليه أو اضطجع على جنبه وانبسط ● الجحظة الغلاظ
كالجحظة سواء ● الجنعاظ بالكسر الجافي الغليظ ● الجنعاظة بالكسر الذي يتسخط عند الطعام، والأكول كالجعظ
كسبيطر، وهو القصير الرجلين، وكزبرج الشيخ السيئ والجافي الغليظ، والأحمق كالجنعاظ بالكسر ● الجواظ كغراب
الفخور، وقلة الصبر، وكشداد الضخم المختال، والكثير الكلام والجلبة في الشر، والجموع المنوع، والصياح كالجواظي، والعام
والمتكبر الجافي، وجاظ جوظا وجوظانا محركة اختال في مشيه، وعدا بالقصة أنفجأ بها، وجوّظ وتجوّظ تموج ● جاظ
يجيظ جيظانا مجوظا مشى متمايلا ● فصل الحاء ● الحبنطى كالحبنطي الممتلئ غضبا، وذكر في المعتل
حرباظ القوس حرباظا بالكسر شد توترها ● الحضظ بضمتين وكصرد دواء يتخذ من أبوال الإبل أو الحضض ●
الحظ النصيب، والجد أو خاص بالنصيب من الخير والفضل، أحظ وأحاظ وحظاظ وحظاء بكسرهما، وحظ وحظوظ
وحظوظة بضمهن، ورجل حظ وحظيظ وحظي ومحظوظ جدود، وقد حظظت بالكسر في الأمر حظا، والحظظ بضمتين
وكصرد منع كالحضض، واحتظ صار ذا حظ ● حفظه كعلمه حرسه، والقرآن استظهره، والمال رعاه، فهو حفيظ وحافظ
من حفاظ وحفظة، ورجل حافظ العين لا تغلبه النوم، والحفيظ الموكل بالشيء كالحافظ، وفي الأسماء الحسنى الذي لا يعزب عنه
شيء في السموات ولا في الأرض تعالى شأنه، والحافظ الطريق البين المستقيم، والحفظة محركة الذين يحصون أعمال العباد
من الملائكة، وهم الحافظون، والحفيظة بالكسر والمحفظة الحمية والغضب، وأحفظه أغضبه كحفّظه، ولا يكون الإغضاب
فيه، والمحافظة المراقبة، والذب عن المحارم كالحفاظ، والاسم الحفيظة، واحتفظه لنفسه خصها به، والتحفظ الاحتراز
والحفظة قلة الغفلة، واستحفظه سأله أن يحفظه، وإحفاظ المحار أو الصواب بالجيم ● حمظه عصره ● رجل
حنظيان بالكسر فحاش، وهو يتحنظى يتفاحش ● فصل الخاء ● خظ الرجل سرع في بدنه
خظوظى الحمار اعلاه، والخنظيان الحنظيان، وخنظى به سمع وندد وعرّض للغرى وأفسد ● فصل الدال
دأظه كمنعه ملأه، والرجل جرعها، وفلانا ... فهو مدءوظ ● الدظ الشل والطرد ● الدعظ
كالمنع إدخال الذكر في الفرج كله، دعظها به، ودعظها، والدعظاية بالكسر القصير، وبالكسر اللحم ● دعمظ
ذكره فيها كدعظ، وكعصفور السيئ الخلق ● دلظه بالمنكب دفعه ... وصدره

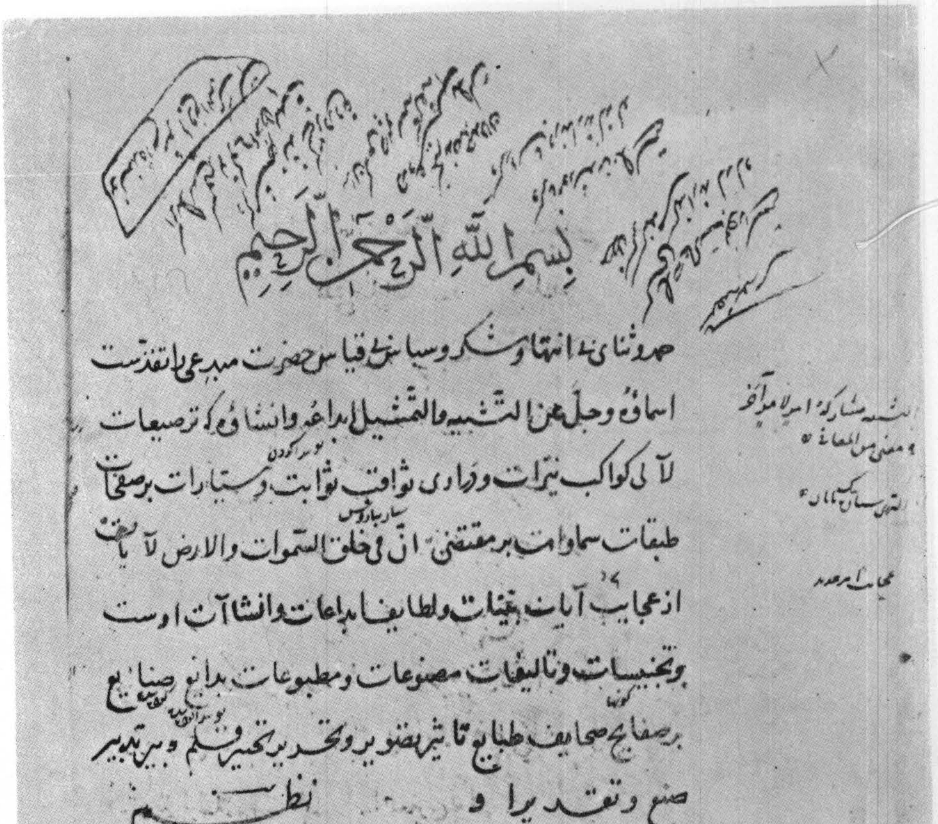
واعلم يا اخي انه ليس في السموات ولا في الارض شي من الكاينات والموجودات [illegible] ذلك وتحريك وتغيير
من نور او ظلمة او حر او برد او معدن او نبات او حيوان او انسان او رطب او يابس الا وله وجه من الحكمة
وسبب موجب لكونه وظهوره وبروزه وان كثيرا من الناس ربما اعترضوا على الخالق سبحانه في خلقه كثيرا
من الحيوان وانواعا من الهوام والحشرات لا يعلمون وجه الحكمة في خلقها وكونها على ما هي موجودة بها وقد
بينا نحن ما العلة في ذلك في موضعه ووجوه الحكمة في خلقها وكونها في رسالتنا في العلل والمعلولات واعلم
يا اخي ايدك الله ان الحكما انما سموا حكما لاحكامهم اعمالهم في غير موضعه ولا فعلا لا معنى له ولا اتخذوا من
دواهم اشيا يكون الضرر فيها اعم من المنفعة ولو فعلوا ذلك لم يكونوا حكما ولكن يحكم الحكما خالقهم
وموجدهم ومويدهم ان يكون مما فعله يودي الى الضرر والفساد والعبث منفعة ولا يعني ولا لقصد ما خلقه ولا اظهر
مما صنعه تعالى الله عز وجل ان ينسب ذلك اليه وجل جلاله ان تنعته الواصفين وتعالى عما يقولون علوا كبيرا لكيف
لك وهو يقول وما خلقنا السموات والارض وما بينهما لاعبين ما خلقناهما الا بالحق فاذا انا ملت
هذه الاية وتدبرت هذه الحكمة عرفت هذا السر ورايت حقيقة هذا السحر الذي يسحر العقول وبانت له الاشيا
بحسنها وقبحها وتعلمت كيف يسحر نفوس الناس وتصير نصبوا اليك النفوس وتبين لها ما خفي عنها لما عميت الا نبا
عن الضالين الغافلين فانتبه يا اخي ايدك الله وايانا بروح منه من نوم الغفلة ورقدة الجهالة فانقطع من قدرت
عليه من الغافلين يحصل بذلك النفع العاجل والخير الاجل في الدنيا والدين ويبلغك الله منازل الاخيار
المصطفين ويرقيك الى منازل المقربين برحمته انه ارحم الراحمين ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم

تمت الرسالة الحادية عشر من القسم الرابع من الرسالة الناموسية
الالهية في السحر والرقى والعزايم والكهانة والنجامة والطلسمات
وهي الحادي والخمسون من رسايل اخوان الصفا وخلان الوفا وبتمامها تم الكتاب

تم الكتاب ولله الحمد ما اختلفت [illegible] وشمال
ولله الشكر ما هبت جنوب وشمال
اسال الله ان يقينا هول المطلع وضيق المضجع

ووافق تحرير هذا الكتاب بمدينة السلام بغداد حماها الله تعالى في خامس رمضان المبارك عمت بركته
من سنة ستة وثمانين وستمائة
على يد اضعف عباد الله تعالى واحوجهم اليه احمد خليل بن يوسف بن علي رحم الله من
ترحم عليه ودعا لكاتبه ولقاريه بالرافة
والرحمة انه سميع قريب
وصلى الله على خير من خلق محمد واله وعترته وسلم وشرف وكرم ومجد واتم وانعم

شمارهٔ ۴۷۰۸ ـ رسائل اخوان الصفا پایان کتاب

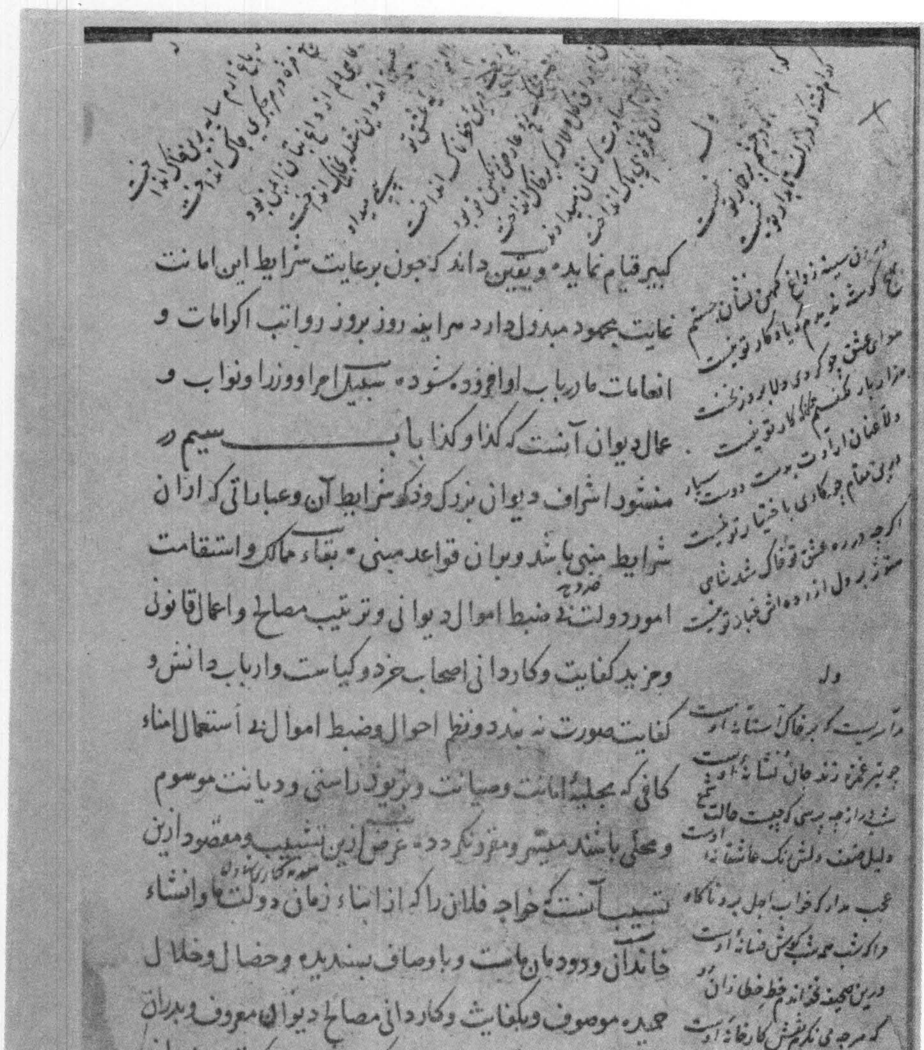

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد و ثنای بی انتها و شکر و سپاس بی قیاس حضرت مبدعی را تقدست
اسماؤه و جلّ عن التشبیه و التمثیل بدایعه و انشاؤه که ترصیعات
لآلی کواکب نیرات و دراری ثواقب ثوابت و سیارات بر صفحات
طبقات سماوات بر مقتضی ان فی خلق السموات و الارض لآیات
از عجایب آیات بینات و لطایف ابداعات و انشاآت اوست
و تجنیسات و تالیفات مصنوعات و مطبوعات بدایع صنایع
بر صفایح صحایف طبایع تاثیر تصویر و تحریر تحبیر قلم و بیر تدبیر
صنع و تقدیر او

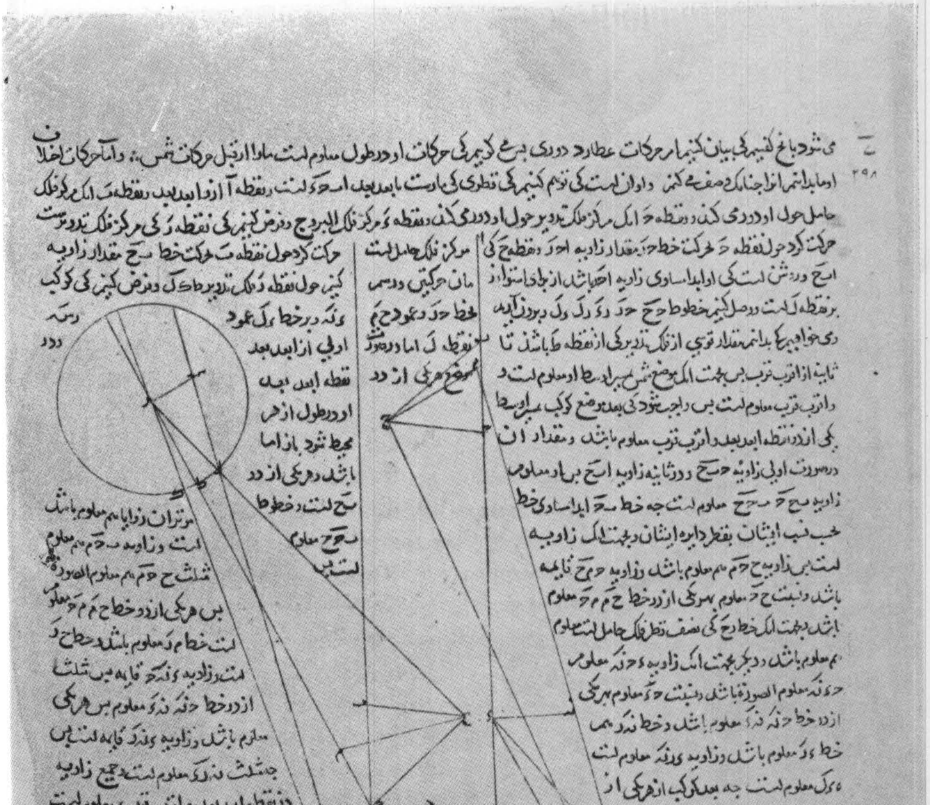
نظم

آن صانع لطیف که بر فرش کاینات ٭ چندین هزار صورت الوان نگار کرد
ترتیب آسمان و طلوع ستارگان ٭ از بهر عبرت نظر هوشیار کرد
ذلک تقدیر العزیز العلیم ٭ و نفحات تحیات طیبات و صلوات سلام
و صلوات بر انبیاء کرام که موصلان خطاب و احکام و دارندگان کتاب
و الهام و رسانندگان نامه و پیغام اند علی الخصوص بر ذات مطهر و قاب

شمارهٔ ۴۷۱۹ - لطائف الانشاء صفحهٔ آغاز

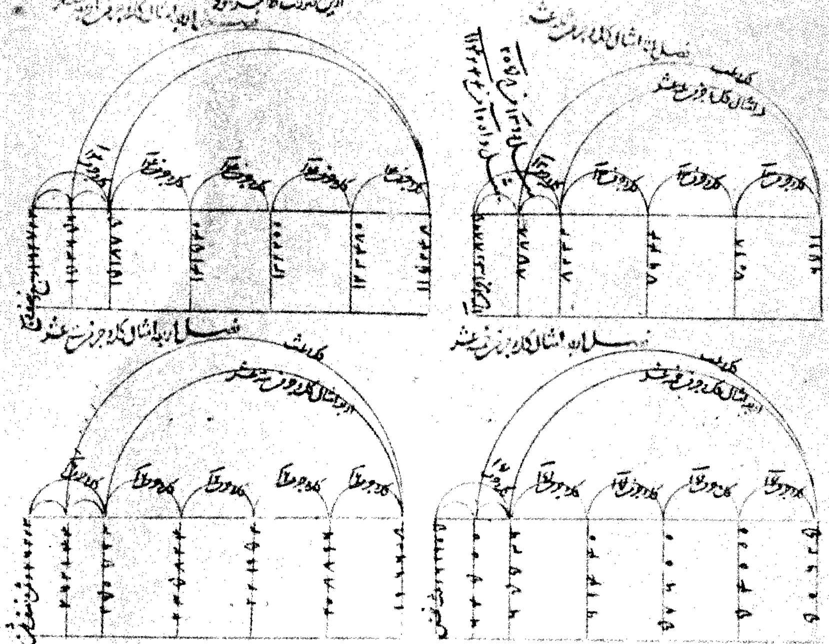

کبیر قیام نماید و یقین داند که چون برعایت شرایط این امانت
عنایت مجهود مبذول دارد هرآینه روز بروز رواتب اکرامات و
انعامات در باب او افزوده شود. سبیل امرا و وزرا و نواب و
عمال دیوان آنست که کذا و کذا باب سیم در
منشور اشراف دیوان بزرگ و ذکر شرایط آن و عباراتی که از آن
شرایط منبی باشند و بیان قواعد مبنی. بقاء ممالک و استقامت
امور دولت نه ضبط اموال دیوانی و ترتیب مصالح و اعمال قانونی
و مزید کفایت و کاردانی اصحاب خرد و کیاست و ارباب دانش و
کفایت صورت نه بندد و نظم احوال و ضبط اموال نه استعمال امناء
کافی که بحلیهٔ امانت و صیانت و زیور راستی و دیانت موسوم
و محلی باشند میسر و متصور نگردد. غرض ازین تشبیب و مقصود ازین
تشبیب آنست که خواجه فلان را که از ابناء زمان و دولت ما و انشاء
خاندان و دودمان ماست و باوصاف پسندیده و خصال و خلال
حمیده موصوف و بکفایت و کاردانی مصالح دیوانی معروف و پدران
و اجداد او از قدیم الایام باعمال بزرگ و اشغال نازک قیام نموده اند
وثوق

شمارهٔ ۴۷۱۹ - لطائف الانشاء ، باب سیم

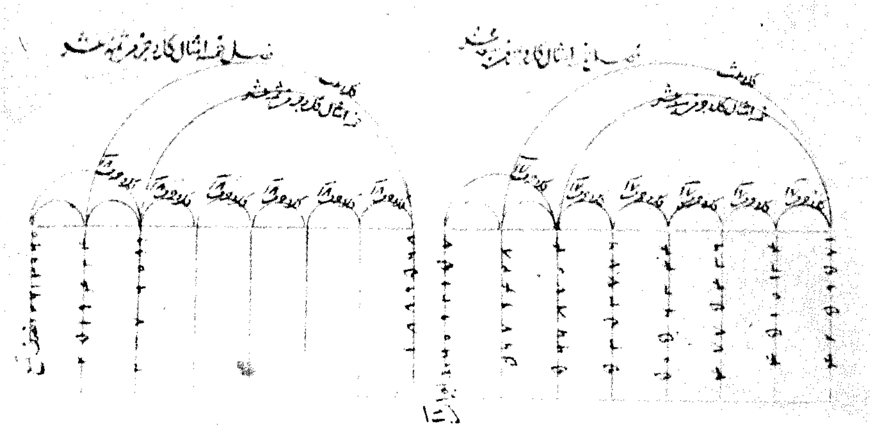

شمارهٔ ۴۷۲۰ - درة التاج - ص۲۹۸

و اما آنکه اوساط حنابله نزد ایشان کل دو جزء از اربعه عشر و کل دو جزء خمسه عشر و کل دو جزء ستة عشر
از این صورت ظاهر شود

و اما آنکه کبار حنابلة بر مذهب شیخ ره است از کل در ربع آنکه و جزء ثلثه عشر از این صور گذشته معلوم می‌شود. و اما آنکه
اوساط نزد او هفت است از کل جزء نسا ابعد شما آنکه دو جزء عشر نا این صورت آخرین با این چهار صورت دیگر روشن می‌کرد

فرغ من كتبه العبد الراجي عفو الله تعالى وغفرانه وواسع نعمه واحسانه ...

محمد بن محمود بن مسعود الشيرازي ... غفر الله له ولوالديه ...

في اواخر ذي الحجه سنة خمس وسبعمايه الهلاليه

حامدا ومصليا ومسلما تسليما كثيرا

وصلى الله على محمد و آله

الطيبين الطاهرين

اجمعين

۴۷۲۰

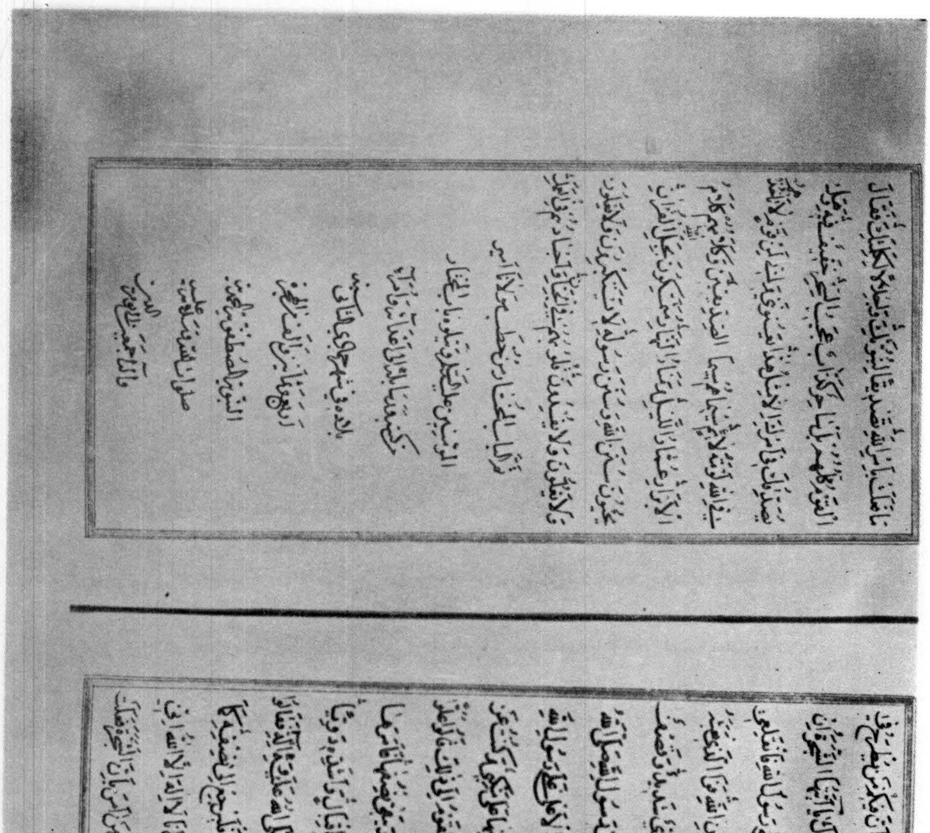
شمارهٔ ۴۷۲۰ - درة التاج - صفحهٔ پایان ۶۲۰

الحمد لله الذی عصمنی منک سپاس آن خدای را که مرا از تو نگاه داشت و ابلیس نومید و خائب از وی باز
گشت او را ذوالکفل خوانند جای گفت او پیغمبری بود در بنی اسرائیل و او را برای آن ذوالکفل
خوانند که خداوند نصیب تمام بود از ثواب هم چندانکه امتش را بود او را بود و کفل در لغت نصیب
بود کُلٌّ مِنَ الصَّابِرِینَ ایشان همه از جمله صابران بودند و ما ایشان را در رحمت خود بردیم که ایشان از جمله صالحان
و نیکمردان بودند وَذَا النُّونِ و یاد کن ای محمد ذوالنون خداوند ماهی را یعنی یونس بن متی را چون برفت
خشمناک بر قوم خویش از آنجا که اصرار کردند بر کفر عبدالله عباس گفت یونس و قومش در زمین فلسطین
بودند پادشاهی بجهت ایشان و از ایشان نه سبط و نیم را بغارت برد و دو سبط و نیم را بگذاشت خدای تعالی
وحی کرد بشعیا پیغمبر که نزدیک خرقیا رو و او پادشاه بنی اسرائیل بود و او را بگو تا پیغمبری قوی و امین را
بفرستد که در دل ایشان افکنده ام که بنی اسرائیل را با او بفرستند تا برود ایشان را بستاند پادشاه با قوم خود
گفت که کیست که این کار را بشاید و در مملکت او پنج پیغمبر بودند مردم گفتند که شایسته این کار یونس است
پادشاه یونس را گفت یونس گفت خدای مرا تعیین کرده است و نام من برده گفت نه گفت پس دیگری را
بفرست او گفت ترا باید رفتن گفت من نتوانم رفت پادشاه بروی الحاح کرد پس او از خشم پادشاه و از آنکه
قوم بوی اشارت کردند برفت و ذلک قوله وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا از آنجا بیامد بخشم بکنار دریای روم
آمد کشتی در دریا بیند با قوم بسیار و مال بسیار در آن کشتی نشست چون کشتی بمیانه دریا رسید دریا آشفته شد
و کشتی نزدیک هلاک و غرق رسید گفتند در میان ما مردی عاصی است یا بنده گریخته و از رسم و عادت
ما آنست که در مثل این حادثه قرعه بر اندازیم بنام هر کس که بر آید وی را بدریا اندازیم که یک مرد هلاک شود
اولیتر که کشتی با هر چه در وست یونس از آن میانه برخاست گفت ها ای که آن بنده گریخته منم مرا بدریا
افکنید که در حال دریا ساکن گردد گفتند معاذ الله تو سیمای صالحان داری و این حدیث بتو لایق نیست
ولی قرعه این کار بکنیم قرعه بر افکندند بنام او بر آمد تا سه بار بنام وی بر آمد چون سه بار بنام وی
بر آمد او برخاست و خود را بدریا انداخت ماهی بیامد و او را فرو برد و گفتند که او را بگرفتند تا در دریا
اندازند ماهی بزرگ بیامد و دهن باز کرد گفتند اگر لابد او را بدریا می باید انداختن باری در دهن ماهی انداختن
معنی ندارد بجانب دیگر بردند همان ماهی بیامد و دهن باز کرد گفتند مگر این مرد طعمه وی خواهد بودن
او را بینداختند ماهی او را فرو برد در خبر است که چون وی را بدریا خواستند انداختن خدای تعالی وحی
کرد بنون که بنده مرادیاب یونس را که من در شکم تو روزی چند مقام او کرده ام امتحان را و نگر تا پوست
او را نخراشی و اندام او را نیازاری که او طعمه تو نیست آن ماهی او را فرو برد و دیگری بیامد و او را فرو برد
و دیگر بیامد آن دیگر را فرو برد فذلک قوله فِی الظُّلُمَاتِ الثَّلَاثِ و این سه تاریکی بود و گفتند که ظلمت
شب و ظلمت دریا و ظلمت شکم ماهی اما آنکس که گفت که خشم او بر خدای بود از آنجا که قوم را وعده داده

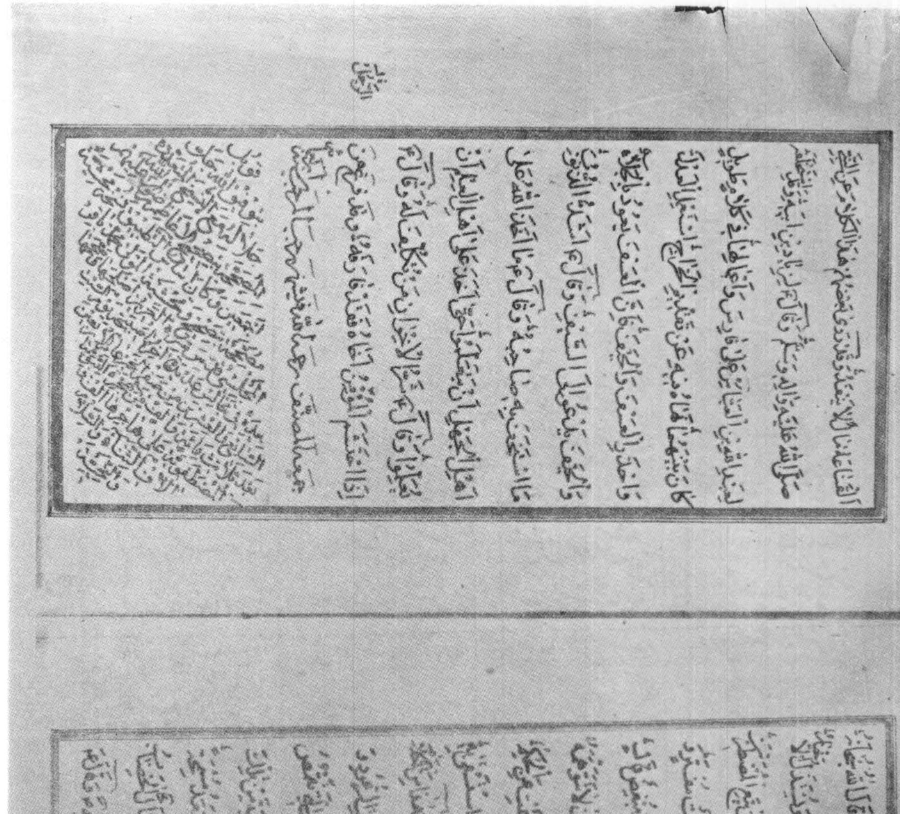
شمارهٔ ۴۷۲۱ – تفسیر گازر

الغريزية تحلله على ما عرفت في صورة الموت وهي حاصلة في العضو المذكور لانها الا زمة الحيوة وهي حاصلة للعضو المذكور لانه حي واذا
كانت الحرارة الغريزية حاصلة في العضو المذكور حللت ما فيه من الاجزاء الغذائية اولا فاولا ثم ان ستمرت لشدة حللت شيا من
جوهر العضو حتى تحل وتظهر الهزال فيه ولانه لا يلزم من بطلان الدليل بطلان المدلول فلا يلزم من بطلان دليل القائلين بان
وصول قوة التغذية الى الاعضاء على سبيل المدد بطلان مذهبهم فيحتمل ان يكون الحق ما اختاره الشيخ من ان القوى الطبيعية
فايضة في الكبد الى تلك الاعضاء لكنها مستقرة فيه حتى لا يبطل نفعها بانقطاع مددها بالسدة ويحتمل ان يكون غير مستقرة
فيها بل امدة من الكبد الى ما عداها من الاعضاء على سبيل المدد كحال قوى الحس والحركة **المبحث السادس في تقسيم
الاعضاء** بحسب الرياسة والخدمة وكانه نتيجة مما تقدم ولهذا صدره بالفاء وقال رحمه الله في تشريح احكام
القسمة ويعرض لها اعضاء رئيسة واعضاء خادمة للرئيسة واعضاء مرؤسة بلا خدمة واعضاء
غير رئيسة ولا مرؤسة لان كل عضو اما ان يكون رئيسا او لا يكون وعلى التقديرين
اما ان يكون مرؤسا او لا يكون وايضا اما ان يكون خادما او لا يكون فالاعضاء الرئيسة هي الاعضاء التي
هي مبادي القوى الاولى في البدن تعريف هي الاعضاء التي هي في البدن مباد للقوى الاولى اي الحيوانية والنفسانية
والطبيعية لا القوى كالسمع والشم والبصر فانها ليست مما يضطر اليها في بقاء الشخص والنوع والمراد بالمبدا الفاعلي والقابلي
لا الغائي والصوري فان الاعضاء ليست صورية او غاية للقوى بل الامر بالعكس فان القوى للاعضاء وغاية لها وقول
الشيخ هي مبادي يحتمل معنيين احدهما انها فاعلة للارواح الحاملة للقوى وقابلة للنفس المفيضة لتلك القوى وثانيهما
انه لما كان بعضها مبدءا فاعليا للارواح كالقلب وبعضها مبدءا قابليا لها قال انها مباد ولم يقل فاعلية او قابلية بل عبر بما
يعطي الغرض على المذهبين جميعا والثاني وقد ذكره الامام اولى من الاول على ما ذكره القرشي لصحة الثاني على المذهبين دون
الاول على ما يظهر بالتامل المضطر اليها اي الى تلك القوى في بقاء الشخص والنوع اما بحسب بقاء الشخص
فالرئيسة ثلثة القلب وهو مبدء قوة الحيوة والدماغ وهو مبدء قوة الحس والحركة
والكبد وهي وفي بعض النسخ وهو وكلاهما جائز لان كل ضمير يتوسط بين مذكر ومؤنث يجوز تذكيره
تارة وتانيثه اخرى كقولهم الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد وهو لفظ كما ذكرنا مبدء قوة التغذية اما الاحتياج في بقاء
الشخص الى هذه القوى الثلث حتى يلزم ان يكون هذه الاعضاء رئيسة بحسب الشخص فلان القلب مبدا القوة الحيوة لتولد
الروح الحاملة للقوة الحيوانية والكبد مبدا المادة الحيوة لتوليدها الدم الذي به يخلف عوض ما يتحلل ويزيد في النمو
ويحفظ الحرارة من التحلل والدماغ لما به يعيش الحيوة وتدبيرها فان بقواه يفرق بين اللذيذ والموذي وبين النافع والضار
وبين الخير والشر فهذه الاعضاء المتولدة لحفظ الشخص وستريك هذا بيانا في القوى ان شاء الله تعالى واما انه لا يحتاج الى
عضو رابع رئيس بحسب الشخص فلان الشخص يتم بقاؤه بقوى هذه الاعضاء الثلثة اذ باحد القوى يحصل الحيوة وبالثانية
مادة الحيوة وبالثالثة تحسين الحيوة وذلك لان البدن مركب من عناصر متنازعة متداعية الى الانفكاك ولما
على الالتيام فوة غيرها يتبع مزاجها وهي القوة الحيوانية لما كان البدن دائم التحلل لما من غير مرة جعل فيه قوة يورد بدل
ما يتحلل منه وهي القوة الغاذية ثم لما كان البدن تلحقه ما يضره تارة وينفعه اخرى وجب ان يكون له شعور بالملائم ليطلبه
وبالمنافي ليحترز عنه وهو القوة النفسانية ومتى كانت القوة النفسانية حاصلة فالقوة الحيوانية التي هي السبب المعد لوجودها
يكون حاصلة ايضا وحيث يكون هذا البدن الموصوف بهذه القوى كالملائم لما لم يكن باقيا الشخصه احتيج الى بقائه بنوعه واحتيج
الى المولدة فظهر ان هذه القوى الاربع كافية في كمال البدن وبقاء النوع وهو المطلوب قالت الاطباء وهذه الاعضاء كالاصول
والمعادن لتلك القوى اما انها اصول لها فلان العضو اصل الروح لكونه مبدا فاعليا للروح انما يتم في القلب دون
الدماغ والكبد ويمكن ان يجاب عن النظريات الاطباء يقولون بتولد الدماغ والكبد للروح النفساني والطبيعي لكن

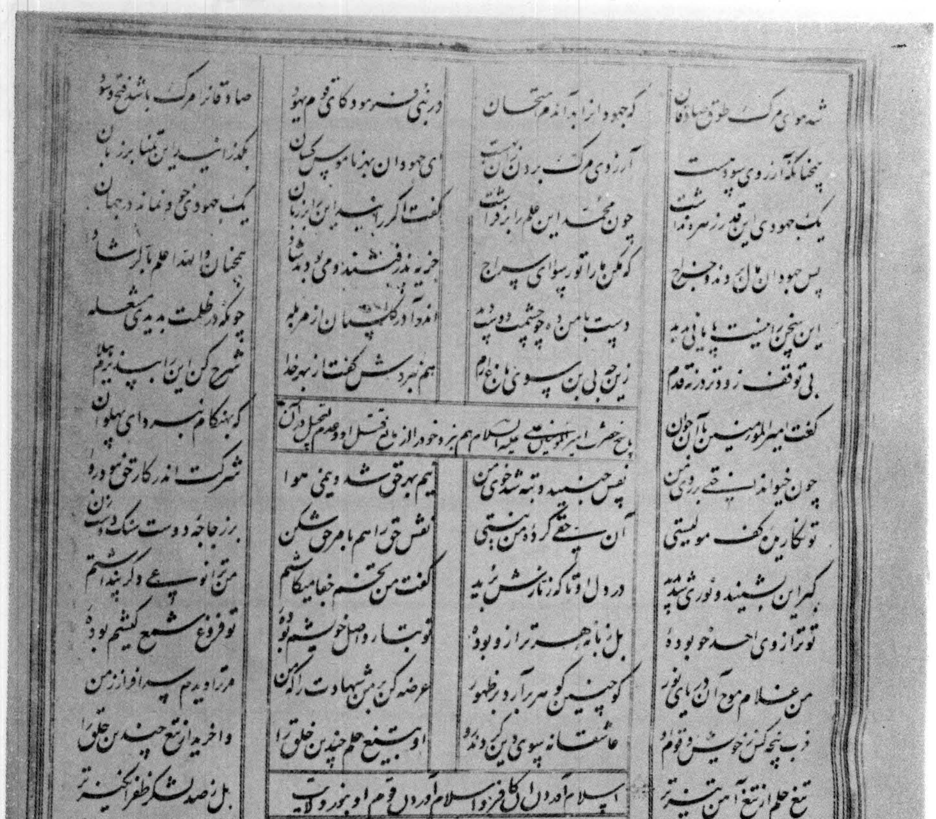
شمارهٔ ۴۷۲۲ شرح قانون ابن سينا ـ روی برگ ۱۱۷

شمارهٔ ۴۷۲۶ ، نهج البلاغة

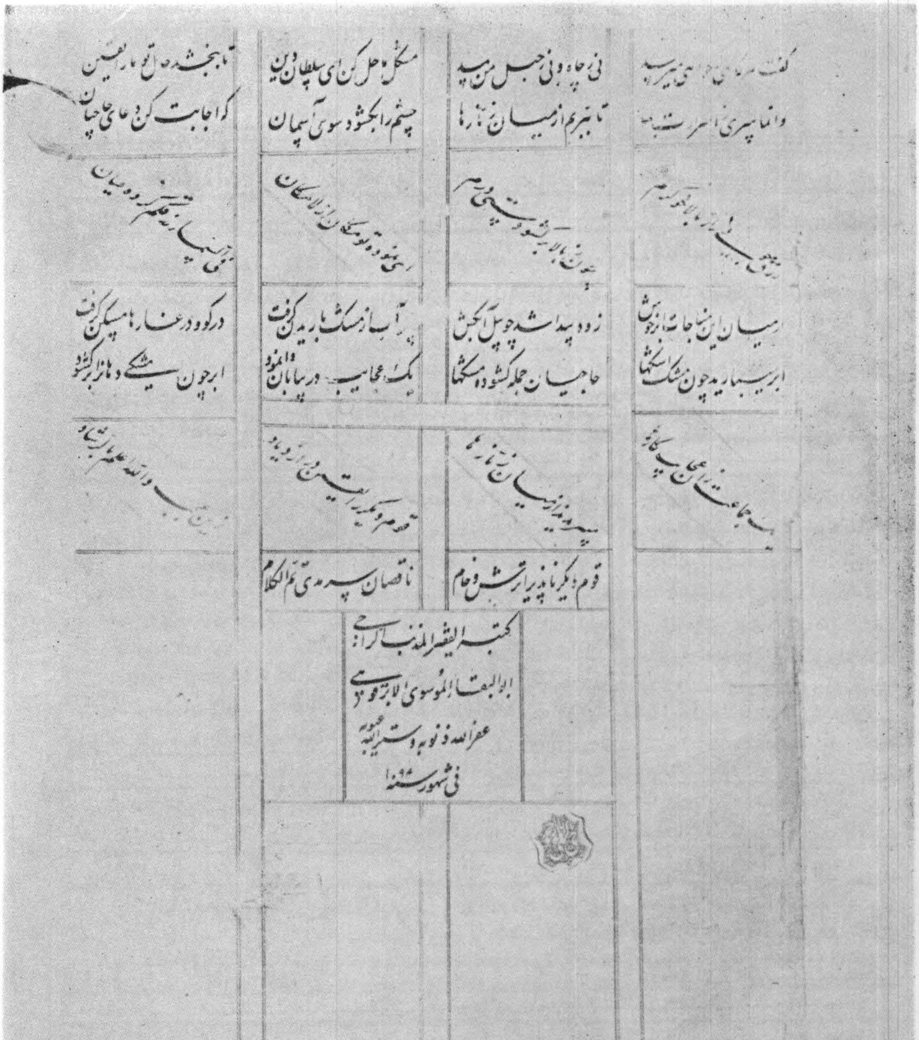
شمارهٔ ۴۷۲۶ نهج البلاغة

صبر آرد آرزو را نی شتاب
صبر کن والله اعلم بالصواب

تم المجلد الاول من المجلدات الستة من المثنوی للمولوی المعنوی الرومی

ابو البقاء الموسوی الابرقوهی
غفر الله ذنوبه

شمارهٔ ۴۷۳۰ مثنوی‌معنوی‌خط ابوالبقا ـ پایان دفتر اول

شمارهٔ ۴۷۳۰ مثنوی‌معنوی خط ابوالقاء ـ صفحهٔ پایان

فصل هفدهم در بیان نمازی که از پدر فوت شده باشد و بر پسر بزرگتر قضای آن واجب گردد و در آن ... مسئله است

مسئله اول

واجب است بر ولی که قضا کند نمازی را
که فوت شده باشد از پدر و اما نمازی که
از مادر یا سایر اقارب فوت شده باشد
قضای آن بر وارث واجب باشد یا نه اکثر
علما بر آنند که واجب نباشد
و بعضی از علما قایل بوجوب آن نیز شده اند

مسئله دویم

بر ولی واجب است که قضای نماز فوت شدهٔ پدر را بجا آورد
و ولی پسر بزرگ میت است بقول اکثر علما و بعضی گفته اند که
قضای نماز میت واجب است بر هر وارثی هرگاه که میت را پسر بزرگتر
نباشد و اگر میت را دو پسر یا زیاده بوده باشد که هر دو در سن مساوی باشند
واجب است که نماز میت را بالسویه قضا کنند و اگر یک نماز باقی ماند ...
کفائی گردد و بعضی هر کدام آن را بجا آورند از دیگران ساقط گردد مثل آنکه شخص
فوت شود و او را دو پسر باشد که هر دو هم سن باشند و سه نماز فوت شده باشد
باید که هر پسری یک نماز او را قضا کند و آن یک نماز که باقی ماند واجب کفائی گردد

مسئله سیم

واجب میشود قضای نمازهای فوت شدهٔ
پدر بر پسر بزرگتر به سه شرط چنانکه
در جدولهای بعد از این مذکور
میگردد و آنچه از این شروط خلافی بود
ذکر خلاف نمودیم و جدول شروط مذکور اینست.

شرط اول

واجب است بر پسر بزرگتر قضا کند آن نمازی را که
در مرض موت از پدر فوت شده باشد نه نمازهای
دیگران را موافق قول بعضی از علما و بعضی دیگر
گفته اند که نمازی که از پدر بسبب عذری فوت
شده باشد بر پسر قضای آن واجب گردد نه نمازی
که عمدا از او فوت شده باشد و اما قدر ... ترک کرده
آن باشد و قول دیگر آنست که نمازی که از پدر فوت
شده باشد قضای آن بر پسر واجب گردد مطلقا
و قول اخیر برای شهید اول علیه الرحمه احوط است

شرط دویم

واجب میشود قضای نماز پدر به پسر بزرگتر
هرگاه که پدر وصیت نکرده باشد که شخصی را از
برای گذاردن نماز استیجار نمایند که اگر پدر
وصیت کرده باشد و وصیت او نافذ باشد
قضای آن از پسر بزرگتر ساقط گردد و اگر پدر
وصیت کند که شخصی را استیجار کنند که بعضی از نماز
فوت شدهٔ او را قضا کند واجب است که قضای
باقی آن را پسر بزرگتر بجا آورد موافق قول
شهید ثانی علیه الرحمه

شرط سیم

بعضی از علما گفته اند که اگر پسر بزرگتر در وقت فوت
پدر بالغ و عاقل باشد واجب میشود که قضای نماز
فوت شدهٔ پدر را بجا آورد و اگر بعد از فوت پدر
بالغ یا عاقل شود قضای نماز پدر بر او واجب نیست
و این قول موافق رای شهید است در کتاب
ذکری و بعضی از علما بالغ و عاقل بودن ولی را
شرط نمیدانند در وقت فوت پدر بلکه میگویند
اگر ولی بعد از فوت پدر بالغ یا عاقل شود واجب
میشود که نماز فوت شدهٔ پدر را قضا کند

و لازم نیست که پسر بزرگتر مشغول الذمه نباشد بنماز واجبی تا قضای نماز پدر بر او واجب گردد برای شهید ثانی و اما بر پسر بزرگتر واجب است
که مقدم دارد آن نماز را که سبب آن مقدم باشد مختار شهید در ذکری آنست که باید رعایت ترتیب نماید و پسر بزرگ میتواند که شخصی را
باجاره گیرد که نماز فوت شدهٔ پدر را که بر او واجب شده قضا نماید مختار شهید در ذکری منع آن و اقرب برای شهید ثانی آنست که حکم مخصوص بولی باشد

فصل هجدهم در بیان نمازی که بجا آوردن آن واجب گردد و واجب میشود نماز بسبب اجاره خواه بوصیت میت شخصی را باجاره گیرند و خواه

میت وصیت نکرده باشد و بتبرع شخصی را باجاره گرفته باشند که قضای نماز میت را بجا آورد و چون شخصی را بجهت قضای نماز میت
باجاره گیرند باید که وجه اجاره را از ثلث متروکات میت اخراج نمایند بقول بعضی از علما و گفته اند که اگر میت وصیت نکند بر ورثه اخراج
آن لازم نیست و بعضی از علما بر آنند که وجه اجارهٔ نماز مطلق وجه اجارهٔ حج از اصل ترکه باید داد خواه میت وصیت کرده باشد و خواه نکرده
باشد و مسایل ضروری نماز اجاره چهار مسئله است چنانکه در این جدولها بیان میشود و جدول آن اینست

مسئله اول

هرگاه شخصی را باجاره گیرند که قضای نماز میت را بجا آورد باید که
عادل باشد و مسایل ضروری نماز را بداند و عاجز از بعضی
افعال نماز مثل قیام و غیر آن نباشد

مسئله دویم

واجب نیست بر آن شخصی که خود را باجاره میدهد که قضای نماز میت را
بگذارد که بعد از وقوع اجاره علی الفور بآن اشتغال نماید یا اکثر اوقات
بآن مشغول باشد بلکه همین قدر کافیست که بعض اوقات بآن مشغول باشد
بحیثیتی که بحسب عرف گویند که بآن اشتغال دارد و کاهلی نکند

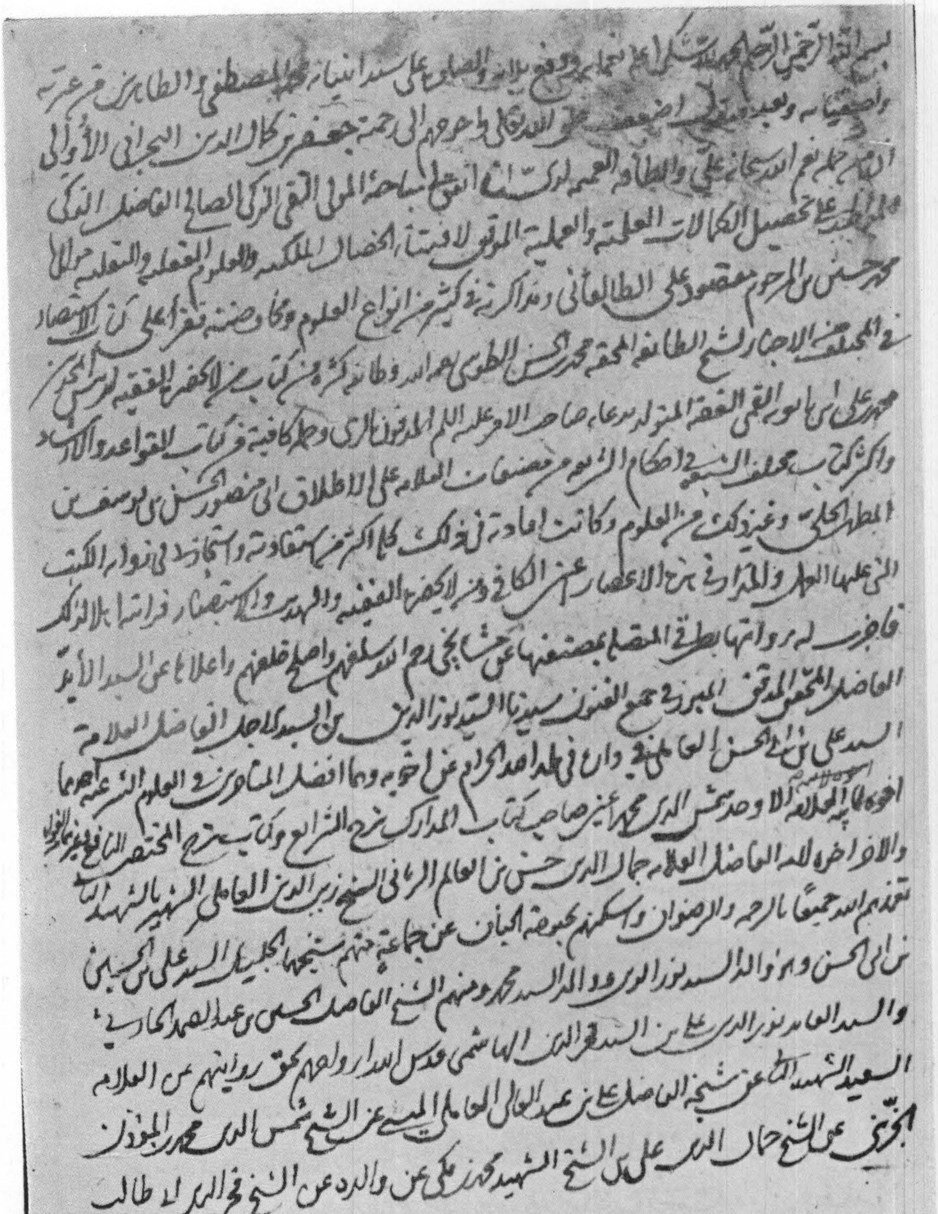
مسئله سیم

جایز است که دو شخص یا زیاده بر آن بجهت نماز یک شخص باجاره گیرند
اما باید که وقت نماز هر یک از آن جماعت معین باشد تا دیگری در آن وقت
بقضای نماز آن میت اشتغال نماید و نماز او بترتیب قضا شود

مسئله چهارم

هرگاه مرد خود را بجهت نماز زن باجاره دهد صحیح است مثل جهر
و اخفات و همچنین اگر زن خود را بجهت نماز مرد باجاره دهد بشرط
آنکه اگر جهر کند نامحرم آواز او را نشنود و این چهار مسئله موافق
قول شیخ بهاء الدین محمد است علیه الرحمه

شمارهٔ ۴۷۳۱ تقویم الصلاة

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله شكرا على نعمائه ودفع بلائه والصلاة على سيد انبيائه محمد المصطفى والطاهرين من عترته
واصفيائه وبعد فيقول اضعف عباد الله تعالى واحوجهم الى رحمة جعفر بن كمال الدين البحراني الأوالي
انه لما انعم الله سبحانه علي والطائفة العظيمة ببركة اشتغال سماحة المولى التقي الزكي الصالح الفاضل الذكي
المجد على تحصيل الكمالات العلمية والعملية الموفق لاقتناء الخصال الملكية والعلوم العقلية والنقلية مولانا
محمد حسين بن المرحوم مقصود علي الطالقاني بمذاكرة كثير من انواع العلوم ومفاوضته فقرأ علي من الاستبصار
في المختلف من الاخبار لشيخ الطائفة المحقق محمد بن الحسن الطوسي رحمه الله وطائفة كثيرة من كتاب من لا يحضره الفقيه لرئيس المحدثين
محمد بن علي بن بابويه القمي الفقيه المتولد بدعاء صاحب الامر عليه السلام المدفون بالري وجملة كافية من كتاب القواعد والارشاد
واكثر كتاب مختلف الشيعة في احكام الشريعة من مصنفات العلامة على الاطلاق ابي منصور الحسن بن يوسف بن
المطهر الحلي وغير ذلك من العلوم وكانت افادته في ذلك كله اكثر من استفادته واستجاز في انواع الكتب
التي عليها العمل والمدار في شرح الاخبار اعني الكافي ومن لا يحضره الفقيه والتهذيب والاستبصار قراءة بالتذكر
فاجزت له روايتها بطرقي المتصلة بمصنفيها عن مشايخي رحم الله سلفهم واصلح خلفهم واعلاها عن السيد الأيد
الفاضل المحقق المدقق المبرز في جميع الفنون سيدنا السيد نور الدين بن السيد الاجل الفاضل العلامة
السيد علي بن ابي الحسن العاملي ... دام في ظلاله ... عن اخويه وهما افضل المتأخرين في العلوم الشرعية احدهما
اخوه لابيه العلامة الاوحد شمس الدين محمد صاحب كتاب المدارك شرح الشرائع وكتاب شرح المختصر النافع وغيرهما
والآخر اخوه لامه الفاضل العلامة جمال الدين حسن بن العالم الرباني الشيخ زين الدين العاملي الشهير بالشهيد الثاني
تغمدهم الله جميعا بالرحمة والرضوان واسكنهم بحبوحة الجنان عن جماعة منهم شيخهما الجليل السيد علي بن الحسين
بن ابي الحسن وهو والد السيد نور الدين ووالد السيد محمد ومنهم الشيخ الفاضل الحسين بن عبد الصمد الحارثي
والسيد العابد نور الدين علي بن السيد فخر الدين الهاشمي قدس الله اسرارهم وكلهم بحق روايتهم عن العلامة
السعيد الشهيد الثاني عن شيخه الفاضل علي بن عبد العالي العاملي الميسي عن الشيخ شمس الدين محمد بن المؤذن
الجزيني عن الشيخ جمال الدين علي بن الشيخ الشهيد محمد بن مكي عن والده عن الشيخ فخر الدين ابي طالب

شمارهٔ ۴۷۳۳ مختلف الشيعة – ص ۸۲۴

سر رشته اعتدال از دست مده تا پاک برون روی ازین دیر سپنج

تنبیه بر مراسم اخوت و تعیین لوازم فتوت

اِنَّ اَخاكَ الصِّدقَ مَن يَسعىٰ مَعَك
وَمَن يَضُرُّ نَفسَهُ لِيَنفَعَك
وَمَن اِذا رَيبُ الزَّمانِ صَدَعَك
شَتَّتَ فيهِ شَملَهُ لِيَجمَعَك

صدق بمعنی صادق و تشتیت پراکنده کردن بدرستی که برادر تو راست انکس است که سعی میکند با تو و انکس که گزند میرساند نفس خود را تا سود کند ترا و انکس که چون پیند کاری را که برد ترا پراکنده کند در ان جمعیت خود را تا جمع کند ترا کردم زده زهر یاران عزیز • باید که کنی فدای ایشان همه چیز هرچند که جان عزیز باشد ایدل • چون یار طلب کند فدا کن ان نیز •

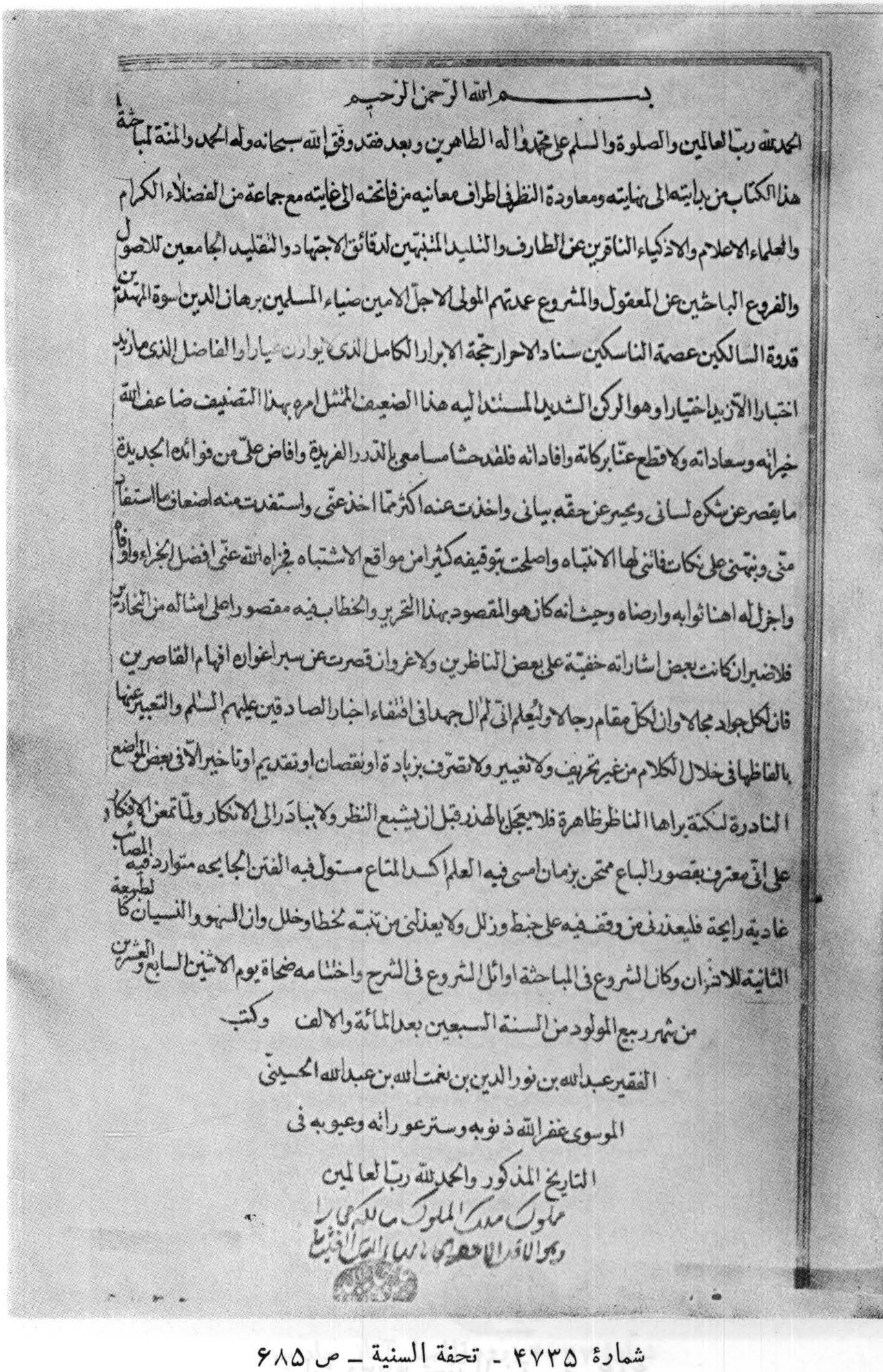
هدایة بلوازم مروت و مراسم احسان که اشرف اخلاق است در انسان

الفَضلُ مِن كَرَمِ الطَّبيعَة
وَالمَنُّ مَفسَدَةُ الصَّنيعَة
وَالخَيرُ اَمنَعُ جانِباً
مِن قُلَّةِ الجَبَلِ المَنيعَة
وَالشَّرُّ اَسرَعُ جَرْيَةً
مِن جَريَةِ الماءِ السَّريعَة

الفضل عطیة لا یلزم من یعطی و طبیعة سرشت و المفسده ما یدعو صاحبه الی الفساد و فلان ذو منعة بالفتح ای عزیز ممتنع علی من یرومه و قله سر کوه و جبل کوه منیع احسان از بزرگواری سرشتست و منه نهادن تباه کردن نیکوئی است و نیکی سر باز زننده ترست باعتبار جانب از سر کوه سر باز زننده و بدی شتابنده ترست بروانی از روانی اب شتابنده سیل

ای کرده ز روی معرفة کشف غطا • و ز ابر کفت ریخته باران عطا
منة بکسی منه که ارباب صفا
گویند که منت است این خطا

شمارهٔ ۴۷۳۴ شرح دیوان حضرت امیر

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلم على محمد وآله الطاهرين وبعد فقد وفق الله سبحانه وله الحمد والمنة لمباحثة هذا الكتاب من بدايته الى نهايته ومعاودة النظر في اطراف معانيه من فاتحته الى غايته مع جماعة من الفضلاء الكرام والعلماء الاعلام والاذكياء الناقرين عن الطارف والتليد المتنبهين لدقائق الاجتهاد والتقليد الجامعين للاصول والفروع الباحثين عن المعقول والمشروع عمدتهم المولى الاجل الامين ضياء المسلمين برهان الدين اسوة المهتدين قدوة السالكين عصمة الناسكين سناد الاحرار نخبة الابرار الكامل الذى لا يوازن عيارا والفاضل الذى ما زيد اخبار الآ زيد اختيارا وهو الركن الشديد المستند اليه هذا الضعيف الممتثل امره بهذا التصنيف ضاعف الله خيراته وسعاداته ولا قطع عنا بركاته وافاداته فلقد حشا مسامعي بالدرر الفريدة وافاض علي من فوائده الجديدة ما يقصر عن شكره لساني ويحير عن حقه بياني واخذت عنه اكثر مما اخذ عني واستفدت منه اضعاف ما استفاد مني ونبهني على نكات فاتني لها الانتباه واصلحت بتوقيفه كثيرا من مواقع الاشتباه فجزاه الله عني افضل الجزاء واوفاه واجزل له اهنا ثوابه وارضاه وحيث انه كان هو المقصود بهذا التحرير والخطاب فيه مقصور على امثاله من النحارير فلا ضير ان كانت بعض اشاراته خفية على بعض الناظرين ولا غرو ان قصرت عن سبر اغواره افهام القاصرين فان لكل جواد مجالا وان لكل مقام رجالا وليعلم اني لم آل جهدا في اقتفاء اخبار الصادقين عليهم السلم والتعبير عنها بالفاظها في خلال الكلام من غير تحريف ولا تغيير ولا تصرف بزيادة او نقصان او تقديم او تاخير الا في بعض المواضع النادرة لنكتة يراها الناظر ظاهرة فلا يعجل بالهذر قبل ان يشبع النظر ولا يبادر الى الانكار ولما تمعن الافكار على اني معترف بقصور الباع ممتحن بزمان امسى فيه العلم اكسد المتاع مستول فيه الفتن الجايحة متواردة فيه المصائب لطريقة غادية رايحة فليعذرني من وقف فيه على خبط وزلل ولا يعذلني من تنبه لخطا وخلل وان السهو والنسيان كالطبيعة الثانية للانسان وكان الشروع في المباحثة اوائل الشروع في الشرح واختتامه ضحاة يوم الاثنين السابع والعشرين من شهر ربيع المولود من السنة السبعين بعد المائة والالف وكتب

الفقير عبد الله بن نور الدين بن نعمت الله بن عبد الله الحسيني

الموسوي غفر الله ذنوبه وستر عوراته وعيوبه في

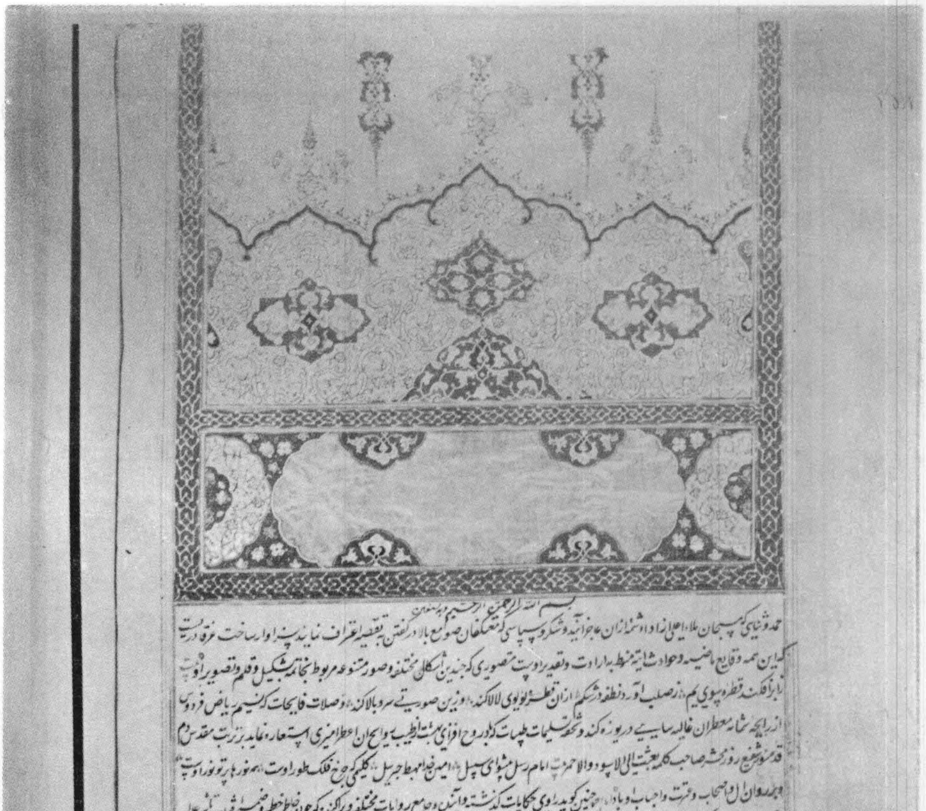
التاريخ المذكور والحمد لله رب العالمين

شمارة ۴۷۳۵ - تحفة السنية ـ ص ۶۸۵

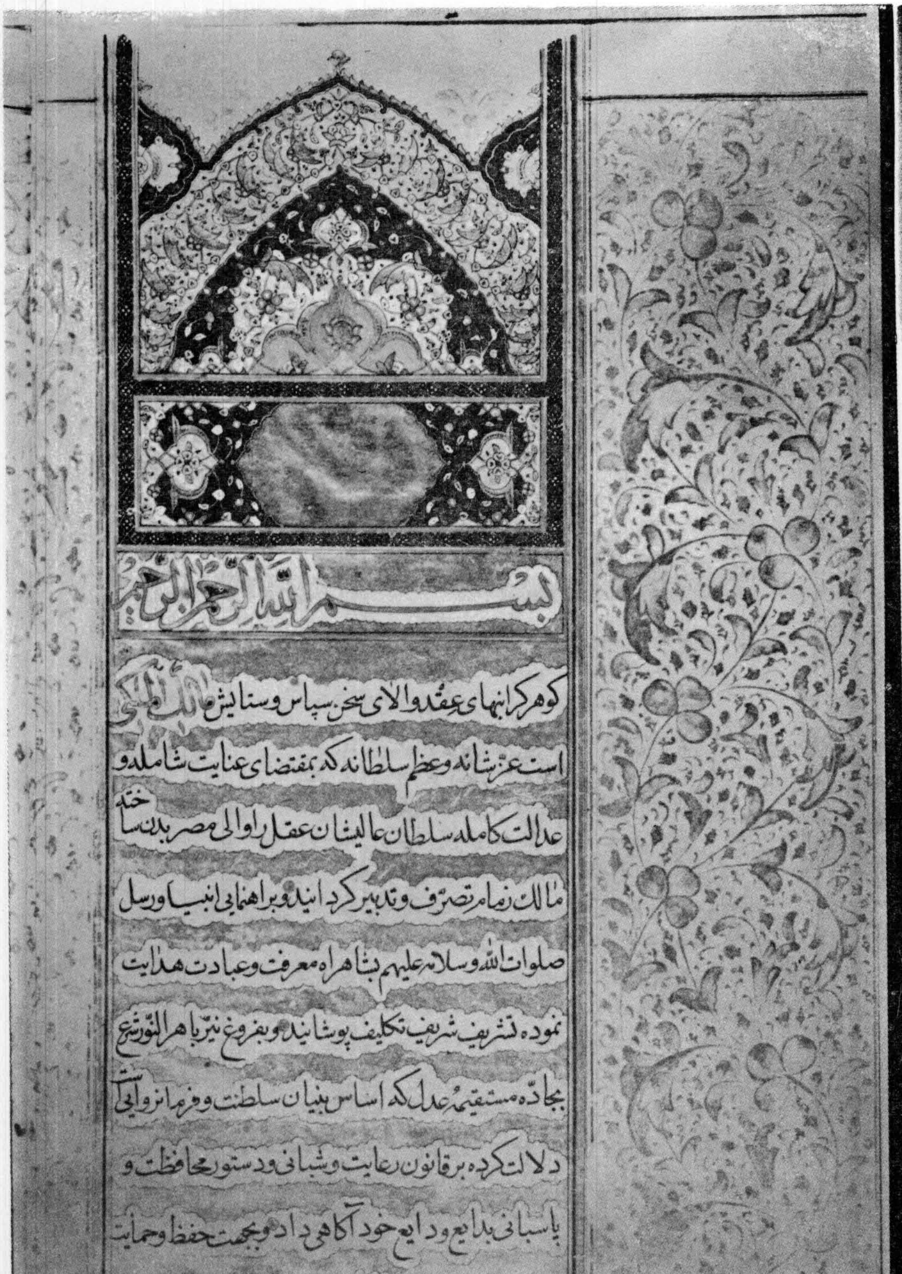
سيما مع بقائه حيا الى ان يبلغ مبلغ الرجال او النساء ودونه نقدة الفرج مع قوة الفعل والانفعال كما في الخبر الشجي
وقلما تقع هذه الغرائب الا في عهود النبوة والامامة ليتسائل الناس عن امرهم وتتبين غزارة علوم الانبياء والائمة عليهم السلم
لا سيما امير المؤمنين الذي هو باب مدينة العلم وتقوم بذلك الحجة بهم على الخلق فانهم صلوات الله عليهم حجج الله في الارض
والعالم عند الله ثم عندهم هذا اخر ما اردنا ذكره في هذا الكتاب واقصى ما قصدناه من رفع الحجاب عن وجوه مقاصد
العجاب وكشف النقاب عن خدود ابكاره العرب الاتراب مع الاحتراز عن الايجاز المفضي الى الالغاز واجتناب الاطناب
المؤدي الى الاسهاب قضاء لحق من اجابته من ابرك الغنائم واسعافه من اوجب العزائم وهو المولى الذي سبق في ام الكتاب
ذكره بشرح باسمه العلي صدر لا زال ضياء للدين ومنارا للمهتدين وموصوفا بالجميل في كل ناد مذكورا بالخير عند العاكف
والباد فان نمت عليه من حضرته قبول القبول فهو غاية المأمول ونهاية المسؤول وانا اعتذر الى الله واليه عن كل
ما طغى به القلم او زلت فيه القدم او قصر عنه الفهم او سبق اليه الوهم او تهافت فيه العبارة او تخافت فيه الاشارة
او نجم بما لا يليق افشاؤه او كتمت ما لا ينبغي اخفاؤه او عدلت عن سنن السداد او قصرت في نظر واجتهاد او قبضت
او بسطت في غير محل او غير ذلك من وجوه الخلل فانه ادام الله ظلاله وانعم بالله مطلع على دخيلة احوالي خبير بكثرة اشغالي
وبلبالي وارجو من مكارمه الزاهرة ومحاسنه الباهرة ان لا يقطع عني حبل اخائه ولا يحرمني في الحياة وبعد الممات
صالح دعائه وقد الف الاصل في عام الف وخمسين والشرح في عام الف ومائة وثلثة وستين من الاعوام الهجرية المنسوبة
الى هجرة الرسول صلى الله عليه واله من مكة الى المدينة بعد بعثته صلوات الله عليه واله بعشر سنين وهو التاريخ
الذي ينسب اليه الوقائع الاسلامية بارشاد امير المؤمنين عليه السلم واصله ماخوذ من الوحي الالهي كما يبنيه عليه
ما في سند صحيفة سيد الساجدين صلوات الله عليه وعلى ابائه وابنائه الائمة الطاهرين وانشد المصنف طاب ثراه
في تاريخ ختم الكتاب وهو النخبة من بحر المتقارب المحدود خمسين تمت سوى الالف عام فخمس لتاريخ ختم تمام رقيته التاريخ
عفى الله عنه بقوله وفض خواتمها شرحها و وافق ذلك كمال الختام ولم يات شيء منها على الوجه فقالها لمعا الحسن الانسجام

فرغ من تسويده مؤلفه الفقير الحقير المعترف على نفسه بالتفريط والتقصير عبد الله
بن نور الدين بن نعمت الله بن عبد الله الموسوي الجزائري التستري غفر الله
له ولوالديه وجعل له نورا يسعى في عرصات القيمة بين يديه
اصيل يوم الاربعاء تاسع عشر شهر رجب المرجب من العام
المذكور والحمد لله المنعم المشكور

شمارهٔ ۴۷۳۵ تحفهٔ السنیة ــ ص ۶۸۶

شمارهٔ ۴۷۳۷ ـ روضة الصفا ـ آغاز جلد سوم

بسم الله الرحمن الرحیم

کوهر کرانبهای عقد و الای سخن سپاس و ستایش مالک الملکی
است عز شانه و عظم سلطانه که بمقتضای عنایت شامله و
عدالت کامله سلطان عالیشان عقل را والی مصر بدن ساخته
مالک زمام تصرف و تدبیر کردانید و براهنمایی انبیا و رسل
صلوات الله و سلامه علیهم بشاهراه معرفت و عبادت هدایت
نموده تشریف شریف تکلیف پوشانید و بفروغ نیر باهر النور شرع
بجادهٔ مستقیم عدل که اساس بنیان سلطنت و فرمانروایی است
دلالت کرده بر قانون رعایت و شبانی و دستور محافظت و
پاسبانی بدایع ودایع خود آکاهی داد و بجهت حفظ و حمایت
حوزهٔ حق از هجوم جیوش باطل بجنود تایید و تسدید محفوف

شمارهٔ ۴۷۴۸ - تحفهٔ سلیمانیه - صفحهٔ یکم

ومن الرقی المجربة النافعة أن یسأل الراقی الملدوغ الی أین
انتهی الوجع من العضو فیضع علی أعلاه حدیدة ویقرأ
العزیمة ویکررها وهو یجرد موضع الالم بالحدیدة حتی
ینتهی فی جرد السم الی أسفل الوجع فاذا اجتمع فی أسفله
جعل یمص ذلک الموضع حتی یذهب جمیع الالم ولا اعتبار
بفتور العضو بعد ذلک وهی هذه سلام علی نوح فی العالمین
وعلی محمد فی المرسلین ٥ من حاملات السم اجمعین ٥
لا دابة بین السموات والارض الا ربی آخذ بناصیتها
اجمعین ٥ کذلک یجزی عباده المحسنین ٥ ان ربی علی
صراط مستقیم ٥ نوح نوح قال لکم نوح من ذکرنی لا تاکلوه
ان ربی بکل شیء علیم ٥ وصلی الله علی سیدنا محمد وآله وسلم ٥

قالوا حبیبک ملسوع فقلت لهم
من عقرب الصدغ او حیة الشعر
قالوا بلی من افاعی الارض قلت لهم
کیف تسعی افاعی الارض للقمر

تاریخ فوت مرشد شریف
استاد دبستر حیات عالم
سلطان جهان شریف ملت
اندر ششم ربیع ثانی
در هشتصد و شانزده ز هجرت
زین دار فنا بچارشنبه فرمود بدار خلد رحلت

شمارهٔ ۴۷۴۹ - مجموعهٔ رسائل برگ ۲۹ - مرموزات

من علل الشرایع

حدثنا الحسین بن علی الصوفی قال حدثنا ابو العباس عبدالله بن جعفر الحمیری قال حدثنا
محمد بن عبدالله القرشی قال حدثنا علی بن احمد التمیمی قال حدثنا محمد بن مروان قال حدثنا
عبدالله بن یحیی قال حدثنا محمد بن الحسن بن علی بن الحسین عن ابیه عن جده علی بن الحسین علیه السلام عن آبائه
عن علی بن ابی طالب علیهم الصلوة والسلام قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله انت اول من یدخل الجنة
فقلت یا رسول الله ادخلها قبلک قال نعم انک صاحب لوائی فی الآخرة کما انک صاحب لوائی
فی الدنیا وحامل اللواء هو المتقدم ثم قال علیه السلام یا علی کأنی بک وقد دخلت الجنة وبیدک
لوائی وهو لواء الحمد تحته آدم ومن دونه ۵

[illegible]

شمارهٔ ۴۷۴۹ - مجموعه برگ ۵۲

بسم الله الرحمن الرحیم العظیم   جمیع کیه از دست خواه بواسطه وخواه بی واسطه واو جواد است پس باید که

همه خیر باشد و تمام هیچ نبود و چون همه بر وفق علم اوست پس به تقضا و قدر باشد و همچنین بر وفق اراده

اوست همه بر رضا او باشد و برین معارف چند سوال وارد شود یکی آنکه پس این همه شر از کجاست دوم آنکه

جبر لازم آید سیوم آنکه لازم آید که حق تعالی بکفر و معاصی راضی بود و ما توجیه این سه سوال با جواب در سه

فصل ایراد کنیم   فصل اول در توجیه سوال اول و جواب از آن اما توجیه آن چنان باشد که گویند از معارف

سالفه چنان معلوم شد که الله خالق کل شیء با آنکه لایعزب عنه مثقال ذرة والله هو الغنی و بیده الخیر

و مع ذلک وجود شر و قبایح معلوم و محقق است پس باید که یکی از آن مقدمات صحیح نباشد ٭ جواب

بدانکه عقلاء عالم چون در تحقیق وجود متضادین از خیر و شر و نفع و ضر تامل کردند در اول نظر بدو فرقه

متفرق شدند فرقه بر وفق الخیر کله بیدیک والشر لیس الیک دو مبدأ اثبات کردند یکی خیر و از آن نور گویند

و بپارسی یزدان و یکی شر و آن را ظلمت گویند و بپارسی اهرمن و این مذهب ثنویه است و مانویه از مجوس

و فرقه دیگر بر وفق لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا گفتند انما الله اله واحد باز این فرقه متفرق میشوند بدو

گروه یکی آنکه غیر حق را خالق و موثر نمیدانند که لا موثر فی الوجود الا الله والله خلقکم و ما تعملون

و این طایفه جبریانند و اشعری از آن جمله است با ایشان و میگویند لا یسئل عما یفعل لکن او اثبات کسبی میکنند

بنده را بخلاف جبری و دوم آنکه غیر حق را موثر میدانند و این چند طایفه اند طایفه آنانند که میگویند از حق

ذات پدید آمد که او مبدأ شر است و این مذهب مجوس اصلیست چون گیومرثیه و زردشتیه و معتزله که

در آنکه بعضی از ایشان نسبت بشیطان میکنند و بعضی ببنده و از اینجاست که القدریة مجوس هذه الامة و لیکن

مثل زلازل و صواعق نسبت با حق میکنند و میگویند که آن از بهر صلاح اهل بلاد و تخویف عباد تواند بود

و طایفه دیگر حکما اند که آن سوال با ایشان متوجه میشود چه آن مقدمات قایلند و در جواب میگویند

شر فی نفسه وجودی ندارد و آنچه شر مینماید نسبت با خیر بس ناچیز است و نیز از لوازم خیر کثیر است بیان

اول آنکه طایفه اطلاق شر نمیکنند الا بالذات الا بر امور عدمی و طایفه از آنجهت که لایق و موافق نباشد

مثل موت و فقر و جهل و بالعرض بر اسباب آن نیز و اگرچه امور وجودی بود هم اطلاق کنند چنانکه

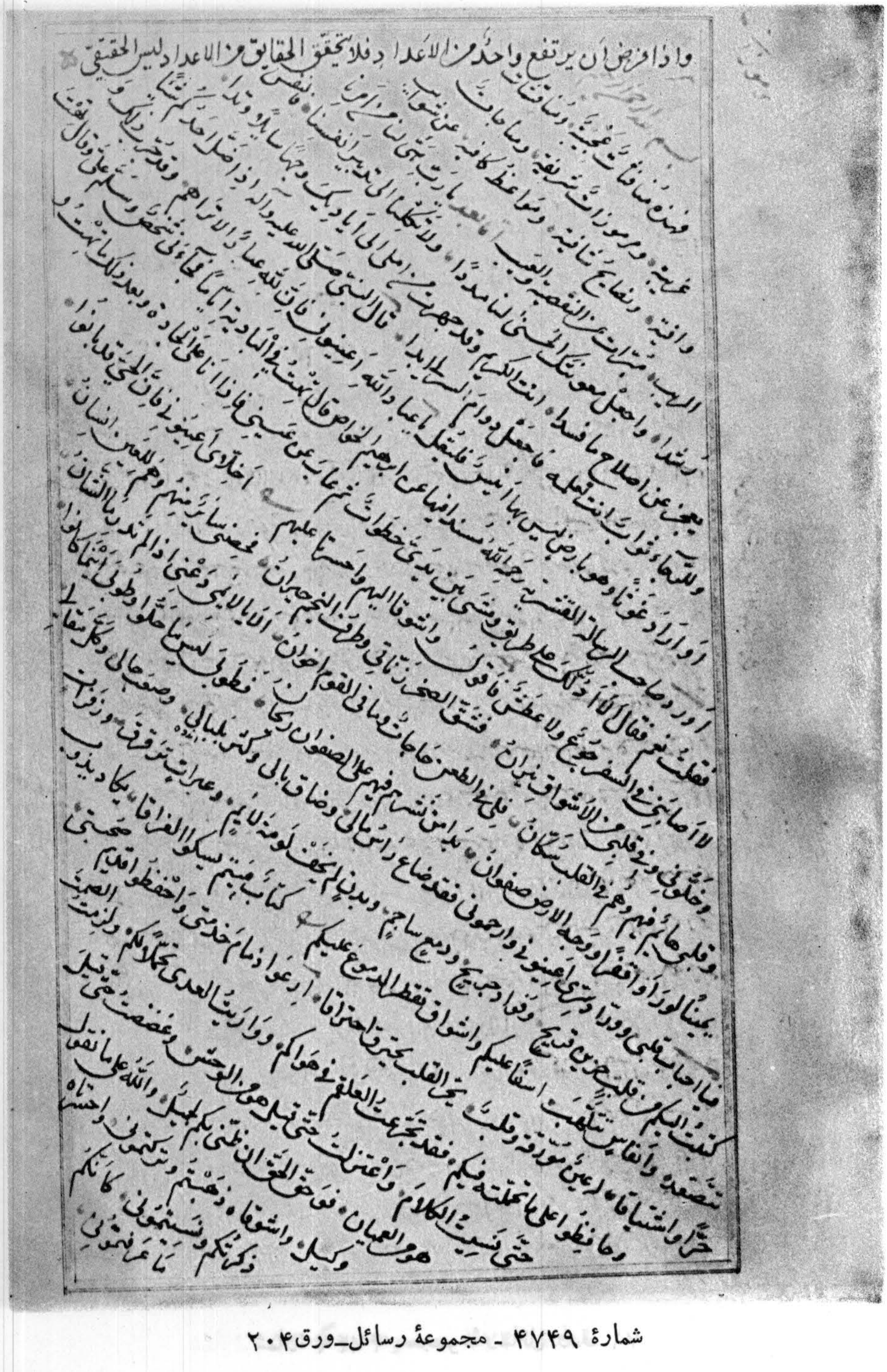
برودت که مفسد ثمار بود و زنا که مفسد نسل و دیانت بود و اخلاق بد و اعمال سیئه که موذی بعدم سعادت

و عدالت بود چه مثل هر یکی از اخلاق بد از آن روی که کمال قوتیست و خیر آن شر مجاز بود و بنسبت با عدم

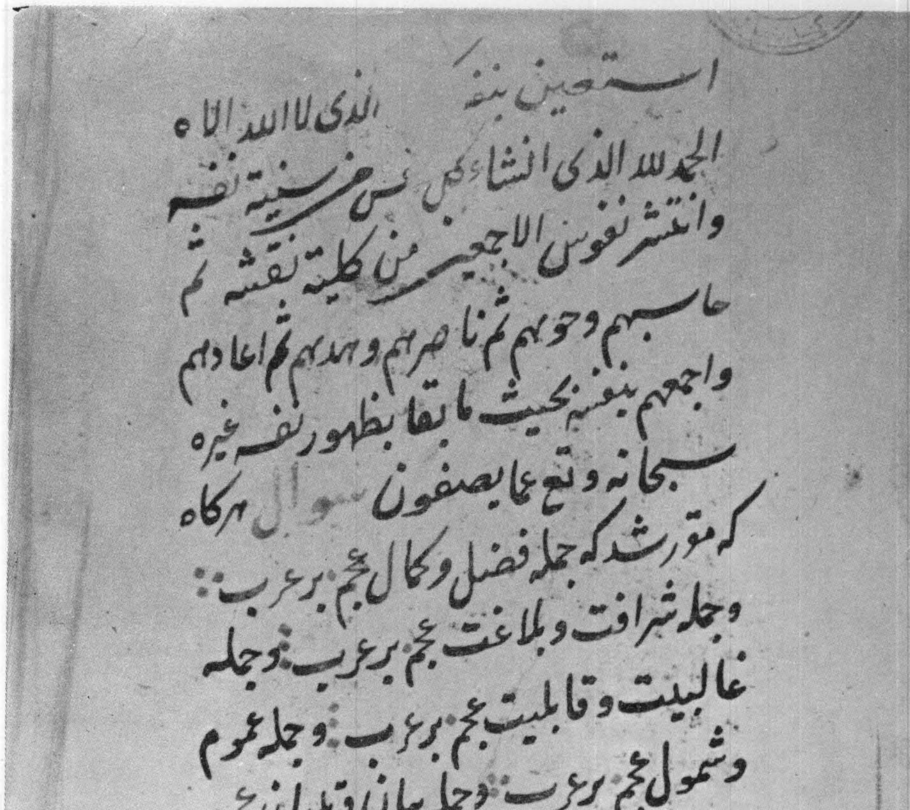
کمال نفس و قوت او و عدم خیر او شر باشد و همچنین اعتبار در مثل قاتل و مقتول و قتل و امثال آن

میکن پس متحیر شد که شر را فی نفسه وجود نیست و بیان دوم آنکه در مورد قول آید شر است

شمارهٔ ۴۷۴۹ - مجموعهٔ رسائل ورق ۷۱

واذا فرض ان يرتفع واحد من الاعداد فلا يتحقق الحقايق من الاعداد ليس الحقيقي

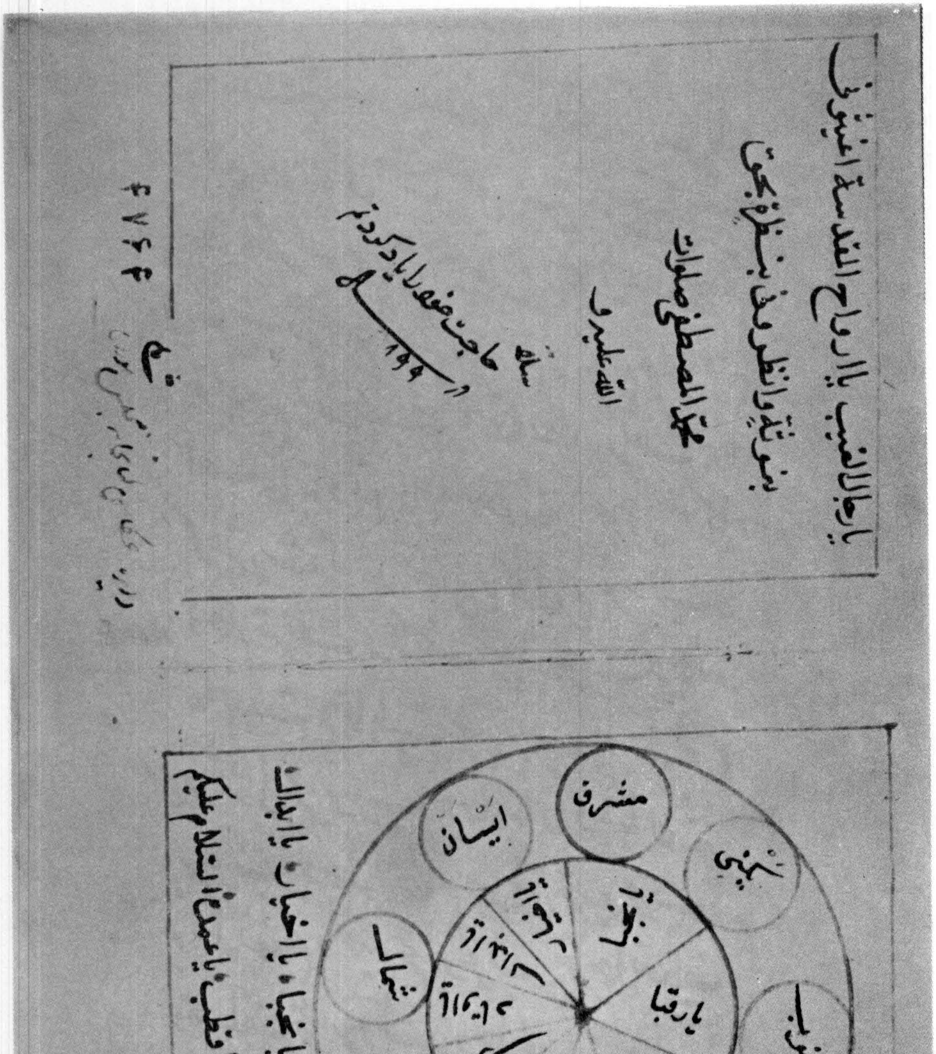
شمارهٔ ۴۷۴۹ - مجموعهٔ رسائل - ورق ۲۰۴

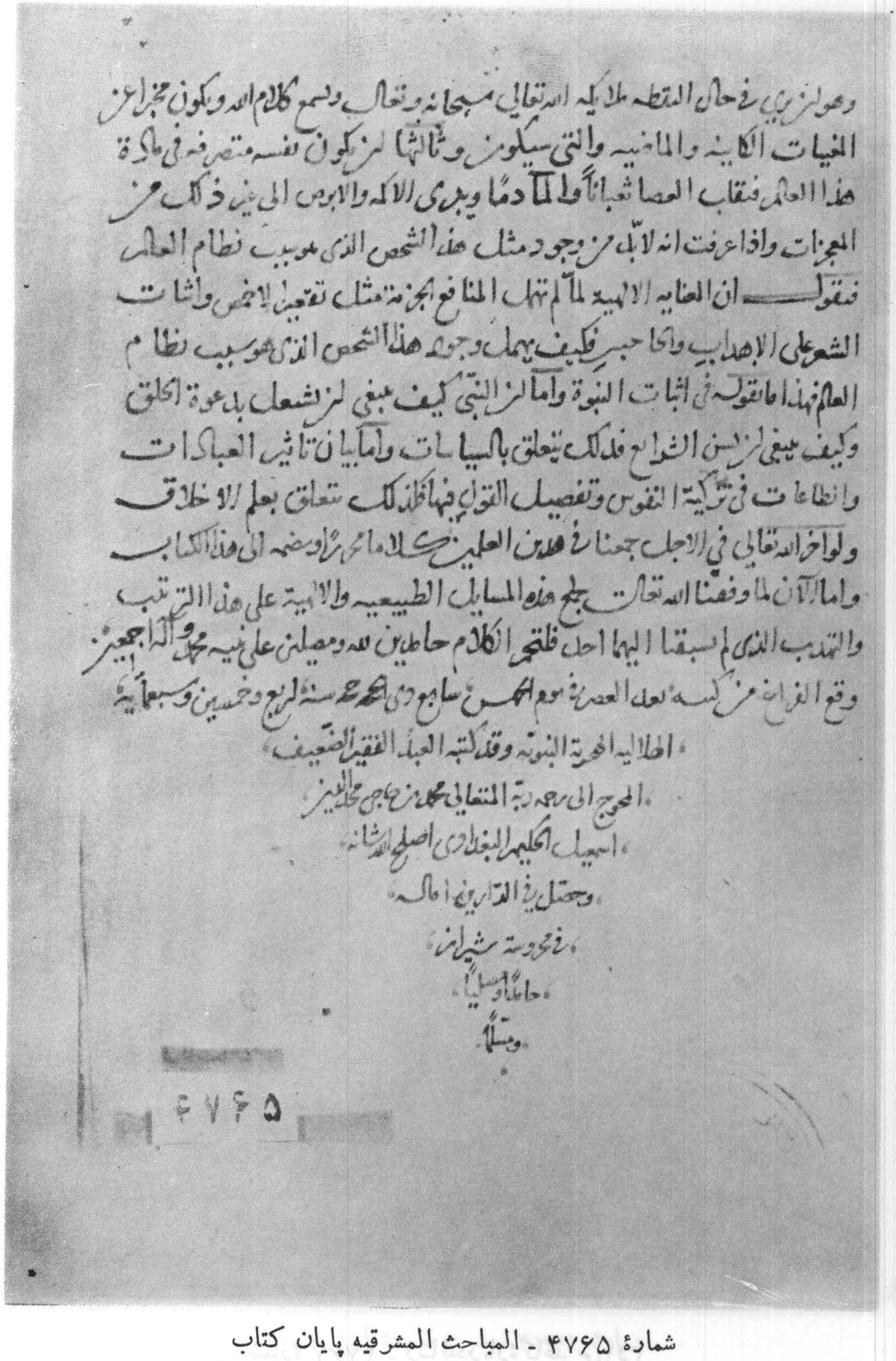
استعین بنفسه الذی لا اله الا ه

الحمد لله الذی انشاء کل نفس من سنیة نفسه
وانتشر نفوس الاجمعین من کلیة نفسه ثم
حاسبهم وحوبهم ثم ناصرهم وهدیهم ثم اعادهم
واجمعهم بنفسه بحیث ما بقا بظهور نفسه غیره
سبحانه وتع عما یصفون سوال هرگاه
که مقرر شد که جمله فضل وکمال عجم بر عرب
وجمله شرافت وبلاغت عجم بر عرب وجمله
غالبیت وقابلیت عجم بر عرب وجمله عموم
وشمول عجم بر عرب وجمله بیان وتبیان عجم
بر عرب وجمله احکام وبرهان عجم بر عرب
وجمله تقدیم وتفهیم عجم بر عرب وجمله تعطف
وتلطف عجم بر عرب وجمله ترانات وظهورات
عجم بر عرب وجمله تعمیم وتعلیم عجم بر عرب و
جمله تنعم وترنم عجم بر عرب وجمله تفاخر وتفاضل
عجم بر عرب جمله برای ان شده است که عرب را

شمارهٔ ۴۷۶۰ - مفاتیح الغیوب - ص ۱

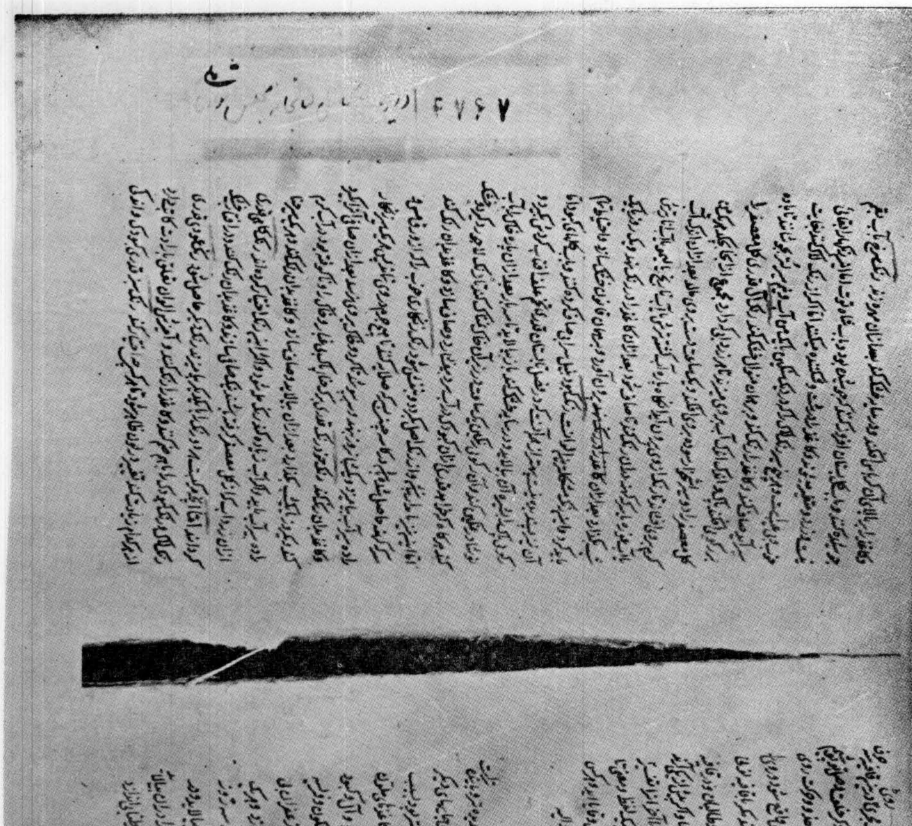
شمارهٔ ۴۷۶۴ ، رساله قطبیه برگ۲۳پ و۲۴ر

وهو ان يرى في حال اليقظة ملايكة الله تعالى سبحانه وتعالى ويسمع كلام الله ويكون مخبرا عن
المغيبات الكاينة والماضية والتي سيكون وثالثها ان يكون نفسه متصرفة في مادة
هذا العالم فيقلب العصا ثعبانا او الماء دما ويبرى الاكمه والابرص الى غير ذلك من
المعجزات واذا عرفت انه لا بد من وجود مثل هذا الشخص الذي هو سبب نظام العالم
فنقول ــــ ان العناية الالهية لما لم تهمل المنافع الجزئية مثل تقعير الاخمص واثبات
الشعر على الاهداب والحاجبين فكيف يهمل وجود هذا الشخص الذي هو سبب نظام
العالم فهذا ما نقوله في اثبات النبوة واما ان النبي كيف ينبغي ان يشتغل بدعوة الخلق
وكيف ينبغي ان يسن الشرايع فذلك يتعلق بالسياسات واما بيان تاثير العبادات
والطاعات في تزكية النفوس وتفصيل القول فيها فذلك يتعلق بعلم الاخلاق
ولو اخر الله تعالى في الاجل جمعنا في هذين العلمين كلاما محررا او ضممناه الى هذا الكتاب
واما الآن لما وفقنا الله تعالى بجمع هذه المسايل الطبيعية والالهية على هذا الترتيب
والتهذيب الذي لم يسبقنا اليهما احد فلنختم الكلام حامدين لله ومصلين على نبيه محمد وآله اجمعين
وقع الفراغ من كتبه بعد العصر في يوم الخميس سابع ذي الحجة سنة اربع وخمسين وسبعماية
الهلالية الهجرية النبوية وقد كتبه العبد الفقير الضعيف
المحتاج الى رحمة ربه المتعالي محمد بن حاجي محمد التبريزي
اسمعيل الحكيم البغدادي اصلح الله شانه
وحصل في الدارين اماله
في محروسة شيراز
حامدا ومصليا
ومسلما

4765

شمارهٔ ۴۷۶۵ - المباحث المشرقیه پایان کتاب

شمارهٔ ۴۷۶۷ ـ رساله در بارهٔ کاغذ ص ۳۹۱

اَوْ اَنْ اُرَى مُخْتَضِعًا لِنَكْبَةٍ
اَوْ لاِبْتِهَاجٍ فَرِحًا اَوْ مُزْدَهِي

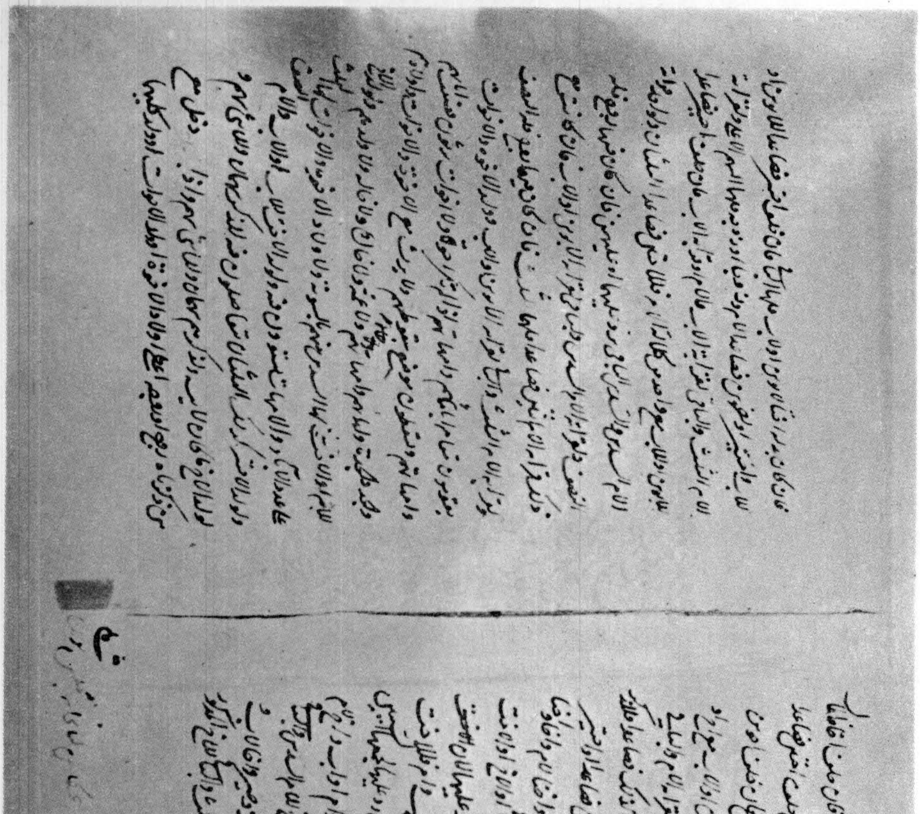
او للعطف على ما قبله ان مصدرية ايضا اي من الرؤية وهو بمعنى العلم اي حاشا ان اعلم كذا وانا مفعوله معرفه اي ان لا اني مجهولا مخضعا اي خاضعا متواضعا من الخضوع من اسمه وهو مفعول ثاني لارى ان كان بمعنى العلم وان كان بمعنى الابصار اي ابصر فيكون حالا النكبة اي لشدة اللام للتعليل مجرورة بها والجار مع المجرور متعلق بها او لابتهاج اي او كثرة او للعطف ايضا اللام للتعليل ايضا وانه مصدر ابتهج يبتهج ابتهاجا فرحا اي نشاطا من الفرح سواء فرح يفرح فرحا بالفتح وهو فرح بالكسر منصوب على الحال اي وحال كونه كذلك او مزدهي اي او متكبرا او للعطف ايضا على ما قبله مزدهي مفتعل بكسر العين من الازدهاء وهو الانفعال من الزهو وهو الكبر والدال بدل من التاء لانهما قريبتان في المخرج منصوب في التقدير على الحال لا عطف

على المنصوب على الحال فحاصله ان حاشا ان ارى متواضعا لنكبة او مبالغا للغم حين نزول الملمات او متناهيا في السرور وقت الفرح بل انا متحمل للكل وقد جربت

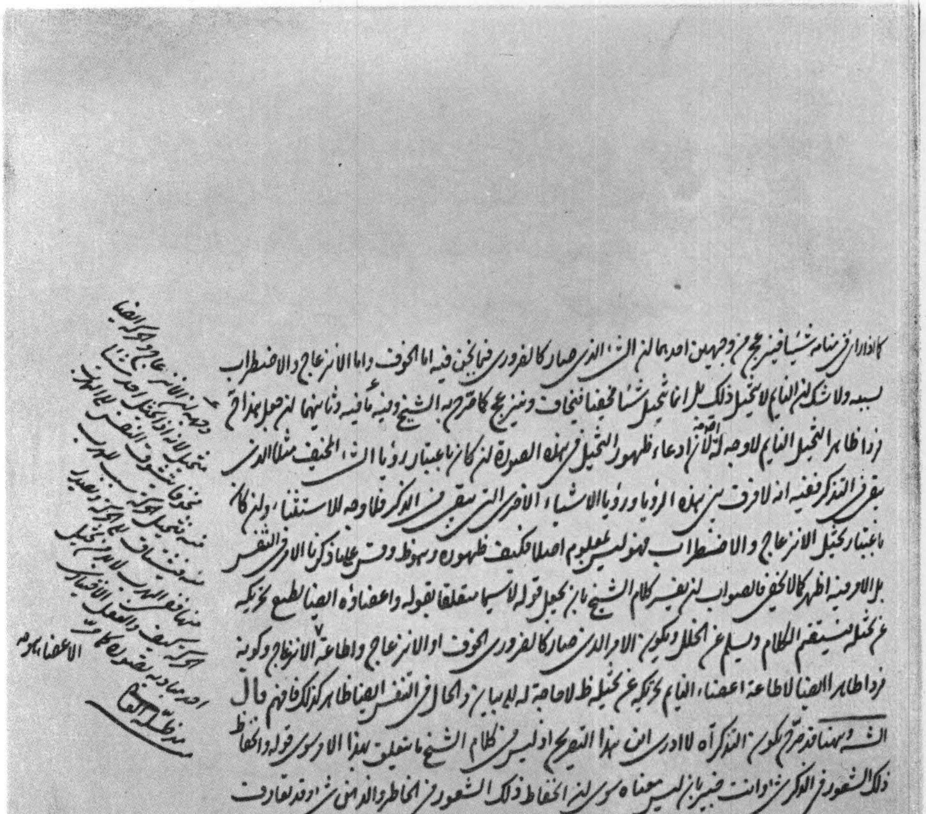
الحمد لله رب العالمين
والصلوة والسلام
على خير خلقه محمد
وآله اجمعين
تمت المقصورة مع
شرحها في
سادس وعشرين من شهر الله المبارك شعبان سنه اربع وستين

رب انى بك واثق وبتوحيدك ناطق
رب فارحمني اذا قام للعرض الخلائق

(في الهامش:) ارى ان اذوق عيشتها لموعد وعنوى مخلوق ولو كان الغنى
رضيت بانه نفو المرتقى لكل اسباب غدا

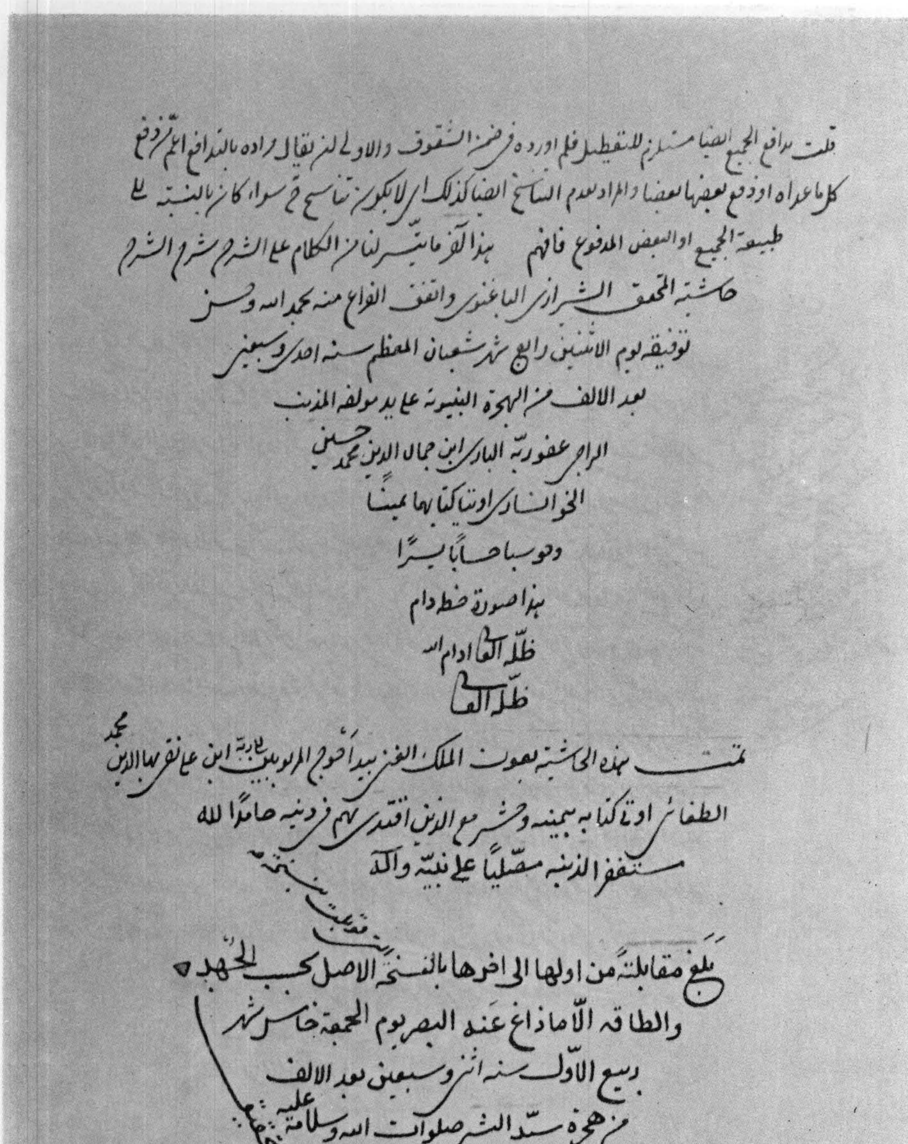

شمارهٔ ۴۷۷۵ جامع الشرایع-ص۱۹۹ و ۲۰۰

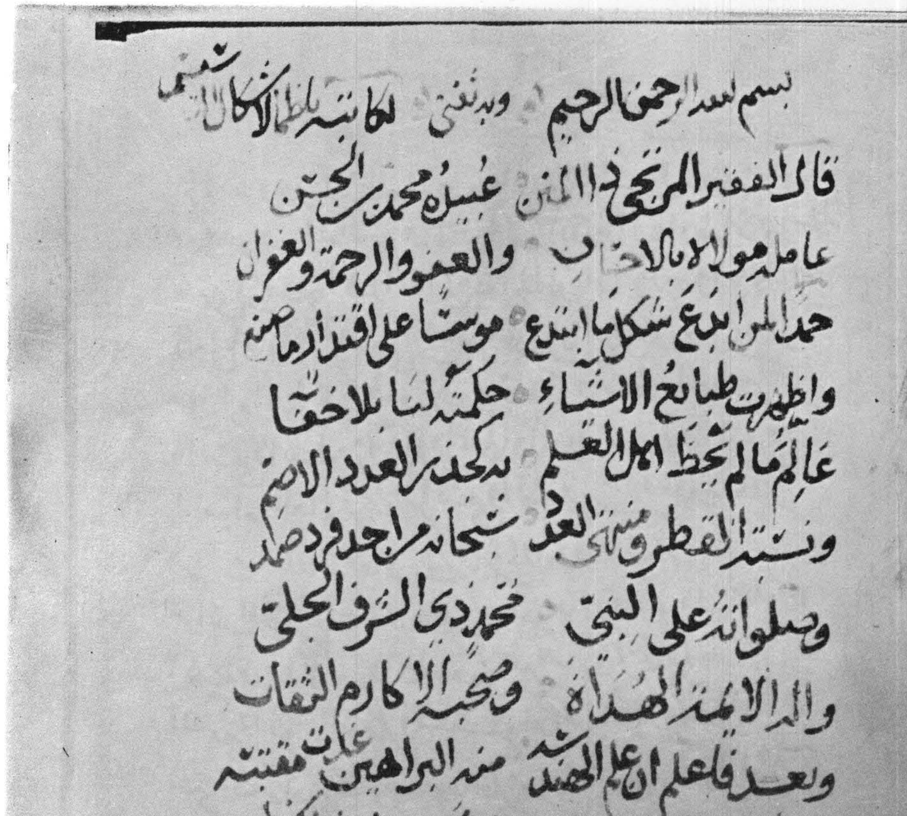

من الكلام في الطبيعيات ويتلوه
انشاء الله الكلام
في الالهي

۴۸۰۳

شمارهٔ ۴۸۰۳ شرح محاکمات پایان طبیعیات

قلت مدافع الجميع ايضا مستلزم للتعطيل فلم اورده في ضمن الشقوق والاولى ان يقال المراد بالمدافع الذي ان دفع
كل ما عداه او دفع بعضها بعضا والمراد بعدم التناسخ ايضا كذلك اي لا يكون تناسخ في سواء كان بالنسبة الى
طبيعة الجميع او البعض المدفوع فافهم   هذا آخر ما تيسر لنا من الكلام على الشرح شرح الشرح
حاشية المحقق الشيرازي الباغنوي واتفق الفراغ منه بحمد الله وحسن
توفيقه يوم الاثنين رابع شهر شعبان المعظم سنه احدى وسبعين
بعد الالف من الهجرة النبوية على يد مولفه المذنب
الراجي عفو ربه الباري ابن جمال الدين محمد حسين
الخوانساري اوتي كتابها بيمينا
وهو سنة حسابا يسيرا
هذا صورة خط دام
ظله العالي ادام الله
ظله العالي
تمت هذه الحاشية بعون الملك الغني بيد احوج المربوبين الى ربه ابن على نقي بهاء الدين محمد
الطغائي اوتي كتابه بيمينه وحشر مع الذين اقتدى بهم في دينه حامدا لله
مستغفرا الذنبه مصليا على نبيه واله
بلغ مقابلته من اولها الى اخرها بالنسخة الاصل بحسب الجهد
والطاقة الا ما ذاغ عنه البصر يوم الجمعة خامس شهر
ربيع الاول سنه اثني وسبعين بعد الالف
من هجرة سيد البشر صلوات الله وسلامه عليه
وآله الائمة الاثنا عشر وكتب بيمينه الجانية
احوج المربوبين الى ربه الغني بهاء الدين محمد
الطغائي بلغه الله اقصى الغاية
بالنظر والتحقيق وقصيا النهاية

شمارهٔ ۴۸۰۳ شرح محاكمات- پايان كتاب

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین لکاتبه بلطف الله الکامل الشیخ

قال الفقیر المرتجی ذا المنن عبیده محمد بن الحسن

عامله مولاه بالاحسان والعفو والرحمة والغفران

حمداً لمن ابدع شکل ما ابدع مؤسساً علی اقتدار ما صنع

واظهرت طبائع الاشیاء حکمته لنا بلا اخفاء

عالم ما لم یحط اهل العلم به کجذر العدد الاصم

ونسبة القطر ومنتهی العدد سبحانه من واحد فرد صمد

وصلواته علی النبی محمد ذی الشرف العلی

وآله الائمة الهداة وصحبه الاکارم الثقات

وبعد فاعلم ان علم الهندسة منه البراهین علت مقتبسة

لعلم ساحة وجبر وهیئة وغیر ذاک فادر

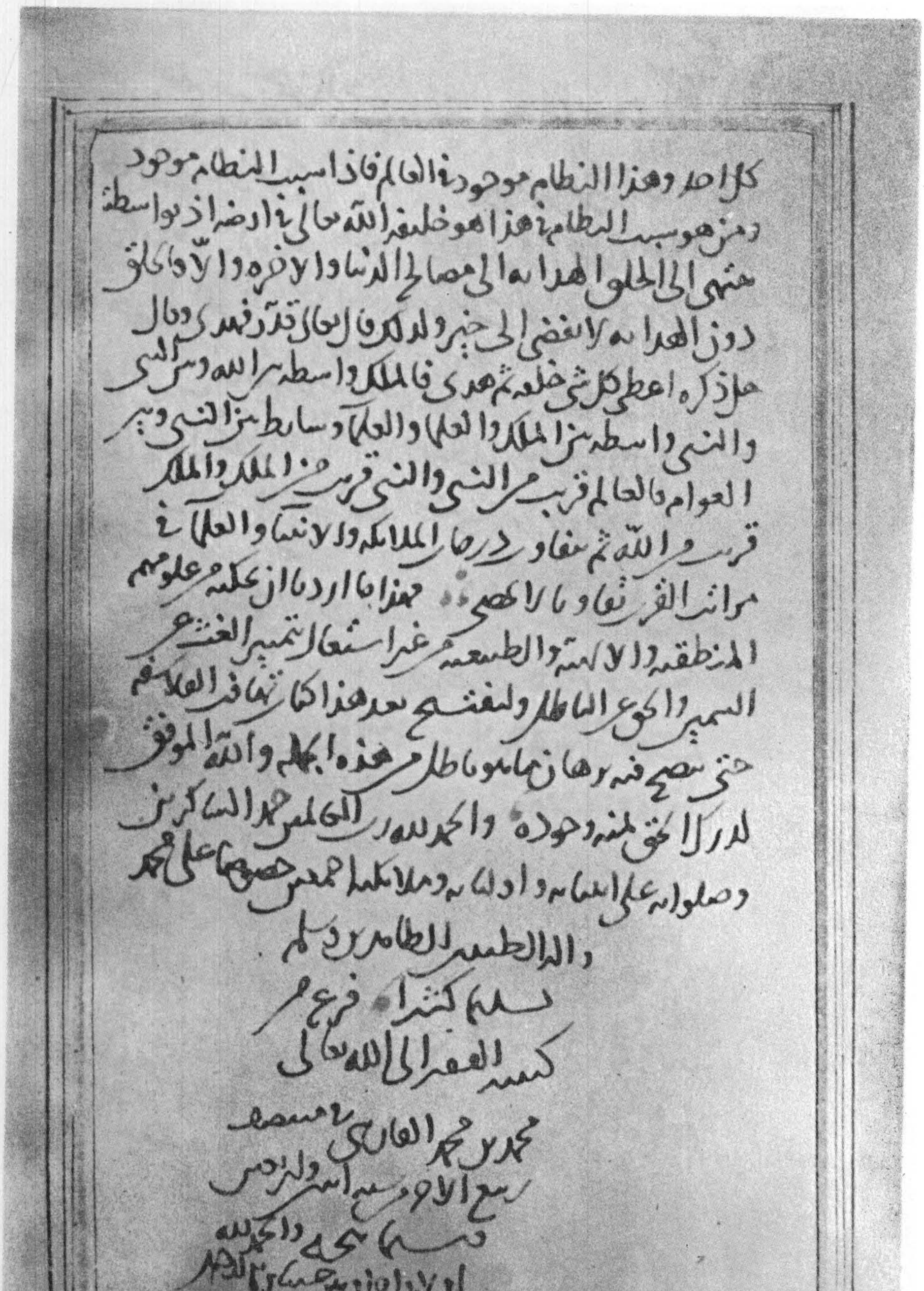
وهو مؤسس بلا شک علی اشکال تأسیس فکن محصلا

وقد اردت نظمها لی یسهلا بذاک حفظها لمن قد جهلا

اذکر قبل ذکرها مقدمة تبدی المبادی وهی المقدمة

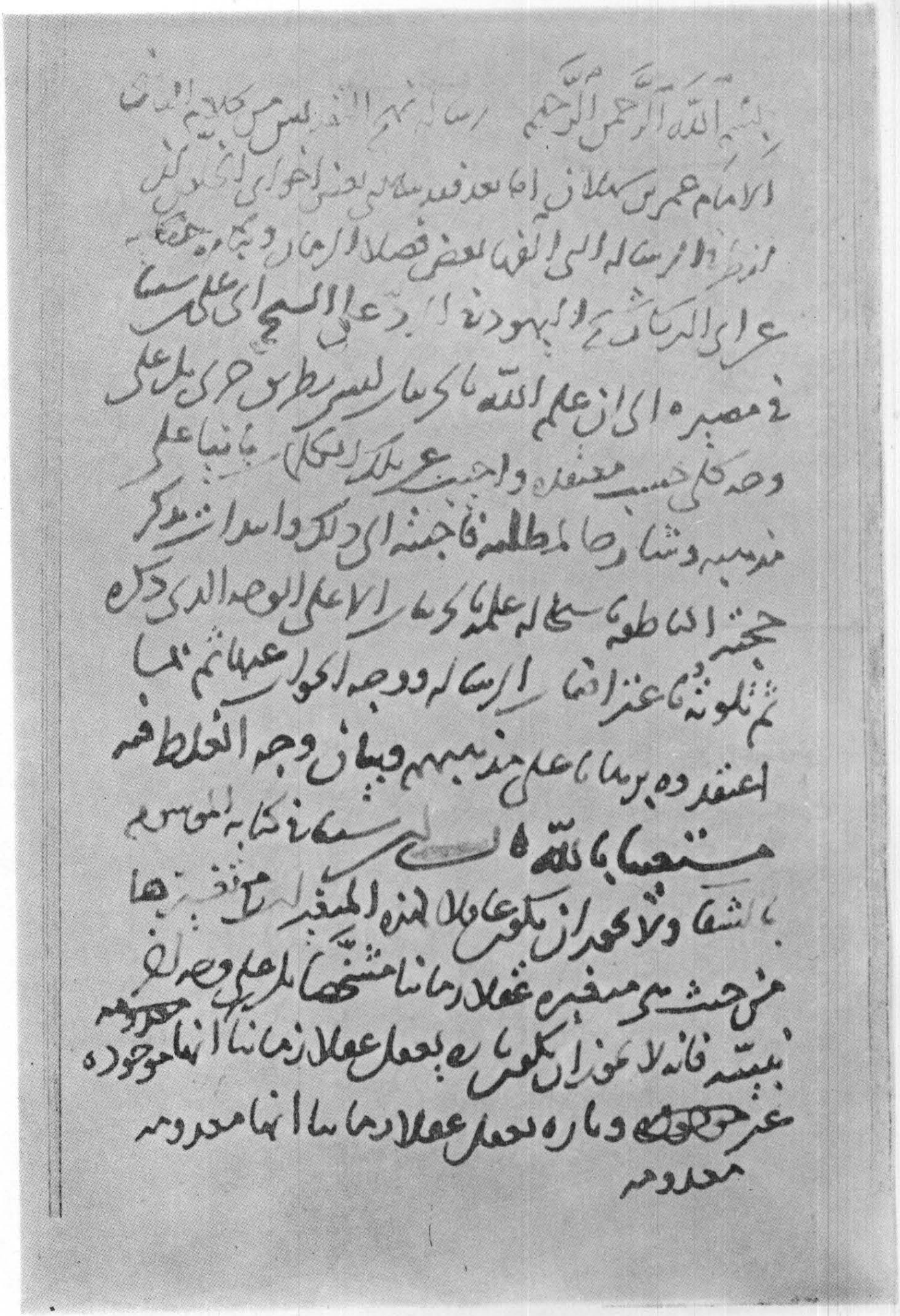
النقطة التی عدت کالعلم شیئاً له وضع ولیس ینقسم

شمارهٔ ۴۸۱۶ ، منظومه‌های شیخ حر عاملی – بخامهٔ خود او

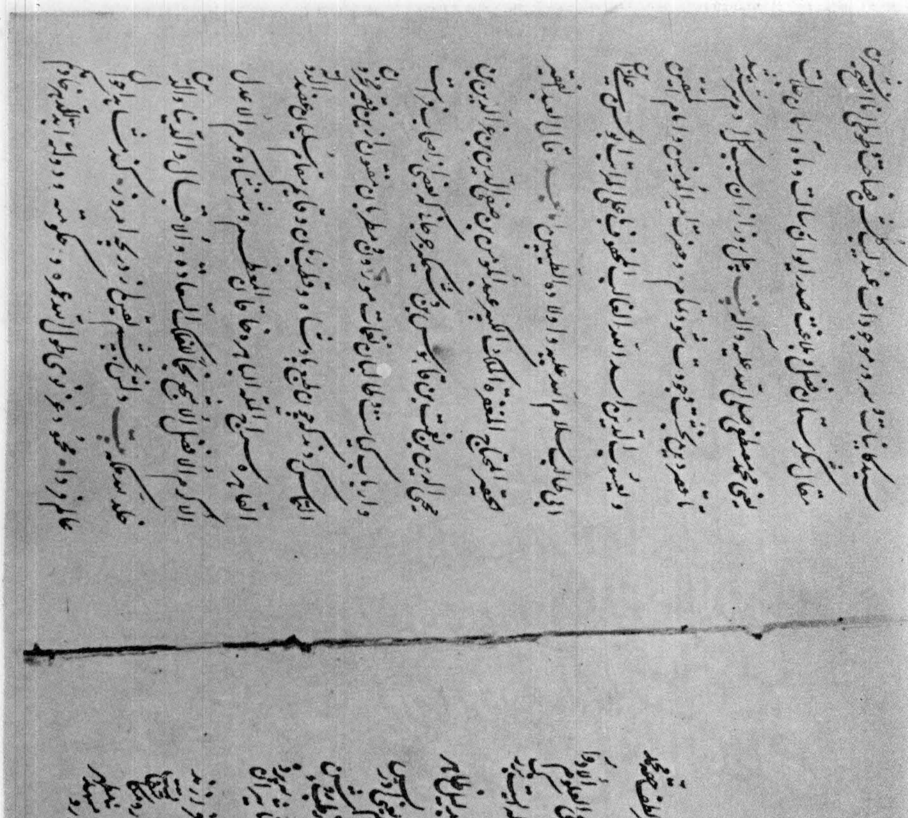
كل احد وهذا النظام موجود في العالم فاذا سبب النظام موجود
ومن هو سبب النظام في هذا هو خليفة الله تعالى في ارضه اذ بواسطته
ينتهي الى الخلق الهداية الى مصالح الدنيا والآخرة والا فالخلق
دون الهداية لا يفضي الى خير ولذلك قال تعالى تقدس وتعالى
جل ذكره اعطى كل شي خلقه ثم هدى فالملك واسطة بين الله وبين النبي
والنبي واسطة بين الملك والعلما والعلما وسايط بين النبي وبين
العوام فالعالم قريب من النبي والنبي قريب من الملك والملك
قريب من الله ثم تتفاوت درجات الملائكة والانبيا والعلما في
مراتب القرب تفاوتا لا يحصى. فهذا ما اردنا ان نحكيه من علومهم
المنطقية والالهية والطبيعية من غير اشتغال بتمييز الغث من
السمين والحق من الباطل ولنفتتح بعد هذا كتاب تهافت الفلاسفة
حتى يتضح فيه بطلان ما هو باطل من هذه الآرا والله الموفق
لادراك الحق بمنه وجوده والحمد لله رب العالمين حمد الشاكرين
وصلواته على انبيائه واوليائه وملائكته اجمعين خصوصا على محمد
وآله الطيبين الطاهرين وسلم
تم الكتاب . فرغ من
كتبته الفقير الى الله تعالى
محمد بن محمد الفارسي في منتصف
ربيع الاول من شهور سنة [illegible]
[illegible] والحمد لله
[illegible]

شمارهٔ ۴۸۲۸ ـ مجموعه

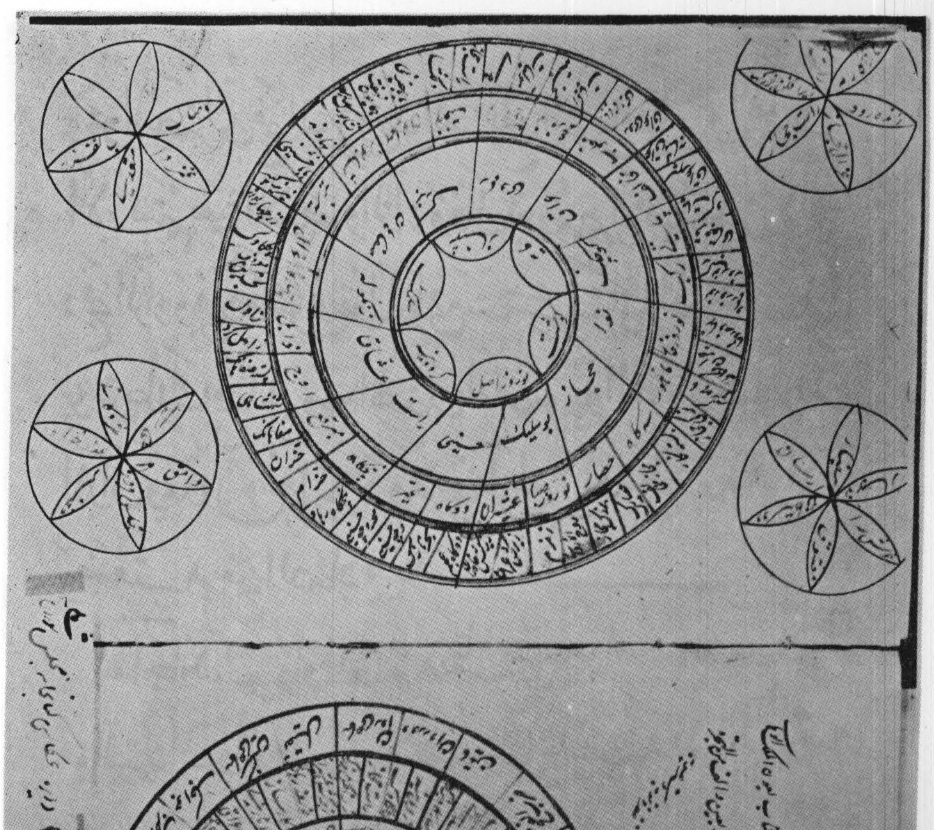

بسم الله الرحمن الرحيم رسالة نهج التقديس من كلام المولى

شمارهٔ ۴۸۲۷، آغاز نهج التقدیس

شمارهٔ ۴۸۵۴ ، رساله در موسیقی ، ص ۱

شمارهٔ ۴۸۵۴ مجموعه رسائل ـ رساله در موسیقی پایان رساله

وهو النصرانيّ بفتح النون وهو النسر بفتح النون للطائر والنجم وهو

الأبريسم بفتح الألف والراء وقال بعضهم ابريسم بكسر الألف

وفتح الراء وهي دمشق وتقول انا في مسكك ان لم افعل كذا

اي في جلدك بفتح الميم وهو الهند با مقصور والآخرون يكسرون

الدال ويمدون وبني الجردقة بفتح الجيم نزلنا على ضفة الوادي

وضفتيه بفتح الضاد باب

ما جا مكسورا والعامة تفتحه

هو السرداب والدهليز والانفحة نزلنا على ضفة الوادي وضفتيه

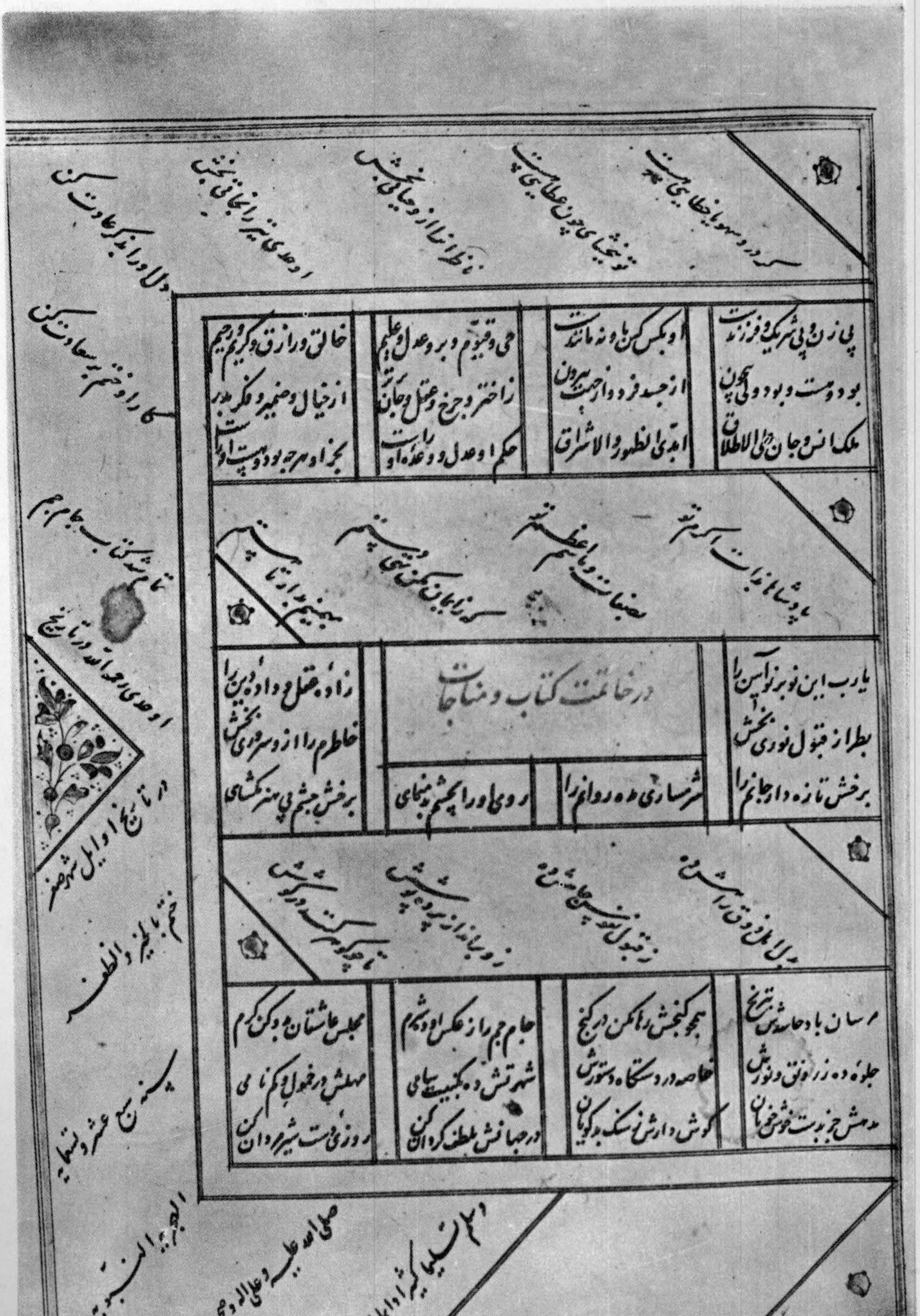
بكسر الضاد اصابته ابردة بالكسر وهي الابرة وهو الضفدع

بكسر الدال طعام مدود وتمر مسوس بكسر الواو فيهما قال

قد اطعمتني دقلا حوليا مدودا مسوسا حجريا

هذا الامر معرض لك بكسر الراء اي قد امكنك من عرضه

حلفت له بالمحرجات بكسر الراء تريد الايمان التي تحرج وهو الديوان

در خاتمت کتاب و مناجات

شمارهٔ ۴۸۶۳ ، جام جم اوحدی

والكدورة وحسن

الأخلاق وقبحها فبقيت منها متغايرة
بخلاف ما قبل الأجسام فإنه لا سبب
لتغايرها فقيل له ما معنى قوله صلى الله
عليه وسلم إن الله خلق آدم على صورة الرحمن
فقال الصورة اسم مشترك قد يطلق على
ترتيب الأشكال ووضع بعضها من بعض و
اختلاف تركيبها وهي الصورة المحسوسة
وقد يطلق على ترتيب المعاني ليست
محسوسة وللمعاني ترتيب أيضا وتركيب

١٠٦

وتناسب ويسمى ذلك

شمارهٔ ۴۸۶۷ التسوية والنفخ ۳۱